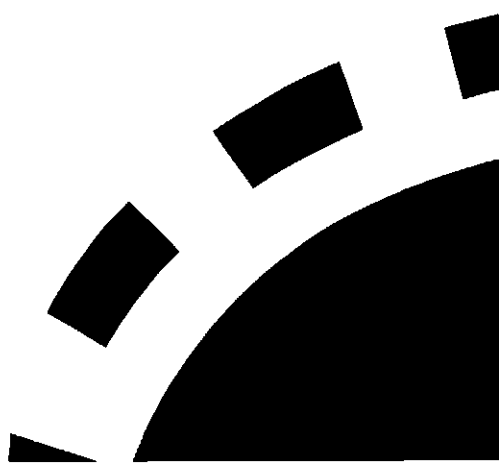

De uitbraak van klassieke varkenspest in Nederland

Eindevaluatie

30 maart 1998

Stuurgroep Evaluatie Varkenspest
Deloitte & Touche

Inhoudsopgave

sig : 02x547
bar :
ex : 2
hb :
inv : 098170517

1. INLEIDING	1
1.1 Doel en belang van het onderzoek	1
1.2 Aanpak	1
1.3 Onderzoek Landbouw Universiteit Wageningen	2
1.4 Leeswijzer	2
2. VERLOOP EPIDEMIE	3
2.1 Inleiding	3
2.2 Fasering epidemie	4
2.2.1 Beginfase (4 februari - 10 april 1997)	4
2.2.2 Middenfase (10 april - 9 september 1997)	5
2.2.3 Eindfase (9 september 1997 - medio maart 1998)	7
2.3 Facts & figures epidemie	7
2.4 Ontwikkelingen veterinair inzicht	10
2.4.1 Besmettingsroutes	11
2.4.2 De bedrijfsincubatietijd	12
2.4.3 Voorkomen van "carrier sows"	13
3. BELEIDSUITVOERING	15
3.1 Inleiding	15
3.2 Traject tot aan besmetverklaring	16
3.3 Vervoersverbod en vervoersbeperkingen	17
3.4 Screening en tracering	23
3.4.1 Screening	23
3.4.2 Tracering	26
3.5 Ruimen besmette bedrijven en preventief ruimen	30
3.5.1 Ruimen besmette bedrijven	30
3.5.2 Preventief ruimen	32
3.6 Opkoop en overname	42
3.6.1 Welzijnsproblemen	42
3.6.2 Opkoop	43
3.6.3 Overname	49
3.6.4 Commissie van Toezicht en Landelijke Inspectiedienst Dieren- bescherming	51
3.7 Fokverbod	53
3.8 Herbevolking	55
3.9 Hygiënemaatregelen	56
3.9.1 Inleiding	56
3.9.2 Hygiënemaatregelen en uitvoering bestrijdingsmaatregelen	56
3.9.3 Hygiënemaatregelen voor de bedrijfsvoering	58
3.10 Capaciteitsbeperkingen	59
3.10.1 Destructiecapaciteit	59
3.10.2 Dodingscapaciteit	62
4. FINANCIËLE ASPECTEN	63
4.1 Inleiding	63
4.2 Uitgaven Klassieke Varkenspest	63
4.3 Financiële organisatie en verantwoordelijkheden	64
4.3.1 Bestrijdingsmaatregelen	65
4.3.2 Welzijn	66
4.4 Controlestructuur	66
5. ORGANISATIE, BESLUITVORMING EN INFORMATIE	69
5.1 Inleiding	69

5.2 Crisisorganisatie en overlegstructuren.....	69
5.3 Besluitvorming en informatievoorziening	71
6. POLITIEK-MAATSCHAPPELIJK KADER	74
6.1 Inleiding.....	74
6.2 Communicatie met de Tweede Kamer.....	74
6.3 Communicatie Europese Commissie.....	75
6.3.1 Permanent Veterinair Comité.....	76
6.3.2 Beheerscomité varkensvlees.....	76
6.3.3 EU-missies.....	77
6.4 Communicatie met de sector	79
6.5 Percepties uit de varkenssector	84
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	86
7.1 Inleiding.....	86
7.2 Strategie.....	86
7.3 Organisatie en aansturing	88
7.4 Beleidsuitvoering.....	89
7.4.1 Monitoring en detectie.....	89
7.4.2 Vervoersverboden.....	89
7.4.3 Screening.....	90
7.4.4 Tracering.....	91
7.4.5 Ruimen en preventief ruimen	91
7.4.6 Welzijnsproblemen.....	92
7.4.7 Hygiënemaatregelen.....	94
7.4.8 Capaciteit	94
7.5 Tenslotte	94
BIJLAGEN	
Bijlage 1 Onderzoeksorganisatie	
Bijlage 2 Achtergrondgegevens beleidsmaatregelen	
Bijlage 3 Afkortingen	
Bijlage 4 Begrippenlijst	
Bijlage 5 Kwantitatieve gegevens	
Bijlage 6 Actoren in de besluitvorming	
Bijlage 7 Communicatie	
Bijlage 8 Simulatie van de uitbraak	

1. Inleiding

Het afgelopen jaar heeft in Nederland een zeer grote varkenspest-epidemie gewoed. De epidemie heeft geleid tot grote beroering in de varkenssector. Dagen en nachten hebben velen zich ingezet om de ziekte te bestrijden en de gevolgen te beheersen. Tot eind maart 1998 zijn in totaal 429 bedrijven besmet verklaard. Dit grote aantal verbleekt in zeggingskracht bij de miljoenen gedode varkens, de honderdduizenden uren inzet van betrokkenen en de miljarden guldens die hiermee gemoeid zijn en bovenal het leed dat de getroffen boeren met hun gezinnen hebben ondergaan. Tot op dit moment is het nog niet zeker of de epidemie volledig voorbij is.

1.1 Doel en belang van het onderzoek

Het verloop van de varkenspestepidemie en de aanpak hiervan door het ministerie van LNV in de eerste twee maanden van de crisis is uitgebreid weergegeven in het rapport "De uitbraak van klassieke varkenspest in Nederland; een evaluatie van de periode tot 10 april 1997". De voorliggende rapportage vormt het vervolg daarop en gaat in op het ziekteverloop en de aanpak vanaf die datum. Tenzij anders aangegeven, zijn in dit rapport de gebeurtenissen verwerkt tot medio maart 1998.

Ondanks het vervolgekarakter van het onderzoek is de vraagstelling enigszins anders van aard. Het vorige onderzoek heeft midden in de varkenspestcrisis plaatsgevonden waardoor het nog niet mogelijk was een afgerond oordeel te vormen over de effectiviteit van de gevolgde aanpak. In dit stadium is deze mogelijkheid wel aanwezig, zij het met de nodige slagen om de arm. Het oordeel over de effectiviteit betreft de gehele periode van de epidemie (voor en na 10 april 1997) en heeft als doel daaruit leerpunten af te leiden voor mogelijke toekomstige uitbraken van varkenspest of andere dierziekten.

Op grond van het voorgaande kunnen de doelstellingen van het onderzoek als volgt worden samengevat:

1. verkrijgen van inzicht in het verloop van de varkenspestepidemie en de aanpak daarvan door het Ministerie van LNV;
2. het geven van een oordeel over de effectiviteit van de genomen maatregelen en de gevolgde aanpak;
3. het in kaart brengen van de lessen die geleerd kunnen worden uit deze crisis.

1.2 Aanpak

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van:

- dossierstudie (bestudering van notulen van diverse overleggen, correspondentie en rapportages tussen betrokken personen en instellingen, alsmede het raadplegen van de beschikbare geautomatiseerde bestanden met kwantitatieve informatie);
- individuele gesprekken met de belangrijkste betrokkenen en deskundigen;
- analyse van het onderzoeksmateriaal (dossiers, gespreksverslagen en dergelijke) uit de eerste fase van het evaluatie-onderzoek.

1.3 Onderzoek Landbouw Universiteit Wageningen

Een team van de Landbouwuniversiteit Wageningen, Vakgroep Agrarische Bedrijfseconomie, heeft ten behoeve van deze evaluatie een effectiviteitsanalyse uitgevoerd aan de hand van een specifiek ontwikkeld simulatiemodel. Dit simulatiemodel maakt gebruik van gegevens van de huidige epidemie. Daarbij worden verschillende scenario's afgezet tegen een basissimulatie die de werkelijkheid zoveel mogelijk tracht te benaderen.

De resultaten van deze simulatie zijn verwerkt in hoofdstuk 3, waarin tevens de individuele bestrijdingsmaatregelen worden behandeld. Daarnaast is de rapportage van het simulatie-onderzoek in bijlage 8 opgenomen.

1.4 Leeswijzer

Het verloop van de epidemie, de fasering en de toegepaste bestrijdingsstrategie worden behandeld in **hoofdstuk 2**.

In **hoofdstuk 3** wordt de aanpak van de epidemie uitvoerig beschreven. De nadruk ligt hierbij op de analyse van de afzonderlijke bestrijdings- en welzijnsmaatregelen, alsmede de knelpunten die zich hebben voorgedaan bij de uitvoering van deze maatregelen.

In **hoofdstuk 4** wordt inzicht gegeven in de (financiële) middelen die als gevolg van de crisis door Nederland en de EU zijn ingezet.

De uitbouw van de crisisorganisatie en de besluitvormingsprocessen tijdens de varkenspestcrisis zijn beschreven in **hoofdstuk 5**.

Hoofdstuk 6 behandelt de informatievoorziening en communicatie met de Tweede Kamer, de Europese Commissie en de contacten met de sector.

Hoofdstuk 7 tenslotte bevat de conclusies en aanbevelingen die op grond van het evaluatie-onderzoek kunnen worden geformuleerd.

In de bijlagen van het rapport wordt meer gedetailleerde achtergrondinformatie gegeven. Voorzover van belang wordt hiernaar in het rapport verwezen.

2. Verloop epidemie

2.1 Inleiding

Achteraf kan de epidemie worden onderverdeeld in drie fasen (begin, midden en eind). Deze fasen onderscheiden zich wat betreft de inzet en intensiteit van beleidsmaatregelen en van de opgetreden knelpunten.

Schematisch kunnen de fasen met de daarbij behorende inzet van beleidsmaatregelen en de knelpunten als volgt worden weergegeven:

Chronologie	Belangrijkste beleidsmaatregelen	Belangrijkste gebeurtenissen en knelpunten
BEGINFASE 4/2/97- 10/4/97 Totaal aantal besmettingen: 91	<ul style="list-style-type: none"> • Vervoersverbod • Preventieve ruiming (eenmalig) • Exportverbod • Verdachtverklaring 1.675 bedrijven in verband met KI-besmetting • Overname • Snelle invoering welzijnsmaatregelen (opkoop) 	<ul style="list-style-type: none"> • Venhorst/Odiliapeel (diagnose en vervoersverbod) • Beeld: geïsoleerde besmetting • Biggen Italië/sperma België • KI-problematiek
MIDDENFASE 10/4/97 - 9/9/97 Totaal aantal besmettingen: 400	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet militairen • Preventief ruimen • Mengverbod sperma • Vervoersverbod Zuid-Nederland • Fokverbod • Aanscherping hygiënemaatregelen • Doodspuiten zeer jonge biggen 	<ul style="list-style-type: none"> • Destructiecapaciteit • Preventief ruimen (7-dagennorm) • Opkoop: aanbod overtreft structureel de destructiecapaciteit • Waalsprong (Toldijk 16/7) • Opschaling bestrijdingsorganisatie • Maatschappelijke discussie over doodspuiten zeer jonge biggen
EINDFASE 9/9/97 - medio maart 98 Totaal aantal besmettingen: 429	<ul style="list-style-type: none"> • Opschorting opkoopregeling • Algemene vervoersbeperkende maatregelen; compartimentering • Tussenscreening • Kortingsregeling hygiëne • Opheffing fokverbod • Start herbevolking • Preventief ruimen op basis van één positief bloedmonster 	<ul style="list-style-type: none"> • Carriersows • Discussie over EU-bevindingen • Esscharen en Ravenstein

In paragraaf 3.2 wordt kort ingegaan op de hoofdpunten van de verschillende fasen. Dit betreft de omvang van de epidemie, de

kenmerken van de fasen en de dilemma's waarvoor de beslissers werden geplaatst, alsmede de ontwikkelingen in de strategie en de effecten van de genomen maatregelen. In paragraaf 3.3 zijn "facts en figures" over het verloop van de crisis opgenomen. Paragraaf 3.4 geeft de ontwikkeling van het veterinaire inzicht gedurende de crisis weer.

2.2 Fasering epidemie

2.2.1 Beginfase (4 februari - 10 april 1997)

Omvang en typering

Op 10 april 1997 is sprake van 91 geconstateerde besmettingen van varkenspest. In de beginfase is het gemiddeld aantal besmettingen 9 per week. Begin april 1997 verdubbelt dit aantal.

Voor de uitvoering van de bestrijdings- en welzijnsmaatregelen is een omvangrijke organisatie opgebouwd. Aan het einde van de beginfase zijn in het kader van de bestrijdingsmaatregelen ruim 400 personen actief; voor het uitvoeren van de welzijnsmaatregelen ongeveer 250.

De beginfase staat in het teken van de opbouw.

Kenmerken

De belangrijkste kenmerken van deze beginfase zijn:

- in het begin wordt uitgegaan van een geïsoleerde uitbraak;
- er is sprake van een regelmatige toename van het aantal besmettingen;
- uitbraken blijven binnen het kerngebied, uitbraken daarbuiten zijn verklaarbaar;
- preventief ruimen wordt, mede op grond van veterinaire adviezen, eenmalig ingezet;
- er ontstaan welzijnsproblemen en de opkoopregeling wordt snel geïntroduceerd;
- het buitenland en de EU worden extra attent, ondermeer door de export van besmette biggen;
- de KI blijkt een mogelijke besmettingsbron;
- er ontstaan aanloopproblemen bij het opschalen van de crisisorganisatie.

Dilemma's

De welzijnsmaatregelen maken transportbewegingen onontkoombaar. Uit veterinaire oogpunt zijn deze evenwel ongewenst.

De crisis leidt al na ruim een week tot een exportverbod voor varkens voor geheel Nederland. Behalve de belangen van de varkenshouderij in de ingesloten gebieden is daarmee het totale macro-economische belang aan de orde.

In deze periode vindt de afweging plaats omtrent het toepassen van (nood-)vaccinatie. Het voordeel van de inzet van dit instrument voor de bestrijding moet worden afgewogen tegen de gevolgschade voor de nationale economie.

Strategie

Er wordt, na de eenmalige preventieve ruiming begin februari, gekozen voor de zogenoemde klassieke (chirurgische) aanpak.

Doel van deze strategie is het spoor van het virus te volgen, in te kaderen en uit te roeien. Deze aanpak is gebaseerd op de tot dan overheersende veterinaire inzichten met betrekking tot de verspreiding van de ziekte.

Voor het oplossen van de welzijnsmaatregelen wordt al snel besloten tot het invoeren van de opkoopregeling. Dit wordt ook gezien als een belangrijk signaal naar de sector.

Effecten

De ingestelde bestrijdingsmaatregelen leiden niet tot het gewenste effect. Het aantal besmettingen neemt snel toe, met name aan het einde van de periode. Ook wordt geconstateerd dat de geografische verspreiding van het virus toeneemt.

Een aandachtspunt is dat ten gevolge van de uitbreiding van het ingesloten gebied, het aantal bedrijven met welzijnsproblemen sterk toeneemt.

2.2.2 Middenfase (10 april - 9 september 1997)

Omvang en typering

Het aantal besmettingen neemt in deze periode explosief toe met 309 besmette bedrijven. In totaal is aan het eind van deze fase sprake van 400 besmette bedrijven. Gemiddeld is sprake van ruim 14 besmettingen per week. De top ligt echter in de maanden mei en juni met circa 20 besmettingen per week.

De expansie van de epidemie maakt een forse opschaling van de toch al omvangrijke organisatie noodzakelijk tot meer dan 1.000 personen.

In de middenfase kan worden gesproken van een grootschalige bestrijdingsaanpak.

Kenmerken

De belangrijkste kenmerken van deze fase zijn:

- De KI-problematiek leidt tot een groot aantal verdachte bedrijven;
- Preventief ruimen wordt ingezet als bestrijdingsinstrument;
- De gebieden waarbinnen vervoersverboden gelden worden voortdurend aangepast;
- Bestrijding en welzijn worden geconfronteerd met capaciteitsproblemen;
- Er vinden enkele uitbraken boven de grote rivieren en in Zeeuws-Vlaanderen plaats;
- In het kerngebied wordt het fokverbod ingevoerd;
- De zeer jonge biggen maatregel wordt ingevoerd ter voorkoming van toekomstige welzijnsproblemen.

Dilemma's

De invoering van de opkoopregeling van zeer jonge biggen (3-17 dagen oud) leidt tot emotionele reacties bij de sector, de dierenartsen en de samenleving als geheel.

Het verloop van de crisis leidt tot het inzicht dat de epidemie nog geruime tijd zal aanhouden. Dit leidt tot drastische maatregelen zoals de invoering van het fokverbod met ingrijpende gevolgen voor de getroffen bedrijven in het gebied.

De maatregel biedt evenwel zowel vanuit veterinaire- als welzijnsaspect grote voordelen. Zij voorkomt ook verdere opkoop en doding van zeer jonge biggen.

Er treden ernstige capaciteitsproblemen op bij de destructie. De capaciteit wordt primair toegewezen aan de bestrijding (ruimen en preventief ruimen). Opkoop en overname om welzijnsredenen komen in het gedrang.

Strategie

Uit traceringsonderzoek komt begin april nieuwe informatie over de eerste fase van de crisis beschikbaar. Het virus blijkt begin februari al aanwezig te zijn op 36 bedrijven.

Uit epidemiologische analyses wordt daarnaast bekend dat de verspreiding van het virus via buurt- en persoonscontacten een belangrijke rol speelt. Dit legt, samen met informatie over de verspreiding van de epidemie, de basis voor een andere aanpak in de bestrijding, te weten:

- herinvoeren van het preventief ruimen (haarden isoleren);
- indamming (verspreiding buiten gebied voorkomen).

Voor het oplossen van de capaciteitsproblematiek bij de destructie passeren allerlei mogelijkheden de revue. Veel opties vallen af uit hoofde van ethische, economische en/of milieu-overwegingen. Gekozen wordt voor het invoeren van grootschalig slachten, gevolgd door het invriezen van de karkassen en de destructie van niet-verdacht materiaal in het buitenland.

De invoering van het fokverbod voorkomt toekomstige welzijnsproblemen. Vanuit bestrijdingsoogpunt leidt het tot een lagere varkensdichtheid in het gebied, hetgeen de virustransmissie tegengaat. Uitbraken buiten het gebied worden bestreden met een strikte isolatie en preventieve ruiming in de omgeving.

Effecten

In de eerste weken van de middenfase hebben de genomen maatregelen geen duidelijk zichtbaar effect. Het grootste deel van de uitbraken vindt in deze periode plaats. Hierbij speelt mee dat in deze periode nog min of meer achter de feiten wordt aangelopen. Er is weliswaar op grote schaal begonnen met preventief ruimen, doch het virus had nog "een voorsprong". In de tweede helft van de middenfase blijken de genomen maatregelen wel effectief te zijn.

De capaciteitsproblemen hebben een vertragend effect op de bestrijding. Bij het preventief ruimen van bedrijven ontstaan wachttijden. Dit staat haaks op de strategie van de snelle isolatie. Tevens vindt transport met levende dieren plaats, waardoor het besmettingsrisico sterk toeneemt. Bij de uitvoering van de welzijnsmaatregelen ontstaan eveneens aanzienlijke wachtrijen. Daarnaast vinden ook hierbij veel transporten met levende dieren plaats. Het invoeren van de zeer jonge biggen maatregel leidt tot verlichting.

Het fokverbod heeft in deze fase nog geen invloed. Gezien de invoeringsdatum wordt het effect eerst in de eindfase merkbaar.

2.2.3 Eindfase (9 september 1997 - medio maart 1998)

Omvang en
typering

Het einde van de epidemie lijkt in zicht te komen. Dit blijkt met name uit de sterke afname van het aantal nieuwe besmettingen. In deze periode worden 29 bedrijven besmet verklaard. In de eerste week zijn dit er 8; vanaf medio oktober is slechts sprake van incidentele uitbraken. Door het stabiliseren van de epidemie kan een begin worden gemaakt met de afbouw van de crisisorganisatie.

Deze fase staat in het teken van consolidatie en normalisatie.

Kenmerken

Belangrijkste kenmerken van de eindfase zijn:

- Het algemeen transportregime wordt verscherpt;
- Compartimentering wordt doorgevoerd, waardoor in heel Nederland varkensvervoer niet mag plaatsvinden over de grenzen van een deelgebied;
- De hygiënevoorschriften worden aangescherpt, zowel bij de bedrijven als bij transporten;
- De opkoopregeling en het overnameregime worden opgeschort (met uitzondering van de knelgevallen);
- Tussen- en eindscreening worden uitgevoerd;
- Er worden gebieden vrijgegeven;
- Het fokverbod wordt opgeheven;
- Er wordt een begin gemaakt met herbevolking;
- Preventief ruimen van bedrijven op basis van één positief bloedmonster.

Dilemma's

In het verloop van deze fase ontstaat een spanningsveld tussen overheid en sector. Dit betreft met name het bepalen van het moment waarop het gerechtvaardigd is om maatregelen op te heffen. Het veterinaire belang en het (individuele) bedrijfsbelang staan hier tegenover elkaar.

Strategie

Uit epidemiologisch onderzoek komt naar voren dat het transport als een belangrijk risico moet worden gezien. Dit heeft onder andere geleid tot aanscherping van hygiënemaatregelen voor vervoer. Daarnaast wordt compartimentering ingevoerd. Transport van levende dieren vindt in principe niet meer plaats. Tevens worden stringente bepalingen op het gebied van reiniging en ontsmetting ingesteld.

Het beleid is voor een groot deel gericht op normalisatie. Voor het ministerie staat hierbij het voorkomen van virusinsleep voorop.

Effecten

Het aantal nieuwe besmettingen neemt, mede ten gevolge van de maatregelen in de voorgaande periode, sterk af. Dit leidt tot vrijgave van gebieden en het opheffen van maatregelen, zoals het fokverbod.

2.3 Facts & figures epidemie

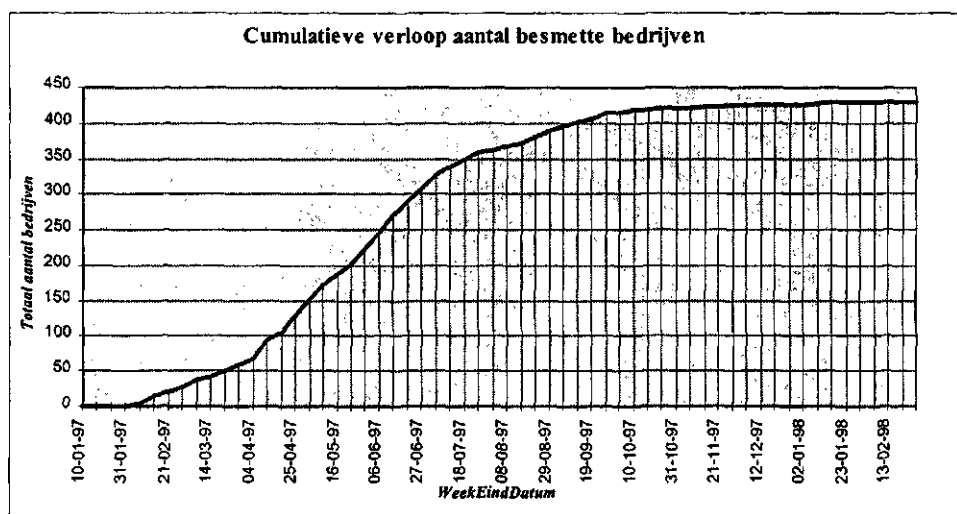
In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen van het aantal besmette bedrijven en geruimde varkens bij besmette bedrijven in de toezichtsgebieden. Ook wordt een overzicht gegeven van het aantal preventief geruimde bedrijven en de geruimde varkens bij

deze bedrijven, alsmede van het totaal aantal opgekochte varkens en biggen.

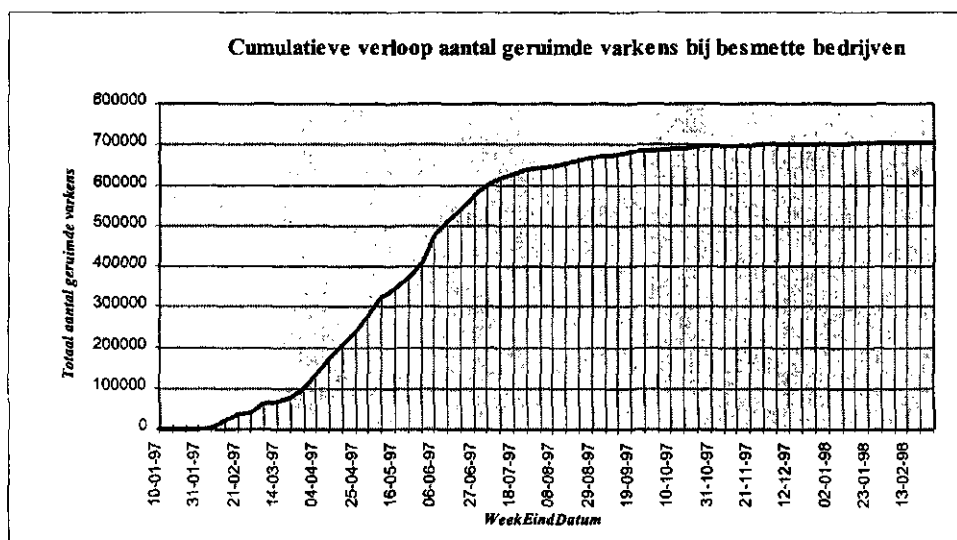
De paragraaf wordt afgesloten met de belangrijkste kengetallen over de gehele periode van de crisis.

Besmette bedrijven
en
geruimde varkens

In de onderstaande grafieken wordt de cumulatieve ontwikkeling weergegeven van het aantal besmette bedrijven en het aantal geruimde varkens op deze bedrijven over de periode januari 1997 tot en met februari 1998.

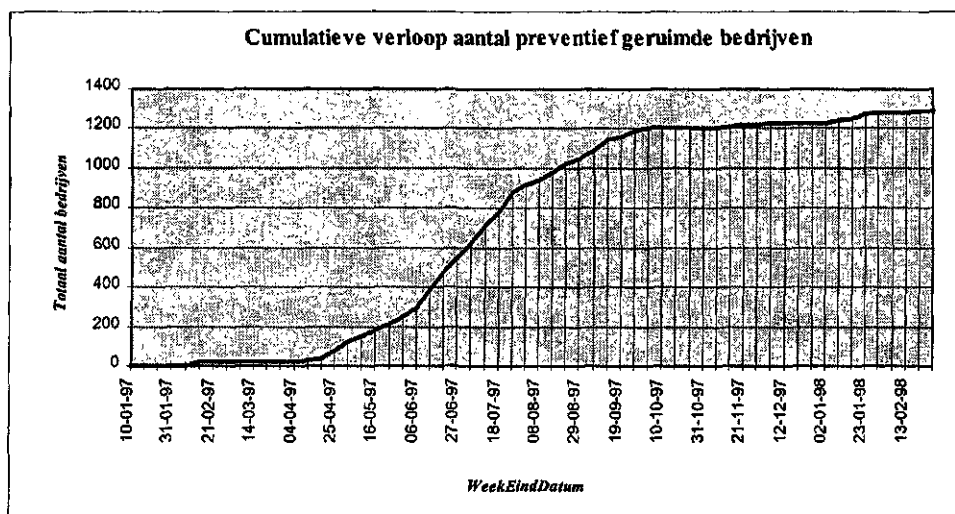
Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

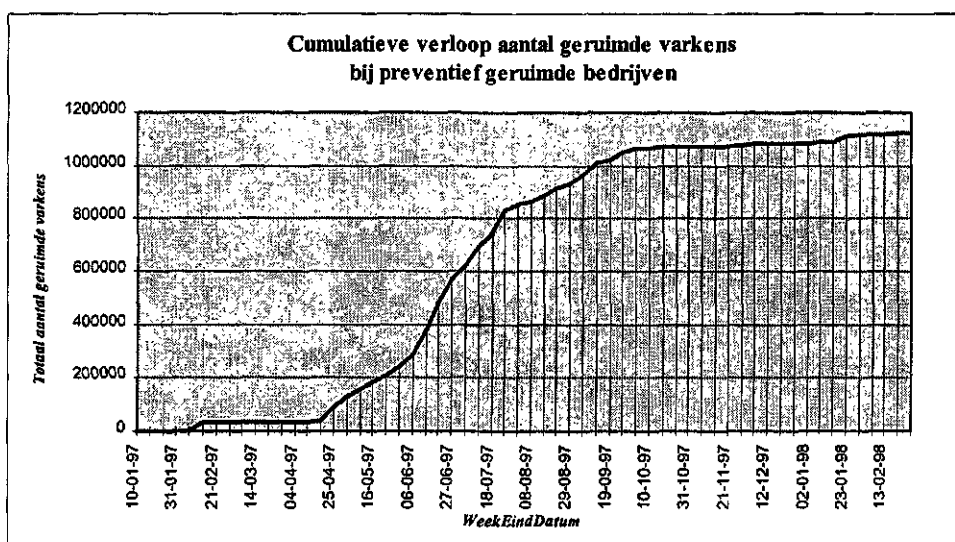
Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Preventief geruimde bedrijven en varkens

In de onderstaande grafieken is de cumulatieve ontwikkeling in het aantal preventief geruimde bedrijven en varkens over de periode januari 1997 tot en met februari 1998 weergegeven.

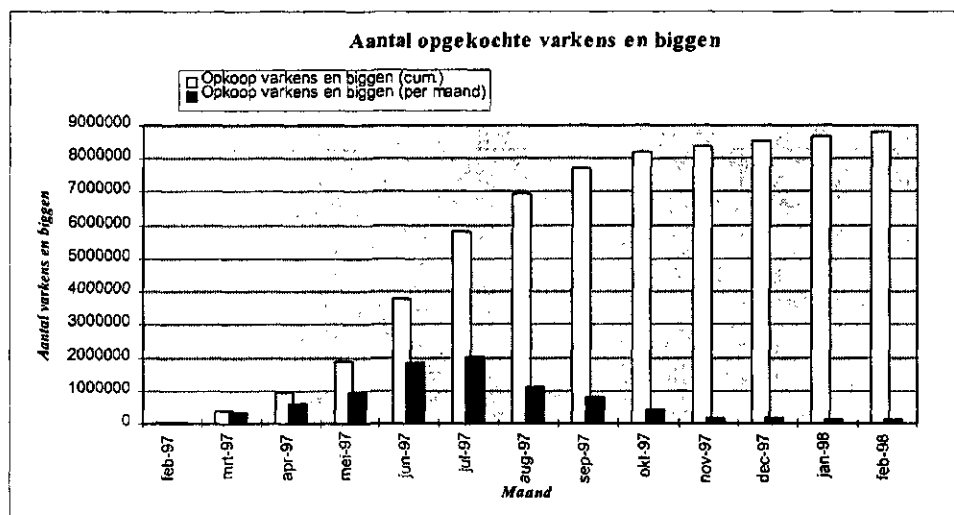
Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Opkoopregeling

Van de uitvoering van de opkoopregeling van varkens en biggen kan het volgende beeld worden gegeven over de periode van februari 1997 tot en met februari 1998.

Bron: LASER

Belangrijke kengetallen van de crisis

Een aantal belangrijke kengetallen over de varkenspestcrisis is opgenomen in onderstaand overzicht.

	Categorie	Aantallen
1.	Aantal geruimde besmette bedrijven (medio maart)	429
2.	Aantal preventief geruimde bedrijven (27 febr. '98)	1.286
3.	Aantal varkens van besmette bedrijven (27 febr. '98)	703.563
4.	Aantal preventief geruimde varkens (27 febr. '98)	1.123.958
5.	Aantal overgenomen varkens (medio maart)	1.118.490
6.	Aantal opgekochte varkens (28 febr. '98)	8.111.118

2.4 Ontwikkelingen veterinair inzicht

Inleiding

Bij het bestrijden van een epidemie is het van vitaal belang om te weten hoe de ziekteverwekker zich gedraagt en hoe deze verspreid wordt. Ook bij de uitbraak van varkenspest is dit van groot belang gebleken.

Op 4 februari 1997 is bij de verschillende instanties (ID-DLO, RVV en GD) sprake van een uitgebreide veterinaire kennis op het gebied van de varkenspest, grotendeels gebaseerd op de wetenschappelijke literatuur. Deze literatuur bevat een weerslag van inzichten die zijn opgedaan bij uitbraken in het verleden en bij laboratorium-onderzoek.

Het is duidelijk dat bij een grootschalige uitbraak van varkenspest nieuwe inzichten worden ontwikkeld. Het virus gedraagt zich in de praktijk immers vaak anders dan in het laboratorium. Het voortschrijdend inzicht vloeit voort uit een analyse van het feitelijke verloop van de epidemie. De nieuwe veterinaire inzichten hebben ingrijpende gevolgen voor de gekozen bestrijdingsstrategie.

Ontwikkelingen

Belangrijke nieuwe veterinaire inzichten zijn geweest:

- de betekenis van de verschillende besmettingsroutes;
- de lengte van de bedrijfsincubatietijd;
- het belang van de zogenoemde 'carrier sows'.

2.4.1 Besmettingsroutes

Volgens de gangbare opvattingen op het gebied van de verspreiding van het varkenspestvirus zijn de dominante factoren (in afnemende volgorde van waarschijnlijkheid) diercontacten, swill-voeding, transport, mest, mens-contact en gereedschap (bijlage 6 evaluatierapport eerste fase).

Inleiding

De factor buurtcontact is in de literatuur ongedefinieerd en de factor sperma (via KI-stations) wordt in de literatuur (van voor 1997) als een goeddeels theoretische mogelijkheid beschouwd. Deze kennis komt tot uitdrukking in de door de EU voorgeschreven klassieke methode van bestrijding van varkenspest, waarbij het voorkomen van diercontacten en (dier-)transport voorop staat en waarbij het virus door screening en tracering wordt gevolgd en achterhaald. Ook in het draaiboek varkenspest, zoals dat beschikbaar is bij aanvang van de uitbraak, wordt deze bestrijdingsmethode voorgeschreven.

Virusoverdracht

Analyse, na tracering, van de 36 besmettingen die dateren uit de periode voor 4 februari heeft geleid tot belangrijke nieuwe inzichten in het "gedrag" van het virus tijdens de uitbraak van 1997. Ten aanzien van deze 36 besmette bedrijven is de uitkomst van de analyse dat (dier-)transport de belangrijkste route van verspreiding was (53%), gevolgd door diercontact (17%) en menscontact (6%). Buurtcontact, een restpost, wordt verantwoordelijk gehouden voor 25% van de besmettingen. Begin april ontstaat hierdoor het inzicht dat, althans in deze epidemie, buurtinfecties een belangrijke bron van besmetting vormen.

Hierbij voegt zich, in dezelfde periode, het voor veel deskundigen nog verrassender verschijnsel van de KI-besmettingen. KI blijkt niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk een besmettingsroute te kunnen zijn. Meer nog dan de buurtinfecties vormt KI een bedreiging. Via het door KI-stations gehanteerde mengsperma kunnen zeer veel bedrijven in contact zijn geweest met het virus. In de middenfase van de epidemie wordt het beeld dat begin april is ontstaan bevestigd, al blijken de feitelijke besmettingen door KI mee te vallen. Buurtcontact daarentegen komt gedurende het verloop van de epidemie steeds meer als de grootste besmettingsfactor te voorschijn.

Vanzelfsprekend speelt daarbij mee dat besmettingen via (dier-)transport in belang afnemen door het instellen van de vervoersverboden. Niettemin is er, ook naar het inzicht van ID-DLO, sprake van een opvallend hoog percentage buurtinfecties (bijlage 6 evaluatierapport eerste fase). Analyse van de periode na de eerste uitbraak in februari, op basis van 262 bedrijven, heeft geleid tot de conclusie dat bij 54% van de uitbraken de buurtinfectie als meest waarschijnlijke besmettingsroute moet worden aangemerkt. De betekenis van buurtinfecties blijft

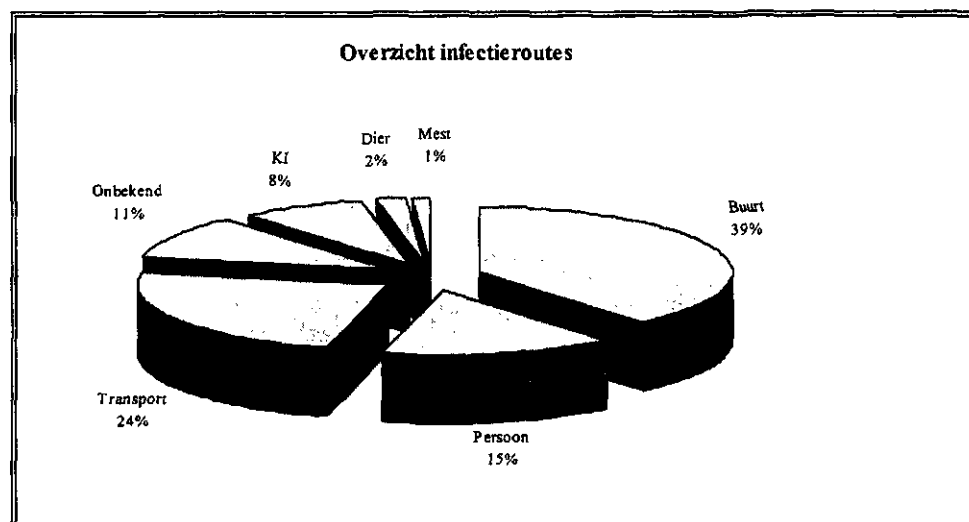
gedurende het verdere verloop van de epidemie groot. Het belang van het (systematisch) preventief ruimen, als bestrijdingsstrategie, loopt hiermee parallel.

Voortschrijdend inzicht in de midden- en eindfase van de epidemie leidt vervolgens weer tot de conclusie dat transport als besmettingsroute een grote rol speelt. Ondanks de ingestelde vervoersverboden en vervoersbeperkende maatregelen blijken professionele contacten, waaronder met name ook de opkooptransporten, een belangrijke besmettingsbron. Dit leidt begin september tot het aanscherpen van de hygiëneregels, het uitbreiden van de vervoersbeperingen (onder andere door compartimentering) en tot het opschorten van de opkoopregeling.

Dit laatste is mogelijk geworden als gevolg van het meer "hanteerbaar" maken van de welzijnsproblemen middels het fokverbod.

Infectieroutes

In de onderstaande grafiek wordt een overzicht gegeven van de meest waarschijnlijke infectieroutes tijdens de epidemie, op basis van de huidige inzichten. De eindanalyse zal pas na afloop van de epidemie worden voltooid.

Bron: Afdeling epidemiologie Uden

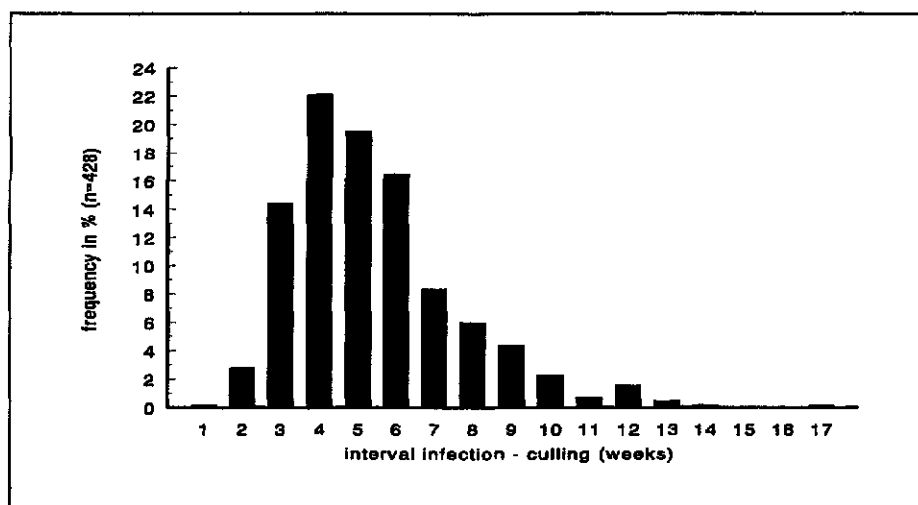
2.4.2 De bedrijfsincubatielijd

Begrips-omschrijving

De tijd waarin een besmet bedrijf infecties bij andere bedrijven kan veroorzaken, zonder dat dit wordt opgemerkt, is van essentieel belang. Hoe korter die periode, hoe beter. De lengte van deze infectieuze periode wordt enerzijds bepaald door het moment waarop het bedrijf zelf wordt geïnfecteerd (kort daarna kan het virus zich gaan verspreiden) en anderzijds het moment dat het bedrijf als besmet wordt herkend en geruimd, op welke wijze dan ook. De periode tussen besmetting en herkenning/ruiming wordt de bedrijfsincubatielijd genoemd.

Lengte bedrijfsincubatielijd

Gemiddeld was de bedrijfsincubatielijd tijdens de crisis 35 dagen. Deze periode is langer dan deskundigen op voorhand hadden aangenomen. In onderstaande grafiek wordt een overzicht gegeven van de variatie in deze periode.

Bron: ID-DLO (Interval infection-culling = Interval infectie-ruiming)

Belangrijke factoren

Er zijn diverse factoren van invloed op de lengte van de bedrijfsincubatietijd.

- In de eerste plaats is dat het aantal geïnfecteerde dieren dat bij de eerste besmetting de ziekte al heeft opgelopen. Als dat één dier is, kan de bedrijfsincubatietijd lang zijn. Als er bijvoorbeeld een (grote) groep varkens is aangevoerd van een ander, eveneens besmet bedrijf, dan kan de besmetting eerder opvallen.
- Wanneer de dieren gescheiden van elkaar worden gehouden, is de verspreiding van het virus veel langzamer dan bij eenheden waarin dieren in groepen worden gehouden.
- Het aantal sterk gevoelige dieren dat op een bedrijf aanwezig is, is een andere factor van belang. Jonge dieren laten het ziektebeeld klinisch vaak beter zien dan oudere. Wanneer er dus veel jonge dieren op het bedrijf aanwezig zijn, kan de bedrijfsincubatietijd korter zijn. Dit betekent tevens, dat de gemiddelde bedrijfsincubatietijd per type bedrijf enigszins kan variëren.
- Tenslotte spelen ook de gebruikte diagnostische instrumenten een rol. Als gesteund wordt op louter klinische waarneming zal de bedrijfsincubatietijd langer kunnen zijn, dan wanneer, tevens gebruik wordt gemaakt van regelmatige (serologische) screening.

Periode eindscreening

De waarneming van de gemiddeld langere bedrijfsincubatietijd (35 dagen) moet wellicht gevolgen hebben voor de termijn die is gesteld aan de eindscreening (30 dagen). Een langere bedrijfsincubatietijd heeft immers ook consequenties voor de effectiviteit van de bij eindscreening gehanteerde serologische detectie, die steekproefsgewijs plaatsvindt.

2.4.3 Voorkomen van "carrier sows"

In een aantal gevallen komt het varkenspestvirus op bedrijven terecht zonder dat dit in eerste instantie opvalt. Er zullen wel dieren ziek worden, maar de verschijnselen worden niet herkend of er wordt een andere diagnose gesteld.

"Carrier sows"

Wanneer een drachtige zeug wordt besmet en de ziekte overwint, komt in een aantal gevallen de situatie voor, dat de biggen in de baarmoeder wel zijn geïnfecteerd. Deze zijn dan nog niet in staat het virus als lichaamsvreemd te herkennen. Wanneer ze geboren worden, scheiden ze grote hoeveelheden virus uit. Op die manier kunnen ze een nieuwe uitbraak veroorzaken geruime tijd (enkele maanden) nadat de epidemie is afgenomen.

Voor de epidemie als zodanig hebben deze "carrier sows" relatief geringe betekenis. Meestal zullen, wanneer de bedrijven in gebieden liggen waar maatregelen gelden, de besmette bedrijven al opvallen bij de serologische screening en vervolgens als zodanig worden behandeld.

In een enkel geval, bijvoorbeeld wanneer door welke oorzaak dan ook een onopgemerkte besmetting zich buiten zo'n gebied voordoet, kan een enkele "carrier sow" ontstaan. Die zorgt dan voor een onverwachte uitbraak op een niet geheel verwachte plaats. Omdat er zo massaal virus wordt uitgescheiden, worden er vaak op zo'n bedrijf snel veel dieren ziek, hetgeen betekent, dat het bedrijf, op klinische gronden, veelal snel zal opvallen.

Er is uiteindelijk slechts één keer een "carrier sow" vastgesteld. In een aantal andere gevallen is slechts sprake geweest van een vermoeden. Op basis van het beschikbare onderzoeksmateriaal kan evenwel geen definitieve conclusie worden getrokken.

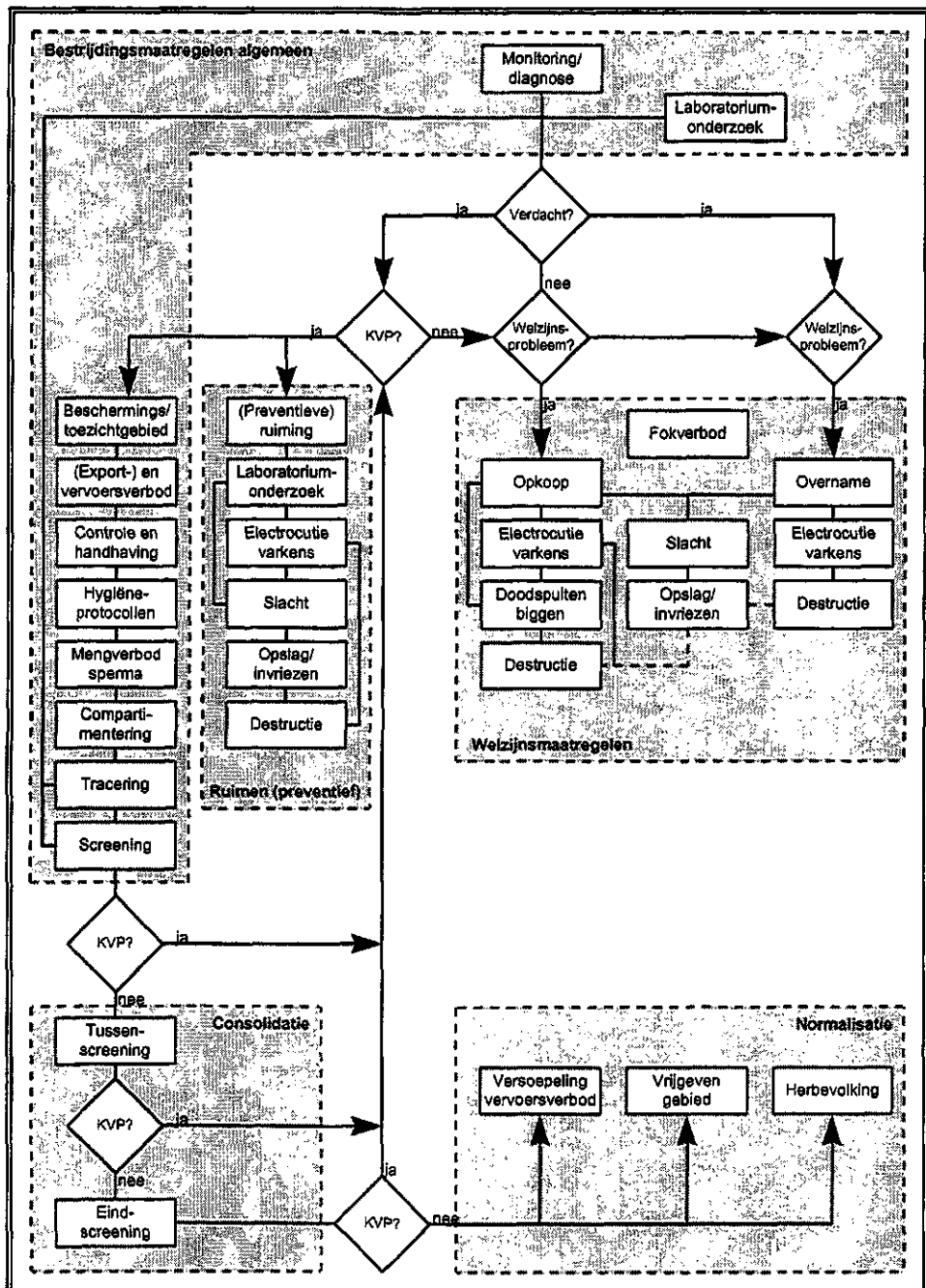
De rol van "carrier sows" is in deze epidemie niet groot geweest onder meer omdat op het risico is geanticipeerd door serologische screenings. Dit neemt niet weg dat de alertheid op aanwezigheid van "carrier sows" nog tot meerdere maanden na de epidemie zeer groot zal moeten zijn.

3. Beleidsuitvoering

3.1 Inleiding

Onderlinge samenhang
bestrijdingsmaatregelen

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de maatregelen die, al dan niet wettelijk verplicht, genomen zijn om de varkenspestcrisis te bestrijden. Navolgend is een schema opgenomen waarin de verschillende maatregelen zichtbaar zijn gemaakt. In het schema is onder andere onderscheid gemaakt naar (preventief) ruimen, welzijnsmaatregelen (opkoop en overname) en consolidatie- en normalisatiemaatregelen (maatregelen die samenhangen met het bereiken van het einde van de crisis).

In dit rapport worden instrumenten die dienen om een eerste uitbraak van een varkenspestepidemie tijdig aan het licht te brengen (zoals aangifteplicht en routinescreening) buiten beschouwing gelaten. Deze ook in "vredestijd" geldende regelingen zijn reeds aan bod gekomen in het over de eerste fase van de varkenspestcrisis verschenen rapport.

Het hoofdstuk start met een beschrijving van het traject, dat vooraf gaat aan het ontdekken van een besmetting.

3.2 Traject tot aan besmetverklaring

Aan iedere ontdekking van een besmetting gaat een vermoeden van besmetting vooraf. Een dergelijk vermoeden kan voortkomen uit waarneming en eventueel diagnose door een varkenshouder of een dierenarts. Het kan ook het resultaat zijn van routinematige screeningsactiviteiten (die ook plaatsvinden als geen sprake is van een epidemie) of uit screenings- en traceringsactiviteiten tijdens een epidemie.

Traject

Bedrijven waar een vermoeden is van varkenspest worden verdacht verklaard. De procedure van een verdachtverklaring ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

- de kringdirecteur RVV tekent de brief waarin het bedrijf verdacht wordt verklaard;
- de brief wordt overhandigd aan de veehouder en aan de betreffende burgemeester (openbaarmaking van de verdachtverklaring);
- er vindt markering van het betreffende bedrijf plaats.

Op een verdacht bedrijf vindt klinisch en serologisch onderzoek plaats. Indien de uitslag van dit onderzoek negatief is, verliest het bedrijf in het algemeen na vier weken de status verdacht. Bij een positieve uitslag wordt het bedrijf besmet verklaard.

Eén serologisch positief bloedmonster leidt, overeenkomstig de EU-voorschriften, nog niet tot een besmetverklaring. In deze situatie bestaat een relatief grote kans op een foutmelding. Hiertoe kan pas worden besloten indien na vervolgonderzoek meer dan één monster positief blijkt te zijn.

Uitvoeringsaspecten

In totaal is ongeveer 4.500 keer een bedrijf verdacht verklaard. Het betreft overigens minder dan 4.500 verschillende bedrijven. De verklaring hiervoor is dat tijdens de epidemie regelmatig varkensbedrijven meerdere keren verdacht moeten worden verklaard.

Tot op heden (maart 1997) zijn 429 bedrijven besmet verklaard. Dit betekent dat de overgrote meerderheid van de verdacht verklaarde bedrijven uiteindelijk niet besmet bleek. Bij 193 besmetverklaarde bedrijven (45%) is de datum van besmetverklaring dezelfde als die van verdachtverklaring, of maar één dag later. Dit duidt erop, dat naast de RVV-teams, de praktizerende dierenarts en/of de varkenshouder zelf aan het crisiscentrum of de GD de melding hebben gedaan dat er vermoedelijk sprake is van varkenspest (dit op basis van klinische waarneming). In deze gevallen worden één of meer van de verdachte

varkens voor sectie bij de GD aangeboden. Bij deze varkens vindt dan tonsillenonderzoek plaats. Met behulp van dit onderzoek kan snel worden vastgesteld of sprake is van besmetting.

Uit vorenstaande blijkt dat een verdachtverklaring lang niet altijd plaats vindt als resultaat van de screenings- of traceringsactiviteiten. Ongeveer de helft van de verdachtverklaringen die uiteindelijk tot een besmetverklaring hebben geleid, berust op een melding door de practicus en/of de varkenshouder.

De lengte van de periode tussen het moment van infectie van een bedrijf en de constatering van varkenspest is van cruciale betekenis (zie paragraaf 2.4.2). Immers, gedurende deze periode, waarin nog geen maatregelen van kracht zijn, kan verspreiding van het virus ongeremd plaatsvinden.

Uitkomst LUW-
onderzoek

Om meer inzicht te verkrijgen in de betekenis van de lengte van genoemde periode, zijn in het simulatiemodel van de LUW enkele scenario's doorgerekend.

Zo gaat één scenario in op de mogelijkheid van het eerder ontdekken van de besmetting op het eerste bedrijf. Als twee weken eerder had kunnen worden vastgesteld dat varkenspest aanwezig was, zou volgens het simulatie-onderzoek de (meest waarschijnlijke) omvang van de epidemie aanzienlijk kleiner zijn uitgevallen. Ook het aantal preventief te ruimen bedrijven zou dan veel geringer kunnen zijn gebleven.

Andere scenario's hebben betrekking op variatie van het interval tussen infectie en detectie tijdens het verdere verloop van de epidemie. Het verlengen en verkorten van het interval infectie-detectie met één week blijkt een behoorlijke invloed op de grootte en variatie van de uitbraak te hebben en daarmee ook op het aantal preventief te ruimen bedrijven.

3.3 Vervoersverbod en vervoersbepkeringen

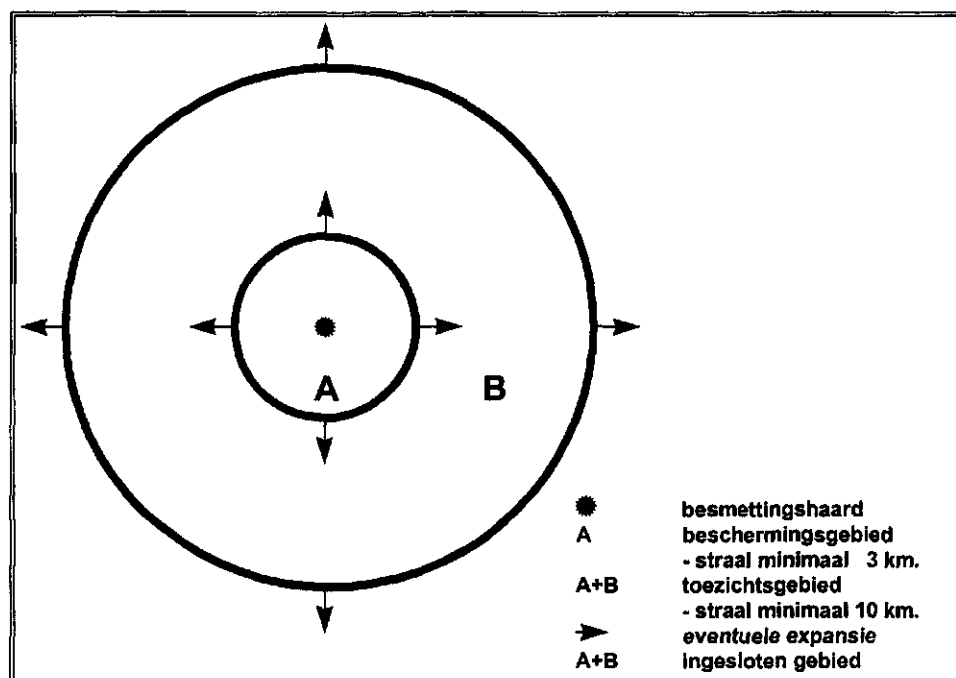
Beschermings- en
toezichtsgebied

Bij elk geval van varkenspest start de bestrijding met het instellen van een vervoersverbod in het gebied rondom het besmette bedrijf:

- de kern van dit gebied is het zogenoemde beschermingsgebied dat een straal moet hebben van minimaal 3 kilometer rondom de besmettingshaard;
- een gebied met een straal van minimaal 10 kilometer rondom de haard vormt het zogenaamde toezichtsgebied; het beschermingsgebied maakt hiervan deel uit.

Ingesloten gebied

Het toezichts- en beschermingsgebied als geheel wordt aangeduid als 'ingesloten gebied'.

In principe wordt rondom ieder besmet bedrijf een beschermingsgebied ingesteld. Van dit uitgangspunt wordt afgeweken in de gevallen dat een nieuwe besmetting wordt geconstateerd binnen een bestaand beschermingsgebied. Ten opzichte van de rest van het toezichtsgebied gelden in het beschermingsgebied, dat dus altijd volledig binnen het toezichtsgebied ligt, met name scherpere eisen voor klinisch en serologisch onderzoek op varkenshouderijen en de reiniging en ontsmetting van bedrijven, personen en voertuigen.

Na de ontdekking van het eerste geval van varkenspest is een beschermingsgebied met een straal van 10 km ingesteld, met als doel een groter gebied aan een intensief klinisch en serologisch onderzoek te onderwerpen. Daarmee is een verdergaande maatregel getroffen dan de EU-Richtlijn 80/217/EEG voorschrijft.

Besmettingshaard 84

Uit onderzoek blijkt dat bij één uitbraak het voorgeschreven beschermingsgebied niet is ingesteld. Het betreft uitbraak 97084 op 7 april 1997 te Bakel. De voorschriften voor veterinaire onderzoek en reiniging en ontsmetting zijn in dit geval niet correct opgevolgd. Het is echter onwaarschijnlijk dat dit invloed heeft gehad op het verloop van de epidemie. Binnen een gebied met een straal van 3 kilometer is bij één bedrijf op 4 juli op grond van serologisch onderzoek een besmetting geconstateerd. Waarschijnlijk heeft de infectie rond 1 juni plaatsgevonden.

Markering

Het ingesloten gebied moet worden gemarkeerd. Dit houdt in dat het beschermings- en toezichtsgebied wordt beschreven en dat waarschuwingsborden worden geplaatst. Markering is met name van belang voor de naleving van het vervoersverbod dat binnen het ingesloten gebied van kracht is.

Vervoersverbod

Het vervoersverbod heeft betrekking op het vervoer van alle vee, van vee afkomstige produkten, veevoer en andere produkten en voorwerpen die smetstof kunnen overdragen. Hiermee wordt een volledige "standstill" van virusdragers bereikt.

Afhankelijk van de veterinaire omstandigheden worden categorieën van vervoer vrijgesteld van dit verbod. Wanneer het ingesloten gebied weer vrij van varkenspest wordt verklaard, vindt vrijgave plaats van het gebied.

Instelling eerste vervoersverbod

Zoals uitvoerig is beschreven in het voorgaande evaluatierapport, is de afkondiging van het eerste vervoersverbod moeizaam verlopen. Daarna heeft men snel geleerd van deze gang van zaken.

In de gehele onderzochte periode zijn 14 basisregelingen van kracht geworden, waarvan de onderstaande tabel een overzicht geeft.

Regeling Vervoersverbod	Datum Instelling
1. Venhorst	5 februari 1997
2. Best	12 februari 1997
3. Rijsbergen	15 februari 1997
4. Ammerzoden	14 maart 1997
5. Nederweert	24 maart 1997
6. Soerendonk	8 april 1997
7. Baarle-Nassau	9 april 1997
8. Berkel-Enschot	16 mei 1997
9. Stramproy	1 juli 1997
10. Gulpen	3 juli 1997
11. Diessen	16 juli 1997
12. Toldijk	16 juli 1997
13. Dalfsen	5 augustus 1997
14. Schoondijke	27 augustus 1997

Bron: Ministerie van LNV, Directie JZ

In de loop van de epidemie zijn alle regelingen meerdere malen aangepast. Deels betrof dit een uitbreiding van het ingesloten gebied vanwege een nieuwe uitbraak van varkenspest. In andere gevallen kon het vervoersverbod worden versoepeld. Hierbij zijn delen van het gebied vrijgegeven of categorieën van vervoer vrijgesteld van het verbod. In totaal gaat het om circa 130 aanpassingen.

Aanvullende maatregelen

Naast deze op basis van Richtlijn 80/217/EEG ingestelde vervoersverboden rondom besmettingshaarden is een aantal aanvullende vervoersbependingen afgekondigd. Zo wordt met ingang van 14 april 1997 een vervoersverbod van kracht voor varkens in Zuid-Nederland, met uitzondering van de provincie Zeeland. Hierop worden vrijstellingen verleend in het kader van opkoop, overname en destructie, alsmede het vervoer van mest.

Bufferzone

Bij de besmettingen in Toldijk, Dalfsen en Schoondijke, alle gelegen buiten de regio waarbinnen de besmettingen zich tot dan toe hebben voorgedaan, is men overgegaan tot instelling van een "bufferzone" van circa 10 km rondom het toezichtsgebied.

De bufferzone is een aanvullende, nationale maatregel. Hierbinnen is op dezelfde wijze als in het toezichtsgebied het vervoer aan banden gelegd. Gezien de bijzondere situering van de betreffende besmette bedrijven en de hoge veterinaire risico's die deze gevallen naar verwachting met zich meebrengen, is deze aanvullende maatregel noodzakelijk geacht.

Een ander soort bufferzone is ingesteld rondom Venhorst. Naar aanleiding van de uitbraak in Ravenstein (januari 1998) is een totaal vervoersverbod voor vee in het herbevolkingsgebied ingesteld. Op het moment dat dit vervoersverbod wordt opgeheven, is een extra bufferzone rondom Venhorst in stand gehouden. In dit gebied is hetzelfde regime als in het oorspronkelijke toezichtsgebied van kracht.

Regeling Vervoers- beperkingen

In september wordt het vervoersverbod Zuid-Nederland opgeheven en vervangen door een nieuwe regeling. Bepaald wordt dat vervoersbewegingen in geheel Nederland aan banden moeten worden gelegd. Een volledige stand-still zou echter zeer ingrijpende gevolgen hebben. Bovendien zijn de ingeschatte besmettingsrisico's niet overal even groot. Derhalve wordt op 29 september 1997 de Regeling Vervoersbeperkingen van kracht, die onder voorwaarden ontheffingen mogelijk maakt.

Compartimentering

Met de compartimenteringsregeling voor het vervoer van varkens en vervoermiddelen voor varkens van 22 september 1997 wordt regulering van varkensvervoer en het gebruik van vervoersmiddelen op nieuwe wijze uitgewerkt. Nederland wordt opgedeeld in twee compartimenten: Noord- en Zuid-Nederland. De Waal wordt hierbij als natuurlijke scheidingslijn aangehouden.

Het verkeer van varkens en vervoermiddelen *tussen* deze twee regio's wordt verboden. De Regeling Vervoersbeperkingen heeft betrekking op het vervoer *binnen* de compartimenten.

Daarnaast worden vervoersstromen die in het kader van de bestrijding plaatsvinden van elkaar gescheiden. Wagens voor het vervoer van varkens worden gescheiden van de wagens die zijn bestemd voor het vervoer van andersoortig vee en geregistreerd bij het door de RVV ingestelde Registratiebureau Varkensvervoer.

Compartimentering van de inzet van veetransporten heeft ertoe geleid dat de interregionale verspreiding van het virus is tegengegaan. Met dit besluit neemt Nederland een nieuwe stap in de bestrijdingsstrategie, die niet direct voortvloeit uit Europese of nationale juridische voorschriften. De maatregel kan dan ook pas worden ingevoerd, nadat alle belangen, de haalbaarheid, de juridische handhaafbaarheid en de effectiviteit uitvoerig zijn overwogen.

Naleving en handhaving

Het toezicht op de naleving van de vervoersverboden is de verantwoordelijkheid van de AID. Hierbij heeft deze dienst intensief samengewerkt met de politie. Met deze samenwerking wordt bereikt dat:

- gebruik gemaakt kan worden van gecombineerde expertise;
- de capaciteit van het handhavingsapparaat kan worden uitgebreid.

De gezamenlijke teams patrouilleren binnen het toezichtsgebied en houden verdachte transporten aan. Overtredingen van het vervoersverbod worden geverbaliseerd. De bij een verboden transport aangetroffen varkens worden in beslag genomen, gedood en vernietigd. Vervoermiddelen worden eveneens in beslag genomen en aan de ketting gelegd.

Afbakening

De afbakening van het ingesloten gebied heeft in een aantal situaties geleid tot praktische problemen bij de handhaving. Vervoer rondom de grenzen van het gebied vraagt in dergelijke gevallen om een afweging van redelijkheid en strikte handhaving van de regeling. Toch is altijd gekozen voor een strikte handhaving van het vervoersverbod volgens de aangegeven grenzen.

Een voorbeeld hiervan is de aanhouding op 7 februari 1997 van twee varkenstransporten, die op weg van Veghel naar Den Bosch een gebied van 500 meter moeten doorkruisen waarbinnen een vervoersverbod van kracht is. Gezien de geografische ligging van de vertrek- en bestemmingsplaats van het transport is geen alternatieve logische verbindingsroute mogelijk. Aan het einde van dit gedeelte van de hoofdweg wordt het transport echter aangehouden en moeten de varkens op last van de RVV worden afgevoerd en gedestruerd.

Ritontheffingen

De controle op de naleving van het vervoersverbod wordt eveneens beïnvloed door het aantal verleende ritontheffingen. Bij de controle op het vervoersverbod leidt dit tot aanvullende werkzaamheden. Indien een transport wordt aangehouden, moet de juistheid van de ritontheffing immers worden gecontroleerd.

In de onderzochte periode zijn ritontheffingen verleend voor verschillende categorieën van vervoer.

Categorieën vervoer	Aantal ritontheffingen
schapen	34.576
varkensmest	23.995
niet geregistreerd	12.784
varkens	3.599
kalveren	1.038
runderen	884
rundermest	693
paarden	645
overig	380
Totaal aantal	79.123

Bron: Bureau Ontheffingen RVV

De ritontheffingen voor het vervoer van varkens hebben betrekking op het vervoer tussen de "vrije" gebieden door een corridor in het ingesloten gebied. Transportbewegingen in het kader van de opkoopregeling, overname en destructie, die later in dit hoofdstuk worden behandeld, zijn hierin niet opgenomen.

Met name de toename van het aantal ritontheffingen voor transport in het kader van de opkoopregeling verzwaarde de controletaak. Vanwege het grote aantal transporten dat in het kader van de opkoopregeling heeft plaatsgevonden, zijn de hiervoor verleende ritontheffingen volgens voorschriften van de EU gecontroleerd op basis van een aselechte steekproef van 5% van het totaal aantal opkooptransporten. Hierbij gaf de PVE/CCV te Helmond dagelijks aan de AID te Uden door, hoeveel opkooptransporten zouden plaatsvinden. De teamleider AID coördineerde vervolgens de inzet van de controlekoppels, die de wagens aanhielden vanaf het moment dat zij de bedrijven verlieten; dit om bedrijfscontact te vermijden.

Overtredingen

In de verschillende voornoemde categorieën zijn in de onderzoeksperiode overtredingen van de vervoersverboden geconstateerd. In het onderstaand schema wordt hiervan een overzicht gegeven.

Overtreding	Aantal
verbod verplaatsing vervoermiddelen	143
vervoersverbod mest	128
vervoersverbod ander vee	107
overige overtredingen	64
vervoersverbod varkens	43
Totaal	485

Bron: AID Uden

Uitkomst LUW-onderzoek

Zoals in het eerste evaluatierapport is beschreven, is voorafgaand aan de inwerkingtreding van het eerste vervoersverbod op vrij grote schaal met varkens gereden. De heersende opvatting dat dit heeft geleid tot verspreiding van het virus, vormde de aanleiding om de effecten van deze verhoogde vervoersactiviteit te betrekken in het simulatieonderzoek dat door de Landbouwuniversiteit Wageningen is uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat op 4 februari 1997 minder bedrijven besmet zouden zijn geraakt wanneer het vervoersverbod eerder was geëffectueerd en/of de verhoogde vervoersactiviteit niet had plaatsgevonden.

In het simulatiemodel is tevens een scenario doorgerekend waarbij het toezichtsgebied is vergroot van 10 km naar 20 km. Het instellen van grotere toezichtsgebieden heeft geen groot effect op de meest waarschijnlijke grootte van de uitbraak, maar de uitschieters naar boven zijn kleiner. Deze strategie leidt uiteindelijk echter tot hogere kosten.

Conclusie

Om verdere verspreiding van het varkenspestvirus tegen te gaan, heeft Nederland een aantal vervoersbeperkende maatregelen getroffen die in sommige gevallen verder gaan dan de Europese voorschriften. Zo is in drie gevallen van besmetting buiten het kerngebied door instelling van bufferzones een passende maatregel getroffen om verdere verspreiding buiten dit gebied te voorkomen.

Daarnaast heeft de compartimentering in Noord- en Zuid-Nederland en de hierbinnen geldende vervoersbeperingen mede een remmend effect op de verspreiding van het varkenspestvirus gehad.

Het effect van vervoersbeperkingen is gedeeltelijk teniet gedaan doordat een groot aantal toegestane transportbewegingen heeft plaatsgevonden.

Deze transporten hebben, zoals uit onderzoek is gebleken, naar alle waarschijnlijkheid bijgedragen aan een verdere verspreiding van het virus. Uiteindelijk is besloten tot het verder conditioneren van transportbewegingen. In het kader van het toezicht op de naleving van deze regelingen zijn 485 overtredingen geconstateerd en bestraft. Er zijn geen aanwijzingen dat er massaal illegale transporten hebben plaatsgevonden.

3.4 Screening en tracering

Screening en tracering zijn maatregelen om besmettingshaarden op te sporen. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op screening en dan op tracering.

3.4.1 Screening

Doel en omschrijving

Screening is een inspectie op de aanwezigheid van varkenspest op varkenshouderijen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen (klinische) screening, tussenscreening en eindscreening. Een omschrijving van de drie vormen van screening en het doel ervan, is opgenomen in bijlage 4.

In de onderstaande tabel is weergegeven welke bepalingen gelden ten aanzien van screeningsactiviteiten voor toezichts- en beschermingsgebieden.

	Beschermingsgebieden (3 km)	Toezichtsgebieden (10 km)
(Klinische) screening	Zo spoedig mogelijk moeten alle bedrijven (landbouw-bedrijven of handelaarsstallen) worden geïnventariseerd en binnen 7 dagen door een officiële dierenarts worden bezocht.	Inventarisatie van alle varkenshouderijen.
Tussenscreening	De tussenscreening wordt doorgaans op een aan de eindscreening overeenkomstige wijze uitgevoerd (niet wettelijk voorgeschreven).	De tussenscreening wordt doorgaans op een aan de eindscreening overeenkomstige wijze uitgevoerd (niet wettelijk voorgeschreven).
Eindscreening	Mag pas 30 dagen nadat op het besmette bedrijf reiniging en ontsmetting heeft plaats gevonden uitgevoerd worden. Betreft: een onderzoek op alle bedrijven waarbij alle varkens klinisch gescreend worden en er bij een steekproef van varkens een serologisch onderzoek plaatsvindt.	Mag pas 15 dagen nadat op het besmette bedrijf reiniging en ontsmetting heeft plaats gevonden uitgevoerd worden. Betreft: een klinisch onderzoek bij varkens op alle bedrijven en een serologisch onderzoek (op een steekproef van varkens) op alle fok- en vermeerderingsbedrijven (bepaald door het PVC).

Bij het beoordelen van de effectiviteit van screening dient nagegaan te worden of de wijze van screenen aansluit bij het verloop en de aantoonbaarheid van het virus in de verschillende ziektestadia.

Stadia

De ontwikkeling van het varkenspestvirus doorloopt drie opeenvolgende fases.

- In de beginfase zal het virus vooral aanwezig zijn in de tonsillen (amandelen) van het dier;
- In de tweede fase verspreidt het virus zich vervolgens in het bloed;
- In de derde fase (vanaf ongeveer drie weken na infectie) zal het varken tenslotte antistoffen tegen het virus gaan produceren.

In de eerste fase kan het varken wel virus uitscheiden, maar zijn er nog geen klinische ziekteverschijnselen. Deze verschijnselen treden wel op in de tweede fase. Indien het dier de ziekte overleeft, komt het in de derde fase en maakt het antistoffen aan. De aanmaak en de werking van deze antistoffen leidt tot het verdwijnen van het virus uit het bloed. Deze dieren vertonen geen klinische ziekteverschijnselen meer. Slechts de antistoffen blijven zichtbaar in het bloed.

Uitvoering (klinische) screening

Conform de wettelijke bepalingen heeft (klinische) screening binnen 7 dagen plaatsgevonden. Naast de eenmalig wettelijk voorgeschreven screening heeft tot 14 juni 1997 nog 1 maal per week een screening in beschermingsgebieden plaatsgevonden. De screenings zijn uitgevoerd door RVV-screenteams. Per screeningsteam is in ieder geval een officiële dierenarts (in opdracht van de RVV) aanwezig.

Personele capaciteit

De periodieke screenings hebben een groot beslag gelegd op de personele capaciteit. Op het hoogtepunt van de crisis waren dagelijks circa 80 screeningsteams actief.

Na 14 juni 1997 worden de eerste drie wekelijkse screenings door een RVV-screenteam verricht. Vervolgens voert de praktiserend dierenarts één maal per 14 dagen een klinische inspectie uit. Het inschakelen van de praktiserend dierenarts heeft met name uit personele capaciteitsoverwegingen plaatsgevonden.

Hygiëne-eisen bij bedrijfsbezoeken

Bij een bedrijfsbezoek dienen de screeners zich te houden aan een hygiëneprotocol. Dit protocol is in de loop van de varkenspestcrisis meerdere malen gewijzigd. Het grote aantal aanpassingen in het protocol wijst op een voortschrijdend inzicht in verspreidingswijzen. Het kan ook betekenen dat, zeker in het begin, de kans op verspreiding door professionele contacten onderschat is.

In de periode van 7 tot 16 februari 1997 zijn geen protocollen voor bedrijfsbezoeken beschikbaar. Screeners worden ook na die tijd middels briefings en instructies geïnformeerd.

Handhaving hygiëne-protocollen

Tot 9 mei 1997 is geen organisatie-onderdeel belast met het toezicht op de naleving van de hygiënerregels. Op deze datum wordt een RVV-inspectieteam ingesteld, bestaande uit twee personen. Het doel was de bestaande uitvoeringsprotocollen te beoordelen op effectiviteit ten aanzien van hygiëne en de uitvoering van betreffende protocollen in de

praktijk te controleren. Tevens konden de beoordelingen van de inspecteurs leiden tot aanpassing van de protocollen. Het aantal toezichthouders stond niet in verhouding tot het aantal activiteiten waarop toezicht gehouden moest worden.

Ervaring screeners

Naarmate het aantal toezichtsgebieden toeneemt, moet het aantal screeners worden opgevoerd. Hierbij speelt een rol, dat de EU-regelgeving voorschrijft dat de eerste screening in het beschermingsgebied binnen één week moet zijn uitgevoerd. Uit capaciteits-overwegingen is noodgedwongen screeningspersoneel met relatief weinig specifieke kennis en ervaring op het gebied van de diagnose van varkenspest ingezet. Dit is des te meer een probleem, daar de klinische symptomen van varkenspest niet altijd even duidelijk waarneembaar zijn. Het is voorgekomen dat varkenspest in beschermingsgebieden is geconstateerd nadat screeningsteams geïnspecteerd hebben.

Door middel van een instructie van ongeveer een half uur zijn de screeners ingelicht over de specifieke aspecten van het te verrichten onderzoek. Deze instructie is noodzakelijk aangezien tijdens een opleiding niet elke diergeneeskundige het ziektebeeld ooit zelf heeft waargenomen. Tevens zijn zij dagelijks voor aanvang van de screenings-activiteiten ongeveer een kwartier geïnstrueerd op het gebruik van de protocollen.

Tussenscreening

De tussenscreening is grootschalig ingezet vanaf 18 september 1997 en heeft plaatsgevonden in Oost-Brabant en Noord-Limburg. De tussenscreening is gestart nadat is geconstateerd dat bloedmonsters, die in het kader van de opkoopregeling en preventieve ruiming genomen zijn, nog in enkele gevallen besmettingen aan het licht brachten.

In het kader van de tussenscreening vindt in de ingesloten gebieden elke vier weken een serologisch onderzoek plaats. Het onderzoek omvat de volgende handelingen:

- een klinisch onderzoek van alle op het bedrijf aanwezige varkens;
- een bloedonderzoek bij een representatieve steekproef van de op het bedrijf aanwezige varkens;
- het tellen van alle op het bedrijf aanwezige varkens.

Per dag zijn circa 55 veterinaire teams en vele praktizerende dierenartsen ingezet voor de tussenscreening.

Eindscreening

Bij de uitvoering van de eindscreening hebben zich nauwelijks problemen voorgedaan. Indien bij serologisch onderzoek tegen varkenspest gerichte afweerstoffen zijn aangetroffen, is het bedrijf als verdacht beschouwd en heeft een tweede onderzoek plaatsgevonden. Als blijkt dat een bedrijf in het ingesloten gebied positief is, wordt de eindscreening opgeschort met tenminste 30 dagen. Daarnaast wordt op uitgebreide schaal bloed afgenomen. In sommige gebieden zijn 4 onderzoeken verricht, alvorens de eindscreening voltooid is.

Effectiviteit (klinische) screening

De effectiviteit van het instrument (klinische) screening is sterk afhankelijk van de mate waarin men erin slaagt om dierenartsen met een specifieke deskundigheid op het gebied van de varkensgezondheidszorg te mobiliseren.

Er hebben in de periode van 4 februari 1997 tot en met 30 januari 1998 meer dan 35.000 bedrijfsbezoeken door RVV-screeningteams plaatsgevonden. In het beschermingsgebied zijn bedrijven maandenlang vrijwel wekelijks door screeningteams bezocht, omdat snelle detectie van groot belang is. Van alle ontdekte besmettingen is 8,4% via klinische screening aan het licht gekomen. Dit is een magere opbrengst, afgezet tegen de enorme personele inzet en de besmettingsrisico's die bedrijfsbezoeken met zich brengen. De meeste besmettingen zijn aan het licht gekomen doordat de praktizerend dierenarts of de varkenshouder zelf melding maakten van varkenspest.

Effectiviteit tussen- en eindscreening

Er hebben in de periode (18 september 1997 tot medio maart 1998) voor de tussenscreening in totaal 16.326 bedrijfsbezoeken plaatsgevonden. De tussenscreening kan als een effectief instrument beschouwd worden. Weliswaar is "slechts" 3,7% van de besmettingen via tussenscreening vastgesteld, maar het betreft "oude" besmettingen die via klinische screening niet aan het licht gekomen zouden zijn. Het opsporen van deze oude besmettingshaarden is noodzakelijk, omdat op de bedrijven nog smetstof aanwezig kan zijn en dit nieuwe uitbraken in het gebied kan veroorzaken. De maatregel is effectief in ingesloten gebieden waar weinig acute gevallen van varkenspest (deze kunnen alleen door klinische inspectie aan het licht komen) meer worden aangetroffen. De tussenscreening is vanaf september op grote schaal ingezet. Dit had in principe eerder kunnen gebeuren. De tussenscreeningen hebben bij een negatieve uitslag tot vrijgave van gebied geleid. Totdat de tussenscreening is ingezet werden gebieden vrijgegeven na de eindscreening.

Conclusie

Klinische inspecties hebben alleen veterinaire meerwaarde indien deze worden uitgevoerd door ervaren screeners. Hoewel verplicht volgens EU-regelgeving, is een discussie over het nut van klinische screening op zijn plaats. Daarbij zal moeten worden overwogen dat extra vervoersbewegingen in een gebied gevaren van verspreiding van het virus met zich brengen.

Tussen- en eindscreening informatie over antistoffen bij dieren die relevant is voor de besluitvorming over de vrijgave van gebieden en versoepeling van maatregelen.

3.4.2 Tracering

Bij tracering worden alle contacten van een besmet bedrijf onderzocht. Hiermee wordt beoogd de mogelijke besmettingswijze te bepalen en informatie te verkrijgen over de contactbedrijven van het besmette bedrijf om zo verdere verspreiding van het virus in kaart te brengen. Dit traceringsonderzoek kan waardevolle informatie opleveren voor de bestrijdingsorganisatie.

In principe kunnen alle contacten van een bedrijf hebben geleid tot de verspreiding van het varkenspestvirus. Niet alle contacten brengen evenwel eenzelfde risico met zich mee. De belangrijkste contacten vormen de directe diercontacten. Indien dergelijke contacten tussen een besmet bedrijf en een contactbedrijf worden geconstateerd, leidt dit altijd tot een verdachtverklaring van het contactbedrijf. Voor de overige contacten vindt een afweging plaats op basis van de specifieke omstandigheden op het bedrijf in kwestie.

Wanneer de kans op besmetting van een contactbedrijf zeer groot wordt geacht, worden op dit bedrijf reeds voorbereidingen getroffen voor een nader traceringsonderzoek. Bij minder aannemelijke besmettingen wordt eerst de uitslag van IFT- en screeningsonderzoek afgewacht alvorens verdere actie plaatsvindt.

Tracering en preventief ruimen

De uitkomsten van traceringsonderzoek worden onder andere gebruikt in het kader van preventief ruimen. Hierop wordt in paragraaf 3.5.2 nader ingegaan.

Belang I&R-systeem

In het eerste evaluatierapport wordt het Identificatie en Registratie-systeem voor varkens (I&R) beschreven. Het belang van het I&R-systeem voor tracering is groot. De database levert bij elke nieuwe uitbraak informatie waarmee een beeld gevormd kan worden over de verplaatsing van varkens vanuit het besmette bedrijf. Hiermee worden de contactbedrijven in kaart gebracht.

Naarmate de "stand-still" voor het vervoer van varkens in meer gebieden van kracht is, neemt het aantal directe diercontacten af en daarmee het besmettingsrisico.

De transporten die in het kader van opkoop, overname en destructie plaatsvinden, zijn eveneens vastgelegd in het I&R-systeem. Aangezien ook deze vervoersbewegingen in het traceringsonderzoek worden betrokken, blijft het I&R-systeem een belangrijke informatiebron.

Werkzaamheden

In de onderzochte periode hebben in het kader van de tracering ongeveer 9.500 bedrijfsbezoeken plaatsgevonden. Gedurende de varkenspestepidemie is de werkwijze van de Afdeling Tracering (naar aanleiding van voortschrijdend inzicht), regelmatig bijgesteld. Op veel zaken moest bovendien snel worden ingespeeld, zoals de invoering van de tussenscreening en de recente import van fok- en gebruiksvarkens uit verdachte gebieden in Duitsland.

Veranderingen in en aanvulling op de taakomschrijving zijn aangebracht in (tijdelijke) instructies en protocollen. Traceringsteams worden hiervan op de hoogte gesteld tijdens de reguliere briefing en debriefing op het crisiscentrum.

Personeelsinzet

Vanwege het sterk wisselende aantal besmettingen, verdenkingen en preventieve ruiming heeft de Afdeling Tracering voor de uitvoering van het veldwerk een beroep moeten doen op een flexibele inzet van arbeidskrachten. Hierbij is ook gebruik gemaakt van dierenartsen van de

GD en studenten Diergeneeskunde. Op het crisiscentrum is gedurende bijna de gehele onderzochte periode een vaste bezetting aanwezig.

Knelpunten

Bij de uitvoering van haar werkzaamheden heeft de Afdeling Tracering te maken gehad met een aantal knelpunten, waardoor tracering vertraging oploopt of niet goed kan worden uitgevoerd. De mate waarin deze knelpunten de tracering hebben bemoeilijkt, loopt uiteen. De belangrijkste knelpunten hangen samen met:

- de boycot van het I&R-systeem (zie eerste evaluatierapport);
- de besmetting van KI-station Wanroy;
- de lange doorlooptijd van monsterstromen;
- de moeizame inwinning van informatie over transportroutes van het destructiebedrijf.

Deze punten worden hieronder verder uitgewerkt.

Knelpunt I&R-systeem

In september 1996 doet de Nederlandse Vakbond voor Varkenshouders (NVV) een oproep om de verplichte dubbele melding van dierbewegingen te boycotten. Dit zou een onnodige administratielast zijn.

Ongeveer een derde van de varkenshouders geeft aan deze oproep gehoor (schatting projectbureau I&R van de GD). Het traceringsonderzoek is hierdoor in de beginfase van de varkenspestcrisis bemoeilijkt. Voor de vaststelling van het aantal varkensbewegingen kan immers niet onvoorwaardelijk gebruik gemaakt worden van de I&R-database. Het is daarom noodzakelijk geweest een deel van de dierbewegingen te herleiden uit de overige administratie van de varkenshouder, hetgeen in de eerste weken nog veel aanvullende werkzaamheden met zich meebrengt.

Na de opheffing van de boycot, direct na de bekendmaking van de eerste besmetting op 4 februari 1997, melden de varkenshouders vervoersbewegingen met terugwerkende kracht, zodat dit knelpunt al snel verdwijnt.

Knelpunt K.I.-Wanroy

De besmetting van K.I.-station Wanroy op 7 maart 1997 heeft grote implicaties gehad voor de tracering van besmettingen. Vermoedelijk is circa 8% van de besmettingen op bedrijven te herleiden tot kunstmatige inseminatie met besmet sperma. Het traceren hiervan is bemoeilijkt door het gebruik van mengsperma en problemen bij de identificatie van besmette beren.

Het mengen van sperma van een mogelijk besmette beer met sperma van andere beren (soms zelfs afkomstig uit andere K.I.-stations) maakt het verspreidingsrisico veel groter en compliceert de tracering.

Als gevolg hiervan moeten 1675 fok- en vermeerderingsbedrijven verdacht verklaard worden. Dit aantal had beperkt kunnen blijven, indien niet met mengsperma was gewerkt. Om herhaling van een dergelijke situatie te voorkomen is op 10 april een verbod ingesteld om varkenssperma te mengen of anderszins in contact te brengen met ander varkenssperma.

Knelpunt
verwerkingstijd
bloedmonsters

Bloedmonsters voor traceringsonderzoek worden genomen op het bedrijf en worden verstuurd naar de Dispatch Sample Unit (DSU) van het ID-DLO, alwaar ze worden voorbereid voor analyse in het laboratorium. De uitslag wordt elektronisch doorgegeven aan het crisiscentrum.

In april en mei 1997 wordt geconstateerd dat de doorlooptijd van de monsters langer is dan gewenst. Hiervoor kunnen drie oorzaken worden genoemd: (1) het grote aantal monsters dat als gevolg van screening, opkoop- en overname-activiteiten moet worden verwerkt (2) de onbeheersbare monsterstroom waardoor zeer grote piekbelastingen ontstaan bij de ontvangst bij ID-DLO en (3) de moeizame wijze van uitslagverwerking in het crisiscentrum (afstemming bedrijfsnummers). Daardoor loopt de monsterverwerking aanzienlijke vertraging op (tot soms meer dan een maand), waardoor het traceringsonderzoek is belemmerd. Voor de efficiënte afhandeling wordt doorgaans een norm van 10 dagen gehanteerd.

Pas op het moment dat de infectiedatum van het onderzochte bedrijf bekend is, kan men gericht contacten traceren die rond die tijd hebben plaatsgevonden. Contactbedrijven kunnen in de tussenliggende tijd besmet geraakt zijn, waardoor verdere verspreiding niet meer nauwkeurig in beeld gebracht kan worden.

Een extern adviesbureau kreeg de opdracht om de logistieke organisatie van de bloedmonsters te verbeteren. Door de komst van het Bedrijfsbureau Monsternames, dat door dit adviesbureau eind mei 1997 is opgezet en bemand, wordt dit probleem grotendeels verholpen.

Knelpunt
transportroutes
destructie

Transporten van levende varkens, maar ook van ander materiaal, vormen een potentieel besmettingsgevaar. De Afdeling Tracering maakt voor haar werkzaamheden gebruik van informatie over de varkenstransporten (ruiming, preventieve ruiming, opkoop, etc.) die gedurende de epidemie hebben plaatsgevonden. In het algemeen wordt de gevraagde informatie snel door RVV en LASER aangeleverd.

Voor de verzameling van gegevens over het transport van destructiemateriaal is men echter afhankelijk van de medewerking van het destructiebedrijf. Deze heeft het vervoer in eigen beheer. Herhaaldelijk geeft het destructiebedrijf te kennen de gevraagde transportroutes niet beschikbaar te kunnen stellen. In juni 1997 hebben de AID en de RVV de druk op het destructiebedrijf opgevoerd. De gevraagde gegevens zijn uiteindelijk alsnog ter beschikking gesteld.

Bewijskracht tracering

De herkomst van een besmetting is niet met absolute zekerheid aan te tonen. In de beoordeling van informatie worden bepaalde mogelijke besmettingswegen uitgesloten om zo de meest waarschijnlijke besmettingsoorzaak vast te stellen. Een bepaalde onzekerheid blijft hierdoor altijd bestaan. Uiteindelijk is 14% van de besmettingen aan het licht gekomen door middel van tracering.

Conclusie

Tracering is een noodzakelijke activiteit, omdat hiermee inzicht kan worden verschaft in de mogelijke infectieroutes van het virus. Met deze informatie kan worden aangegeven of bestrijdingsmaatregelen een

bijdrage leveren aan de bestrijding of juist verspreiding van het virus. Het I&R-systeem is hierbij een zeer bruikbaar hulpmiddel gebleken.

Net als bij screening is bij tracering de werkwijze gedurende de epidemie meerdere malen op punten gewijzigd. Het voortschrijdende inzicht ten aanzien van mogelijke besmettingsbronnen, alsmede nieuwe ontwikkelingen in het verloop van de epidemie hebben hieraan ten grondslag gelegen.

Daarnaast heeft de uitvoering van tracering een aantal knelpunten gekend. Vertraging en gebreken in de informatievoorziening zijn als hoofdproblemen aan te wijzen. Tevens ligt er een hoge druk op de mensen die het veldwerk moeten uitvoeren. Noodgedwongen is tevens een beroep gedaan op mensen die niet ervaren zijn in traceringsonderzoek. Deze situatie is vergelijkbaar met de inspanning om de screeningsteams samen te stellen. Niettemin blijkt uit het onderzoek dat dit probleem bij tracering minder groot is geweest.

3.5 Ruimen besmette bedrijven en preventief ruimen

De volgende beleidsmaatregelen worden nader uitgewerkt en geanalyseerd:

- Ruimen besmette bedrijven;
- Preventief ruimen.

3.5.1 Ruimen besmette bedrijven

Doel

Indien een besmetting wordt geconstateerd, moet de besmettingshaard zo snel mogelijk verwijderd worden om verdere verspreiding van het virus zoveel mogelijk te voorkomen. Dit wordt met name bereikt door het besmette bedrijf te ruimen, waarbij alle varkens op het bedrijf worden gedood.

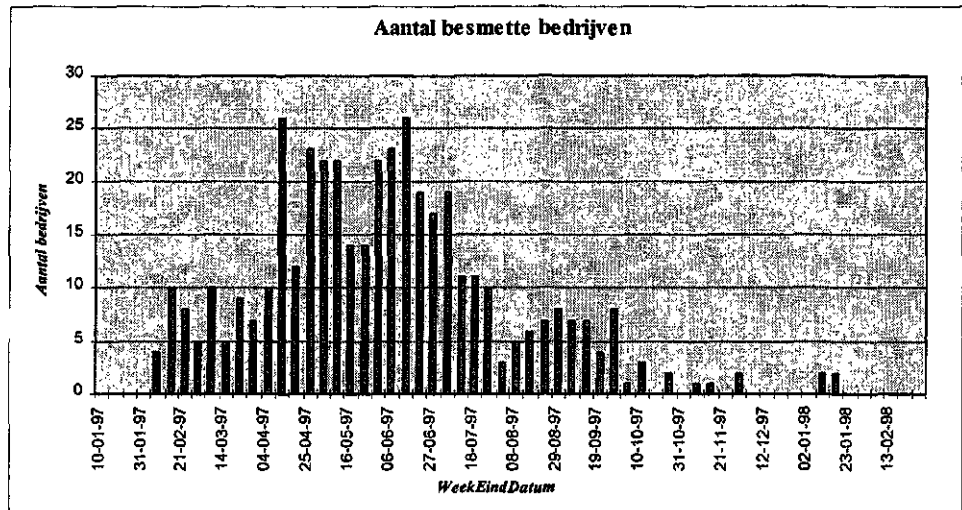
Implementatie/
uitvoering

Ten aanzien van de implementatie en uitvoering van het bestrijdingsinstrument ruimen wordt nader aandacht besteed aan:

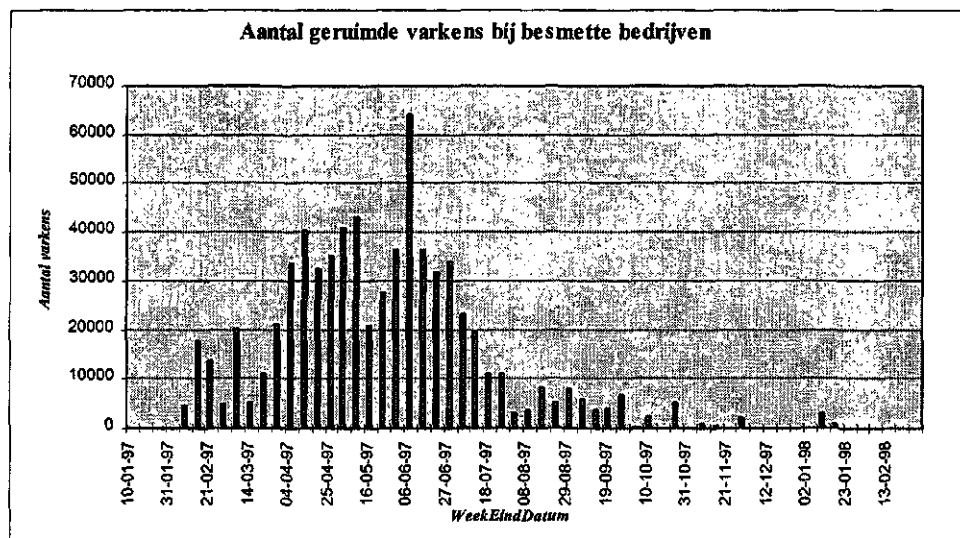
- aantal besmette bedrijven;
- vertragingen in ruimen;
- naleving hygiënevoorschriften.

Aantal besmette bedrijven

In de navolgende grafieken wordt het aantal officieel besmet verklaarde bedrijven op weekbasis weergegeven en het aantal gedode varkens op deze bedrijven. Tot op heden (maart 1998) is sprake geweest van 429 uitbraken, waarbij ongeveer 705.000 dieren zijn geruimd.

Bron: Afdeling Automatisering, Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Bron: Afdeling Automatisering, Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Vertraging ruimen

Een besmet bedrijf dient binnen 24 uur geruimd te worden. Dit is de Nederlandse interpretatie van de term "onverwijld" uit de EU-Richtlijn 80/217/EEG.

Als gevolg van onvoldoende destructiecapaciteit en het snel groeiende aantal uitbraken zijn in begin mei de eerste vertragingen ontstaan bij circa 10 te ruimen bedrijven. De vertragingen doen zich voor tot ongeveer begin juni. In de onderstaande tabel wordt aangegeven bij hoeveel besmette bedrijven het minimaal 2 dagen heeft geduurd alvorens over is gegaan tot ruiming.

	Aantal bedrijven
Na 2 dagen geruimd	86
Na 3 dagen geruimd	19
Na 4 dagen geruimd	7
Na 5 dagen geruimd	1

Bron: PVC-rapportages en EU-relatielijst

Van de 27 besmettingen waarbij het 3, 4 of 5 dagen heeft geduurd alvorens tot ruiming is overgegaan, vallen er 26 in de periode van begin mei tot begin juni. Daarnaast vinden in deze periode 50 van de 86 gevallen plaats waarbij na 2 dagen wordt geruimd.

Naleving hygiëne-
maatregelen

In de periode van begin mei tot begin juli constateert het hygiëne-inspectieteam van de RVV dat de ruiming niet optimaal hygiënisch zijn uitgevoerd. Vooral het toezicht op en rond het terrein speelt hierbij een belangrijke rol. Teveel waarde wordt gehecht aan het zo snel mogelijk doden van de varkens, in plaats van zo zorgvuldig mogelijk.

Van 1 september 1997 tot 26 januari 1998 wordt door het RVV-inspectieteam wederom vastgesteld dat ruiming niet in alle gevallen optimaal hygiënisch verloopt. Zo blijken de medewerkers in het veld onvoldoende op de hoogte te zijn van de hygiëneprotocollen. De bevindingen van het inspectieteam leiden gedurende de controleperiode echter wel tot verbeteringen.

Ook de destructie, zowel het proces zelf als het vervoer, heeft tekortkomingen vertoond op het vlak van de hygiëne. Vanuit het crisiscentrum is wel voortdurend druk uitgeoefend op het destructiebedrijf om meer aandacht te besteden aan de hygiëne. Daarbij hebben de rapportages door voornoemde inspectieteam geleid tot verbeteringen.

Conclusie

Ruimen is een wettelijk verplicht instrument in het kader van de varkenspestbestrijding. De uitvoering ervan heeft in de beginperiode geen grote problemen opgeleverd. Vanaf begin mei tot begin juni heeft het capaciteitstekort bij het destructiebedrijf tot vertragingen geleid, waardoor besmettingshaarden langer zijn blijven bestaan. Daarnaast heeft het niet optimaal toepassen van hygiënemaatregelen onnodige besmettingsrisico's met zich meegebracht.

3.5.2 Preventief ruimen

Doel

Het doel van het preventief ruimen (van risicovolle bedrijven) is driedelig:

- het ruimen van risicovolle bedrijven op een moment dat nog weinig of geen smetstof geproduceerd zal zijn (nog weinig geïnfecteerde dieren);
- het voorkomen dat als gevolg van contact en/of buurtinfecties (zeer) langdurig besmette bedrijven in een omgeving aanwezig zijn;
- het verkleinen van de varkensdichtheid in een gebied, waardoor de mogelijkheid van transmissie tussen bedrijven wordt verkleind.

Het tweede doel geeft reeds impliciet aan dat deze beleidsmaatregel op twee manieren wordt toegepast. Enerzijds zijn buurtbedrijven preventief geruimd in een bepaalde "cirkel" rond een besmettingshaard. Anderzijds heeft preventieve ruiming plaatsgevonden van contactbedrijven, welke via traceringsonderzoek zijn achterhaald. Dergelijke bedrijven kunnen buiten de geografische 'cirkel' liggen en vormen derhalve een groter risico voor uitbreiding van het besmette gebied. Om deze reden worden ze met voorrang behandeld ten opzichte van buurtbedrijven.

Deze laatste vorm van preventief ruimen is, in tegenstelling tot het ruimen binnen een bepaalde straal, reeds in het verleden op beperkte schaal ingezet.

Anders dan bij het ruimen van besmette bedrijven vindt in de periode van 10 april tot 9 september 1997 doding van varkens bij preventief ruimen alleen op het bedrijf plaats indien klinisch onderzoek hiertoe aanleiding geeft. In de overige gevallen worden de dieren gedood hetzij bij het bedrijf Animo door electrocutie (of met T61 indien biggen levend de electrocutiewagen uitkomen), hetzij in een aangewezen slachthuis.

Implementatie en uitvoering

Met betrekking tot de implementatie en uitvoering van het preventief ruimen komen in deze paragraaf de volgende aspecten aan de orde:

- Eenmalige preventieve ruiming in februari;
- Preventief ruimen vanaf 10 april;
- Opschorten preventief ruimen in kerngebied;
- Verzoeken om voorlopige voorziening;
- Hulpmiddelen bij het preventief ruimen;
- Gehanteerde stralen rondom besmettingshaard;
- 7-dagennorm;
- Destructiecapaciteit;
- Naleving hygiënemaatregelen;
- Overige aandachtspunten.

Eenmalige preventieve ruiming in februari

De Minister van LNV besloot op 6 februari 1997, na overleg met het bedrijfsleven, tot preventieve ruiming. Dit besluit was mede ingegeven door het feit dat tijdens het PVC op 5 februari met name door België hierop was aangedrongen. Naar aanleiding van het voorgaande zijn in de periode van 10 tot 14 februari zijn 26 bedrijven preventief geruimd in het gebied Venhorst/Odiliapeel. Deze bedrijven lagen in een straal van 1 kilometer rondom de haarden 97001 en 97002. In totaal zijn circa 26.000 varkens gedood.

Aanvankelijk is het de bedoeling om binnen een nog groter gebied preventief te ruimen. Hoewel vanuit logistiek oogpunt de mogelijkheid hiervoor aanwezig is, wordt (om de volgende redenen) hiertoe niet besloten:

- preventief ruimen in een groter gebied had, zo was het oordeel, weinig toegevoegde waarde, gegeven het bestaan van natuurlijke begrenzingen in de vorm van het Vliegveld Volkel en de Middenpeelweg;
- er was weerstand vanuit de varkenssector.

Zoals aangegeven in het rapport "De uitbraak van klassieke varkenspest in Nederland; Een evaluatie van de periode tot 10 april 1997" is na deze eenmalige actie het instrument tot april niet meer ingezet. De reden hiervoor wordt als volgt in deze rapportage omschreven: "Op 7 februari schrijven twee deskundigen van ID-DLO dat het voornemen om preventief te ruimen een effectieve bestrijding van de huidige uitbraak niet ten goede komt, tenzij deze maatregel wordt geflankeerd door een nauwkeurige en met kennis van zaken uitgevoerde epidemiologische tracering.

Op 12 februari geeft één van deze deskundigen nogmaals te kennen dat de allerhoogste prioriteit moet worden gegeven aan epidemiologisch onderzoek. Preventief ruimen is volgens hem alleen gerechtvaardigd, als er op basis van het bedrijfsonderzoek sprake is van een langdurig onopgemerkte besmetting." In het SG-overleg hebben alle aanwezigen met dit besluit ingestemd.

In het advies aan de Minister geven de deskundigen van ID-DLO niettemin aan dat het preventief ruimen wel moet worden heroverwogen indien een nieuwe besmetting buiten het ingesloten gebied ligt en indien geen directe relatie is vast te stellen met een van de besmette bedrijven.

Preventief ruimen vanaf medio april

Uiteindelijk is besloten om vanaf 10 april weer preventief te gaan ruimen om de volgende redenen:

- van 1 tot 11 april 1997 is het aantal besmette bedrijven explosief gestegen, namelijk van 62 naar 91;
- begin april is duidelijk geworden dat het virus op 4 februari al verder verspreid is dan aanvankelijk aangenomen;
- buiten het kerngebied in Soerendonk en Baarle-Nassau zijn uitbraken geconstateerd, waarbij een deel van het toezichtsgebied in België komt te liggen. De druk vanuit de EU en vooral van België om preventief te ruimen neemt mede hierdoor toe.

In eerste instantie wordt het instrument toegepast rondom besmette bedrijven ("oude haarden") die reeds zijn geruimd.

Na het besluit om preventief ruimen te hervatten, ontstaat al snel het probleem dat destructiecapaciteit tekortschiet. Dit vanwege het feit dat, gegeven de grote varkensdichtheid in het gebied, zeer grote aantallen varkens preventief moeten worden geruimd. Langs verschillende lijnen is getracht aan dit knelpunt te ontkomen.

In de eerste plaats is tijdelijk de straal waarbinnen preventief werd geruimd beperkt tot 500 meter (in plaats van 1.000 meter). In de tweede plaats is een prioritering gehanteerd, waarbij op basis van de inschatting van het besmettingsrisico bedrijven binnen de aangegeven straal al dan niet zijn geruimd.

Vanaf eind april 1997 wordt besloten het preventief ruimen vooralsnog niet meer toe te passen in het zogenoemde kerngebied (Boekel/Venhorst/-Volkel/Odiliapeel).

Opschorten preventief ruimen kerngebied

Al vroeg, eind april 1997, is een nieuwe fase ingegaan op het gebied van preventief ruimen. Tot op die datum is het instrument toegepast buiten het kerngebied indien sprake is van risicovolle persoonscontacten of diercontacten dan wel het risico van buurtinfectie aanwezig is. Dit beleid wordt op zich voortgezet. Daarnaast is echter overgegaan tot opschorting van preventief ruimen in het kerngebied zelf, waarbij dit gebied in de tijd meerdere keren is vergroot.

Het voorgaande betekent in de praktijk dat het kerngebied wordt opgegeven. Deze beslissing om prioriteit te geven aan andere gebieden is voor een belangrijk deel ingegeven door het tekort aan

destructiecapaciteit in deze periode. Als gevolg van dit tekort moeten keuzen worden gemaakt. Daarnaast wil men voorkomen dat het virus zich verspreidt naar nieuwe gebieden. Het gevaar is namelijk aanwezig dat het virus zich buiten het kerngebied begeeft via een ontsnappingsroute, gevormd door concentraties van varkensbedrijven aan de buitenrand van het gebied.

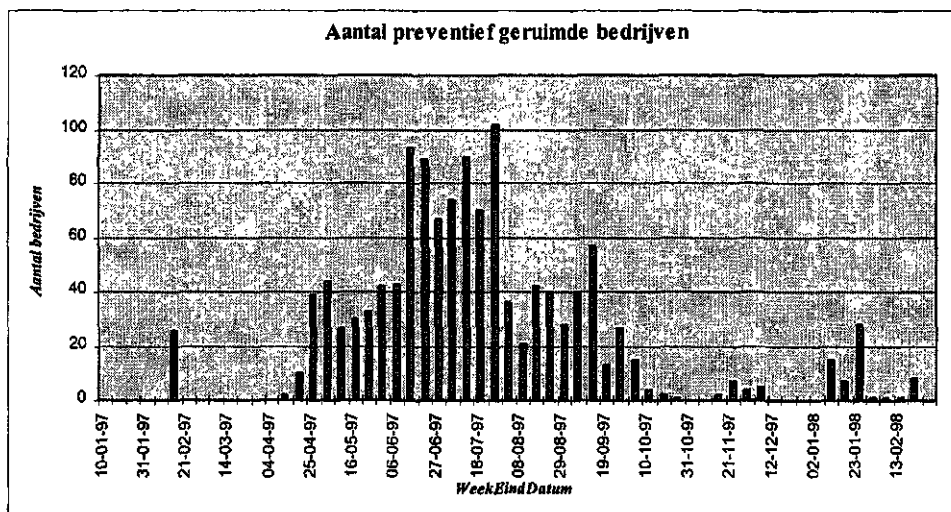
De gehanteerde prioritering ten aanzien van preventief ruimen is dan als volgt:

- het instrument wordt met voorrang toegepast rondom besmette bedrijven die in nieuwe toezichtsgebieden buiten het al bestaande aaneengesloten toezichtsgebied liggen;
- binnen het ingesloten gebied krijgen bedrijven die verder van het kerngebied afliggen voorrang; er wordt dus van buiten naar binnen gewerkt.

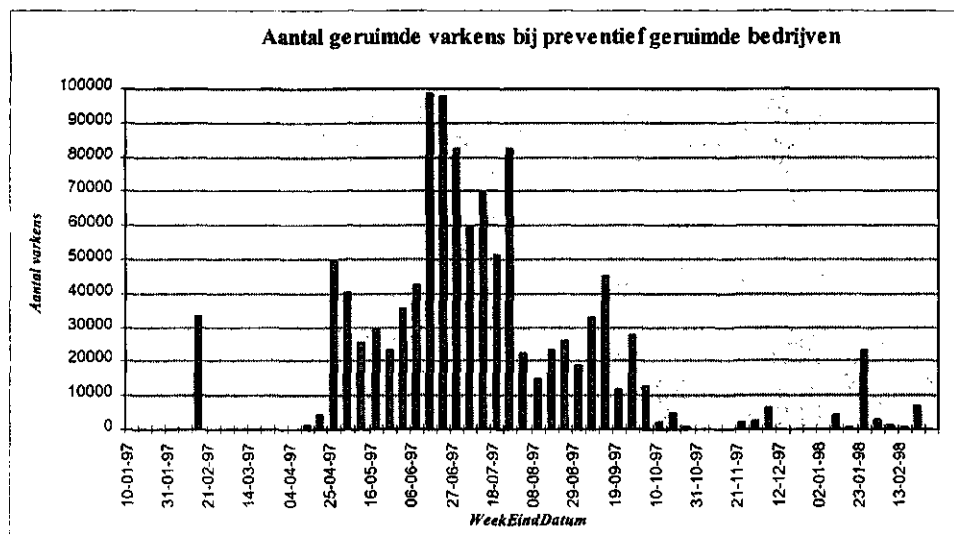
Uiteindelijk is in de volgende gebieden (nagenoeg) niet preventief geruimd:

- Boekel/Venhorst/Volkel/Odiliapeel;
- Erp-Boerdonk;
- Elsendorp;
- Wanroy/Rijkevoort;
- Zuid-Carolina/Graspeel.

Het totaal aantal preventief geruimde bedrijven bedraagt ongeveer 1.300. In de navolgende grafieken wordt dit nader weergegeven. Hierbij zijn ongeveer 1,25 miljoen varkens gedood. In 61 gevallen bleek het bedrijf achteraf besmet te zijn.

Bron: Afdeling Automatisering, Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Bron: Afdeling Automatisering, Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Verzoeken voorlopige
voorziening

Binnen de varkenssector heeft weerstand bestaan tegen het preventief ruimen. Deze weerstand heeft zich geuit in 11 bezwaarschriften in combinatie met verzoeken om voorlopige voorziening bij het College van beroep voor het bedrijfsleven. Eén hiervan heeft betrekking op de preventieve ruiming in februari 1997. De overige op de periode na 10 april.

Acht van deze verzoeken zijn niet gehonoreerd, waarna de bedrijven alsnog preventief zijn geruimd. De overige drie hebben niet geleid tot een (inhoudelijke) uitspraak van het College. De verzoeken zijn namelijk ingetrokken als gevolg van het feit dat de voorgenomen preventieve ruiming uiteindelijk niet zijn uitgevoerd.

Hulpmiddelen preventief
ruimen

In het kader van preventief ruimen is bij de beoordeling van de afstanden uitgegaan van de geografische kaarten van het Geografisch Informatie Systeem van de GD waarop de ligging van de varkensbedrijven met hun UBN wordt aangegeven. Nader inzicht in het desbetreffende gebied en de lokale omstandigheden is verkregen middels bezoeken door medewerkers van de Afdeling Preventief Ruimen.

Daarnaast is door deze afdeling gebruik gemaakt van een op basis van praktische veterinaire inzichten ontwikkelde scorelijst en checklist. Deze zijn (mede vanwege de beperkte destructiecapaciteit) gebruikt om een selectie te kunnen maken van de preventief te ruimen bedrijven.

De scorelijst is vanaf medio april 1997 toegepast en kent een waarde toe aan een besmettingshaard. De score wordt bepaald aan de hand van de antwoorden op de volgende vragen:

- bestaat een aantoonbaar epidemiologisch verband tussen het huidige besmette bedrijf en een oude haard?;
- betreft het een recente of reeds langer bestaande haard (gebaseerd op sterfte en klinisch, virologisch en serologisch beeld)?;
- hoe is de haard geruimd gezien vanuit kwalitatief oogpunt? Hoe is de doding, afvoer, reiniging en ontsmetting uitgevoerd?;
- zijn er veel of weinig uitgaande en ingaande contacten?.

Naarmate een haard hoger scoort wordt het gevaar op verdere besmetting groter geacht en worden meer varkenshouderijen rondom de haard preventief geruimd. Welke dat uiteindelijk zijn, wordt per bedrijf vastgesteld mede door invulling van een checklist. Hoewel de afweging om een bedrijf wel of niet preventief te ruimen altijd heeft plaatsgevonden, is de lijst in de eerste paar weken niet consequent ingevuld.

Vraag	
Gelegen aan de rand van de kernen Venhorst/Boekel/ Odiliapeel	ja/nee
Gelegen in een nieuwe besmettingszone	ja/nee
Afstand tot besmet bedrijf, haardnummermeter
Intensief menscontact	ja/nee
Diercontact d.d.	ja/nee
Grote varkensdichtheid in de buurt	ja/nee
Geïsoleerde ligging van het bedrijf ten opzichte van de haard en andere bedrijven	ja/nee
Lint- of clusterbebouwing	ja/nee
Risicogrootte van de besmettingshaard (score)	hoog/laag
Intensief landbouwverkeer	ja/nee
Oudere haarden in de buurt	ja/nee
Gelegen tussen twee haarden	ja/nee
Afgrenzigen (spoor, water, grote weg)	ja/nee

Bron: Afdeling Preventief Ruimen, Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Bestrijdingsstrategie

In de praktijk zijn bij het preventief ruimen verschillende stralen rondom een besmettingshaard gehanteerd. Naast praktische veterinaire overwegingen is de keuze voor een belangrijk deel ingegeven door een tekort aan destructiecapaciteit.

Straal van 500 meter

Rondom 13 besmette bedrijven die dateren uit de periode van 23 maart tot 13 april 1997 is het instrument alsnog toegepast van 23 april tot 3 mei 1997. Hierbij is een straal gehanteerd van 500 meter, waarbinnen het overgrote deel van de varkenshouderijen preventief is geruimd. Hiermee zijn in totaal 55 bedrijven gemoeid. Na het wegwerken van de grootste achterstand zijn binnen een straal van een halve kilometer alle bedrijven geruimd. Net daarbuiten is een selectie gemaakt.

Straal 1.000 meter

Vanaf medio mei wordt het instrument toegepast in een straal van 1.000 meter rondom een besmettingshaard. Hoewel aanvankelijk hierbij een selectie is gemaakt van bedrijven die in aanmerking komen voor preventieve ruiming is deze straal uiteindelijk streng en strikt toegepast. Hiervoor zijn meerdere redenen aan te wijzen.

Als gevolg van de gehanteerde selectiemethode (scorelijst en checklist) zijn in bepaalde gevallen varkenshouderijen buiten de selectie gebleven die later alsnog besmet blijken te zijn dan wel besmet zijn geraakt. Ondanks het feit dat niet bekend is of deze besmettingen zijn veroorzaakt door één van de bedrijven binnen de "cirkel", heeft dit in combinatie met kritiek van de Europese Commissie geleid tot een striktere toepassing van een straal van 1 kilometer.

Daarnaast heeft het rapport (d.d. 24 september 1997) van de Afdeling Varkensgezondheidszorg van de GD in Boxtel, de Afdeling Pathobiologie en Epidemiologie van ID-DLO en de Afdeling Dierziekten van de RVV

Hoewel de destructiecapaciteit tekort schiet, is met name bij aanvang ook niet optimaal gebruik gemaakt van de extra capaciteit in het weekend. Dit probleem wordt echter snel opgelost.

Naleving hygiëne- maatregelen

Met betrekking tot het naleven van de hygiënevoorschriften wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- ruiming op het bedrijfsterrein;
- destructor (logistiek en proces);
- veetransporten en dodingsplaatsen;
- vetsmelterij te Heerenveen;
- vrieshuizen.

De bevindingen ten aanzien van de eerste twee aandachtspunten zijn reeds uitgewerkt in paragraaf 3.5.1.

Het RVV-inspectieteam voor de hygiëne constateert in haar rapportage over de periode van begin mei tot begin juni 1997 dat de veetransportsector zijn verantwoordelijkheid niet kan en wil nemen ten aanzien van een volledige hygiënebewaking bij het transport van dieren.

Dit uit zich zowel in tekortkomingen in de persoonlijke hygiëne als in zeer slechte resultaten van reiniging en ontsmetting van de veewagens. Daarnaast schiet ook het toezicht van de RVV tekort, omdat het personeel onvoldoende kennis van de voorschriften bezit om de vervoerssector te controleren.

Ook in de periode van 1 september 1997 tot 26 januari 1998 constateert het RVV-team dat de kwaliteit van reiniging en ontsmetting van veewagens op de dodingsplaatsen te wensen overlaat. Herhaaldelijk rapporteren over de omissies heeft weinig tot geen effect gehad.

Bij de vetsmelterij in Heerenveen zijn de hygiënemaatregelen in het algemeen adequaat toegepast.

De naleving van de hygiëneregels bij de vrieshuizen welke zijn gebruikt voor de opslag van verwerkt varkensmateriaal vertoont gebreken onder andere ten aanzien van:

- het ontsmetten van kritische delen van de vrachtwagen;
- het ontsmetten van gebruikte materialen.

Uitgebreide rapportages van het hygiëne-inspectieteam, aangaande hygiëne bij preventief ruimen hebben niet geleid tot duidelijke verbeteringen.

Overige aandachtspunten

Daarnaast deden zich de volgende kleinere problemen voor ten aanzien van preventief ruimen:

- Op 21 april wordt in het SG-overleg aangegeven dat de procedure voor beslissingen tot preventief ruimen onvoldoende flexibiliteit biedt en tot vertraging leidt. Na aandacht hiervoor treedt verbetering op;
- In het SG-overleg van 28 april 1997 wordt melding gemaakt van spanningen met transporteurs. Voor het vervoer van varkens vanaf preventief te ruimen bedrijven naar de dodingsplaatsen zijn aanvankelijk 2 transportbedrijven gecontracteerd die exclusief dit

vervoer verzorgen met daarvoor gereserveerde wagens. Dit is gedaan om te voorkomen dat die wagens tevens op andere bedrijven zouden komen. Andere transporteurs voelen zich hierdoor benadeeld. Uiteindelijk zien de desbetreffende 2 transportbedrijven van hun contract met de RVV af. Daardoor komt het preventief ruimen twee dagen stil te liggen. Vervolgens zijn in overleg met vertegenwoordigers van de transporteurs afspraken gemaakt waarbij de eis is gehandhaafd dat wagens uitsluitend voor vervoer in het kader van preventief ruimen worden gebruikt.

Uitkomst LUW-
onderzoek

In het model van de onderzoeksgroep van de Landbouwniversiteit is een aantal scenario's voor preventief ruimen doorgerekend. Daarbij valt in eerste instantie op dat systematisch preventief ruimen vanaf het begin van de epidemie waarschijnlijk een zeer groot neerwaarts effect op het aantal besmette bedrijven en op de duur van de epidemie zou hebben gehad. Dit terwijl het aantal preventief geruimde bedrijven kleiner blijft dan in de basissituatie.

Het simulatie-onderzoek doet ook uitspraken over de effectiviteit van de straal, waarbinnen preventief wordt geruimd. Vergroting tot een straal van 2 km blijkt niet veel gunstiger uit te pakken dan de veelal gekozen straal van 1 km. Als een kleinere straal (500 meter) wordt gehanteerd, is het effect van preventief ruimen duidelijk kleiner.

Conclusie

Over het nut van preventief ruimen wordt verschillend gedacht. Het standpunt van de veterinaire wereld ten tijde van het uitbreken van de varkenspest was niet eenduidig:

- De voorstanders van het instrument vinden preventief ruimen een effectief middel. Het verkleint de mogelijkheid van verspreiding van het virus door middel van buurtcontacten aanzienlijk. Uitgangspunt hierbij is dat de verspreiding door buurtcontacten een belangrijke verspreidingsbron is;
- De tegenstanders van dit instrument beroepen zich met name op het grofmazige karakter. Het gaat hen te ver alle bedrijven binnen een bepaalde "cirkel" te ruimen zonder dat sprake is van een specifieke verdenking. Bij het toepassen van de preventieve ruiming zonder uitvoerig onderzoek kan bovendien belangrijk epidemiologisch materiaal verloren gaan. Hierdoor wordt het inzicht in de verspreiding van het virus beperkt, dan wel ten dele onmogelijk.

Van groot belang is te bedenken dat de beslissing om op 14 februari 1997 het preventief ruimen niet door te zetten, gebaseerd was op de beschikbare informatie van dat moment. Op dat moment is immers nog niet bekend dat het virus reeds op grote schaal verspreid is.

De grootste bottleneck bij het preventief ruimen vanaf 10 april 1997 is de destructiecapaciteit geweest. Als gevolg hiervan is de effectiviteit van het instrument lange tijd niet optimaal geweest. Dit heeft zich geuit in:

- het in aanvang hanteren van een straal 500 meter, welke achteraf minder effectief blijkt te zijn dan de straal van 1.000 meter;
- gedurende langere tijd overschrijding van de 7-dagennorm, waardoor volgens het rapport van de GD, ID-DLO en RVV het uitsterven van de epidemie langer heeft geduurd;

- het uiteindelijk niet preventief ruimen van bedrijven in het centrum en de randen van het kerngebied. Hierdoor heeft het virus in dit gebied langer kunnen bestaan.

Daarnaast heeft het in meerdere gevallen niet optimaal toepassen van hygiënemaatregelen onnodige besmettingsrisico's met zich meegebracht.

Duidelijk is wel dat, ondanks de knelpunten bij de uitvoering, het preventief ruimen een effectief bestrijdingsinstrument is gebleken. Gedurende de middenfase van de epidemie is door het allengs snellere en meer systematisch preventief ruimen de groei van de epidemie beteugeld.

3.6 Opkoop en overname

In deze paragraaf worden de welzijnsmaatregelen opkoop en overname behandeld. Tevens wordt de rol van de Commissie van Toezicht beschreven.

3.6.1 Welzijnsproblemen

De moderne varkenshouderijsector bestaat voornamelijk uit gespecialiseerde bedrijven. Er zijn bedrijven met hoofdzakelijk zeugen ten behoeve van de fokkerij. Andere bedrijven mesten biggen, afkomstig van die zeugenbedrijven, af tot mestvarkens voor de slacht. De gespecialiseerde bedrijfsvoering maakt het noodzakelijk dat varkens regelmatig van het bedrijf worden afgevoerd.

Nadat op 4 februari 1997 officieel varkenspest wordt geconstateerd, wordt een vervoersverbod afgekondigd. Hierdoor stopt de gebruikelijke afvoer van varkens van de bedrijven met als gevolg een geleidelijk oplopende overbevolking op die bedrijven. Er blijven voortdurend biggen geboren worden en de aanwezige mestvarkens worden zwaarder en groter. De overbevolking leidt tot agressiviteit onder de dieren, met zelfs kannibalisme tot gevolg. Ook het risico van het uitbreken van ziekten neemt snel toe. Al in een vroeg stadium wordt duidelijk dat een onhoudbare situatie ontstaat, wanneer niet op een of andere wijze de afvoer van biggen en varkens weer mogelijk wordt gemaakt.

Indien de overheid geen maatregelen neemt om de welzijnsproblemen aan te pakken, ontstaat het gevaar dat varkenshouders, noodgedwongen, zelf oplossingen gaan zoeken. Hierdoor vinden mogelijk illegale transporten met varkens plaats, met alle negatieve gevolgen van dien voor de bestrijding van de varkenspest.

Het ministerie van LNV heeft daarom al snel bij de EU er op aangedrongen de opkoop van varkens om welzijnsredenen mogelijk te maken. De Europese Commissie heeft vervolgens besloten tot buitengewone marktordeningsregelingen. Deze regelingen voorzien in de mogelijkheid om varkens op te kopen in ingesloten gebieden. De uitvoering van de opkoopregelingen is opgedragen aan LASER. Alleen varkens bij niet-verdachte bedrijven worden opgekocht. De opkoop van

Inleiding

varkens wordt voor 70% door de Europese Commissie betaald. Andere categorieën varkens, zoals fokdieren en hoogdrachtige zeugen, vallen niet onder de opkoopregeling en kunnen dus niet opgekocht worden. Voor deze categorieën en voor dieren van verdachte bedrijven zijn overnameregelingen getroffen. De uitvoering hiervan ligt bij de RVV.

3.6.2 Opkoop

Doel opkoop

Het doel van de opkoop is het afvoeren van varkens van bedrijven die door vervoersverboden zijn ingesloten en met ernstige welzijnsproblemen worden geconfronteerd.

De opkoopregeling voorziet in het opkopen van biggen en varkens met een bepaald gemiddeld minimumgewicht per partij. De opkoopregeling maakt onderscheid tussen varkens (gemiddeld 120 kg), biggen (gemiddeld 25 kg) en jonge biggen (gemiddeld 8 kg).

Organisatie

Op 12 februari 1997 is besloten dat de opkoopregelingen door LASER Zuid-Oost uitgevoerd zouden worden. Aangezien besloten is dat de opkoop gebruik maakt van de al aanwezige lijnen in het veld treedt het PVE op als technische/uitvoerende dienst van LASER. Dit betekent dat de varkenshouder met de eigen handelaar en transporteur contact houdt. Het voordeel voor LASER is dat zij niet rechtstreeks te maken heeft met de duizenden varkenshouders in het gebied, maar contact houdt met een veel kleinere groep handelaren. De betaling van de transporteurs geschiedt per vervoerd dier.

In eerste instantie is LASER niet uitgegaan van een omvangrijke crisis. Met het uitbreiden van de epidemie is LASER genoodzaakt de organisatie voortdurend op te schalen. Dit heeft tot gevolg dat continu personeel moet worden aangetrokken. Hierbij is gebruik gemaakt van personeel uit de reguliere LASER-organisatie, personeel van andere LNV-onderdelen, militairen en uitzendkrachten.

Aangezien de reguliere activiteiten van LASER gewoon doorgedaan, zorgt dit met name op het managementniveau voor een zware belasting. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een afzonderlijke organisatie voor de uitvoering van de opkoopregelingen. In augustus 1997 is een regiomanager hiervoor volledig vrijgemaakt. Per 1 september 1997 heeft deze organisatie de formele status van regiokantoor verkregen.

Algemene opkoopregeling

De uitvoering van de algemene opkoopregeling is in de loop van de epidemie gewijzigd. In eerste instantie zijn de opgekochte biggen (25 kg) door electrocutie gedood op de dodingslocatie te Venhorst en naar het destructiebedrijf vervoerd. De varkens zijn bij een slachterij te Son gedood via verbloeding. Vervolgens zijn deze afgevoerd naar het destructiebedrijf. De jonge biggen (8 kg) worden gedood door middel van electrocutie op de dodingsplaats te Venhorst.

Met ingang van 27 maart 1997 staat de EU toe dat versneden delen in vrieshuizen worden opgeslagen. Er is met vier slachterijen in de volgende plaatsen gewerkt: Son (tot 23 april 1997), Boxtel, Weert en Helmond. Alleen de varkens zijn naar slachterijen afgevoerd om

vervolgens in vrieshuizen te worden opgeslagen. Overigens is een deel van de varkens na slachting direct gedestruëerd indien voldoende destructiecapaciteit beschikbaar was. De biggen (25 kg) zijn altijd middels electrocutie gedood om vervolgens direct te worden gedestruëerd.

Vanaf medio april is een deel van de geslachte varkens en geëlectrocuteerde biggen in België en Duitsland gedestruëerd.

Op 5 mei 1997 is door LASER een nieuwe dodingslocatie in gebruik genomen. Het betreft het terrein van Proreco te Helmond. Hierdoor komt voor de opkoop een afzonderlijke dodingslocatie beschikbaar voor zowel biggen als varkens.

Begin juli 1997 wordt een urgentieregeling ingesteld. Door de achterstanden die de opkoop heeft opgelopen, ontstaan lange wachtrijen. Om er zeker van te zijn dat de ergste welzijnsproblemen het eerste worden geholpen, is een urgentieformulier ontwikkeld. Praktiserend dierenartsen vullen op het formulier in hoeveel ruimte het bedrijf heeft en hoeveel varkens aanwezig zijn. Hierdoor is de bezettingsgraad op een objectieve manier vast te stellen. De RVV bepaalt aan de hand van de vigerende normen op welke bedrijven het eerste wordt opgekocht.

Naast de algemene opkoopregeling zijn twee bijzondere opkoopregelingen van toepassing. Deze hebben betrekking op zeer jonge biggen en zeer zware varkens.

Opkoopregeling
zeer jonge biggen

Tot het opkopen van zeer jonge biggen (3-17 dagen oud) is overgegaan om te voorkomen dat jonge biggen eerst gedurende een aantal maanden worden afgemest, om vervolgens vernietigd te moeten worden. Voor de varkenshouder biedt dit het voordeel dat voerkosten worden uitgespaard, terwijl tevens het beroep op destructie afneemt. Het doden van de zeer jonge biggen geschiedt op het bedrijf per injectie met het middel T61. Daarna worden deze verbrand bij de AVR in Rotterdam. De regeling droeg een vrijwillig karakter en is van 15 mei 1997 tot en met 22 oktober 1997 opengesteld geweest en gold ook voor verdachte bedrijven. Na 22 oktober zijn er alleen nog zeer jonge biggen opgekocht indien het staken ervan tot ernstige welzijnsproblemen zou leiden. In totaal zijn ongeveer 2,7 miljoen zeer jonge biggen opgekocht. Zowel bij varkenshouders als bij het publiek heeft de regeling, met de beelden die deze oproept, weerstand opgewekt.

Opkoopregeling
zeer zware varkens

De andere bijzondere opkoopregeling betreft de zeer zware varkens. Vanaf 17 november 1997 wordt in de ingesloten gebieden, waar dit veterinair verantwoord is, een slachtingregeling voor varkens ingesteld. In dit gebied komen zeer zware mestvarkens van soms wel meer dan 200 kg voor. Dit is een gewicht waarbij mestvarkens door de poten kunnen zakken. De zeer zware mestvarkens moeten in zeugenslachterijen worden geslacht. De capaciteit van de zeugenslachterijen is echter niet toereikend. Daarop is besloten tot het tijdelijk openstellen van de opkoopregeling voor de zeer zware varkens (>165 kg). In het kader van

deze regeling zijn van 20 tot 22 december 1997 ruim 11.000 zware varkens opgekocht en bij de dodingslocatie te Helmond gedood.

Opschaling personele inzet

Opmerkingen vanuit Brussel leiden tot permanente begeleiding van opkooptransporten (tot 10 maart 1997 heeft deze begeleiding niet plaatsgevonden). Dit heeft een enorme personeelstoename voor LASER tot gevolg. Dagelijks moet men voor de controles 70 tot 450 personeelsleden extra inzetten. In eerste instantie zijn voor de bemensing van het project uitzendkrachten ingeschakeld onder aansturing van LASER-personeel.

Vanaf 14 april 1997 worden militairen ingeschakeld. De werkzaamheden ten behoeve van de varkenspestcrisis komen ook voor Defensie naast de reguliere taken en vormen daardoor een extra belasting. Defensie ziet de taak als een korte, intensieve bijdrage gericht op directe steunverlening bij de crisis;

Het voordeel van de inzet van Defensie-personeel is de "command and control structuur"; dat wil zeggen het bestaan van een strakke hiërarchie. Daarnaast heeft Defensie de beschikking over materiaal zoals tenten, voertuigen en communicatiemiddelen. Bovendien kan zij putten uit een groot bestand militairen.

Elke week wisselt het militaire personeel. De belangrijkste reden is dat Defensie wil garanderen dat geen belangenverstrengeling plaatsvindt tussen militairen enerzijds en varkenshouders of transporteurs anderzijds (met mogelijke kans op fraude). De deelnemende militairen moeten tevens een verklaring ondertekenen waarin staat dat zij geen banden hebben met varkensbedrijven. Het nadeel van de wisseling is dat elke week een nieuwe groep militairen geïnstrueerd moet worden.

Beëindiging inzet Defensie en PVE

Op 4 oktober 1997 beëindigt Defensie de inzet van militairen. De taken worden overgenomen door een particulier beveiligingsbedrijf. Op 16 oktober 1997 draagt het PVE officieel zijn taak als technisch/uitvoerende dienst over aan LASER.

Hygiëneproblematiek

Het voldoen aan hygiëne-eisen is bij het uitvoeren van de opkoopregelingen, omdat levende dieren worden vervoerd, van essentieel belang.

Hygiënemaatregelen

De RVV heeft hygiëneprotocolen ontworpen waaraan zowel het LASER-personeel op de varkenshouderijen alsook de transporteurs zich moeten houden. LASER heeft op basis van deze protocollen schriftelijke instructies voor het personeel opgesteld.

Op de varkenshouderijen houden de uitzendkrachten of militairen die als LASER-functionaris de transporten begeleiden toezicht op de naleving van de hygiëneregels. Concreet betekent dit toezien op het reinigen en ontsmetten van de wielen, de wielkasten en de laadklep van de vrachtwagen. Daarnaast wordt het ontsmettingsboekje gecontroleerd. De functionaris houdt ook toezicht op de naleving van de hygiëne-maatregelen door de transporteur.

Tevens ontsmet de LASER-functionaris bij het ophalen van de vaten met de gedode, zeer jonge, biggen, de vaten, de laadklep en de steekwagen.

De RVV heeft speciale reinigings- en ontsmettingsplaatsen ingericht bij de dodingslocatie. Hier zijn de vrachtwagens na lossing van de varkens gereinigd en ontsmet onder toezicht van de RVV. Ook bij de slachterijen vindt reiniging en ontsmetting plaats van de vrachtwagens onder toezicht van deze dienst.

Besmettingsrisico's
transport

Ondanks de ingestelde hygiënemaatregelen is gebleken dat het besmettingsrisico van transporten met levende dieren groot is. Op 26 april 1997 bestaat bij de Afdeling Tracering het eerste vermoeden dat de opkooptransporten tot verspreiding van het virus zouden hebben geleid. Deze vermoedens zijn in het crisisoverleg in Uden besproken.

De Afdeling Tracering heeft achteraf berekend dat 11% van de besmettingen vermoedelijk plaats heeft gevonden door transport van levende dieren ten behoeve van de opkoop.

Tot 10 september 1997 hebben binnen het gebied circa 32.000 transporten met levende dieren in het kader van de opkoopregeling plaatsgevonden. Daarnaast zijn er circa 7.000 transporten van de dodingslocatie naar het destructiebedrijf geweest. Van dodingslocatie naar vrieshuis hebben circa 8.000 transporten plaatsgevonden.

Aan de verspreiding van het virus middels het vervoer in het kader van de opkoop kunnen de volgende oorzaken ten grondslag liggen:

- De transportwagens zijn mogelijk niet grondig ontsmet na iedere vervoersbeweging. Een reden hiervoor kan zijn dat het agressieve ontsmettingsmiddel natronloog de vrachtwagens aantast, waardoor de animo om de wagen grondig te ontsmetten niet groot is geweest;
- Het is buitengewoon lastig varkenspestverschijnselen als zodanig te herkennen. Voor een opkooptransport moet een dierenarts een klinisch onderzoek verrichten alvorens een afvoerverklaring af te kunnen geven. Naast het klinisch onderzoek worden ook, steekproefsgewijs, bloedmonsters genomen. De opkoop wordt echter direct uitgevoerd, de uitkomst van het bloedonderzoek wordt achteraf verkregen. Achteraf kan dan blijken dat besmette dieren zijn vervoerd;
- Er heeft ook opkoop naast of in de buurt van besmette bedrijven plaatsgevonden. De EU-regelgeving verzet zich hier niet tegen. Opkoop brengt in deze gevallen extra risico's met zich. Er zijn geen harde bewijzen dat hierdoor besmetting heeft plaatsgevonden.

"Stand-still"

Door een totale "stand-still" af te kondigen op 10 september 1997 wil men voorkomen dat het virus zich nog verder door transport kan verspreiden. Automatisch betekent dit opschorting van de opkoop van varkens en biggen, omdat niet meer met levende dieren mag worden gereden (de regeling zeer jonge biggen wordt nog wel uitgevoerd). Vanaf 29 september 1997 beginnen LASER en RVV daarom met doding van varkens op de varkenshouderij.

Minimaliseren
besmettingsrisico
transport

Tevens wordt na de "stand-still" het transport anders ingericht. Vanaf 31 oktober 1997 rijden de transporteurs onder overheidsbeheer. Dit houdt het gebruik van een centrale parkeerplaats in, welke onder permanente controle van LASER staat. Door stalling op de centrale parkeerplaats houdt LASER controle over alle vervoersbewegingen van de vrachtwagens.

Bij de start van het transport in overheidsbeheer wordt een aparte reinigings- en ontsmettingsplaats in gebruik genomen. Op deze centrale plaats worden alle transporten gereinigd en ontsmet met een ander minder agressief middel dan natronloog, namelijk IC 222.

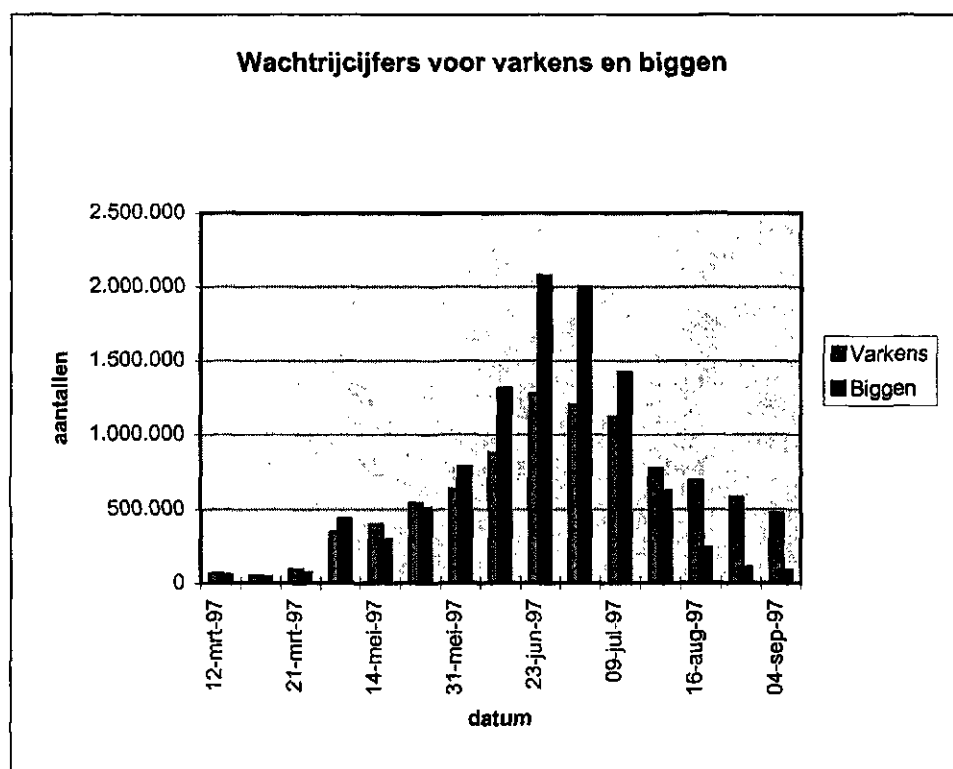
Destructie

Bij het benutten van de beperkte destructiecapaciteit heeft altijd het destrueren van besmette dieren voorrang gehad. Daarna kwamen de preventief geruimde dieren in aanmerking. Het destrueren van dieren die in het kader van de opkoopregeling zijn opgekocht had de laagste prioriteit.

De voor het destrueren van opgekochte dieren beschikbare destructiecapaciteit heeft het plannen van de transporten zeer bemoeilijkt. Zo is het voorgekomen dat bij een varkenshouder de opkoop geannuleerd moest worden als gevolg van een gebrek aan destructiecapaciteit of door een grote aanvoer van besmette dieren. Dit is voor de varkenshouder vervelend, omdat de welzijnsproblemen onopgelost blijven. Daar komt bij dat de afvoer verklaring van de dierenarts slechts twee dagen geldig is. Indien de dieren niet binnen deze termijn zijn afgevoerd, moet de varkenshouder wederom de dierenarts laten komen voor klinisch onderzoek en het tappen van bloed. Een en ander heeft bij varkenshouders tot veel ongenoegen geleid.

Wachtrij

Door de beperkte destructiecapaciteit voor LASER en de niet-aflatende stroom van meldingen, loopt de uitvoering van de opkoopregeling vertraging op. Er ontstaat een wachtrij. Soms moeten varkenshouders 6 weken wachten voordat dieren afgevoerd worden. In de navolgende grafiek is een overzicht gegeven van de aantallen dieren in de wachtrij voor de opkoop.

Bron: CCV/LASER

Slachten en invriezen

Het probleem van de beperkte destructiecapaciteit voor de opkoop is door LASER ondervangen door over te gaan op het slachten van varkens bij slachterijen en de versneden delen vervolgens in te laten vriezen. De versneden delen worden met denatureringsvloeistof behandeld, zodat duidelijk is te zien dat het vlees niet voor consumptie geschikt is. Indien destructiecapaciteit vrij komt, wordt het materiaal uit de vrieshuizen alsnog gedestruëerd.

Het werken met de vrieshuizen heeft tot aanloopproblemen geleid. Zo is aanvankelijk een te grote partij in één keer in een vrieshuis ingeslagen, met als gevolg dat de invriescapaciteit ontoereikend blijkt te zijn. Dit probleem is verholpen door partijen over meerdere vrieshuizen te spreiden. In totaal is gebruik gemaakt van 37 vrieshuizen. Er heeft maximaal bijna 200.000 ton opgeslagen gelegen. Het uitrijden van de vrieshuizen zal vanwege de beperkte destructiecapaciteit geruime tijd in beslag nemen (mogelijk een jaar).

Besmet vlees in vrieshuizen

Achteraf is gebleken dat ook besmet vlees in de vrieshuizen ligt. De achtergrond hiervan is dat op het moment van opkoop de besmetting niet was geconstateerd, maar pas achteraf, door het onderzoek van de genomen bloedmonsters is komen vast te staan. LASER heeft vastgesteld in welke vrieshuizen dit besmette vlees ligt opgeslagen. Dit materiaal zal in Nederland gedestruëerd worden.

Buitenlandse destructiecapaciteit

Een andere oplossing voor het tekort aan destructiecapaciteit heeft het gebruik van buitenlandse destructiecapaciteit geboden. In België en Duitsland is niet-verdacht materiaal gedestruëerd. Het nadeel van het gebruik van buitenlandse destructiecapaciteit is de afstand die moet worden afgelegd. Een transport duurt lang, wat een groot beslag legt op

het begeleidend personeel van LASER. Bovendien is het te vervoeren materiaal nauwelijks geschikt voor transport over lange afstanden. Het materiaal bestaat immers uit kadavers. De CVO van Duitsland heeft zich op 30 mei 1997 beklagd over het lekken van kadavertransporten. LASER heeft daarop afdoende maatregelen genomen.

Aantallen opgekochte dieren

De onderstaande tabel geeft nader inzicht in de voorlopige aantallen opgekochte dieren.

Voorlopige aantallen opgekochte dieren	
1. Zeer jonge biggen van niet-verdachte bedrijven	2.680.670
2. Biggen gemiddeld 25 kg.	2.636.576
3. Varkens	2.480.451
4. Biggen gemiddeld 8 kg.	228.557
5. Zeer jonge biggen van verdachte bedrijven	84.864
Totaal	8.111.118

Bron: LASER

3.6.3 Overname

Doel

Het doel van het overnameregime is primair het bestrijden van welzijnsproblemen die op bedrijven ontstaan als gevolg van de invoering van het vervoersverbod. De overname richt zich op bedrijven en dieren waarbij de opkoopregeling niet van toepassing is. Het betreft hier overname van dieren op verdachte bedrijven, overname van hoogdrachtige zeugen en overname van fokdieren.

De overname is vanaf 13 maart 1997 toegepast en wordt onder verantwoordelijkheid van de RVV uitgevoerd. Anders dan bij de opkoopregelingen gaat het niet om marktordeningsmaatregelen.

Prioriteitstelling

De opkoopregeling heeft, met betrekking tot het gebruik van de destructiecapaciteit niet duidelijk prioriteit gehad boven de overname. Ook het omgekeerde is niet het geval geweest. De afweging welke regeling wanneer een beroep op destructiecapaciteit kon doen, heeft steeds op pragmatische gronden plaatsgevonden.

KI-problematiek

De uitvoering van de overname is sterk vertraagd door de KI-problematiek. De potentiële verspreiding van het virus via het KI-sperma heeft ertoe geleid dat 1675 bedrijven in zeer korte tijd verdacht worden verklaard. Als gevolg hiervan stijgt het aantal aanmeldingen voor de overname sterk, terwijl slechts een zeer beperkte destructiecapaciteit beschikbaar is. Alleen de meest urgente gevallen komen dan nog voor overname in aanmerking.

Daarnaast heeft de KI-problematiek de volgende consequenties:

- Verlengde periode waarna serologisch onderzoek mag plaatsvinden (van 4 naar 6 weken) als gevolg van onbekendheid met de infectieroute via KI;
- Verlate uitslag van het serologisch bloedonderzoek als gevolg van enorme aantallen te onderzoeken monsters.

Het voorgaande valt voor een deel samen met de opschaling van de crisis ten gevolge van veel nieuwe besmettingen en de invoering van grootschalig preventief ruimen.

Bij het verliezen van de verdachte status zijn deze bedrijven overgegaan naar de opkoopregeling indien zij in een ingesloten gebied liggen.

Oplossing capaciteitsproblematiek

Bij de uitvoering van de overname heeft het gebrek aan destructiecapaciteit een belangrijke rol gespeeld. Ook met betrekking tot de electrocutie is op enkele momenten sprake geweest van een capaciteitsprobleem. Vanuit de crisisorganisatie is geprobeerd om het capaciteitsprobleem aan te pakken. De volgende besluiten zijn hiertoe genomen:

Centrale dodingslocatie

- Hoewel de overnameprocedure voorziet in doding op het bedrijf van de varkenshouder is vanaf medio april 1997 toegestaan dat de overgenomen dieren levend worden afgevoerd naar een centrale dodingslocatie. Een en ander is tot 9 september 1997 mogelijk geweest. De capaciteit van de electrocutiewagens kon zo optimaal worden benut. Vanaf medio mei tot en met medio september 1997 worden extra mobiele electrocutiewagens ingezet.

Het transport naar een centrale dodingslocatie heeft als nadeel dat een potentieel veterinair risico wordt gelopen omdat transport plaatsvindt van, gezien de verdachte status van het bedrijf, mogelijk besmette dieren. In september 1997 is dit transport van levende dieren teruggedraaid; de veterinaire risico's werden te groot geacht. Er wordt weer overgegaan tot doding op het bedrijf.

Gebruik slachthuizen

- Ook voor de overname is gebruik van slachthuizen toegestaan. Het slachten van varkens, met vervolgens opslag in een vrieshuis, ontlast de benodigde destructiecapaciteit. Overigens is voor overname gebruik gemaakt van andere slachterijen en vrieshuizen dan voor opkoop. Dit om een strikte scheiding te houden tussen potentieel besmet vlees (overname) en in principe niet-besmet vlees (opkoop).

Gebruik dodingscapaciteit LASER

- In overleg met LASER is voor de overname verder gebruik gemaakt van een deel van de dodingscapaciteit van deze dienst. LASER heeft bijvoorbeeld slechts incidenteel op zondag opgekocht. De electrocutiewagens liggen dus op zondag bijna altijd stil.

Ook bij het gebruik maken van deze capaciteit is een strikte scheiding tussen opkoop en overname toegepast. In de praktijk heeft dit ertoe geleid dat de overname alleen gebruik maakte van de dodingscapaciteit indien voor de opkoop in het geheel geen gebruik daarvan is gemaakt.

Uitvoering werkzaamheden

De capaciteitsproblematiek heeft ook veel invloed gehad op de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden. Planningen moesten zeer regelmatig worden bijgesteld (boeren informeren, afspraken met transporteurs afzeggen, opnieuw inplannen van bezoeken en transporten etc.). Dit leidt enerzijds tot een grote werkdruk en anderzijds tot heftige confrontaties met individuele varkenshouders.

Conclusie

Een oordeel over de effectiviteit van de opkoop- en overname-maatregelen ter oplossing van welzijnsproblemen is niet eenvoudig te geven. Enerzijds moest een oplossing gevonden worden voor de welzijnsproblemen, maar anderzijds leidde dit tot grootschalig transport van levende dieren, hetgeen vanuit bestrijdingsoogpunt ongewenst is, aangezien dit tot een verdere verspreiding van het virus kan leiden.

Een belangrijke conclusie is dat, ondanks de capaciteitsproblemen bij de destructie, in het algemeen onaanvaardbare welzijnsproblemen zijn voorkomen. Opkoop en overname hebben daarmee aan hun doel beantwoord. Wel is uit epidemiologisch onderzoek gebleken dat de uitvoering van de opkoopregelingen mogelijk heeft geleid tot verspreiding van het virus. Volgens de Afdeling Tracering heeft 11% van de besmettingen vermoedelijk door opkooptransport plaatsgevonden.

De naleving van de hygiënemaatregelen is een zwak punt gebleken. Vooral het reinigen en ontsmetten van transportmiddelen lijkt niet optimaal te zijn uitgevoerd.

3.6.4 Commissie van Toezicht en Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming

Bij ruiming van bedrijven bestaat het risico van onzorgvuldige behandeling van varkens. Voorts kunnen als gevolg van ingestelde vervoersverboden situaties ontstaan, waarin het welzijn van varkens ernstig wordt aangetast. Om erop toe te zien dat dit zo weinig mogelijk voorkomt, zijn naast de AID twee controlerende instanties met dit toezicht belast geweest.

Commissie van Toezicht

De minister van LNV heeft op 10 februari 1997 de Commissie van Toezicht ingesteld. Deze Commissie heeft door middel van 24 memo's adviezen ten aanzien van het welzijn uitgebracht. In bijlage 7 is een overzicht opgenomen van deze adviezen.

Adviezen met betrekking tot overbezetting op de varkenshouderijen zijn over het algemeen traag (soms met tussenpozen van enkele weken) overgenomen. Toen bijvoorbeeld op 10 september de opkoopregeling is opgeschort en niet meer met levende dieren kon worden gereden, zijn de eerste varkens pas 29 september op de bedrijven gedood. Dit ondanks het advies om direct na het opschorten hiermee te beginnen. Een ander traag overgenomen advies is het doodspuiten van zeer jonge biggen (11 april geadviseerd, 20 mei eerste biggen doodgespoten).

Een tweetal adviezen is geheel niet overgenomen. Het betreft de inzet van noodvaccinatie en het advies om slachtafval te begraven.

Voorbeelden van direct overgenomen adviezen zijn het instellen van een urgentieregeling bij opkoop/overname en het beter plannen van transporten. Het tweede punt heeft betrekking op de wachttijden van vrachtwagens bij de dodingslocaties (incidenteel zijn de wachttijden opgelopen tot 6 uur). Door het lange wachten, de hoge zomerse temperatuur en het onvoldoende ventileren in verband met

besmettingsgevaar, loopt de temperatuur op. Door transporten beter te plannen, verminderen de wachttijden en daarmee de welzijnsproblemen.

Landelijke Inspectiedienst
Dierenbescherming

Ook Inspecteurs van de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID), onderdeel van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (de Dierenbescherming) houden in de regio tijdens de varkenspestcrisis toezicht op het welzijn van dieren. Zij hebben bovendien een opsporingsbevoegdheid.

Taakverdeling AID en LID

De AID is primair belast met de controle op de uitvoering van bepalingen van de GWWD en de opsporing van overtredingen van deze bepalingen. De LID heeft hierbij een assisterende en ondersteunende inbreng. Globaal gezegd gaat de AID over productiedieren en de LID over gezelschapsdieren. Tijdens de varkenspestcrisis heeft de LID zich met name gericht op het uitvoeren van inventariserende controles op de varkenshouderijen, dodingslocaties en transporten. Geconstateerde knelpunten die meteen afhandeling vereisen, worden aan de AID doorgegeven. De andere knelpunten zijn direct aan de crisisstaf doorgegeven. Structurele problemen zijn aan het Openbaar Ministerie gemeld.

De LID heeft van een paar honderd varkenshouders, met welzijnsproblemen op het bedrijf, het verzoek gekregen als bemiddelaar tussen de uitvoerende instanties op te treden. In 57 gevallen is daadwerkelijk bemiddeld door de LID.

Opsporingsbevoegdheid

Van het OM mag de LID vanaf 17 april 1997 geen gebruik meer maken van de opsporingsbevoegdheid in het varkenspestgebied; de toezichtsfunctie mag zij wel blijven uitoefenen. Het OM komt hiertoe na berichten dat inspecteurs van de LID de zegels van varkenstransporten zouden hebben verbroken en voertuigen hebben doorzocht. Overigens geeft het OM toe dat dit achteraf gezien onjuiste informatie is geweest, maar herstelt de opsporingsbevoegdheid toch niet, aangezien volgens de reguliere werkafspraken tussen de LID en de AID, de laatste verbaliseert in geval van overtredingen tegen het welzijn van productiedieren.

Dat het optreden tegen de transporteurs nodig is geweest, blijkt uit het aantal processen-verbaal dat de AID in de periode van 4 februari 1997 tot 23 maart 1998 heeft uitgeschreven. Er zijn 512 processen-verbaal tegen overbelading en 259 processen-verbaal tegen het vervoeren van wrak vee uitgeschreven.

De LID heeft geconstateerd dat 2 procent van de varkens na electrocutie nog leeft. Dit probleem is opgelost doordat achter de electrocutiewagens RVV-medewerkers met mobiele electrocutie-apparatuur nog in leven zijnde varkens doden. Eind mei 1997 is op instigatie van de LID een langere transportband achter de electrocutiewagen geplaatst, waardoor betere inspectie op eventueel nog levende dieren mogelijk wordt.

Conclusie

In de praktijk hebben zich soms welzijnsproblemen voorgedaan als gevolg van overvolle stallen. Voorts hebben zich problemen voorgedaan tijdens transporten en op de dodingslocaties. Deze problemen zijn door

zowel de Commissie van Toezicht als de LID gesignaleerd en beide hebben aangaande het oplossen daarvan adviezen uitgebracht. Het merendeel van deze adviezen is uitgevoerd. Derhalve hebben deze instanties een zinvolle bijdrage geleverd aan het beheersen van de welzijnsrisico's.

3.7 Fokverbod

Achtergrond

Op 2 juni 1997 (inwerkingtreding, 3 juni 1997) is in het centrumgebied (het eerste 10 kilometer gebied rondom Venhorst) een fokverbod ingesteld. Op 24 juni 1997 is het centrumgebied waarin het fokverbod geldt, uitgebreid met het eerste toezichtsgebied Venhorst. De maatregel verbiedt het bevruchten van varkens. Het fokverbod wordt geflankeerd met een subsidieregeling voor de varkenshouder. De subsidieregeling voorziet in een tegemoetkoming van de kosten voor het aanhouden van zeugen in het gebied waar het fokverbod is opgelegd. Op 12 november 1997 is het fokverbod opgeheven.

Overwegingen

In Nederland is het instellen van een fokverbod een nog niet eerder gebruikte maatregel bij de bestrijding van een dierziekte. Aan het instellen van het fokverbod hebben de volgende overwegingen ten grondslag gelegen:

- Het is veterinair onverantwoord om biggen te laten verwekken in gebieden waar zeer waarschijnlijk vier maanden later nog steeds varkenspest en dus een groot infectierisico heerst;
- Een fokverbod leidt tot een verdunning van de veestapel, waardoor de infectiedruk wordt verminderd;
- Met een fokverbod wordt voorkomen dat biggen worden geboren waarvan reeds bij voorbaat zeker is dat zij moeten worden gedood in het kader van de opkoopregeling.

Het fokverbod is een vergaande maatregel die door partijen verschillend is ontvangen. De emoties liepen daarbij hoog op. Enerzijds staat de sector die zich overvallen voelde door het fokverbod, dat als een zeer ingrijpende maatregel ervaren werd. Aan de andere kant staan organisaties zoals de Dierenbescherming die de instelling van de maatregel liever eerder had zien gebeuren.

De sector heeft zich verzet tegen het instellen van het fokverbod met de volgende argumenten:

- Het reproducerend vermogen van de zeug gaat achteruit;
- Een fokverbod draagt niet bij aan de bestrijding van varkenspest;
- Overname van biggen is flexibeler en uiteindelijk goedkoper;
- Herbevolking zal langer duren;
- Grotere instroom van buitenlandse varkens naar Nederland.

Reproducerend vermogen zeug

Het ministerie heeft aan ID-DLO opdracht gegeven om te onderzoeken of een fokverbod inderdaad consequenties heeft voor het reproducerend vermogen van de zeug. ID-DLO is tot de conclusie gekomen dat, mits aan een aantal eisen voor wat betreft beweging en voedingsmanagement wordt voldaan, er geen wetenschappelijke aanwijzingen zijn dat een fokverbod leidt tot daling van de vruchtbaarheid van de zeug.

De andere argumenten van de sector tegen het fokverbod zijn door het ministerie van LNV opzij geschoven omdat de argumenten vóór het fokverbod zwaarder wogen. In een uiterste poging het fokverbod buiten werking te stellen, heeft de NCB samen met individuele varkenshouders vertegenwoordigers begin juli een kort geding aangespannen tegen de Staat der Nederlanden. Het kort geding is door de Staat gewonnen.

Wijziging perceptie

De instelling van de fokverbod betekent een omslagpunt in de perceptie van de ernst van de crisis. Een fokverbod wordt na vier maanden pas effectief omdat na deze tijd geen nieuwe biggen meer worden geboren. Daarmee geeft het ministerie van LNV impliciet aan dat de crisis naar verwachting binnen vier maanden niet bedwongen is.

EU-subsidieregeling

Het fokverbod is gepaard gegaan met een EU-subsidieregeling. Nederland heeft veel moeite moeten doen de EU te overtuigen van het nut, de uitvoerbaarheid en de controleerbaarheid van het fokverbod. Hierdoor heeft het lang geduurd (tot oktober 1997) voordat de definitieve voorwaarden en de hoogte van de vergoeding vaststaan.

Controle

Uit de registratiegegevens van de GD in Boxtel is gebleken dat in het varkenspestgebied 1.080 niet-geruimde bedrijven met fokzeugen gevestigd zijn. Het gaat om 223.000 fokzeugen. Vanuit het ministerie van LNV is bepaald dat 40% van de bedrijven in het fokverbodgebied gecontroleerd moeten worden. In totaal gaat het om 432 te controleren bedrijven. Bij de afkondiging van het fokverbod is de AID verantwoordelijk gesteld voor de controle.

Het belangrijkste selectie criterium om bedrijven te controleren, zijn screeningsrapporten van de RVV geweest. Als het screeningsrapport een aanwijzing voor het vermoeden van overtreding van het fokverbod bevat, wordt dit door een controleteam onderzocht.

De controle op het fokverbod is op een drietal wijzen uitgevoerd. De controles inclusief de resultaten worden hieronder beknopt beschreven.

Klinische controle

De klinische controle is in de periode van 14 augustus tot 14 november 1997 uitgevoerd. De RVV-dierenarts bekijkt hierbij de zeugen van preventief te ruimen bedrijven. Als deze een vermoeden heeft van drachtigheid van de zeug, worden de dieren in beslag genomen en wordt sectie verricht. Er zijn 28 controles uitgevoerd, waarbij 3 overtredingen zijn geconstateerd.

Scanapparatuur

In de periode van 11 november tot 20 december 1997 is de controle met scanapparatuur uitgevoerd. Teams bestaande uit twee AID-controleurs, een RVV-dierenarts en een assistent-dierenarts hebben met de scanapparatuur gewerkt. De dierenarts en de assistent scannen met de apparatuur alle aanwezige zeugen. De AID-medewerkers controleren de voorwaarden waaraan de boer moet voldoen om voor subsidie voor het fokverbod in aanmerking te komen. Eén team kan gemiddeld 2 bedrijven per dag bezoeken. Er zijn 349 controles uitgevoerd, waarbij 29 overtredingen zijn geconstateerd.

Visuele controle De visuele controle is uitgevoerd in de periode van 3 november 1997 tot 14 maart 1998. Teams bestaande uit twee AID-controleurs hebben de bedrijven primair gecontroleerd op de voorwaarden van de subsidieregeling. Daarnaast voeren zij een visuele inspectie uit naar het fokverbod. Deze methode kan in sommige gevallen (als het duidelijk zichtbaar is) de drachtige zeugen sinaleren en in elk geval de fysieke aanwezigheid van biggen. Er zijn 165 controles uitgevoerd, waarbij 3 overtredingen zijn geconstateerd.

Werkwijze bij overtreding In geval van overtreding worden de zeugen in beslag genomen. De RVV-dierenarts euthaniseert de zeugen op het bedrijf door middel van een injectie met T61. Sectie wordt verricht bij de GD te Boxtel. De GD stelt de leeftijd van de foetussen vast. Hierdoor wordt het duidelijk of de varkenshouder het fokverbod heeft overtreden. In geval van een overtreding is door het Openbaar Ministerie proces-verbaal opgemaakt. Daarnaast wordt het bedrijf verdacht verklaard, omdat het gevaar bestaat voor verspreiding van het virus via "carrier sows". Tenslotte vervalt bij een overtreding het recht op subsidie.

Conclusie Het fokverbod is een nieuwe nog niet eerder ingezette maatregel in de bestrijding van een dierziekte. Het is een effectieve manier om welzijnsproblemen tegen te gaan en tegelijkertijd verdunning in de varkensstapel te brengen om op die manier de infectiedruk te verkleinen. In dit opzicht is het fokverbod een juiste maatregel geweest. Van het moeilijker drachtig worden van zeugen na een fokverbod is, nu het fokverbod weer is opgeheven, niets gebleken.

Een belangrijk positief neveneffect van een fokverbod is dat transporten met (levende) dieren in het kader van opkoopregelingen worden verminderd en daarmee de besmettingsrisico's worden beperkt.

3.8 Herbevolking

Na het vrijgeven van toezichts- en beschermingsgebieden en het opheffen van de daartoe behorende vervoersverboden, kunnen varkenshouders hun bedrijfsvoering weer hervatten. Uiteraard is daartoe een herbevolking van de stallen noodzakelijk. Deze herbevolking is aan overheidsregels gebonden.

Herbevolkingsregeling Op 17 november 1997 treedt de Herbevolkingsregeling in werking. Het uitgangspunt bij de herbevolking van een vrijgegeven gebied is dat een onverkorte handhaving van alle hygiënemaatregelen als voorwaarde moet worden gesteld. Om de herbevolking volledig te maken, dienen 2,25 miljoen biggen naar het getroffen gebied te worden aangevoerd. Een vraag waaraan andere gebieden in Nederland niet kunnen voldoen. Om een oplossing te bieden voor het grote tekort aan biggen en fokmateriaal moet een deel van de dieren worden aangevuld door middel van import uit het buitenland. De risico's van insleep van dierziekten neemt daardoor toe. Daarbij zijn de kansen op het oplaaien van een sluimerende infectie in de voormalige kerngebieden groter dan daarbuiten. Juist in deze gebieden is, vanwege het in die gebieden afgekondigde fokverbod, een groter tekort aan biggen.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen herbevolking van bedrijven die besmet zijn geweest en andere bedrijven. Voor deze categorieën gelden verschillende voorwaarden op het gebied van screening en inspectie.

Samenhang nieuwe uitbraak

Naar aanleiding van de uitbraak in Ravenstein op 15 januari 1998 is, in afwachting van een nadere screening, besloten tot afkondiging van een volledig vervoersverbod van vee in het herbevolkingsgebied. Op 19 januari 1998 is dit verbod weer ingetrokken. Er zijn geen aanwijzingen dat de uitbraak in Ravenstein het gevolg is van de op gang gekomen herbevolking van varkensstallen in voormalige toezichts- en beschermingsgebieden.

3.9 Hygiënemaatregelen

3.9.1 Inleiding

Voorwaarde "sine qua non"

Het strikt naleven van hygiënevoorschriften is een voorwaarde "sine qua non" voor een effectieve bestrijding van varkenspest. Alle infectieroutes, zoals beschreven in hoofdstuk 2.4, zijn uiteindelijk terug te voeren op een gebrek aan hygiëne. Zowel bij de uitvoering van de bestrijdings- en welzijnsmaatregelen als bij de normale bedrijfsvoering is een gebrek aan hygiëne daarom een grote risicofactor. Daarnaast is het naleven van hygiëne van belang bij de persoonscontacten op en tussen de vele bedrijven.

Het hygiënebeleid en de uitvoering daarvan worden gekenmerkt door een aantal bijzondere problemen:

- de bestrijding wordt uitgevoerd in een groot geografisch gebied;
- het niet naleven van hygiënemaatregelen laat geen directe sporen na;
- een goede controle op de naleving van de voorschriften is lastig.

Daarom is het noodzakelijk dat een uitgebalanceerd en door de sector gedragen systeem van hygiënevoorschriften wordt ontwikkeld op basis van in de huidige crisis opgedane ervaringen. Hygiëne vraagt niet alleen aandacht in een crisissituatie.

In het gedrag van alle betrokkenen zal de zorg voor hygiëne een vaste plaats moeten krijgen, waarbij onderlinge sociale controle van belang is.

Aspecten

In paragraaf 3.9.2 wordt ingegaan op de hygiëne-aspecten bij de bestrijding en de uitvoering van welzijnsmaatregelen door of onder verantwoordelijkheid van de betrokken overheidsdiensten. Paragraaf 3.9.3 behandelt de hygiëne-aspecten op het varkensbedrijf.

3.9.2 Hygiënemaatregelen en uitvoering bestrijdingsmaatregelen

Belang naleving

Het belang van hygiënemaatregelen bij de uitvoering van de bestrijdingsmaatregelen is door de crisisorganisatie onderkend. Dit heeft ondermeer geleid tot het opstellen van hygiëneprotocollen. In deze protocollen is gedetailleerd aangegeven aan welke hygiëneregels moet worden voldaan.

Hygiëneprotocollen

In het onderdeel screening (3.3.1), bij de (preventieve) ruiming (3.5) en bij de opkoop (3.6.2) is een aantal opmerkingen gemaakt over de toepassing van de hygiëneprotocollen. De betreffende protocollen zijn gedurende de crisis meerdere malen aangepast. De aanpassingen hebben plaatsgevonden op basis van praktijk-ervaringen en nieuwe inzichten op basis van epidemiologisch onderzoek. De belangrijkste aanpassingen, met name doorgevoerd in de periode september en oktober 1997, hebben betrekking op:

- de regels bij bedrijfsbezoeken;
- het transport van varkens, veevoer, mest en melk.

De naleving van de hygiënevoorschriften is afhankelijk van een goede uitvoeringsdiscipline bij de medewerkers en betrokkenen, die goed op de hoogte moeten zijn van de geldende protocollen. De noodzaak daarvan moet bij alle betrokkenen zagezegd "tussen de oren" zitten. In de praktijk is daarom veel aandacht besteed aan het instrueren van medewerkers, het onderling toezien op toepassing en het verspreiden van de protocollen.

Toezicht

In mei 1997 is een tweetal hygiëne-inspecteurs toegevoegd aan de veterinaire staf in Boekel. Het doel van deze aanstelling was om de bestaande protocollen te beoordelen op effectiviteit ten aanzien van hygiëne en de uitvoering van de protocollen in de praktijk te controleren.

De werkzaamheden van de hygiëne-inspecteurs hebben geresulteerd in een rapportage, waarin een belangrijk aantal tekortkomingen wordt signaleerd.

Vanaf 1 september 1997 is op de naleving van de hygiënevoorschriften toegezien door de Afdeling Inspectie van de RVV. Deze afdeling heeft medewerkers ingezet voor het uitvoeren van controles op de toepassing van de geldende hygiënevoorschriften. Deze afdeling heeft wekelijks gerapporteerd over de bevindingen.

De inspectiebevindingen hebben ondermeer betrekking op:

- de informatieverstrekking ten aanzien van nieuwe of gewijzigde protocollen;
- de minder zorgvuldige uitvoering van een ruiming;
- het slecht reinigen en ontsmetten van transportmiddelen, ondermeer op de dodingslocaties en het onvoldoende toezicht daarop;
- het niet lekdicht zijn van een destructiewagen;
- het onvoldoende op de hoogte zijn door medewerkers van vigerende protocollen;
- fundamentele hiaten in hygiënehandhaving bij destructor.

Beide inspectieteams hebben aanbevelingen geformuleerd ter verbetering van de hygiëne-situatie. Deze aanbevelingen hebben er tevens toe geleid dat de protocollen zijn aangepast.

Effectiviteit

Vastgesteld kan worden dat tijdens de crisis wel aandacht aan het naleven van de hygiënevoorschriften bij bestrijdingsactiviteiten is besteed. Er is echter maar zeer beperkt capaciteit ingezet voor het toezicht op de naleving.

3.9.3 Hygiënemaatregelen voor de bedrijfsvoering

Regeling

Ook in de dagelijkse bedrijfsvoering op een varkensbedrijf is het handhaven van de hygiënemaatregelen belangrijk. In dit kader vinden immers ook veel contacten plaats.

Bij de aanvang van de crisis zijn al specifieke eisen van toepassing. Deze hygiëne-eisen zijn vastgelegd in een Verordening van het Landbouwschap. Indien een varkenshouder niet aan deze eisen heeft voldaan, kan in geval van varkenspest worden gekort op de tegemoetkoming in de schade.

De hygiënevoorschriften voorzien erin dat:

- aan bezoekers alleen toegang mag worden verleend nadat zij schone bedrijfskleding hebben aangetrokken;
- het bedrijf dient te beschikken over een ontsmettingsbak met deugdelijk ontsmettingsmiddel, een deugdelijke omkleedruimte met wasgelegenheid en een deugdelijke afsluitbare ruimte voor opslag van kadavers;
- dode dieren worden opgeslagen in een afsluitbare ruimte totdat het destructiebedrijf de dieren ophaalt.

Op 12 september 1997 is de Kortingsregeling preventieve maatregelen klassieke varkenspest 1997 bekend gemaakt in de Staatscourant. De regeling is op 1 november 1997 van kracht geworden en voorziet in een verdere aanscherping van de eisen. Deze additionele eisen hebben onder meer betrekking op de verplichting tot een erfafsluiting, afsluitbare huisvesting voor de varkens, het aanleggen van een bezoekregister, inrichtingseisen voor de kadaverplaats, etc.

Uitvoeringsaspecten

Door het RVV-Inspectieteam Hygiëne worden in juli 1997 twee knelpunten met betrekking tot hygiëne-naleving gesignaleerd:

- varkenshouders zijn zich vaak nog onvoldoende bewust van de rol en verantwoordelijkheid die ze hebben in de preventie van verspreiding van besmettelijke veeziekten;
- het ontbreekt varkenshouders veelal aan kennis hoe ze op een praktische manier effectieve maatregelen in hun bedrijfssituatie kunnen nemen.

Met De Landbouw Voorlichting (DLV) is als reactie op deze bevindingen een "Hygiëne-campagne varkenshouderij" opgestart. Het project is gericht op het vergroten van het bewustzijn van het belang van hygiëne-maatregelen en het stimuleren van het toepassen van die maatregelen bij alle varkenshouders in Nederland.

Effectiviteit

Uit het onderzoek naar de vermoedelijke infectieroutes (zie ook paragraaf 2.4) blijkt dat de transport- en persoonscontacten een belangrijke rol hebben gespeeld. Deze contacten betreffen 39% van het aantal besmettingen. Ook de zogenoemde buurtcontacten spelen met 39% een grote rol.

Met name bij voorgaande categorieën speelt het al dan niet naleven van hygiënemaatregelen een belangrijke rol. De uitkomsten duiden erop dat

niet in alle gevallen afdoende hygiënemaatregelen zijn getroffen. De naleving van hygiënemaatregelen is grotendeels afhankelijk van de discipline van alle betrokkenen. Gedurende de crisis is deze discipline niet altijd optimaal geweest.

Er is in het simulatiemodel van de LUW een aantal extreme scenario's doorgerekend op basis van variërende besmettingskansen door middel van transport, professionele (persoons-)contacten en buurtcontacten.

Wanneer 24 december 1996 (de vermoedelijke datum van besmetting van het eerste bedrijf) als uitgangspunt voor de simulatie wordt genomen en alle infectiekansen, behalve die via diercontacten, gehalveerd worden, dan kan de verspreiding van het virus, zo laat de uitkomst zien, zeer beperkt blijven.

Het verhogen van de kans op buurtinfectie maakt de uitbraak veel omvangrijker.

Als zich vanaf 4 februari 1997 geen besmettingen zouden hebben voorgedaan door professionele en transportcontacten, dan blijft de epidemie aanzienlijk kleiner.

Deze bevindingen onderstrepen het grote belang van een goede hygiëne, zowel bij de bedrijfsvoering binnen de varkenssector als bij de uitvoering van de bestrijding.

3.10 Capaciteitsbeperkingen

Capaciteitsbeperkingen hebben tijdens de crisis een grote rol gespeeld. De snelle opschaling heeft de crisisorganisatie voor bijna onoplosbare problemen gesteld. Met name heeft zich dat voorgedaan bij de destructie van gedode dieren. De effectiviteit van de bestrijdingsmaatregelen heeft daaronder in de periode medio april tot en met juni 1997 ernstig geleden. De prioriteit is gelegd bij de bestrijding (ruiming en preventieve ruiming) ten nadele van de welzijnsmaatregelen (overname en opkoop).

Ook op andere gebieden zijn fricties opgetreden, die echter binnen korte tijd kunnen worden opgelost, te weten:

- beschikbaarheid en geoefendheid van algemeen en veterinair personeel;
- monsternames van bloed en tonsillen.

Bij de behandeling van de diverse maatregelen is hier al nader op ingegaan. De beperkingen in de destructiecapaciteit worden uitvoeriger behandeld, gezien de grote invloed op de bestrijding en het welzijn. Daarnaast wordt kort aandacht besteed aan de dodingscapaciteit middels electrocutie.

3.10.1 Destructiecapaciteit

In Nederland is één destructiebedrijf (Rendac) met twee vestigingen: in Son (Brabant) en Bergum (Friesland). De destructor krijgt normaliter hoog-risico materiaal (voor consumptie afgekeurd vlees, slachtafval en

kadavers) en alle darmpakketten van slachterijen. Daarnaast destrueert Rendac veren en bloed. De destructor is verplicht om nuttige eindproducten te maken. Bovendien is Rendac verplicht de materialen op te halen.

Tijdens het destructieproces worden de kadavers en slachtafvallen gepasteuriseerd, gesteriliseerd en ingedampt. De eindproducten zijn diermeel en vet. Het diermeel is door het hoge eiwitgehalte een belangrijk bestanddeel van diervoeding. Virussen en andere ziektekiemen worden door de productieprocessen van pasteurisatie en sterilisatie vernietigd. In totaal bedraagt de normale productie ongeveer 500.000 ton per jaar.

De beschikbare capaciteit is niet afgestemd op extra vraag in het kader van een mogelijke crisis zoals de varkenspest. Overleg tussen het destructiebedrijf en de overheid gedurende de laatste jaren heeft niet geleid tot afspraken over bepaalde reservecapaciteit voor noodsituaties. De extra capaciteit die er is, ligt met name in het weekend. Hierdoor kan dan echter niet het noodzakelijk onderhoud plaatsvinden wat kan leiden tot meer storingen.

SRM

Een andere factor die de destructiecapaciteit heeft beïnvloed, is het destrueren van Specifiek Risico Materiaal (SRM) in Bergum. SRM is materiaal dat mogelijk met BSE is besmet. Het volgens de nieuwe EU-richtlijnen destrueren van dit materiaal kost veel capaciteit. Daarnaast geven de nieuwe richtlijnen aan dat bepaalde lichaamsdelen van potentieel BSE verdachte dieren apart gedestruerd moeten worden. Vervolgens moet reiniging plaatsvinden alvorens de gewone destructie verder kan gaan. De SRM-destructie in Bergum heeft ook invloed op het aanbod in Son, omdat een deel van het reguliere niet-verdachte materiaal uit Brabant in Bergum is gedestruerd.

Tekortschieten
destructiecapaciteit

Als gevolg van het grote aantal nieuwe uitbraken en het grootschalig inzetten van het instrument preventief ruimen vanaf 10 april 1997 schiet de beschikbare destructiecapaciteit al snel tekort. Deze problemen manifesteren zich met name bij de opkoop en overname, aangezien in eerste instantie besmette bedrijven en vervolgens preventief geruimde bedrijven met voorrang behandeld worden.

Gevolgen voor
opkoop

In de praktijk leidt dit tot veel problemen met het plannen van de transporten voor de opkoop. Daarnaast heeft de beperkte destructiecapaciteit die voor LASER beschikbaar is en de niet-aflatende stroom van aanmeldingen, een wachtrij tot gevolg. Soms moeten varkenshouders zes weken wachten voordat dieren kunnen worden afgevoerd.

Vooraf voor de overname heeft men gedurende de gehele periode nagenoeg geen gebruik kunnen maken van de destructiecapaciteit. Dit heeft ondermeer tot gevolg gehad dat bij veel bedrijven het welzijnsprobleem niet is opgelost in de periode waarin het bedrijf de status verdacht heeft.

Gevolgen voor preventief ruimen

Ook het preventief ruimen heeft de nodige nadelen ondervonden. In ruim 500 gevallen is de 7-dagennorm overschreden. Dit is met name in de periode van medio april tot eind juni 1997. Als gevolg hiervan is de effectiviteit van het instrument lange tijd niet optimaal geweest. Daarnaast is in aanvang niet optimaal gebruik gemaakt van de extra destructiecapaciteit die met name in het weekend beschikbaar is.

Oplossingen capaciteitsprobleem

De problemen ten aanzien van de beperkte destructiecapaciteit worden uiteindelijk gedeeltelijk opgelost door:

- inschakeling van slachthuizen;
- het invriezen van de karkassen in vrieshuizen;
- gebruik van destructiebedrijven in Duitsland en België voor destructie van varkens in het kader van de opkoopregeling;
- het gebruik van de Vetsmelterij te Heerenveen (vanaf 15 juli);
- gebruik van de AVR voor de destructie van doodgespoten jonge biggen.

Niet gebruikte alternatieven

Daarnaast zijn de volgende alternatieven overwogen, welke niet tot uitvoering zijn gebracht:

- crushen;
- verbranden in de open lucht;
- begraven;
- verbranden bij de AVR;
- storten op een vuilstortplaats;
- inblikken.

Bij het crushen zouden kadavers vermalen, aangezuurd en opgeslagen worden in silo's bij Promest (Helmond). Uiteindelijk zou het materiaal alsnog bij Rendac verwerkt moeten worden. Deze optie is nooit toegepast aangezien bij de opslag afbraakmaterialen ontstaan die niet in een dergelijke hoge concentratie in het uitgangsmateriaal van het destructiebedrijf mogen voorkomen. Daarnaast wordt het in de silo's opgeslagen materiaal hard als het niet in beweging wordt gehouden, wat negatieve gevolgen zou hebben voor het machinepark van Rendac.

Het verbranden van dode varkens in de open lucht bleek vanuit milieu en ethische overwegingen geen bruikbaar alternatief te zijn. Daarnaast heeft Belgische ervaring geleerd dat deze optie geen oplossing voor het probleem zou geven, aangezien het verkolen van varkens lang duurt. Gezien het grote aanbod van kadavers zou het verbranden ook op grote praktische problemen zijn gestuit. Dit laatste geldt eveneens voor het alternatief begraven.

Het verbranden van varkens bij de AVR is ook in ogenschouw genomen. Deze optie zou alleen financieel en praktisch haalbaar zijn indien de varkens verkleind worden bij de destructor. Aangezien juist hier de bottleneck ligt, is ook deze optie geen alternatief.

Het storten van kadavers op vuilstortplaatsen is alleen al uit het oogpunt van milieu onaanvaardbaar.

Het inblikken van varkens tenslotte is eveneens een alternatief dat nader is onderzocht. Over dit onderwerp lopen de meningen van de

vleesverwerkende sector, het ministerie van LNV en andere betrokkenen zeer sterk uiteen. Uiteindelijk is besloten deze optie om de volgende redenen niet uit te voeren:

- het verstoort de markt;
- enorme controle- en administratieve inspanning van RVV en LASER.

3.10.2 Dodingscapaciteit

Electrocutie

De dodingscapaciteit heeft slechts zelden een beperking gevormd. Reeds in een vroeg stadium zijn extra electrocutiewagens aangeschaft. De centrale electrocutieplaatsen hebben daardoor toereikende capaciteit geboden. Deze plaatsen hebben zelfs dagenlang geen aanbod gehad door het te kort schieten van de destructiecapaciteit. Dit wordt versterkt door het besluit om tot slachten over te gaan. De dieren zijn niet op de electrocutieplaatsen gedood.

4. Financiële aspecten

4.1 Inleiding

De bestrijding van de varkenspest heeft omvangrijke financiële gevolgen gehad. Tot en met februari 1998 belopen de overheidsuitgaven ongeveer fl. 2,9 mld. Hiervan zal de EU naar verwachting ongeveer fl. 1,4 mld. voor haar rekening nemen. In dit hoofdstuk wordt in het kort ingegaan op de omvang van de uitgaven en de wijze van verantwoording en controle.

In 4.2 komen de uitgaven zelf aan de orde, onderscheiden naar bestrijding en welzijn. Het gaat hierbij om de directe overheidsuitgaven verband houdende met de bestrijding van de epidemie. De uitgaven van de sector als zodanig zijn hierin niet meegenomen. De verantwoordelijkheden van de betrokken overheidsorganisaties en de financieringsstructuur worden in 4.3 beschreven. In 4.4 wordt inzicht gegeven in de verantwoordings- en controlestructuur.

4.2 Uitgaven Klassieke Varkenspest

Uitgavenoverzicht

In deze paragraaf wordt een overzicht gepresenteerd van de uitgaven de varkenspestepidemie die door de overheid zijn gedaan voor de bestrijding van de ziekte en het verminderen van de welzijnsproblemen.

De bestrijdingskosten hebben betrekking op de veterinaire uitgaven voor de schadeloosstellingen in het kader van ruiming van besmette en verdachte dieren, veevoer en medicijnen, alsmede de uitgaven voor de uitvoering van de overname. Tenslotte horen hierbij de uitgaven voor extern personeel dat is ingeschakeld voor tracering, onderzoek, controle en handhaving.

De marktordeningsmaatregelen zijn gericht op het verminderen van de welzijnsknelpunten op bedrijven die vanwege de vervoersverboden geen varkens kunnen afvoeren. Naast de uitgaven voor de opkoopvergoedingen aan de varkenshouders zijn uitgaven gedaan in verband met onderzoek, transport, verwerking, opslag en destructie.

De geraamde uitgaven tot en met februari 1998 zijn in het volgende overzicht weer gegeven:

Uitgavenraming	Stand eind februari 1998 in fl. mln.
Bestrijdingsuitgaven	
Schadeloosstellingen	759
Uitvoeringsuitgaven	227
Totaal	986
Opkoopregelingen	
Opkoopvergoedingen	1.529
Uitvoeringsuitgaven	354
Totaal	1.883
Overig	9
Totaal	2.878

Bron: Ministerie van LNV, Directie Financieel Economische Zaken

De financiering van de geraamde uitgaven zal globaal als volgt geschieden:

Financiering	in fl. mln.
Europese Unie	1.400
LNV-begroting	1.440
Bedrijfsleven	40
Totaal	2.880

Bron: Ministerie van LNV, Directie Financieel Economische Zaken

Van de uitgaven in het kader van de bestrijding van de epidemie komt, in beginsel, 50% in aanmerking voor financiering door de EU, ten laste van het veterinaire budget. Tot op heden is aan Nederland een voorschot uitbetaald van fl. 68 mln. De declaratie over het kalenderjaar 1997 zal voor 1 juni 1998 worden ingediend bij de Europese Commissie. Uiteraard kan de Commissie pas een definitieve beslissing over de totale omvang van de medefinanciering door de EU nemen als zij in bezit is van de definitieve declaratie.

Vooruitlopend op de standpuntbepaling door de Commissie hebben, zoals elders in dit rapport vermeld, inspectieteams enkele malen een bezoek aan Nederland gebracht. Naar aanleiding van de bevindingen van die missies is discussie ontstaan tussen de diensten van de Commissie en Nederland over bepaalde aspecten van de medefinanciering door de EU. Die discussie is nog niet afgerond.

In het kader van de afrekening is door een accountantskantoor ondersteuning verleend. Zo is er een onderzoek ingesteld naar de afhandeling van het ruimen van de besmette bedrijven. Het onderzoeksrapport zal vermoedelijk begin april 1998 gereed zijn. Een tweede onderzoek betreft het preventief ruimen van ca. 1.300 bedrijven. De rapportage naar aanleiding van dit onderzoek wordt naar verwachting in eveneens in april 1998 afgerond. Deze rapportages zullen mede de basis vormen voor het opstellen van de officiële verantwoording en declaraties.

Van de uitgaven in het kader van de welzijnsmaatregelen komen alleen de uitgaven voor de opkoop van dieren voor medefinanciering door de EU in aanmerking en wel voor 70%. Deze uitgaven komen ten laste van het EOGFL. Volgens de gebruikelijke EOGFL-systematiek worden regelmatig voorschotten betaald op de ingediende declaraties. Inmiddels heeft Nederland fl. 995 mln. aan voorschot ontvangen.

De definitieve declaratie over het EOGFL-boekjaar 1997 (periode 16/10/1996 - 15/10/1997) is op 5 maart 1998 van een goedkeurende accountantsverklaring voorzien en op 6 maart 1998 bij de Commissie ingediend.

4.3 Financiële organisatie en verantwoordelijkheden

RVV (bestrijding)

De primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de bestrijdingsmaatregelen ligt bij de RVV. Dit betekent dat in het financieel-administratieve traject de RVV de verantwoordelijke organisatie is.

SGD

Alle voor nationale rekening komende uitgaven voor bestrijdingsmaatregelen worden (voor zover niet samenhangend met de inzet van LNV-personeel) gefinancierd uit het Fonds Politionele Dierziektenbestrijding (het Fonds). Dit fonds wordt beheerd door de SGD, dat tevens functioneert als administratie- en betalingskantoor.

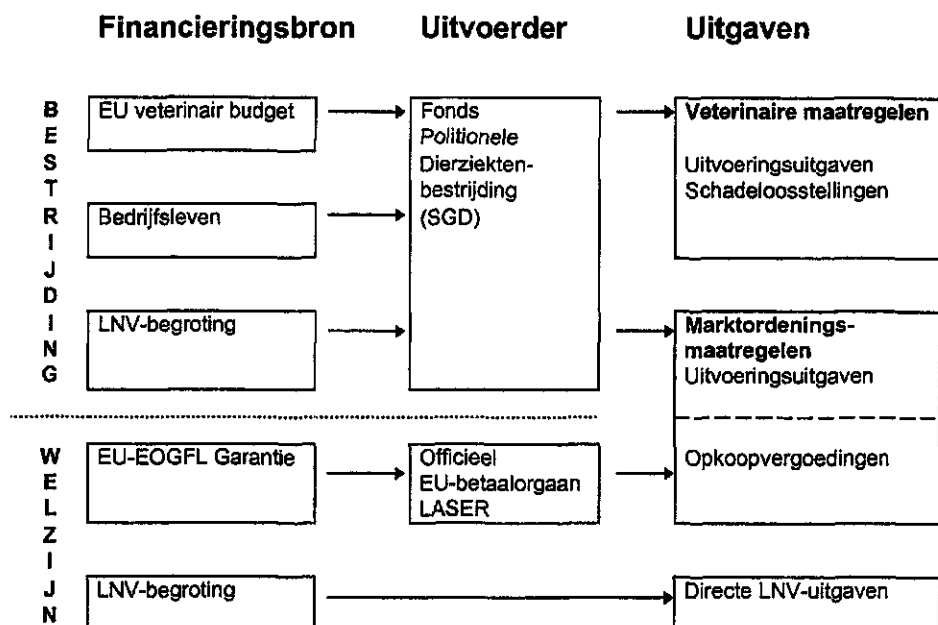
De financiële administratie van de uitgaven voor bestrijding wordt derhalve gevoerd door de SGD. De SGD zorgt ook voor de uitbetaling van de door de RVV betaalbaar gestelde schadeloosstellingen, externe facturen en declaraties. De inrichting van de administratie is op aanwijzing van de RVV begin september 1997 aangepast.

LASER (welzijn)

LASER is een volgens EU-richtlijnen erkend betaalorgaan en verantwoordelijk voor de uitvoering en uitbetaling van EOGFL-garantieregelingen (i.c. de zogenoemde opkoopregeling in het kader van de welzijnsmaatregelen). In tegenstelling tot de RVV verzorgt LASER zelf de financiële administratie en de uitbetaling.

LASER declareert 70% van de uitgaven van de opkoopregeling ten laste van het EOGFL. De resterende 30% alsmede de bijkomende uitgaven zijn voor nationale rekening.

Het hierna volgende schema geeft de financieringsstructuur op hoofdlijnen weer:

4.3.1 Bestrijdingsmaatregelen

Het Fonds wordt gevoed uit een bijdrage van het bedrijfsleven en de rijksoverheid, welke een financieringsregeling in het leven hebben geroepen om te komen tot een verdeling van de lasten van de bestrijding van besmettelijke dierziekten. Vanuit het Fonds worden naast de varkenspest ook uitgaven voor de bestrijding van andere dierziekten gefinancierd en verantwoord.

Fonds Politionele
Dierziektenbestrijding

Bedrijfsleven	Het georganiseerde bedrijfsleven en LNV zijn voor de periode 1993-1997 verplicht elk maximaal fl. 50 mln. bij te dragen in de uitgaven van de bestrijding van alle dierziekten, zoals aangewezen in de GWWD.
LNV-begroting	Boven het bedrag van fl.100 mln. over de periode 1993-1997 financiert de rijksoverheid de extra uitgaven geheel. De overheidsbijdrage wordt verantwoord op de LNV-begroting als zijnde afdracht aan het Fonds.
EU veterinair budget	LNV (in casu de RVV) stelt declaraties op voor het declarabele deel van de bestrijdingsuitgaven, waarbij maximaal 50% ten laste wordt gebracht van het veterinaire budget van de EU. Deze declaratie wordt ontleend aan de administratie van het Fonds.

Ten behoeve van de finale declaratie varkenspest aan de Europese Commissie zal na afloop van de Varkenspestcrisis 1997 het Fonds ten behoeve van de veterinaire declaratie een verantwoording opstellen van alle uitgaven die voor de varkenspest zijn gemaakt.

De departementale accountantsdienst (AD) van het ministerie van LNV zal de financiële administratie en verantwoording van het Fonds, alsmede de definitieve declaratie controleren en van een oordeel voorzien.

4.3.2 Welzijn

EU-EOGFL Garantie	De opkoopregeling is een marktondersteunende regeling die wordt gefinancierd uit het EOGFL en het Fonds. De uitgaven van de opkoopvergoedingen aan de varkenshouders zijn voor 70% declarabel in Brussel. Procedures en criteria voor het declareren van de uitgaven zijn in de verordening van de Europese Commissie éénduidig geregeld en vastgelegd.
-------------------	---

LNV-begroting	Alle regelingen die in het kader van marktondersteunende maatregelen zijn uitgevoerd en bij het EOGFL zijn gedeclareerd, worden per kalenderjaar verantwoord in het Landbouw Egalisatie Fonds (LEF), afdeling B.
---------------	--

Het nationale aandeel in de uitgaven van de varkenspest is in 1997 als voorschot aan het Fonds betaald. Hiervoor heeft LNV in 1997 aan het Fonds een voorschot verstrekt van fl. 1.607 mln. Toen de varkenspest uitbrak, bevatte het Fonds nog fl. 92 mln. Na afloop van de varkenspest vindt een definitieve afrekening en beoordeling van dit voorschot plaats. De AD controleert jaarlijks de rekening en saldibalans van Hoofdstuk XIV en het begrotingsfonds LEF en voorziet deze van een accountantsverklaring.

4.4 Controlestructuur

Verantwoordingen	Door het onderscheid tussen bestrijdings- en welzijnsmaatregelen alsmede de gekozen financierings- en verantwoordingsstructuur, zullen de uitgaven van de Varkenspest in de volgende verantwoordingen naar voren komen:
------------------	---

- Financiële verantwoording van het Fonds Positionele Dierziektenbestrijding over 1997 en 1998;
- Rekening en saldibalans van LNV (1997 en 1998);
- Financiële verantwoording LEF 1997 en 1998.

In het onderstaande wordt ingegaan op de controlemomenten, voor zover deze binnen het bereik van de minister van LNV liggen. Controlerende organen als de Algemene Rekenkamer, de Europese Commissie en de Europese Rekenkamer liggen buiten dat bereik en worden daarom buiten beschouwing gelaten.

Taken AD

De taken van de AD bestaan ten aanzien van de varkenspest onder andere uit:

- het beoordelen van de totstandkoming, de juistheid en de volledigheid van de declaraties van de RVV en LASER;
- het beoordelen van de rechtmatigheid van de varkenspestuitgaven, zoals gegeven in de rekeningen van LNV (Hoofdstuk XIV) en het LEF.

De AD heeft voor de varkenspest een coördinatieteam geformeerd dat belast is met de centrale aansturing van de controle, de beheersing van het controleproces en de centrale dossiervorming.

LASER en RVV hebben in een aantal gevallen externe deskundigen ingehuurd om projectmatig knelpunten in de administratieve afhandeling van de varkenspest op te lossen. De AD maakt voor haar oordeelsvorming zoveel mogelijk gebruik van de uitkomsten van deze projecten. Hiertoe treedt de AD tijdens de uitvoering van de projecten op als klankbord voor de externe deskundigen. Voor zover door LNV-diensten gebruik wordt gemaakt van externe deskundigen voor (deel) onderzoeken, beoordeelt de AD de kwaliteit van de producten en de uitkomsten van het onderzoek, voor zover deze van belang zijn voor de eigen oordeelsvorming van de AD.

Opkoopregeling LASER

De opkoopregeling is een EOGFL-garantieregeling. Zeventig procent van de uitgaven komt voor declaratie in aanmerking. De uitgaven (ad fl. 784 mln.) tot en met 15 oktober 1997 zijn reeds opgenomen in de LASER-jaardeclaratie over het begrotingsjaar 1997 (bestrijkt de periode 16/10/1996 t/m 15/10/1997). Deze declaratie is via een joint audit door de AD en een accountantskantoor gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

De uitgaven van de opkoopregeling voor de periode 16/10/1997 tot en met 31/12/1997 worden thans gecontroleerd. Deze uitgaven vormen tesamen een onderdeel van de financiële verantwoording 1997 van het LEF.

Gezien de aard van de financiering van het Fonds (voorschot) en de beschikbare controlecapaciteit, zal de AD bij het controleren van de verantwoording en einddeclaratie van de kosten inzake varkenspest een oordeel geven over de rechtmatigheid van de uitbetaalde schadeloosstellingen en de bijkomende uitgaven voor de opkoopregeling (transport, opslag, destructie).

ad-hoc-basis overleg plaats tussen MKG, RVV-Centraal en het crisiscentrum.

Binnen dit overleg vindt afstemming en vooroverleg plaats over beleidsmatige, veterinaire en uitvoeringszaken. Hierdoor heeft de besluitvorming in het SG-overleg versneld kunnen plaatsvinden.

Internationale consultatie Vanaf eind maart 1997 heeft de CVO geregeld enkele veterinaire collega's uit Duitsland, Frankrijk, België en van de Europese Commissie uitgenodigd voor overleg. Tijdens dergelijke bijeenkomsten, in de wandelgangen ook wel 'mini-PVC's' genoemd, is de Nederlandse bestrijdingsaanpak besproken. Reacties en opmerkingen uit deze bijeenkomsten zijn belangrijk geweest voor de strategiebepaling en -afstemming.

Veterinair overleg In mei 1997 geeft de SG de opdracht de bestrijdingsaanpak van de varkenspest aan een korte evaluatie te onderwerpen. Deze evaluatie leert dat de coördinatie van de veterinaire inbreng in het SG-overleg, ondanks de toevoeging van ID-DLO en de veterinaire coördinator, niet optimaal is. Voor de betrokken beleidsmakers en -beslissers is het moeilijk eenduidig vast te stellen hoe de verschillende veterinaire inzichten zich tot elkaar verhouden.

Als oplossing wordt het zogenoemde Veterinair Overleg ingesteld. Onder leiding van de CVO bespreken vertegenwoordigers van MKG, RVV, ID-DLO, SGD, KNMVD en PVC veterinaire-technische elementen van de varkenspestbestrijding. Daarnaast wordt dit overleg gebruikt voor de veterinaire terugkoppeling naar de betreffende organisaties.

Aanpassing LASER-organisatie Voor LASER leidt de opschaling van de opkoop tot organisatieproblemen. Ten behoeve van de sterk toegenomen uitvoerende werkzaamheden worden Defensie-personeel en uitzendkrachten ingezet. Echter, de aansturing van de opkooporganisatie door het management van LASER Zuid-Oost vergt buitengewoon veel tijd en inspanning. Hierdoor komt de aansturing van de normale LASER-organisatie onder druk te staan.

Om deze problematiek op te lossen, worden de werkzaamheden ten behoeve van de opkoopregeling vanaf april 1997 gebundeld in een projectorganisatie "Opkoop". Op 1 september krijgt deze unit definitief vorm als extra "regio" binnen de LASER-organisatie.

Handhaving integrale structuur De integrale structuur van de crisisorganisatie, zoals hiervoor beschreven, is in de midden- en eindfase van de epidemie gehandhaafd. Als gevolg van de aanhoudende uitbreiding van varkenspest heeft wel een voortdurende schaalvergroting van de crisisorganisatie in de regio plaatsgevonden. Voor de basisstructuur heeft dit geen ingrijpende gevolgen gehad.

In de loop der tijd zijn wel enkele onderdelen aan het crisiscentrum toegevoegd: het Bedrijfsbureau Monstername (juni 1997) en de Afdeling Inspectie van de RVV (september 1997). Op 21 juni 1997 wordt het crisiscentrum vanuit Boekel naar Uden verplaatst.

Overlegschemata

Het hiernavolgend schema geeft een overzicht van de centrale en decentrale overleg- en besluitvormingsstructuren (inclusief de structuren die in de eerste rapportage zijn beschreven).

Centraal	<i>Intern</i>	<ul style="list-style-type: none"> • SG-overleg • Overleg met de Minister • Beleidsteam • Overleg MKG-CVO-RVV • Overleg MKG-RVV-crisiscentrum
	<i>Extern</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg met de Tweede Kamer • Overleg met de EU (PVC, Europese Commissie, 'mini-PVC's') • Veterinair Overleg • Basisoverleg • Overleg tussen de Minister en de sector (incidenteel)
Decentraal	<i>Intern</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg crisisteam • RVV-stafoverleg • RVV-centraal/RVV-decentraal
	<i>Extern</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg crisisstaf • Overleg met de centrale crisisorganisatie via: <ul style="list-style-type: none"> • telefoon, fax en E-mail • infobulletin (dagelijks) • video-conferenties • Klankbordgroep (overleg met sector)

Eindfase crisisorganisatie

De ontwikkeling van de epidemie geeft vanaf oktober 1997 mogelijkheden tot versoepeling van het vervoersregime en vrijgave van gebieden. Preventief ruimen, opkoop, overname en destructie vergen steeds minder organisatiecapaciteit. De maatregelen zijn in toenemende mate gericht op normalisatie. Dit heeft tot gevolg dat de crisisorganisatie geleidelijk aan wordt afgebouwd. In november wordt een herbevolkingsregime afgekondigd.

5.3 Besluitvorming en informatievoorziening

Besluitvormingsproces

Inherent aan crisisbesluitvorming is de grote mate van complexiteit en onzekerheid. Het grote aantal overleg- en besluitvormingsstructuren is nodig geweest om de besluitvormingsprocessen te kanaliseren. Bij de afweging zijn diverse beleidsdoelstellingen (bestrijding, welzijn, etc.), uiteenlopende belangen en grote hoeveelheden beleidsinformatie betrokken.

Regionale beleidsvrijheid

Een belangrijk aspect bij de centrale besluitvorming is de uitvoerbaarheid van beleidsbeslissingen en -maatregelen. Het centrale niveau heeft bij de uitvoering aan het decentrale niveau weinig beleidsvrijheid geboden. Het strakke keurslijf van het SG-overleg heeft, voor zover bekend, nooit tot concrete klachten vanuit de regio geleid. Reden hiervoor zal zijn dat decentrale leiding onderdeel heeft uitgemaakt van het centrale overleg. Voorts werden besluiten van het SG-overleg, aansluitend daaraan, door de directeur RVV uitgelegd in het veterinair overleg in het crisiscentrum.

Het SG-overleg heeft niet altijd gedetailleerde uitspraken gedaan over de wijze van uitvoering. Zo is ten aanzien van de straal bij het preventief

ruimen de regio de vrijheid gelaten deze met gezond verstand toe te passen.

Tijdigheid informatie

Bij de deelnemers aan het SG-overleg bestaan uiteenlopende opvattingen over de kwaliteit en tijdigheid van de beleidsinformatie uit de regio. "Haagse" deelnemers ervaren de late beschikbaarheid van beleidsinformatie uit de regio (veelal pas tijdens het overleg) als een belemmering voor de beleidsvoorbereiding. Deelnemers vanuit de regio hebben dit probleem wel onderkend, maar achten dit inherent aan een crisissituatie. Zij wijzen er daarbij op dat steeds vooroverleg heeft plaatsgevonden met RVV Centraal en MKG.

Adequaatheid informatie

De afstemming van de informatiebehoefte tussen het centrale en decentrale niveau is in het begin als een knelpunt ervaren. De decentrale beleidsinformatie zou onvoldoende zijn afgestemd op de centrale besluitvorming. Deze vraagt om compacte management- en beleidsinformatie. In de praktijk moest daarom veelal worden gesteund op mondeling verstrekte informatie door de regionaal en de veterinaire coördinator van het crisiscentrum.

Problemen automatisering

Een belangrijk knelpunt in de ontwikkeling en het functioneren van de crisisorganisatie heeft gelegen in het ontbreken van een adequaat automatiseringssysteem voor management- en beleidsinformatie. Op het moment dat de varkenspest uitbrak, was geen uniforme en specifiek op de bestrijding van varkenspest gerichte database-programmatuur voorhanden. Het ontbrak evenzeer aan specialisten die in deze behoefte konden voorzien.

Er moest noodgedwongen een beroep worden gedaan op niet voldoende gekwalificeerd personeel om een minimaal werkbaar geautomatiseerd systeem te ontwikkelen. Daarbij is ondersteuning verleend door een extern automatiseringsbedrijf.

LASER en de GD beschikken beiden over een eigen database-systeem. Men heeft aanvankelijk onvoldoende samengewerkt om de beschikbare systemen op elkaar af te stemmen. Vanaf medio 1997 is hierin verbetering gekomen.

Huidige situatie

Tot op heden is het automatiseringssysteem op het crisiscentrum niet volkomen. Nog dagelijks worden aanpassingen aangebracht. Veelal bevinden voor de bestrijdingsorganisatie relevante (kwantitatieve) gegevens zich nog verspreid over verschillende databases en zijn zij niet altijd direct in bruikbare vorm op te vragen. Op dit moment wordt gewerkt aan de aanpassing van een reeds in 1996 in het buitenland aangekocht simulatiesysteem voor mond- en klauwzeer. Hiermee moet in de toekomst beter kunnen worden geanticipeerd op de ontwikkeling van een eventuele nieuwe uitbraak van varkenspest; met name het planningsprobleem kan aldus worden verholpen. Daarnaast is geïnvesteerd in nieuwe apparatuur en programmatuur.

Conclusie

De keuze voor een integrale bestrijdingsorganisatie in de beginfase van de epidemie lijkt een juiste te zijn geweest. Als gevolg van de omvang en ruimtelijke schaal van deze varkenspestcrisis is niet alleen de veterinaire

bestrijding, maar ook management van complexe processen en politiek-bestuurlijke aansturing noodzakelijk geweest. Gedurende de gehele crisis heeft de crisisorganisatie nagenoeg dezelfde structuur behouden. Weliswaar is sprake van een complexe besluitvormingsstructuur, maar er zijn geen aanwijzingen dat hierdoor het centrale besluitvormingsproces is belemmerd.

Als gevolg van de integrale en centrale aansturing van de crisisorganisatie is het aantal overleg en besluitvormingsstructuren groot. Deze uitgebreide structuur dient ter kanalisering van de verschillende beleidsdoelstellingen, belangen en perspectieven.

De afstemming van de informatiebehoefte tussen het centrale en het decentrale niveau is een knelpunt gebleken. Doordat er in de eerste twee maanden bijna dagelijks een SG-beraad plaatsvindt, is dit onvermijdelijk. Het ontbreken van een ontwikkeld management- en beleidsinformatiesysteem toegesneden op dierziektebestrijding heeft zowel de uitvoerders als de beslissers belemmerd bij het snel en structureel verwerken van grote hoeveelheden veelsoortige informatie.

6. Politiek-maatschappelijk kader

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het Nederlandse en Europese politiek-maatschappelijk kader waarin de varkenspestepidemie zich heeft voltrokken. De beschrijving en de analyse daarvan betreft het verloop van de communicatie tussen het Ministerie van LNV enerzijds en de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de Europese Commissie en de varkenssector anderzijds.

In de navolgende paragrafen wordt achtereenvolgens behandeld:

- de communicatie met de Tweede Kamer (paragraaf 7.2);
- de communicatie met de Europese Commissie (paragraaf 7.3);
- de communicatie met de varkenssector (paragraaf 7.4);
- percepties vanuit de varkenssector met betrekking tot de bestrijding van de epidemie (paragraaf 7.5).

Aanpak

Bij de communicatie staat de informatievoorziening vanuit het ministerie van LNV naar de betreffende acteren centraal.

Voor de beoordeling zijn twee deelvragen geformuleerd:

- welke informatie is verstrekt?;
- wanneer en hoe is deze informatie verstrekt?.

Hierbij zijn tevens de volgende criteria in beschouwing genomen: informatiebehoefte (afhankelijk van rol of functie); tijdigheid (snel of langzaam); initiatief (actief of reactief); frequentie (vaak of zelden); spreiding (geconcentreerd of verspreid); structuur (gestructureerd of ongestructureerd); detailniveau (exact of globaal).

6.2 Communicatie met de Tweede Kamer

De Tweede Kamer heeft ondermeer tot taak het regeringsbeleid te controleren. De verantwoordelijke bewindspersoon dient de Tweede Kamer te voorzien van relevante beleidsinformatie. De Minister van LNV is verantwoordelijk voor het gevoerde beleid inzake de varkenspestbestrijding.

Het informeren heeft in het algemeen schriftelijk plaats gevonden (brieven, nota's, etc.) maar ook mondeling, meestal in het Algemeen Overleg met de Vaste Commissie voor LNV.

Vooral in de beginfase is gebleken dat de Tweede Kamer, mede vanwege de crisissituatie, zich vooral richtte op controle achteraf. Geleidelijk aan is de Tweede Kamer meer direct betrokken geraakt bij de totstandkoming van de bestrijdingsstrategie en de daarbij behorende beleidsmaatregelen.

Uit de inventarisatie en analyse van de informatievoorziening (zie voor een overzicht bijlage 7.1 "Communicatie met de Tweede Kamer") is gebleken, dat de Minister van LNV de Tweede Kamer via schriftelijke

informatie, Algemeen Overleg en plenaire vergaderingen geregeld op de hoogte heeft gehouden over het actuele verloop van de varkenspestcrisis, de gehanteerde bestrijdingsaanpak en de maatregelen. De Minister van LNV heeft dit toegezegd aan de vaste commissie voor LNV aan het begin van de varkenspestcrisis in februari 1997. Verder heeft de Vaste Kamercommissie voor LNV op eigen initiatief werkbezoeken gebracht aan het crisiscentrum te Boekel (11 april 1997) en aan het gebied rond Deurne (31 oktober 1997).

In onderstaand schema wordt kort het verloop van de communicatie in de periode 10 april 1997 t/m 4 februari 1998 weergegeven.

Communicatievorm	4/ 97	5/ 97	6/ 97	7/ 97	8/ 97	9/ 97	10/ 97	11/ 97	12/ 97	1/ 98	2/ 98	totaal
Algemeen Overleg	1	-	2	-	-	1	-	-	1	2	-	7
Plenair Debat	-	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	5
Brieven	2	1	4	2	2	2	3	2	3	3	1	25
Schriftelijke antwoorden	1	-	3	-	2	4	-	2	2	1	-	15

De informatie van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer heeft vooral betrekking op de volgende aandachtspunten:

- Nieuwe gevallen van varkenspest;
- Ingestelde maatregelen (instelling beschermings- en toezichtsgebied, vervoersverbod, preventieve ruiming etc.);
- KI-besmetting;
- Fokverbod;
- Opkoopregeling;
- Welzijnsproblematiek;
- Non-vaccinatiebeleid;
- Overige EU-aspecten.

Conclusie

De Minister van LNV heeft de Tweede Kamer in de periode van 10 april 1997 tot 4 februari 1998 frequent en uitvoerig geïnformeerd over het verloop van varkenspestcrisis, de bestrijdingsaanpak en de ingezette maatregelen.

6.3 Communicatie Europese Commissie

Bij de communicatie met de Europese Commissie in Brussel zijn twee communicatiestromen te onderscheiden.

- Het Permanent Veterinair Comité (PVC) van de Europese Commissie adviseert de Commissie met betrekking tot de veterinaire aangelegenheden inzake varkenspest. De communicatie met het PVC wordt verzorgd door de Chief Veterinary Officer (CVO), de RVV en de Raad voor Veterinaire aangelegenheden van de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging in Brussel;
- Het Beheerscomité varkensvlees (BCVV) van de Europese Commissie adviseert de Commissie aangaande de marktordening van de sector varkensvlees. De Directie Internationale Zaken van het ministerie van LNV onderhoudt de contacten met het BCVV in Brussel.

6.3.1 Permanent Veterinair Comité

De Europese Commissie heeft mede tot taak toe te zien op de naleving van de door de EU verplicht gestelde maatregelen in het kader van de varkenspestbestrijding. In het belang van andere Europese lidstaten kan zij nadere regels stellen voor de varkenspestbestrijding. Daartoe dient het Nederlandse ministerie van LNV het PVC van de Europese Commissie regelmatig, gestructureerd en gedetailleerd, te informeren over het verloop van de varkenspestcrisis, de Nederlandse aanpak en de ingestelde maatregelen.

Uit de inventarisatie en analyse van de communicatie (zie voor een overzicht bijlage 7.2 "Communicatie met Permanent Veterinair Comité") is gebleken dat het ministerie van LNV het PVC regelmatig en nauwkeurig heeft geïnformeerd over het verloop van de varkenspestcrisis.

Deze gedetailleerde informatie heeft, onder andere, betrekking op:

- betrokken veterinaire regio's;
- structuur en personele bezetting van de centrale en lokale bestrijdingsorganisatie;
- ingestelde wettelijke maatregelen;
- aantallen bedrijven en dieren in de ingestelde beschermings- en toezichtsgebieden;
- aantallen en gegevens van besmette bedrijven;
- detailrapporten van de afzonderlijke besmette bedrijven;
- overtredingen van het vervoersverbod (varkens, ander vee en mest, etc.);
- preventief geruimde bedrijven en varkens;
- schema's met relatiepatronen tussen besmette bedrijven;
- protocollen voor preventief ruimen, nemen bloedmonsters, etc.;
- aantallen opgekochte varkens.

Tijdens de vergaderingen van het PVC zijn deze rapportages uitgebreid toegelicht door de Nederlandse delegatie. Naast de toelichting op ingestelde maatregelen is tijdens de vergaderingen tevens gesproken over de voorgenomen Nederlandse aanpak, zoals het fokverbod en de zeer-jonge-biggen-maatregel. Ook het non-vaccinatiebeleid is diverse malen aan de orde geweest.

In onderstaand schema wordt kort het verloop van de communicatie met het PVC in de periode van 10 april 1997 t/m 4 februari 1998 weergegeven.

Communicatievorm	4/ 97	5/ 97	6/ 97	7/ 97	8/ 97	9/ 97	10/ 97	11/ 97	12/ 97	1/ 98	2/ 98	totaal
Rapportages	1	3	1	4	2	1	1	1	1	3	1	19
PVC-vergaderingen	1	3	1	4	2	2	1	2	1	3	1	21

6.3.2 Beheerscomité varkensvlees

De Europese Commissie is bevoegd maatregelen te treffen om de markt in de sector varkensvlees te ondersteunen en heeft tot taak erop toe te zien dat de lidstaten deze uitvoeren. In dit kader kan de Commissie een

opkoopregeling voor varkens instellen. Voor het toezicht op de uitvoering van de opkoopregeling dient het Nederlandse ministerie van LNV het BCVV regelmatig, gestructureerd en zeer gedetailleerd te informeren over de getroffen uitvoeringsmaatregelen en het verloop opkoopregeling.

Uit de inventarisatie en analyse van de informatievoorziening (zie voor een overzicht bijlage 7.3 "Communicatie met Beheerscomité varkensvlees") is gebleken dat het ministerie van LNV het BCVV regelmatig en nauwkeurig heeft geïnformeerd over de ontwikkelingen aangaande de varkenspest en het verloop van de opkoopregeling.

De Directie Internationale Zaken van het Ministerie van LNV heeft het BCVV geregeld geïnformeerd over:

- ingestelde uitvoeringsmaatregelen inzake opkoopregeling;
- aanvullende procedures;
- aantallen opgekochte varkens;
- prognoses van het aantal op te kopen varkens;
- schattingen aantal varkens in ingesloten gebieden.

De opkoopregeling voor zeer jonge biggen is op 5 mei 1997 besproken met de BCVV en aanvaard. De tegemoetkomingsregeling zeugen in het kader van het fokverbod, eveneens onderdeel voor de opkoopregeling, is op 17 juni 1997 door Nederland in het BCVV aan de orde gesteld. Op 24 juli 1997 is het uitgewerkte voorstel officieel door de BCVV aangenomen.

In onderstaand schema wordt kort het verloop van de communicatie met het BCVV in de periode van 10 april 1997 t/m 4 februari 1998 weergegeven.

Communicatievorm	4/97	5/97	6/97	7/97	8/97	9/97	10/97	11/97	12/97	1/98	2/98	totaal
Brieven	4	1	2	6	1	2	-	3	2	2	1	24
BCVV-vergaderingen	1	3	1	2	2	1	1	1	1	1	-	14

6.3.3 EU-missies

Naast informatie door middel van vergaderingen, brieven en rapportages heeft de Europese Commissie in de periode van 10 april 1997 tot medio maart 1998 ook een aantal bezoeken aan Nederland afgelegd om zich te informeren over Nederlandse aanpak. Er zijn drie soorten EU-missies te onderscheiden in deze periode.

- Veterinaire missies die tot doel hebben de bestrijdingsmaatregelen te onderzoeken vanuit Directoraat-Generaal XXIV van de Europese Commissie;
- Welzijnsmissies (ook wel EOGFL-missies genoemd) die tot doel hebben de uitvoering van de welzijnsmaatregelen in het kader van de opkoopregeling te onderzoeken. Deze missies vinden plaats vanuit DG VI (EOGFL) van de Europese Commissie;
- Gecombineerde missies die veterinaire en EOGFL-onderzoek combineren en ook plaatsvinden vanuit DG VI van de Europese Commissie.

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de EU-missies vanaf het begin van de crisis in februari 1997.

EU-missie	Rapportage
<p>16 - 18 februari 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veterinaire missie • Doel: onderzoek stand van zaken varkenspest Nederland naar aanleiding van 13 uitbraken (onder leiding van de heer Batho) 	<ul style="list-style-type: none"> • De Nederlandse diensten nemen goede bestrijdingsmaatregelen die goed georganiseerd zijn, een aantal minpunten worden echter wel geconstateerd
<p>27 - 28 februari 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veterinaire missie • Doel: vervolgonderzoek stand van zaken varkenspest in Nederland mede in het licht van export van biggen naar Italië, Spanje en België (onder leiding van de heer Füssel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Professionele en efficiënte crisisorganisatie maar in de eerste dagen waren er toch een aantal tekortkomingen en omissies in het werk van de diensten
<p>12 - 13 maart 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welzijnsmissie • Doel: preventieve audit (op verzoek van Nederland) inzake buitengewone maatregelen ter ondersteuning van de markt in de sector varkensvlees (Vo. 413/97) (onder leiding van de heer Janssen) 	<ul style="list-style-type: none"> • In het algemeen was het controle team tevreden over de toepassing van verordening 413/97; geconstateerde problemen betreffen de wijze waarop controles worden uitgevoerd
<p>1 - 3 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veterinaire missie • Doel: onderzoek stand van zaken varkenspest Nederland naar aanleiding van mogelijke besmetting varkenspest op K.I.-station Wanroy (onder leiding van de heer Angot) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondanks grote inzet van Nederlandse autoriteiten is de situatie epidemiologisch gezien toch zorgelijk; Nederland heeft, op grond van toenmalige inzichten, weinig rekening gehouden met het gevaar van verspreiding via sperma
<p>11 -13 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veterinaire missie • Doel: onderzoek stand van zaken varkenspest Nederland in het bijzonder naar de bestrijdingsmaatregelen (onder leiding van de heer Füssel) 	<ul style="list-style-type: none"> • In het algemeen is het "crisismanagement" van een zeer hoog niveau; structurele problemen beperken echter het succes van de bestrijdingsmaatregelen
<p>30 juni - 4 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gecombineerde missie • Doel: verificatie van de uitgaven in het kader van controle op de technische en financiële uitvoering (veterinaire en welzijnsmaatregelen met nadruk op veterinaire maatregelen) (onder leiding van de heer Bertrand) 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen afzonderlijke rapportage; zie 4 t/m 8 augustus
<p>4 - 8 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gecombineerde missie • Doel: vervolgonderzoek verificatie van de uitgaven in het kader van controle op de technische en financiële uitvoering (veterinaire en welzijnsmaatregelen met nadruk op veterinaire maatregelen) (onder leiding van de heer Bertrand) 	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met EU-missie van 30 juni t/m 4 juli vormt deze de basis van het zogenoemde "Belloli-rapport" dat geen officiële status heeft
<p>15 - 19 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gecombineerde missie • Doel: vervolgonderzoek verificatie van de uitgaven in het kader van controle op de technische en financiële uitvoering (veterinair en welzijnsmaatregelen met nadruk op welzijnsmaatregelen) (onder leiding 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen rapportage

EU-missie	Rapportage
van de heer Bertrand 10 - 14 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • Welzijnsmissie • Doel: controle van de maatregelen ter ondersteuning van de markt in de sector varkensvlees in het kader van de bestrijding van de varkenspest (Vo. 413/97) (onder leiding van de heer Slade) 	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofdconclusie: Nederland heeft niet geheel voldaan aan de voorwaarden van Vo. 413/97 (dit betreft de Nederlandse interpretatie van de term "partij" en onvoldoende denaturatie)
17 - 21 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • Veterinaire missie • Doel: onderzoeken van stand van zaken rond de varkenspest en de nieuwe bestrijdingsmaatregelen (onder leiding van de heer Berlingieri) 	<ul style="list-style-type: none"> • Situatie lijkt gunstig en verwacht kan worden dat de epidemie op zijn einde loopt; er zijn echter wel ernstige onregelmatigheden in een slachthuis geconstateerd
23 - 27 februari 1998 <ul style="list-style-type: none"> • Welzijnsmissie • Doel: vervolg op missie van 10 tot 14 november 1997 	<ul style="list-style-type: none"> • Tot op heden geen officiële rapportage beschikbaar

Een uitgebreid overzicht van de missies, inclusief samenstelling van de delegatie, doel en samenvatting van de belangrijkste bevindingen is te vinden in bijlage 7.4 "EU-missies".

Conclusie

De Europese Commissie (PVC en BCVV) is in de periode van 10 april 1997 t/m 4 februari 1998 nauwgezet geïnformeerd door het ministerie van LNV over de aanpak en het verloop van de varkenspestbestrijding. Zij is nauw betrokken geweest bij het bepalen van de Nederlandse bestrijdingsaanpak.

6.4 Communicatie met de sector

Bij de communicatie vanuit het ministerie van LNV met de varkenssector kan een tweetal informatiestromen worden onderscheiden:

- informatievoorziening aan het georganiseerd landbouwbedrijfsleven op centraal niveau middels het Basisoverleg en op decentraal niveau middels de Klankbordgroep (coördinatieteam);
- informatievoorziening aan de individuele varkenshouders middels het Informatiecentrum (telefoonteam) georganiseerd door De Landbouw Voorlichting (DLV);
- Infobulletins speciaal uitgegeven in het kader van wijzigingen aangaande het pakket van maatregelen (medio 1997 ook op Internet).

Bij de beoordeling van de informatievoorziening aan het georganiseerd landbouwbedrijfsleven op zowel centraal als decentraal niveau is uitgegaan van de verslagen die naar aanleiding van de betreffende vergaderingen zijn opgesteld. Bij de beoordeling van de informatievoorziening aan de individuele varkenshouder middels het Informatiecentrum is ook gebruik gemaakt van de interne evaluatie die DLV heeft uitgevoerd over de periode van 8 februari tot 14 september 1997.

Basisoverleg

Het Basisoverleg is het overleg op centraal niveau tussen enerzijds de CVO en de directies MKG, DL, RVV, AID en JZ van het ministerie van

LNV en anderzijds vertegenwoordigers van het landelijk georganiseerde landbouwbedrijfsleven. Het Basisoverleg is samengesteld zoals aangegeven in het MKZ-draaiboek. Doel van het Basisoverleg is informatie-uitwisseling tussen het ministerie van LNV en het landbouwbedrijfsleven. Tevens heeft het Basisoverleg een algemeen beleidsadviserende functie naar de CVO. Wetenschappelijk adviseurs kunnen op uitnodiging eveneens aan dit overleg deelnemen.

Naar aanleiding van de eerste uitbraak van varkenspest op 4 februari 1997 is het Basisoverleg gestart. Het heeft daarna vrijwel wekelijks plaatsgevonden. Aan het eerste Basisoverleg nemen de organisaties LTO-Nederland, SGD, Produktschap voor Vee, Vlees en Eieren (PVE) en Centrale Organisatie voor de Vleessector (COV) deel. Al vrij snel is de samenstelling van dit gezelschap uitgebreid. In de regel waren vertegenwoordigers van de onderstaande organisaties aanwezig:

- LTO-Nederland;
- PVE;
- COV;
- Bedrijfschap voor Handel in Vee (BHV);
- SGD;
- Noordbrabantse Christelijke Boerenbond (NCB);
- Gelderse Land- en Tuinbouw Organisatie (GLTO);
- Nederlandse Bond van Waaghouders.

Ondanks het feit dat het Basisoverleg breed is samengesteld, is een aantal organisaties dat nauw bij de varkenspestbestrijding betrokken is geweest, niet in het Basisoverleg vertegenwoordigd. Zowel de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor de Diergeneeskunde (KNMvD) als het destructiebedrijf Rendac hebben niet aan het Basisoverleg deelgenomen. De KNMvD neemt vanaf de zomer deel aan het Veterinair Overleg onder leiding van de CVO. Met het destructiebedrijf Rendac is op zowel centraal als decentraal niveau informeel overleg gevoerd. Eind 1997 zijn wel de slachterijen Sturkomeat en Dumeco bij het Basisoverleg betrokken.

Klankbordgroep

In het kader van de Klankbordgroep vindt overleg plaats tussen enerzijds ambtenaren van het decentrale crisiscentrum en anderzijds vertegenwoordigers van het regionale landbouwbedrijfsleven. In tegenstelling tot het Basisoverleg wordt de Klankbordgroep niet in het MKZ-draaiboek vermeld. Het doel van de Klankbordgroep is formeel niet omschreven. Ambtenaren van het crisiscentrum en vertegenwoordigers van de landbouworganisaties hebben daarom ook verschillende opvattingen over doel en karakter van de klankbordgroep.

In de visie van het crisiscentrum dient in de Klankbordgroep vooral informatie-uitwisseling plaats te vinden. Het landbouwbedrijfsleven verwacht daarnaast ook een meer beleidsadviserende rol te kunnen spelen.

De eerste Klankbordgroep komt op 7 februari 1997 bijeen en hieraan nemen in eerste instantie 4 vertegenwoordigers van het regionale landbouwbedrijfsleven deel. In de beginfase staat vooral gebiedskennis centraal. De Klankbordgroep wordt vanaf 14 april 1997 door het

landbouwbedrijfsleven ook wel Coördinatieteam genoemd. Met de gebiedsuitbreidingen wordt de Klankbordgroep geleidelijk aan uitgebreid. Vanaf eind april 1997 nemen 14 vertegenwoordigers van diverse regionale landbouworganisaties deel aan de Klankbordgroep, zoals NCB, LLTB, GLTO en NVV. Voor het landbouwbedrijfsleven heeft het Coördinatieteam ook de functie van informatieplatform richting enerzijds het crisiscentrum en anderzijds de eigen achterban.

Uit de inventarisatie en analyse van de communicatie met de varkenssector (zie voor samenvattend overzicht bijlagen 7.5 en 7.6 "Communicatie met varkenssector") is gebleken dat het ministerie van LNV de varkenssector op zowel het centrale als het decentrale niveau bijna wekelijks nauwkeurig heeft geïnformeerd over het verloop van de varkenspestcrisis en de ingestelde bestrijdingsmaatregelen.

Onderwerpen

In beide overlegstructuren is intensief informatie uitgewisseld over de stand van zaken aangaande de varkenspest en de ingestelde maatregelen. Tevens is ingegaan op problemen die zich in het veld hebben voorgedaan. Vooral in de Klankbordgroep ligt het accent op praktische problemen.

Veelbesproken onderwerpen in zowel het Basisoverleg als de Klankbordgroep zijn:

- vervoersverboden (versoepelen);
- fokverbod;
- opkoopregelingen en vergoedingen;
- welzijnsproblematiek;
- hygiënevoorschriften (reiniging & ontsmetting);
- (preventief) ruimen;
- herbevolking;
- mestproblematiek.

In onderstaand schema wordt kort het verloop van de structurele communicatie in de periode van 10 april 1997 tot en met februari 1998 weergegeven.

Communicatievorm	4/ 97	5/ 97	6/ 97	7/ 97	8/ 97	9/ 97	10/ 97	11/ 97	12/ 97	1/ 98	2/ 98	totaal
Klankbordgroep	3	3	5	2	4	5	4	4	3	5	1	39
Basisoverleg	1	4	4	6	3	3	2	2	2	3	-	30

In veel gevallen heeft in het overleg met de sector discussie plaatsgevonden over mogelijke aanpassing en/of verduidelijking van genomen besluiten en ingestelde maatregelen. Tussen de deelnemers van de zijde van het ministerie van LNV enerzijds en vertegenwoordigers van het landbouwbedrijfsleven bestaan verschillen in opvatting over het verloop van het overleg en de rollen van beide partijen. Volgens het landbouwbedrijfsleven zou het overleg vaak een eenrichtingsverkeer zijn in plaats van een daadwerkelijk overleg en is het landbouwbedrijfsleven onvoldoende geconsulteerd bij bepaalde ingestelde maatregelen, zoals bij de totstandkoming en instelling van het fokverbod. Het ministerie van LNV deelt deze opvatting niet.

Informatiecentrum

Naast de vaste overlegstructuren met het landbouwbedrijfsleven vindt ook informatievoorziening aan de individuele varkenshouders plaats middels het Informatiecentrum. Dit is opgezet met medewerking van DLV waarbij het doel van het Informatiecentrum is actuele en toegepaste informatie aan varkenshouders te verstrekken. Deze informatie betreft besluiten, protocollen, antwoorden op gestelde vragen en informatiebulletins afkomstig uit het decentrale crisiscentrum.

Locatie

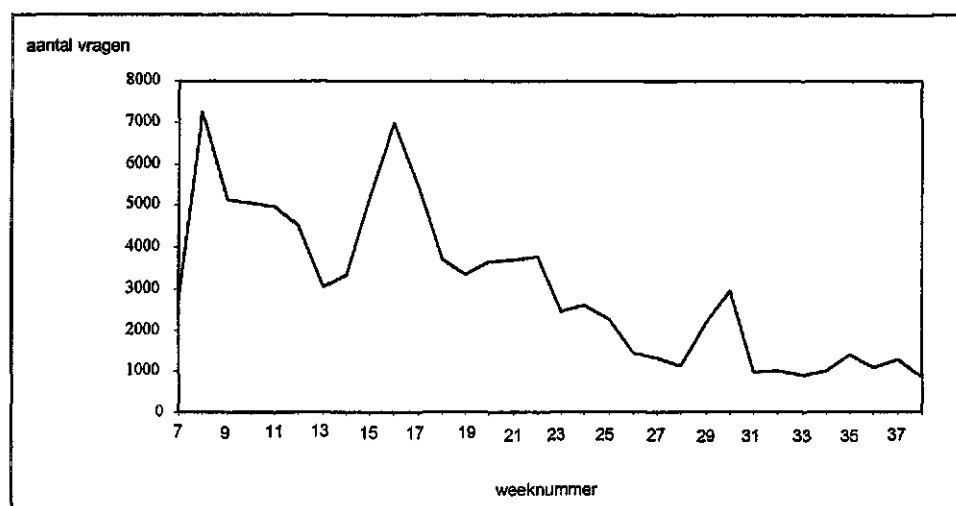
Op 7 februari 1997 wordt het Informatiecentrum gevestigd in hetzelfde schoolgebouw in Boekel waar tevens het decentrale crisiscentrum is gehuisvest. De ruimte en faciliteiten in dit schoolgebouw zijn gebrekkig. Doordat slechts een beperkt aantal telefoonlijnen beschikbaar is en zich vaak storingen voordoen, is het Informatiecentrum in de begin vaak slecht bereikbaar. Na twee weken verhuist het Informatiecentrum naar de "Villa" in Boekel. Op deze lokatie zijn meer telefoonlijnen beschikbaar (18) waardoor verbetering optreedt in de bereikbaarheid. Op 21 juni 1997 wordt het Informatiecentrum met het decentrale crisiscentrum van Boekel naar Uden verplaatst.

Personele bezetting

Tot en met juli 1997 bedraagt de dagelijkse bezetting van het Informatiecentrum circa 20 personen. In de periode daarna neemt dit af naar circa 10 personen. In eerste instantie is het personeel afkomstig van de varkenshouderijteams van DLV. Na verloop van tijd wordt ook ander DLV-personeel, personeel van CeHaVe en personeel afkomstig van Stamboek Zuid ingezet. Na de uitbraak in Toldijk (16 juli 1997) wordt in het crisiscentrum in Deventer een separaat informatiecentrum ingericht.

Aantal vragen

De informatiebehoefte bij de individuele varkenshouders en andere belanghebbenden is gedurende de varkenspestcrisis zeer groot gebleken. Vooral bij de varkenshouders bestaat het besef dat het niet naleven van ingestelde maatregelen financiële risico's heeft. Uit de door DLV uitgevoerde evaluatie blijkt dat het aantal vragen soms 7000 per week bedraagt. Vanaf begin augustus stabiliseert het aantal vragen zich rond 2000 per week. In de navolgende grafiek wordt de hoeveelheid vragen in periode van februari t/m september 1997 weergegeven.

Bron: DLV

Knelpunten

De vragen die bij het Informatiecentrum binnenkomen hebben betrekking op de volgende categorieën:

- Transport van dieren (onder andere gebiedsgrenzen en soort dieren);
- Mest (opslag, uitrijden, afvoeren);
- Verdachte bedrijven (onder andere regels en screening);
- Voertransport (onder andere kadavers, voer en melk);
- Transportmiddelen (onder andere reiniging en ontsmetting);
- Opkoopregeling;
- Vrijgeven van gebieden (wanneer en welke);
- (Preventieve) ruiming.

Naast de informatievoorziening heeft het Informatiecentrum tevens gefungeerd als klachtenlijn. De klachten hebben in de meeste gevallen betrekking op de werkwijze van screeningsteams en de taxatie van varkens. Naarmate de varkenspestcrisis langer aanhoudt, stijgt het aantal klachten.

Uit de interne DLV-evaluatie is gebleken dat zich vooral knelpunten in informatievoorziening hebben voorgedaan in de periode tot en met mei 1997. De medewerkers van het Informatiecentrum hebben het als een gemis ervaren dat zij niet deelnemen aan de Klankbordgroep en de Crisisstaf. Zij krijgen hun informatie uit de Crisisstaf via tussenpersonen. Dit leidt tot vertraging. Ook komt het voor dat niet altijd de meest recente en door de Crisisstaf vastgestelde informatie snel beschikbaar is. In voorkomende gevallen heeft dit geleid tot het verstrekken van foutieve en/of verouderde informatie.

In de periode na mei 1997 is de informatievoorziening aan de individuele varkenshouder verbeterd. Het zogenoemde "vraag- en antwoordspel" tussen het crisiscentrum en het informatiecentrum heeft hier mede toe bijgedragen.

Na de verhuizing van het decentrale crisiscentrum en Informatiecentrum naar Uden (21 juni 1997) is het Informatiecentrum de eerste week bereikbaar via een 0900-nummer met een aanzienlijk hoger tarief dan normaal. Na een week wordt dit besluit teruggedraaid en is het Informatiecentrum weer op een gewoon telefoonnummer bereikbaar.

Conclusie

Het ministerie van LNV heeft de landbouworganisaties in de varkenssector in de periode van 10 april 1997 tot en met 4 februari 1998 vaak, uitvoerig en gedetailleerd geïnformeerd over het verloop van de varkenspestcrisis en de ingestelde maatregelen. De sector is van mening onvoldoende bij de besluitvorming te zijn betrokken.

De informatievoorziening vanuit het Informatiecentrum richting de individuele varkenshouder gaat in de periode tot en met mei 1997 gepaard met een aantal knelpunten. Belangrijke oorzaken hiervan zijn ontoereikende faciliteiten en het ontbreken van een vaste overleg- en communicatiestructuur tussen het crisiscentrum en het Informatiecentrum. In de periode na mei 1997 is hierin verbetering opgetreden.

6.5 Percepties uit de varkenssector

In deze paragraaf is rond een beperkt aantal belangrijke thema's de perceptie vanuit de varkenssector beschreven.

Preventieve ruiming	Aan het begin van de varkenspestcrisis bestaat veel weerstand van individuele boeren tegen het preventieve ruimen. Op 14 februari 1997 is het preventieve ruimen stopgezet. Kort daarop geeft een groot deel van landbouworganisaties echter aan toch voorstander van preventief ruimen te zijn. In maart blijkt een aantal bedrijven dat al lang als verdacht was aangemerkt toch besmet. Dit is aanleiding voor de sector om dringend te pleiten voor preventieve ruiming. Na 10 april 1997, wanneer weer overgegaan is tot preventief ruimen, is alleen nog sprake van weerstand van individuele varkenshouders.
Noodvaccinatie	Als gevolg van ondermeer een olopend aantal te verrichten (preventieve) ruiming ontstaat in mei 1997 een groot capaciteitsprobleem. Het duurt zeer lang voordat bedrijven daadwerkelijk preventief geruimd worden. De sector dringt er bij het ministerie van LNV op aan over te gaan tot noodvaccinatie van de bedrijven die op de wachtlijst staan, gezien het besmettingsgevaar.
Vervoersverboden	Al vanaf het instellen van het vervoersverbod na het eerste geval in februari wil de sector zo snel mogelijk een versoepeling hiervan. Belangrijkste redenen hiervoor zijn welzijnsproblemen.
Screening	Vanaf het begin van de varkenspestcrisis komen klachten uit de sector over de frequentie van bedrijfsbezoeken. Bedrijven worden te vaak bezocht door onder andere slechte coördinatie tussen verschillende instanties. Daarnaast zijn er veel klachten over het slecht naleven van hygiënevoorschriften door de screeningsteams.
Reiniging en ontsmetting	<p>Het ministerie en de sector zijn het er vanaf het begin van de varkenspest over eens dat reiniging & ontsmetting (R&O) een zeer belangrijk element is bij de bestrijding van de varkenspest. Strenge naleving van de regels is noodzakelijk. Bij de sector is ook het besef doorgedrongen dat strengere maatregelen nodig zijn naar aanleiding van nieuwe gevallen buiten de gebieden.</p> <p>Een belangrijk aspect met betrekking tot R&O zijn de transporten in het kader van de opkoop en overname. Er zijn aanwijzingen dat dergelijke transporten bijdragen aan de verspreiding van de varkenspest. <i>Samenwerking tussen de overheid en de transportsector geeft nogal wat problemen op het gebied van R&O.</i> In juli 1997 is zelfs sprake van een stakingsdreiging. Het ministerie van LNV en Transport en Logistiek Nederland, deelmarkt Samenwerkende Veetransportbedrijven (TLN/SAVEETRA) werken daarna in de maand juli een akkoord uit dat moet leiden tot een betere naleving van hygiëneregels.</p>
Mestopslag	Omdat mest ook onder het vervoersverbod valt, ontstaan grote problemen met de opslag van (varkens)mest op de bedrijven. Varkensmest wordt ook als besmettingsbron gezien. Grootste discussiepunt zijn de gemengde bedrijven. Deze krijgen aanvankelijk

geen toestemming om rundermest uit te rijden of te vervoeren na de opheffing van het verbod voor mest van niet-gemengde bedrijven (anders dan varkens).

Doodspuiten
zeer jonge biggen

De opkoop van zeer jonge biggen (3-17 dagen) leidt tot veel weerstand en emotionele reacties vanuit de sector. Met name de dodingsmethode doodspuiten is een aanslag op de psyche van varkenshouders en dierenartsen. Het doden van zeer jonge biggen zorgt echter voor minder beslag op de destructiecapaciteit. De sector vreest dat het weghalen van de zeer jonge biggen schadelijke gevolgen heeft voor het welzijn van de zeug. De sector heeft de voorkeur om te wachten totdat de biggen 3 tot 6 weken oud zijn.

Fokverbod

Het fokverbod kan worden gezien als een alternatief voor het doodspuiten van zeer jonge biggen en is eveneens nog nooit eerder ingezet bij de bestrijding van dierziekten. Voor de sector is dit eveneens een maatregel die als zeer ingrijpend ervaren wordt.

Argumenten van de sector tegen het fokverbod zijn:

- risico voor de vruchtbaarheid van de zeug;
- het draagt niet bij aan bestrijding van varkenspest;
- overname van biggen is flexibeler, en (uiteindelijk) goedkoper;
- herbevolking duurt langer;
- grotere instroom van buitenlandse varkens naar Nederland.

Vergoedingen

Vanaf het begin van de varkenspestcrisis probeert de sector om de financiële schade voor de varkenshouders zoveel mogelijk te beperken. De opkoop en overname hebben daarin voorzien. Daar waar de regelingen onvoordelig uitpakken voor bepaalde groepen varkenshouders, pleiten de sectororganisaties voor aanpassing van de betreffende regelingen. Het argument dat sommige bedrijven "in hun voortbestaan bedreigd worden" wordt daarbij door de sector gehanteerd.

In het kader van vergoedingen worden vanuit de sector ook zorgen geuit over de taxaties. In de beginperiode zet men vraagtekens bij de deskundigheid van de taxateurs en het feit dat taxaties verschillen. Later, wanneer de wachttijden voor (preventief) ruimen oplopen, pleit men ervoor dat de taxaties zo kort mogelijk voor de (preventieve) ruiming plaatsvinden. In het licht hiervan pleit de sector voor meer tijd tussen de aanzegging van de (preventieve) ruiming en het daadwerkelijke ruimen. Deze tijd is benodigd voor de inschakeling van adviseurs ten behoeve van een "second opinion" met betrekking tot de taxatie.

Herbevolking

Vlak na het afkondigen van het fokverbod gaat men al denken over de herbevolking van lege stallen. Een groot knelpunt voor de sector bij een bespreking van een herbevolkingsprotocol in augustus is dat het niet voorziet in de aanvoer van varkens uit het Noorden. Deze regeling is uitgewerkt door een werkgroep bestaande uit het ministerie van LNV, PVE en LTO.

7. Conclusies en aanbevelingen

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Na enkele inleidende opmerkingen komen achtereenvolgens aan de orde:

- Bestrijdingsstrategie;
- Organisatie en aansturing;
- Beleidsuitvoering.

Afsluitend volgt een eindbeoordeling.

7.1 Inleiding

Omvang crisis	Pas gaandeweg is duidelijk geworden dat Nederland is geconfronteerd met een crisis van grote omvang. Omdat de werkelijke schaal van de epidemie eerst na enkele maanden duidelijk is, zijn de maatregelen ter bestrijding van de varkenspest enkele malen onderhevig geweest aan aanpassingen.
Kennis achteraf	Op basis van de kennis achteraf over ondermeer de omvang van de epidemie zou wellicht een ideale bestrijdingsaanpak kunnen worden "ontworpen" als toekomstig model. De waarde van zo'n benadering is evenwel beperkt, omdat elke volgende epidemie toch weer anders zal zijn. Daarom is het gevoerde beleid beoordeeld in de toenmalige context, gelet op de beschikbare informatie en hulpmiddelen van dat moment.
Veterinaire inzichten	De inzichten van de veterinaire deskundigen hebben in de loop van de epidemie meerdere malen wijzigingen ondergaan, bijvoorbeeld ten aanzien van het belang van buurtinfecties. Voor een juist oordeel achteraf over de keuze van de ingezette maatregelen en het verwachte effect ervan, is dit van groot belang.
Voorspelbaarheid	Zowel het verloop van de epidemie als de effecten van maatregelen zijn niet volledig voorspelbaar en beheersbaar. In uitspraken over het gevoerde of het te voeren beleid moet deze onzekerheid (over bijvoorbeeld besmettingsroutes of virulentie) verdisconteerd worden. Een op zichzelf goede aanpak kan als het tegengit, toch zonder resultaat blijven. En omgekeerd, een onjuist beleid kan zonder negatieve gevolgen blijven.
Verantwoordelijkheden	De huidige verantwoordelijkheidsverdeling bij de dierziektenbestrijding tussen overheid en sector is bij het onderzoek als uitgangspunt genomen.
Leereffect	Bij het formuleren van kritische kanttekeningen is vooral gezocht naar lessen die belangrijk zijn voor een discussie over de aanpak van toekomstige crises.

7.2 Strategie

Geringe alertheid	Hoewel in Nederland met enige regelmaat varkenspest is voorgekomen, zijn er het laatste decennium geen grote uitbraken geweest. Dit verklaart
-------------------	---

de geringe alertheid in begin 1997 bij alle betrokkenen. Ook was geen actueel plan van aanpak voor de varkenspestbestrijding beschikbaar.

Beginstrategie

Aanvankelijk is de varkenspest bestreden volgens de klassieke ("chirurgische") aanpak zoals die op grond van de EU-regelgeving gebruikelijk is. Daarbij wordt het besmette bedrijf geruimd en door middel van tracering en screening geprobeerd het virus te achterhalen. Aan deze aanpak ligt de veronderstelling ten grondslag dat de aanwezigheid van het virus in een vroeg stadium kan worden ontdekt, waarna verdere maatregelen genomen kunnen worden.

Nieuwe strategie

Pas begin april 1997 is duidelijk geworden dat het virus begin februari al wijd verbreid was en dat bovendien de kans op buurtbesmetting door een besmet bedrijf veel groter is dan altijd was aangenomen. De gevolgde bestrijdingsaanpak was, zo moest toen worden geconstateerd, niet adequaat om de epidemie te keren.

In april 1997 is daarom voor een andere aanpak gekozen. Centraal daarbij stond het indammen ("containment") van de epidemie door het stringent toepassen van systematisch preventief ruimen.

Geleidelijk worden, daarnaast, de vervoersbewegingen in het gebied zo veel mogelijk beperkt, vanuit de overtuiging dat een volledige "stand-still" de beste manier zou zijn om nieuwe besmettingen te voorkomen. Niet alle vervoersbewegingen kunnen evenwel, onmiddellijk, aan banden worden gelegd. Zolang de welzijnsproblemen op de varkensbedrijven niet tot aanvaardbare proporties zijn teruggebracht, blijven transportbewegingen in het kader van opkoop en overname nodig. In september 1997 kan uiteindelijk de opkoopregeling worden opgeschort. De transportbewegingen worden daardoor beperkt. In de loop van de zomer neemt bovendien de aandacht voor de risico's van gebrekkige reiniging en ontsmetting bij transport sterk toe.

Uitbraken buiten kerngebied

Een belangrijke strategische doelstelling is steeds geweest het voorkomen van uitbraken buiten het kerngebied. Aanvankelijk gebeurt dit door de hiervoor genoemde "chirurgische" aanpak van besmette bedrijven. Later wordt besloten tot algemene beperking en compartimentering van het varkensvervoer en een stringente aanpak van incidentele uitbraken buiten het kerngebied door middel van direct preventief ruimen.

Beoordeling strategie

Met betrekking tot de gekozen bestrijdingsstrategie kan het volgende worden opgemerkt.

- De aanvankelijk gekozen strategie is slechts in beperkte mate effectief gebleken. Buiten het kerngebied heeft de klassieke aanpak aanvankelijk goed gewerkt. Binnen het kerngebied, met een grote varkensdichtheid, blijkt zij niet toereikend om de epidemie in te dammen; het virus kreeg daardoor de kans zich verder te verspreiden.
- Het beleid is na twee maanden aangepast, kort nadat meer harde gegevens beschikbaar zijn gekomen over de ernst en de verspreiding

van de ziekte. Gekozen is voor het systematisch preventief ruimen van bedrijven in een bepaalde cirkel rond de besmettingshaard.

- In de maanden mei en juni 1997 is een ernstig capaciteitstekort ontstaan bij de destructie van dieren, waardoor aanvankelijk de effectiviteit van de nieuwe aanpak te wensen heeft overgelaten.
- Nieuwe uitbraken buiten het kerngebied zijn later volgens strikte scenario's bestreden. Medio 1997 ontstaat hierdoor de overtuiging dat de epidemie gaat uitdoven en dat de uitvoeringsproblemen beheersbaar worden. Ook worden de risico's op het gebied van hygiëne en transport dan beter onderkend. De nieuwe strategie bewijst dan duidelijk zijn nut.

Aanbeveling 1

Het tijdens deze epidemie ontwikkelde inzicht op het gebied van de bestrijding dient te worden vertaald in een helder bestrijdingsplan. Directe preventieve ruiming van bedrijven rond een geconstateerde besmetting is daarvan een noodzakelijk onderdeel. Ook de EU-regelgeving zal overeenkomstig moeten worden aangevuld.

7.3 Organisatie en aansturing

Centrale aansturing

Direct na het uitbreken van de varkenspest in februari 1997 is een centraal aangestuurd crisisorganisatie in het leven geroepen. Daarin is de regionale bestrijdingsorganisatie ingebed. Centrale aansturing is een goede greep geweest, zeker gelet op de latere enorme omvang van het uitvoeringsapparaat.

Beoordeling

Bij de beoordeling van de gekozen opzet zijn de volgende opmerkingen te plaatsen:

- Centrale aansturing brengt alle betrokkenen bij elkaar, voorkomt verkokering en bevordert een integrale aanpak;
- Uitvoerenden in de regio staan bloot aan druk en weerstand bij de uitvoering van ingrijpende maatregelen; voldoende bestuurlijke dekking op centraal niveau is dan uiterst belangrijk;
- Het aantal betrokkenen bij het SG-overleg is groot geweest; het eventuele nadelige effect hiervan is door de invoering van gestructureerd vooroverleg ondervangen;
- De eenduidigheid van de veterinaire inbreng ten behoeve van de crisisorganisatie is een knelpunt geweest;
- De toevoer van beleidsinformatie vanuit het uitvoeringsproces is gebrekkig gebleken. Er kwam veel informatie, maar te weinig in de vorm van indicatoren om beleidsmatig te kunnen sturen.

In de maatschappij in het algemeen en bij de varkenshouders in het bijzonder heeft vaak weerstand bestaan tegen de draconische maatregelen die zijn genomen. In deze moeilijke omstandigheden is de loyaliteit van de uitvoerende organisaties aan de genomen besluiten opmerkelijk groot geweest.

Aanbeveling 2

Op basis van de thans opgedane ervaringen zal het draaiboek met bijbehorende scenario's voor de aanpak van een varkenspestepidemie zo spoedig mogelijk moeten worden aangepast. Met het draaiboek zal

regelmatig geoefend moeten worden. Wellicht zou ook gebruik kunnen worden gemaakt van de beschikbare faciliteiten van het Landelijk Crisis Coördinatiecentrum (LCC).

Aanbeveling 3

Ook bij toekomstige uitbraken zal een centrale crisisorganisatie moeten worden ingesteld. Daarbij moet ernaar worden gestreefd het beleidsbepalende team zo klein mogelijk te houden. De uitvoering moet evenals nu in handen zijn van een afzonderlijke (regionale) uitvoeringsorganisatie. Daarbij is het van groot belang dat de interactie en communicatie tussen het centrale beleidsteam en het regionale management strak worden geregeld en gefaciliteerd.

Aanbeveling 4

Er zal een systeem moeten worden ontworpen voor beleids- en managementinformatie, dat toepasbaar is voor alle fasen van een omvangrijke crisissituatie. Op basis van de huidige ervaring kan worden bepaald welke gegevens nodig zijn, zowel op centraal als op decentraal niveau.

Aanbeveling 5

Schep bij alle betrokkenen en in het bijzonder bij de sector duidelijkheid over de strategie en de organisatie bij een mogelijke crisis. Streef in "vredestijd" naar consensus, intern en met de sector. Voor een snelle respons is het belangrijk dat de bestrijdingsorganisatie zich kan richten op de uitvoering en niet eerst uitvoering met de sector en andere betrokkenen moet overleggen over de gekozen aanpak.

7.4 Beleidsuitvoering

7.4.1 Monitoring en detectie

Conclusie

In het evaluatierapport over de beginfase van de epidemie is geconcludeerd dat (in het bijzonder gelet op de reeds waargenomen ziekteverschijnselen op 14 en 15 januari 1997) het lang geduurd heeft voor op 4 februari de aanwezigheid van varkenspest is vastgesteld. De onderzoekers nemen van deze conclusie niets terug. Als het eerste bedrijf besmet wordt verklaard, zijn, zo is later gebleken, inmiddels al enkele tientallen bedrijven eveneens besmet. Dit betekent dat het monitoringsysteem dat tot de ontdekking van besmettelijke dierziekten moet leiden, niet adequaat heeft gefunctioneerd.

Aanbeveling 6

Een snelle detectie van de aanwezigheid van varkenspest vergroot de kans om de epidemie binnen de perken te kunnen houden. Het is daarom van het grootste belang dat geïnvesteerd wordt in mogelijkheden om de detectie te versnellen.

De verwachting van veterinaire deskundigen is dat op termijn nieuwe technieken beschikbaar zullen zijn om snel de diagnose te kunnen stellen.

7.4.2 Vervoersverboden

Effectiviteit

Mede op basis van simulaties, uitgevoerd door medewerkers van de LUW, kan worden geconcludeerd dat transportactiviteit een belangrijke invloed heeft op de verspreiding van het virus. Vervoersverboden

vormen derhalve een zeer effectief middel om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan.

Het effect van de vervoersverboden heeft in de periode februari tot september 1997 geleden onder de tienduizenden transportbewegingen in het kader van de bestrijdings- en welzijnsmaatregelen. Vooral het vervoer van levende varkens onder de opkoop- en overnameregeling heeft een risico gevormd. Het traceringsonderzoek heeft aangetoond dat circa 11% van de besmettingen toegeschreven zou kunnen worden aan het vervoer van levende varkens in het kader van de opkoopregeling.

De vervoersverboden zijn in het algemeen goed nageleefd.

Interpretatie
voorschriften

Zoals in het eerste evaluatierapport is uiteengezet, is bij het van kracht worden van het eerste vervoersverbod in februari 1997 relatief veel tijd verloren gegaan, onder meer door onduidelijkheid over de interpretatie van de voorschriften. Deze onduidelijkheden zijn inmiddels weggenomen.

Ongewenste
vervoersactiviteit

Een bijzonder punt van aandacht vormen de vervoersactiviteiten die in de regio op gang zijn gekomen in de 24 uur dat weliswaar de verdenking bestaat van de aanwezigheid van varkenspest op het bedrijf in Venhorst, maar de besmetverklaring nog niet heeft plaatsgevonden. Het leidt geen twijfel dat deze vervoersactiviteiten hebben bijgedragen aan de verdere verspreiding van het virus.

Aanbeveling 7

Op het moment dat sprake is van een ernstige verdenking van de aanwezigheid van varkenspest zou moeten worden overgegaan tot vervoersbeperkende maatregelen. Omdat de EU-regelgeving hiervoor onvoldoende ruimte biedt, zal bij de andere lidstaten steun moeten worden gezocht voor het sneller nemen van vervoersbeperkende maatregelen.

Aanbeveling 8

Er dient een procedure te worden uitgewerkt te worden in samenwerking met de SGD en de KNMvD, waarbij een verdenking zo vroeg mogelijk wordt onderkend, maar tegelijkertijd geruchtvorming over de mogelijke aanwezigheid van varkenspest wordt voorkomen.

Aanbeveling 9

Gegeven het grote risico van verdere verspreiding van het virus zal alles in het werk moeten worden gesteld om te voorkomen dat in toezichtsgebieden met levende dieren wordt gereden. Het snel beschikbaar kunnen hebben van noodhuisvesting op het bedrijf of in de directe omgeving, ter oplossing van welzijnsproblemen, verdient als remedie meer aandacht van de sector en de bestrijdingsorganisatie.

7.4.3 Screening

Effectiviteit

In het kader van de verplichte klinische screening zijn in totaal ± 35.000 bedrijfsbezoeken afgelegd. Er bestaat twijfel over het effect van deze screeningsactiviteiten. Slechts 8% van de besmetverklaringen is ontdekt middels dit instrument, terwijl ruim 50% is terug te voeren op een melding van de praktizerend dierenarts en/of de varkenshouder.

Een belangrijke aspect hierbij is dat varkenspest zich klinisch vaak moeilijk laat vaststellen. Daarbij heerste de epidemie in een gebied met een zeer grote varkensdichtheid. Noodgedwongen moest daarom een beroep worden gedaan op minder ervaren en deels onervaren personeel om de vele screeningsteams te bemensen. Bovendien heeft de naleving van de hygiënevoorschriften bij de bedrijfsbezoeken in het kader van de screening soms te wensen overgelaten.

Aanbeveling 10

Bij de aanpassing van het draaiboek varkenspest zal moeten worden overwogen of de klinische screening minder intensief kan plaatsvinden. Waar de klinische screening op grond van EU-regelgeving is voorgeschreven, zal een beperking slechts met instemming van de EU kunnen geschieden. In plaats van frequenter te screenen, zou wellicht meer gebouwd kunnen worden op de aangifte door varkenshouders en hun dierenartsen. Belangrijk is dat deze gemotiveerd worden snel aangifte te doen.

7.4.4 Tracering

Effectiviteit

Tracering is noodzakelijk. Door problemen met de automatisering van de administratie en de onvolledige I&R-registratie kan het instrument aanvankelijk niet volledig benut worden. Later ging het beter.

Tracering biedt niet het volledige antwoord op de vraag naar infectieroutes. De kennis van aard en gedrag van het varkenspestvirus is nog lang niet volkomen.

Aanbeveling 11

Onderzoek de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een informatie- en analysemodel voor snelle en adequate tracering. Een goed I&R-systeem is daarbij noodzakelijk. Het wetenschappelijk onderzoek ten aanzien van het virus zal krachtig moeten worden voortgezet.

7.4.5 Ruimen en preventief ruimen

Ruimen van besmette bedrijven

Het ruimen van de besmette bedrijven heeft gedurende een korte periode, namelijk van begin mei tot begin juni 1997, vertraging opgelopen. In totaal worden 26 besmette bedrijven in deze periode 3-5 dagen na de besmetverklaring geruimd. Vanuit het oogpunt van een effectieve bestrijding van de epidemie is deze vertraging niet gewenst. De vertraging was toe te schrijven aan het tekortschieten van de destructiemogelijkheden. Overigens heeft bij de inzet van de beperkte destructiecapaciteit het ruimen van besmette bedrijven steeds de hoogste prioriteit gehad.

Preventief ruimen

Het preventief ruimen van alle varkensbedrijven binnen een zekere straal rond een besmet bedrijf heeft veel discussie uitgelokt. In februari 1997 zijn 26 bedrijven preventief geruimd binnen een straal van 1 km rond de eerste twee besmet verklaarde bedrijven in Venhorst/Odiliapeel. Vervolgens is het besluit genomen niet door te gaan met het instrument. De achtergrond van deze beslissing is uitvoerig aan de orde geweest in het eerste deel van de evaluatie.

Uiteindelijk is besloten om vanaf 10 april 1997 het preventief ruimen te hervatten. De belangrijkste reden voor deze beslissing is geweest dat

begin april 1997 duidelijk is geworden dat op 4 februari al circa 36 bedrijven besmet zijn en de epidemie derhalve een veel grotere omvang heeft aangenomen dan tot op dat moment is verondersteld. Bovendien komen er aanwijzingen dat buurtinfecties een veel belangrijkere rol spelen bij de verspreiding van het virus dan eerder is aangenomen.

Effectiviteit

In totaal zijn ongeveer 1.300 bedrijven preventief geruimd. Onder invloed van de tekortschietende destructiecapaciteit is het preventief ruimen in veel gevallen trager verlopen dan wenselijk. Ruim 500 bedrijven zijn uiteindelijk niet geruimd binnen de door LNV gehanteerde termijn van 7 dagen. Overigens is de beperkte destructiecapaciteit voorzover niet nodig voor het destrueren van besmette dieren, met prioriteit ingezet ten behoeve van het preventief ruimen.

Anders dan een jaar geleden beschouwen vrijwel alle betrokkenen het preventief ruimen thans als een effectief middel in de strijd tegen de epidemie. De uitkomsten van de LUW-simulaties bevestigen dat het vroegtijdig en systematisch inzetten van het preventief ruimen binnen een straal van 1 km rond een besmet bedrijf een zeer belangrijk matigend effect heeft op de uiteindelijke omvang van de epidemie.

Aanbeveling 12

In beginsel zal bij elke uitbraak van varkenspest zo snel mogelijk moeten worden overgegaan tot preventief ruimen binnen een straal van 1 km rond een besmet bedrijf en van de 'risicovolle' contactbedrijven buiten deze cirkel. In draaiboeken, instructies en protocollen zal de uitvoering van deze aanpak (inclusief de logistieke voorbereiding ervan) moeten worden uitgewerkt.

7.4.6 Welzijnsproblemen

Algemeen

Het afkondigen van vervoersverboden in een steeds groter gebied heeft geleid tot een geleidelijk oplopende overbevolking op de varkensbedrijven. Al snel is duidelijk dat een onhoudbare situatie zal ontstaan indien niet, op de een of andere wijze, de afvoer van biggen en varkens weer mogelijk wordt gemaakt.

Opkoop- en overnameregeling

Op aandringen van de Nederlandse regering heeft de Europese Commissie met ingang van 18 februari 1997 bijzondere maatregelen getroffen ter ondersteuning van de markt voor varkensvlees in Nederland. Deze maatregelen voorzien in de mogelijkheid om in de ingesloten gebieden varkens op te kopen.

Andere categorieën varkens, zoals fokdieren, hoogdrachtige zeugen en dieren van verdachte bedrijven komen niet voor opkoop in aanmerking. Ook hier doen zich echter welzijnsproblemen voor. Om deze te voorkomen worden nationale overnamemaatregelen getroffen.

Effectiviteit

De varkens die worden opgekocht en overgenomen moeten worden vernietigd. Voor de opkoop en overname is slechts op zeer beperkte schaal destructiecapaciteit beschikbaar geweest. In eerste aanleg heeft dit tot gevolg gehad dat bij de uitvoering grote vertraging is opgetreden. Bij de betreffende varkenshouders heeft de vertraging tot groot ongenoegen geleid. Uiteindelijk is voor andere oplossingen dan

onmiddellijke destructie gekozen. Een deel van de opgekochte en overgenomen dieren is toen geslacht en ingevroren om in een later stadium alsnog gedestruerd te worden.

Alleen al in het kader van de opkoopregeling zijn meer dan 5 mln. varkens en biggen opgekocht en hebben 32.000 transporten van levende dieren plaatsgevonden.

Het transport van levende varkens in gebieden waarvoor een vervoersverbod geldt, heeft naar moet worden aangenomen, geleid tot nieuwe besmettingen. Achteraf is gebleken dat in enkele gevallen varkens zijn opgekocht van besmette bedrijven. De welzijnsproblemen waren dermate groot en dringend dat niet is gewacht op de uitkomsten van serologisch onderzoek.

Zeer-jonge-biggen-
regeling

Vanaf begin mei 1997 is een bijzondere opkoopregeling van toepassing geweest, namelijk die met betrekking tot zeer jonge biggen (van 3-17 dagen). Objectief gezien is dit de meest effectieve regeling ter voorkoming van welzijnsproblemen, die ontstaan als deze biggen uitgroeien tot mestvarkens. De jonge biggen zijn steeds op het varkensbedrijf gedood, waardoor het risico van het transport van levende dieren is vermeden. In totaal zijn 2,7 mln. zeer jonge biggen gedood.

Zowel bij het publiek als bij de varkenshouders heeft de regeling met de daarbij behorende beelden veel weerstand opgeroepen.

Fokverbod

Op 2 juni 1997 is een fokverbod geïntroduceerd. Het voorkomen dat biggen geboren worden, kan worden beschouwd als een effectieve en efficiënte manier om latere welzijnsproblemen te voorkomen. Bovendien behoeven dan geen zeer jonge biggen te worden gedood.

Het fokverbod is niet zonder slag of stoot tot stand gekomen. Er was veel weerstand bij de varkenshouders te overwinnen. Ook de EU is pas na veel moeite voor het idee gewonnen. Een belangrijk bezwaar tegen het fokverbod is dat het eerst na 4 maanden effect sorteert. Het fokverbod is tot 12 november 1997 van kracht geweest en is voor zover bekend circa 35 keer overtreden.

Aanbeveling 13

Het opkopen en overnemen van biggen en varkens zal bij elke uitbraak van varkenspest in Nederland met zijn *gerationaliseerde* fok- en mestbedrijven onontkoombaar zijn. De welzijnsproblemen waartoe de steeds groeiende overbevolking op ingesloten bedrijven aanleiding zal geven, zijn onaanvaardbaar. Aan de opkoop- en overnameregeling kleeft echter een groot bezwaar als dit leidt tot transport van levende dieren. Dit brengt het risico van verdere verspreiding van het virus met zich mee.

Er zal daarom gezocht moeten worden naar oplossingen voor de welzijnsproblemen waarbij het risico van het verder verspreiden van het virus zo beperkt mogelijk is. In dit verband verdient het aanbeveling om te onderzoeken in hoeverre noodhuisvesting (op het bedrijf of directe nabijheid) beschikbaar zou kunnen zijn om de overbevolkingsproblematiek te verlichten. Ook kan worden gedacht aan doding op het

bedrijf. Verder zou in overleg met de EU moeten worden gezocht naar mogelijkheden van de opkoop van biggen en varkens zonder dat dit leidt tot massaal vervoer van levende dieren. Een fokverbod zal in elk geval deel moeten uitmaken van het pakket van maatregelen.

7.4.7 Hygiënemaatregelen

Effectiviteit

Hygiëne is zeer belangrijk, zowel bij de bedrijfsvoering als bij de uitvoering van de bestrijdingsmaatregelen. Ook het LUW-onderzoek wijst uit dat bij een stringente toepassing van hygiënevoorschriften grote winst behaald kan worden.

Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat het hygiënebeleid regelmatig wordt aangescherpt. De naleving van hygiënevoorschriften is in een aantal gevallen onvoldoende geweest. Daarbij was het toezicht op de naleving beperkt.

Aanbeveling 14

Het strikt in acht nemen van de hygiënevoorschriften is, gezien de nieuwe inzichten over de infectieroutes, een 'conditio sine qua non' bij de uitvoering van de varkenspestbestrijding. Dit is onderkend en er zijn verbeteringen doorgevoerd. Het kan nog beter: instructie en toezicht kunnen meer aandacht krijgen.

Aanbeveling 15

De varkenssector en de gehele productieketen zullen aanspreekbaar moeten zijn op het in acht nemen van de noodzakelijke hygiëne. Bij de huidige structuur van de varkenssector bestaan op dit punt grote risico's. Financiële prikkels en nadere regelgeving kunnen bijdragen aan de bevordering van het hygiënebewustzijn.

7.4.8 Capaciteit

Effectiviteit

Tijdens de crisis vormt de capaciteit van in het bijzonder destructie een bottleneck. De effectiviteit van zowel bestrijdings- als welzijnsmaatregelen is hierdoor tijdelijk onvoldoende geweest.

Aanbevelingen 16

Het is gewenst nader onderzoek uit te voeren naar de noodzakelijke omvang van de destructiecapaciteit in Nederland met het oog op de bestrijding van besmettelijke dierziekten. Daarbij moet tevens worden onderzocht of met omliggende landen afspraken kunnen worden gemaakt over benutting van elkaars destructiecapaciteit. Tenslotte zullen ook alternatieve opties voor destructie moeten worden onderzocht.

7.5 Tenslotte

Het ministerie van LNV heeft in de loop van de varkenspestcrisis een effectieve bestrijdingsaanpak ontwikkeld.

De les van de uitbraak 1997-1998 is, dat wanneer de epidemie niet in de kiem wordt gesmoord, zich grote uitvoeringsproblemen zullen voordoen.

Om een toekomstige epidemie klein te houden, zal de "policy-mix" in elk geval de volgende elementen moeten bevatten:

- het bevorderen van vroege detectie;

- het snel instellen van vervoersbeperkingen bij besmetting en het bewaren van een stand-still in toezichtsgebieden;
- het beheersen van transportrisico's;
- het direct en systematisch preventief ruimen binnen een straal van 1 km;
- het minder maar effectiever toepassen van (klinische) screening;
- het beperken van hygiënerisico's;
- het creëren van noodhuisvestingscapaciteit;
- het zorgen voor voldoende destructiecapaciteit of alternatieven daarvoor
- het doden van zeer jonge biggen en bij uitbraken op grote schaal, het instellen van een fokverbod.

Voor de uitvoering is een slagvaardige, geoefende en compacte organisatie nodig. Binnen een integrale bestrijdingsorganisatie dienen beslissers en deskundigen op elkaar ingespeeld te zijn. Deze bestrijdingsorganisatie moet paraat zijn en in geval van een crisis kunnen beschikken over alle noodzakelijke logistieke middelen.

Een grote epidemie zoals die van 1997-1998 blijft ook in de toekomst tot de mogelijkheden behoren. Gewaakt moet worden voor valse gerustheid. Een nadere bezinning op de inzet van (nood)vaccinatie verdient in dit licht aanbeveling.

Bijlage 1: Onderzoeksorganisatie

De Secretaris-Generaal, mr T.H.J. Joustra, is opdrachtgever van het onderzoek.

Opdrachtnemer is de directeur Financieel-Economische Zaken, ir G.A. Koopstra.

Verantwoordelijk voor de uitvoering van de evaluatie is de Stuurgroep Evaluatie Varkenspest. De Stuurgroep bestaat uit de volgende personen:

- De directeur Financieel-Economische Zaken, ir G.A. Koopstra (voorzitter);
- De directeur Accountantsdienst, H.C.J. Janssen RA;
- De directeur Personeel & Organisatie, ir M.A. Verhoef;
- De directeur Juridische Zaken, mr W.R.J. van den Hende;
- Het hoofd Stafbureau Algemene Leiding, drs E. van Ditzhuijzen;
- Drs H.M.E. de Swaaf (secretaris).

De onderzoeksleider van Deloitte & Touche en de teamleider van het begeleidingsteam wonen op verzoek de stuurgroepvergaderingen bij.

Voor de begeleiding van de evaluatie is een Begeleidingsteam Evaluatie Varkenspest gevormd, welke bestaat uit de volgende personen:

- Mr drs J.W. Duijzer (FEZ, teamleider);
- Drs H.M.E. de Swaaf (FEZ);
- Dr E.G.M van Klink (IKC-L);
- Ir J.H. Bakker (P&O);
- Ir R.J. Heijink (FEZ).

De evaluatie wordt uitgevoerd door onderzoekers van Deloitte & Touche (D&T), aangevuld met onderzoekers van Research voor Beleid (RvB). Zij verrichten het veldwerk en verzorgen de eindrapportage. Het onderzoeksteam bestaat uit de volgende personen:

- W. Veldman RA (D&T, algemene leiding onderzoek);
- Dr F. van Schaik RA (D&T, Kwaliteitsbewaking);
- Drs M. Kombrink (D&T, onderzoeksmanager);
- Drs A. Bulder (RvB, projectleider);
- Drs N.E.T. Nieboer (RvB, senior-onderzoeker);
- Drs M.P. Slegt (D&T, senior-onderzoeker);
- J. Verdoes RA (D&T, senior-onderzoeker);
- S. Ahmed (D&T, onderzoeker);
- Drs M.J. Hubert (RvB, onderzoeker);
- Drs C.M. Shano (D&T, onderzoeker);
- Drs G.E. van Son (RvB, onderzoeker);
- M.M.C. Tijhaar (D&T, onderzoeker);
- Drs J. de Wolff (D&T, onderzoeker);
- Drs R.G. van Zevenbergen (RvB, onderzoeker);
- D.C. Besseling (D&T, ondersteuning en coördinatie).

Het onderzoeksteam maakt gebruik van adviezen van andere specialisten over aanpak, uitvoering en inhoud van het evaluatieonderzoek, beoordeling en analyse van het onderzoeksmateriaal en de rapportage daarover.

Een team van de Landbouwuniversiteit Wageningen, Vakgroep Agrarische Bedrijfseconomie, dat onder leiding stond van prof. dr ir A. A. Dijkhuizen (LUW), heeft ten behoeve van deze evaluatie een effectiviteitsanalyse uitgevoerd aan de hand van een simulatiemodel (zie bijlage 8).

Bijlage 2: Achtergrondgegevens beleidsmaatregelen

INLEIDING	2
1 WET- EN REGELGEVING	2
1.1 Europese regelgeving.....	2
1.2 Nationale wet- en regelgeving	3
2 JURIDISCH KADER BELEIDSMAATREGELEN	3
2.1 Vervoersmaatregelen	3
2.2 Markering.....	5
2.3 Screening.....	5
2.4 Regeling Bedrijfscontrole Dierziekten.....	6
2.5 Tracering.....	6
2.6 Regeling verbod gebruik mengsperma.....	6
2.7 Identificatie- en Registratiesysteem.....	7
2.8 Ruimen besmette bedrijven en preventief ruimen	7
2.9 Opkoop	8
2.10 Fokverbod.....	10
2.11 Herbevolking.....	11
2.12 Beschikking Ontsmetting Motorrijtuigen en Aanhangwagens (BOMA) ...	11
2.13 Exportverbod	11
2.14 Verzamelverbod.....	11
2.15 Slachtregeling	12
3. PROCESBESCHRIJVINGEN.....	12
3.1 Screening.....	12
3.2 Tracering.....	13
3.3 Ruiming.....	13
3.4 Preventieve ruiming	15
3.5 Opkoop	15
3.6 Overname	17
4. VERANTWOORDELIJKHEIDSVERDELING	17
4.1 Houder en dierenarts.....	17
4.2 Burgemeester en inspecteur-districtshoofd VD	18
4.3 AID.....	18
4.4 GD	18
5. TEGEMOETKOMING IN DE SCHADE	18
6. RECHTSBESCHERMING.....	19
7. OVERZICHT RELEVANTE REGELGEVING VANAF 4/2/1997 - 20/3/1998... 20	

INLEIDING

Deze bijlage bevat achtergrondgegevens ten aanzien van de beleidsmaatregelen die zijn genomen in het kader van de varkenspestbestrijding. De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- Wet- en regelgeving op hoofdlijnen, onderverdeeld naar Europees en nationaal niveau;
- Nadere specificering van wet- en regelgeving ten aanzien van de individuele beleidsmaatregelen;
- Procesbeschrijvingen van screening, tracering, ruiming, preventieve ruiming, opkoop en overname;
- Verantwoordelijkheidsverdeling;
- Tegemoetkoming in de schade;
- Rechtsbescherming;
- Overzicht van relevante regelgeving vanaf 4/2/97 t/m 20/3/98.

1 WET- EN REGELGEVING

1.1 Europese regelgeving

De regelgeving op het gebied van de bestrijding van klassieke varkenspest is terug te vinden in de navolgende regelgeving:

Richtlijn 80/217/EEG van 22 januari 1980 tot vaststelling van gemeenschappelijke maatregelen ter bestrijding van klassieke varkenspest. In deze richtlijn staan de maatregelen opgesomd die genomen moeten worden zodra een verdenking van of een besmetting met klassieke varkenspest is geconstateerd.

Richtlijn 90/425/EEG van 26 juni 1990 inzake veterinaire en zoötechnische controles in het intracommunautaire handelsverkeer in bepaalde levende dieren en produkten in het vooruitzicht van de totstandbrenging van de interne markt. In deze richtlijn is de verplichting opgenomen dat lidstaten elkaar moeten vrijwaren van de verspreiding van dierziekten. Hiertoe mogen de lidstaten die geconfronteerd worden met een dierziekte op hun grondgebied alle maatregelen treffen die passend worden geacht. Dat wil zeggen ook andere maatregelen dan verwoord in Richtlijn 80/217/EEG.

Tenslotte bestaan er richtlijnen over het in het handelsverkeer brengen van dieren en dierlijke produkten. Hierin is onder andere opgenomen dat geen varkens naar een andere lidstaat mogen worden gestuurd indien deze afkomstig zijn uit een gebied waar beperkingen gelden in verband met de uitbraak van een besmettelijke dierziekte (bijvoorbeeld Richtlijn 64/432/EEG van 26 juni 1964 inzake veterinairerechtelijke vraagstukken op het gebied van het intracommunautaire handelsverkeer in runderen en varkens, PbEG L 121/1977).

Verordening (EEG) nr. 2759/75 van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 29 oktober 1975 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector varkensvlees biedt de basis voor het

vaststellen van de verordeningen met buitengewone maatregelen ter ondersteuning van de markt in de sector varkensvlees in Nederland (de opkoopregeling).

Beschikking 90/424/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 26 juni 1990 heeft betrekking op de uitgaven op veterinair gebied.

1.2 Nationale wet- en regelgeving

1.2.1 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren

De Europese regelgeving op het gebied van dierziektenbestrijding is geïmplementeerd in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD). Deze wet kent een afdeling "bestrijding van besmettelijke dierziekten" welke op dit punt in april 1996 de Veewet heeft vervangen. Deze afdeling, waarin de bestrijdingsmaatregelen zijn opgenomen, is van toepassing op door de Minister van LNV ingevolge artikel 15 van de GWWD aangewezen dierziekten bij vee, pluimvee, bijen, nertsen en de resterende zoogdieren, en vissen. Klassieke varkenspest is aangewezen als besmettelijke dierziekte.

Uit deze aanwijzing vloeit ingevolge artikel 19 van de GWWD de verplichting voort dat een houder van een dier dat verschijnselen vertoont van klassieke varkenspest hiervan melding moet maken bij de burgemeester van de gemeente waar het dier zich bevindt (in de praktijk richt de houder zich meestal tot de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees). Dezelfde verplichting bestaat ingevolge artikel 100 van de GWWD voor de dierenarts.

1.2.2 Veewet

De regelgeving omtrent de preventie van dierziekten, zoals bijvoorbeeld de reiniging en ontsmetting van veewagens, is opgenomen in en gebaseerd op de Veewet.

Aansluitend op het overbrengen van het cluster dierziektenbestrijding zal op termijn het cluster preventie van dierziekten onder de werkingssfeer van de GWWD worden gebracht. Tot die tijd blijft dit adequaat geregeld op grond van de op dat onderdeel nog bestaande Veewet.

2 JURIDISCH KADER BELEIDSMATREGELEN

2.1 Vervoersmaatregelen

In ieder geval worden de maatregelen genomen die voorgeschreven zijn in Richtlijn 80/217/EEG. Artikel 9 van deze richtlijn schrijft het instellen van vervoersverboden voor. Ingevolge artikel 30 van de GWWD kan de Minister van LNV in geheel Nederland of in bepaalde gedeelten daarvan het vervoeren van dieren, produkten of voorwerpen, die dragers van smetstof kunnen zijn, verbieden.

2.1.1 Vervoersverboden binnen beschermings- en toezichtsgebieden

Tegelijkertijd met de besmetverklaring van een bedrijf wordt rondom dat bedrijf een zogenaamd beschermingsgebied en een toezichtsgebied ingesteld. Het beschermingsgebied heeft een straal van minimaal 3 kilometer rondom het besmette bedrijf en wordt ingesteld door de inspecteur-districtshoofd van de VD; het toezichtsgebied heeft een straal van minimaal 10 kilometer rondom het besmette bedrijf en overlapt dus het beschermingsgebied. Het onderscheid tussen beide gebieden is met name van belang voor de intensiteit van de veterinaire onderzoeken die op de in het gebied gelegen varkenshouderijen moeten plaatsvinden, teneinde te bepalen of de ziekte zich heeft verspreid.

In het toezichtsgebied, en daarmee het beschermingsgebied, wordt door de Minister van LNV een vervoersverbod afgekondigd, teneinde een stand-still te bewerkstelligen voor dieren, voorwerpen of produkten die de ziekte zouden kunnen verspreiden. In de beginfase treft het vervoersverbod alle vee, veevoermiddelen en mest van vee en pluimvee. Na enige tijd wordt dit beperkt tot varkens, voermiddelen voor varkens en mest van varkens. Daarnaast heeft het vervoersverbod betrekking op varkenssperma, varkensembryo's en varkenscellen.

Bestaat rondom een nieuwe besmetting binnen een straal van 10 kilometer al een vervoersverbod dan hoeft het gebied waarvoor het vervoersverbod geldt niet te worden aangepast. Indien dat niet het geval is, dient het gebied waar een vervoersverbod geldt te worden uitgebreid.

Met ingang van 22 september 1997 heeft een aanscherping plaatsgevonden van de vervoersverboden in de beschermings- en toezichtsgebieden en in de buffergebieden (zie verder hieronder). Er worden nadere hygiëne-eisen gesteld aan de voermiddelen die genoodzaakt zijn varkensbedrijven te bezoeken. Tevens zijn nadere eisen gesteld aan het vervoer van destructiemateriaal in destructiewagens (Regeling aanscherping vervoersverboden in toezichtsgebieden varkenspest 1997).

2.1.2 Vervoersverboden buiten de beschermings- en toezichtsgebieden

Naast de verplicht voorgeschreven vervoersverboden in beschermings- en toezichtsgebieden, is met ingang van 14 april 1997 een vervoersverbod voor varkens afgekondigd in Zuid-Nederland en met ingang van 29 september 1997 in geheel Nederland. Onder bepaalde voorwaarden is het vervoer van varkens echter toegelaten.

Bij de uitbraken buiten Zuid-Nederland (Toldijk, Dalfsen en Schoondijke) is rondom het toezichtsgebied een extra buffergebied van 10 kilometer ingesteld waar eveneens een vervoersverbod is afgekondigd. In een later stadium is dit ook gebeurd rondom het toezichtsgebied Venhorst, nadat de overige toezichtsgebieden zijn opgeheven.

2.1.3 Compartimentering

Met ingang van 22 september 1997 is ingevolge artikel 30 van de GWWD een compartimentering voor voermiddelen voor varkens

afgekondigd, dat wil zeggen dat deze vervoermiddelen slechts mogen rijden in Noord-Nederland of in Zuid-Nederland of in de toezichts- en beschermingsgebieden. De Europeesrechtelijke basis wordt gevormd door Richtlijn 90/425/EEG.

2.1.4 Regelingen vervoersbeperkingen varkens

Met ingang van 29 september 1997 is de Regeling vervoersbeperkingen varkens in werking getreden. De Europeesrechtelijke basis daarvan wordt gevormd door Richtlijn 90/425/EEG. Het vervoer van varkens is slechts toegestaan binnen de compartimenten Zuid- of Noord-Nederland, mits degenen die varkens afvoeren, vervoeren en aanvoeren voldoen aan bepaalde voorwaarden. Het vervoer van varkens is zodanig gereguleerd dat het aantal contactadressen substantieel is teruggebracht.

2.2 Markering

Artikel 30, derde lid, van de GWWD schrijft voor dat rond de beschermings- en toezichtsgebieden waarschuwborden worden geplaatst.

Ingevolge artikel 22, eerste lid, onderdeel d, van de GWWD kan een *bedrijf* door het plaatsen van een kenteken verdacht of besmet worden verklaard. Wanneer een besmet of verdacht bedrijf is gemarkeerd, gelden de volgende beperkingen en verplichtingen:

- Een aan- en afvoerverbod van dieren, producten en voorwerpen die dragers van smetstof kunnen zijn;
- Beperkte toegang van personen;
- Verplichte reiniging en ontsmetting van personen en voertuigen die het bedrijf verlaten.

2.3 Screening

De klinische screening in het beschermingsgebied dient op grond van artikel 9, vierde lid, van Richtlijn 80/217/EEG binnen 7 dagen na constatering van varkenspest plaats te vinden door een officiële dierenarts.

Op grond van artikel 10, eerste lid, van Richtlijn 90/425/EEG staat het de lidstaten vrij waar nodig extra activiteiten in het kader van de varkenspestbestrijding te ontwikkelen. Een voorbeeld hiervan is de tussenscreening. De tussenscreening is niet voorgeschreven volgens Europese of nationale wetgeving.

De eindscreening mag in een beschermingsgebied, gelet op artikel 9, vijfde lid, van Richtlijn 80/217/EEG, pas 30 dagen nadat op het besmette bedrijf reiniging en ontsmetting heeft plaatsgevonden, worden uitgevoerd. Een beschermingsgebied mag slechts opgeheven worden indien op alle bedrijven bij alle varkens een klinisch onderzoek is uitgevoerd, waarbij geen symptomen van varkenspest vastgesteld worden. Tevens moet op alle bedrijven steekproefsgewijs een serologisch onderzoek zijn uitgevoerd, waarbij geen antilichamen tegen varkenspest zijn gevonden. De steekproef is zodanig opgezet, dat met 95% betrouwbaarheid een besmettingspercentage van 5% of meer niet "gemist" kan worden.

Ingevolge artikel 9, zevende lid, van Richtlijn 80/217/EEG mag in een toezichtsgebied de eindscreening reeds 15 dagen na reiniging en ontsmetting van het besmette bedrijf plaatsvinden. Tijdens de eindscreening in een toezichtsgebied dienen alle varkens op alle bedrijven klinisch onderzocht te worden. Daarnaast dient bij alle fok- en vermeerderingsbedrijven steekproefsgewijs serologisch onderzoek op antilichamen te worden uitgevoerd. De steekproef van varkens dient op gelijke wijze als bij beschermingsgebieden bepaald te worden.

2.4 Regeling Bedrijfscontrole Dierziekten

Met ingang van 6 maart 1997 is de ingevolge artikel 10a van de Veewet voorgeschreven periodieke veterinaire controle van varkensbedrijven in Nederland geïntensiveerd.

2.5 Tracering

Artikel 4, eerste lid, artikel 5, artikel 7 en artikel 8 van Richtlijn 80/217/EEG beschrijven het kader voor het uitvoeren van epidemiologisch en traceringsonderzoek bij officieel onder toezicht gestelde bedrijven.

Artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 80/217/EEG geeft aan dat zodra de bevoegde autoriteit van de verdenking in kennis is gesteld, zij het bedrijf onder officieel toezicht laat plaatsen en zij met name opdracht geeft een epidemiologisch onderzoek uit te voeren overeenkomstig de artikelen 7 en 8 van deze richtlijn.

Ingevolge artikel 7 van Richtlijn 80/217/EEG heeft het epidemiologisch onderzoek betrekking op:

- de duur van de periode waarin varkenspest op het bedrijf aanwezig kan zijn geweest alvorens de ziekte wordt gemeld;
- de mogelijke oorsprong van de varkenspest op het bedrijf en het opsporen van de andere bedrijven waarop zich varkens bevinden die uit dezelfde bron besmet kunnen zijn;
- het verkeer van personen, voertuigen, varkens, kadavers, vlees en stoffen die het virus van en naar het bedrijf kunnen brengen.

Ingevolge artikel 8 van Richtlijn 80/217/EEG worden zowel besmette bedrijven als bedrijven waar naar de bevindingen of naar de op bevestigde berichten gegronde mening van de officiële dierenarts varkenspest kan zijn ingesleept, onder officieel toezicht gesteld; Het officiële toezicht heeft ten doel onmiddellijk iedere aanwijzing van varkenspest te ontdekken, de varkens te tellen en de verplaatsingen van deze dieren na te gaan, alsook eventueel over te gaan tot de toepassing van alle of een gedeelte van de in artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 80/217/EEG bedoelde maatregelen. Dit toezicht wordt pas opgeheven, wanneer het vermoeden van varkenspest op het verdachte of besmette bedrijf officieel is weerlegd.

2.6 Regeling verbod gebruik mengsperma

Met ingang van 10 april 1997 is ingevolge artikel 17 van de GWWD een verbod afgekondigd om varkenssperma te mengen of op andere wijze in contact te brengen met sperma van andere varkens.

2.7 Identificatie- en Registratiesysteem

Voor een adequate dierziektenbestrijding is het van groot belang dat men zicht heeft op de belangrijkste bronnen van besmetting, namelijk de dier- en transportcontacten. Het middel bij uitstek om die bewegingen te monitoren, is het Identificatie & Registratiesysteem (I&R).

De juridische basis van de I&R-regeling is Richtlijn 92/102/EEG. In hoofdlijnen geeft de richtlijn het volgende aan:

- Dieren moeten ge(oor)merkt worden;
- De bevoegde autoriteit houdt een lijst van bedrijven bij (registratie via het unieke bedrijfsnummer (UBN));
- De houder van dieren houdt zelf de verplaatsingen van dieren bij.

In Nederland is de I&R-regeling van oudsher opgenomen in verordeningen van de publiekrechtelijke lichamen. Per 1 januari 1998 wordt de I&R geregeld op grond van ondermeer artikel 96 van de GWWD. Van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisaties (PBO's) wordt medebewind gevorderd inzake de uitvoering. De GD is verantwoordelijk voor de uitvoering en het onderhoud van het I&R-systeem.

Op ondermeer de volgende onderdelen zijn de nationale voorschriften strenger dan de minimumvoorschriften van de richtlijn.

- Varkens die op het slachthuis worden aangevoerd, zijn niet alleen gemerkt met het UBN van vestiging van geboorte, maar ook met het UBN van de laatste vestiging van bedrijf;
- Varkens mogen uitsluitend worden vervoerd als er een vervoersdocument is. Dit geldt voor ieder vervoer en dus niet alleen voor vervoer naar een markt of verzamelplaats;
- Alle verplaatsingen van varkens moeten gemeld worden aan het I&R-computersysteem en worden centraal gedurende drie jaar opgeslagen. Uit dit systeem kunnen de gegevens worden gegenereerd die nodig zijn om dieren te traceren. Het bedrijfsregister, dat 6 maanden op het bedrijf bewaard moet worden, dient in eerste instantie om te controleren of het aantal op het bedrijf aanwezige, geïdentificeerde dieren correct is opgegeven in het register.

2.8 Ruimen besmette bedrijven en preventief ruimen

Ingevolge Richtlijn 80/217/EEG is sprake van een met klassieke varkenspest besmet varken indien klinische symptomen officieel zijn bevestigd of de aanwezigheid van de ziekte is bevestigd door laboratoriumonderzoek. Dieren zijn, ingevolge het op artikel 15, vierde lid, van de GWWD gebaseerde Besluit verdachte dieren, verdacht van een besmetting met klassieke varkenspest indien:

- het inspecteur-districtshoofd van de VD verschijnselen meent te bespeuren van klassieke varkenspest;
- de dieren zich met zieke of verdachte dieren in dezelfde verblijfplaats bevinden, hebben bevonden of daarmee in aanraking zijn geweest;
- het inspecteur-districtshoofd van de VD redenen heeft om aan te nemen dat de dieren in de gelegenheid zijn geweest om te worden besmet.

Indien op een bedrijf zieke of verdachte dieren aanwezig zijn, kunnen onder andere de volgende bestrijdingsmaatregelen genomen worden

overeenkomstig artikel 22 van de GWWD. Hierbij wordt aangesloten bij de maatregelen die in de EU-bestrijdingsrichtlijn worden voorgeschreven:

- het besmet of verdacht verklaren van gebouwen en terreinen door middel van het plaatsen van kentekenen (blauwe bordes die bij de ingang worden geplaatst). Zodra een kenteken is geplaatst vloeien daar voor het betrokken bedrijf de volgende algemeen verbindende voorschriften uit voort:
 - Een aan- en afvoerverbod van dieren, produkten en voorwerpen die dragers van smetstof kunnen zijn (artikel 25, eerste lid, van de GWWD);
 - Beperkte toegang van personen (artikel 25, tweede lid, van de GWWD);
 - Verplichte reiniging en ontsmetting voor personen die het bedrijf verlaten (artikel 26 van de GWWD);
- het doden van zieke en verdachte dieren;
- het merken van zieke, verdachte en herstelde dieren;
- het afzonderen, opstallen of ophokken van zieke en verdachte dieren;
- het onschadelijk maken van gedode of gestorven, zieke en verdachte dieren, en van producten en voorwerpen die besmet of verdacht zijn;
- het reinigen en ontsmetten van gebouwen en terreinen;
- vastleggen of opsluiten van dieren.

2.9 Opkoop

Enige tijd na instelling van een vervoersverbod kunnen voor de varkens op bedrijven die zijn gelegen in een vervoersverbodgebied welzijnsproblemen ontstaan in verband met overbevolking. Het betreft gezonde dieren, die niet gedood hoeven en kunnen worden in het kader van de dierziektenbestrijding. Ingevolge Verordening (EG) nr. 413/97 van de Commissie van 3 maart 1997 tot vaststelling van buitengewone maatregelen ter ondersteuning van de markt in de sector varkensvlees in Nederland kunnen onder bepaalde voorwaarden deze varkens met terugwerkende kracht, met ingang van 18 februari 1997, opgekocht worden door de Staat. Van de uitgaven in verband hiermee komt 70% voor rekening van de EU.

De oorspronkelijke EG verordening nr. 413/97 is veertien maal gewijzigd. Een wijziging betekent dat nieuwe opkoopregelingen mogelijk worden, de prijs verandert of het aantal varkens dat opgekocht mag worden is aangepast. Een overzicht van de belangrijkste wijzigingen is opgenomen in de navolgende tabel.

Nr.	Vo. (EG) nr.	Belangrijkste aanpassingen	rt. IV
1	580/97	<ul style="list-style-type: none"> • Opkoopmogelijkheid jonge biggen (8 kg) • Vermindering aankoopprijs met 2,3 ECU vervoerskosten • Toevoeging aankoopprijs voor jonge biggen 	18-03-97 02-04-97 18-03-97
2	670/97	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid opslag versneden vlees in vrieshuizen 	27-03-97
3	771/97	<ul style="list-style-type: none"> • Gemiddeld gewicht van biggen mag meer dan 50, maar niet meer dan 60 kg bedragen in periode 10-04-97 t/m 22-05-97 • Verhoging aankoopquota • Verhoging aankoopprijs jonge biggen 	16-04-97 16-04-97 16-04-97

Nr	Vc (EG) nr	Belangrijkste aanpassingen	mmv
		<ul style="list-style-type: none"> • Ammerzoden en Nederweert toegevoegd • Karkassen mogen in meerdere stukken worden versneden in plaats van in drie stukken, waarna opslag in vrieshuis 	16-04-97 27-03-97
4	924/97	<ul style="list-style-type: none"> • Opkoopmogelijkheid zeer jonge biggen (maximaal 3 weken oud) • Toevoeging aankoopprijs zeer jonge biggen • Verhoging aankoopprijs biggen • Soerendonk en Baarte-Nassau toegevoegd 	06-05-97 06-05-97 06-05-97 06-05-97
5	1021/97	<ul style="list-style-type: none"> • Berkel-Enschot en Zuid-Nederland toegevoegd • Rijsbergen geschrapt 	23-05-97 23-05-97
6	1067/97	<ul style="list-style-type: none"> • Verhoging aankoopprijs jonge biggen • Opkoop biggen 7,6 - 8 kg geschrapt (geen prijs vastgesteld) • Verhoging aankoopquota 	02-06-97 02-06-97 02-06-97
7	1293/97	<ul style="list-style-type: none"> • Individueel gewicht van biggen mag in de periode van 23-05-97 t/m 03-08-97 meer dan 50 kg bedragen • Opkoopmogelijkheid uitstootzeugen • Verlaging aankoopprijs biggen, jonge biggen en zeer jonge biggen • Verhoging aankoopquota • Mogelijkheid opslag slachtafval (en bloed) in vrieshuis 	18-06-97 18-06-97 04-07-97 18-06-97 05-06-97
8	1498/97	<ul style="list-style-type: none"> • Wijziging einddatum van 03-08-97 in 28-09-97 dat biggen zwaarder dan 50 kg mogen worden opgekocht • Verlaging aankoopprijs biggen, jonge biggen en zeer jonge biggen • Verhoging aankoopquota • Oirlo toegevoegd • Stramproy en Gulpen toegevoegd • Baarte-Nassau geschrapt 	30-07-97 30-07-97 16-07-97 20-06-97 01-07-97 30-07-97
9	1564/97	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidie zeugen in fokverbodgebied i.v.m. inseminatieverbod 	02-08-97
10	1600/97	<ul style="list-style-type: none"> • Diessen en Toldijk I toegevoegd • Berkel-Enschot en Ammerzoden geschrapt 	08-08-97 08-08-97
11	1688/97	<ul style="list-style-type: none"> • (subsidieregeling) zeugen dienen 4 maanden na opheffing fokverbod op bedrijf te worden aangehouden in plaats van te worden geïnsemineerd • (subsidieregeling) bij vermindering aantal zeugen in geval van overmacht of natuurlijke omstandigheden steun voor de periode dat zeug op bedrijf is gehouden 	30-08-97 30-08-97
12	1933/97	<ul style="list-style-type: none"> • (subsidieregeling) ontstaansfeit omrekeningskoers • Verhoging aankoopquota • Dalfsen I en Schoondijke toegevoegd • Oirlo, Stramproy, Gulpen en Toldijk I geschrapt 	18-09-97 18-09-97 18-09-97 18-09-97
13	2391/97	<ul style="list-style-type: none"> • Verhoging aankoopquota • Diessen, Dalfsen I, Schoondijke geschrapt 	04-11-97 04-11-97
14	2531/97	<ul style="list-style-type: none"> • Voor mestvarkens van een gemiddeld gewicht van meer dan 140 kg geldt het steunbedrag van mestvarkens met een gemiddeld gewicht van 140 kg. • Verhoging aankoopquota 	16-12-97 16-12-97

Bij opkoop is transport van varkens noodzakelijk. Hiervoor moet een ontheffing van het vervoersverbod worden verleend. De Europeesrechtelijke basis voor het verlenen van ontheffingen van vervoersverboden op grond van welzijnsproblemen ligt vast in Artikel 9, achtste en negende lid van Richtlijn 80/217/EEG.

2.10 Fokverbod

Met ingang van 3 juni 1997 is ingevolge artikel 17 van de GWWD een fokverbod ingesteld binnen bepaalde toezichts- en beschermingsgebieden, welke op 24 juni 1997 is uitgebreid. Deze regeling betreft een verbod om varkens te laten insemineren of te laten bevruchten.

De Europeesrechtelijke basis wordt gevormd door artikel 10, eerste lid, van Richtlijn 90/425/EEG.

De fokverboden zijn vastgelegd in de Regelingen fokverbod varkens 1997 I en II. De belangrijkste elementen in de regelingen zijn:

- Het is verboden varkens te insemineren of te laten bevruchten;
- Het is verboden varkens op zodanige wijze te houden dat bevruchting van zeugen kan plaatsvinden;
- Het is verboden op een bedrijf waar varkens aanwezig zijn of dat bestemd is om varkens te houden, sperma van varkens voorhanden te hebben, in voorraad te hebben, te bewaren, op te slaan, te gebruiken, te ontvangen of af te leveren. In Regeling II is het verbod op het vervoer van sperma van varkens binnen en vanuit het fokverbod gebied, toegevoegd;
- Het is verboden drachtige zeugen te houden, tenzij de houder van de zeug aannemelijk kan maken dat de drachtigheid is ontstaan voor de dag van inwerkingtreding van deze regeling;
- Het is verboden varkens te houden die op of na de 122^e dag na inwerkingtreding van deze regeling zijn geboren. (In praktijk betekent dit dat in het eerste fokverbodgebied op of na 3 oktober 1997 en in het tweede fokverbod gebied op of na 24 oktober 1997 geen biggen meer geboren mogen worden).

Subsidieregeling

De Subsidieregeling fokverbod varkens 1997 betreft een nationale regeling ter uitvoering van artikel 4 bis van Verordening (EG) nr. 413/97, zoals gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1564/97 van 1 augustus 1997 (Pb EG L 208). De verstrekte subsidie bedraagt 32 ecu per zeug per maand. De Subsidieregeling fokverbod is uitgevoerd door LASER en per 22 september 1997 van kracht geworden.

De varkenshouder komt in aanmerking voor de subsidieregeling indien voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. De algemene voorwaarden vloeien voort uit de EG-verordening, daarnaast gelden echter nog aanvullende nationale voorwaarden.

De belangrijkste, algemene voorwaarden luiden als volgt:

- Elke zeug waarvoor subsidie wordt aangevraagd, moet gedurende de duur van het fokverbod ongedekt zijn gebleven;

- De betreffende zeugen moeten tot vier maanden na de opheffing van het fokverbod op het bedrijf van de varkenshouders worden aangehouden.

De belangrijkste aanvullende voorwaarden voor verstrekken van de subsidie zijn:

- Bij ingaan van het fokverbod moeten de desbetreffende zeugen tenminste 8 maanden oud zijn;
- De zeugen moeten bestemd zijn voor het voortbrengen van varkens (vleesvarkens zijn uitgesloten van de regeling);
- Vanaf de aanvang van het fokverbod moeten de zeugen zijn voorzien van een oormerk;
- De zeugen zijn en worden niet opgekocht.

2.11 Herbevolking

Ingevolge Richtlijn 80/217/EEG mogen bedrijven waar een besmetting is geconstateerd slechts onder bepaalde voorwaarden nieuwe dieren aanvoeren. Deze voorwaarden zijn opgenomen in de op 17 november 1997 in werking getreden Herbevolkingsregeling. Deze regeling heeft betrekking op alle varkensbedrijven die zijn gelegen in het zogenoemde herbevolkingsgebied. Het herbevolkingsgebied wordt gevormd door de toezichts- en beschermingsgebieden die op 5 november 1997 zijn ingesteld en zoals nadien gewijzigd.

Artikel 17 en artikel 30, eerste en vierde lid, van de GWWD vormen de nationaalrechtelijke basis van deze regeling. De Europeesrechtelijke basis wordt gevormd door artikel 5 van Richtlijn 80/217/EEG en artikel 10, eerste lid, van Richtlijn 90/425/EEG.

2.12 Beschikking Ontsmetting Motorrijtuigen en Aanhangwagens (BOMA)

In deze op artikel 6bis Veewet gebaseerde regeling staan de reinigings- en ontsmettingseisen opgenomen voor veevervoermiddelen. Teneinde de vervoersbewegingen van varkensvervoermiddelen beter te kunnen controleren is met ingang van 19 februari 1997 voorgeschreven dat de vervoersdocumenten voor varkens tenminste 10 dagen in het vervoermiddel moeten worden bewaard. Ook daarna is de BOMA nog enkele keren aangescherpt.

2.13 Exportverbod

Vooruitlopend op besluitvorming in de Europese Commissie is op 11 februari 1997 voor bepaalde delen van Nederland een exportverbod voor varkens ingesteld. Op 22 maart 1997 is, vooruitlopend op besluitvorming hierover door de Europese Commissie, een volledig exportverbod voor varkens en varkenssperma ingesteld.

2.14 Verzamelverbod

Met ingang van 18 februari 1997 zijn de verzamelplaatsen voor varkens gesloten en zijn varkensmarkten geschorst. Dit is vastgelegd in een wijziging van de op artikel 18 van de GWWD gebaseerde Regeling bijeenbrengen van dieren.

2.15 Slachtregeling

Ingevolge artikel 9, zesde lid, onderdeel g, van Richtlijn 80/217/EEG dient vlees van varkens, afkomstig uit het toezichtsgebied, voorzien te worden van het zogenoemde kruismerk. Dat wil zeggen dat het niet geëxporteerd mag worden. Het is echter mogelijk dat de Commissie, op verzoek van de lidstaat, besluit dat dit vlees een EG-merk ontvangt (bijvoorbeeld Beschikking van de Commissie van 19 maart 1997 inzake het merken en het gebruik van varkensvlees overeenkomstig artikel 9 van Richtlijn 80/217/EEG van de Raad met betrekking tot Nederland die betrekking had op slachten in toezichtsgebied Rijsbergen).

3. PROCESBESCHRIJVINGEN

Navolgend zijn de procesbeschrijvingen opgenomen ten aanzien van screening, tracering, ruiming, preventieve ruiming en opkoop.

3.1 Screening

Werkwijze van screeningsteams

De screeningsteams krijgen iedere ochtend een briefing en een protocol waarop de werkzaamheden vermeld staan. Vervolgens krijgt ieder team een lijst met adressen van te bezoeken varkenshouderijen. Na de bedrijfsbezoeken vullen de screeningsteams lijsten in en geven ze een mondelinge toelichting hierop tijdens de briefing.

Screening vindt allereerst klinisch plaats. De screeningsteams bekijken de varkens op symptomen van varkenspest. De klinische bevindingen worden per afdeling/hok genoteerd. Bij de screening door RVV-teams wordt getemperatuurd bij zowel dieren met symptomen van varkenspest als een willekeurige steekproef van 5% van de dieren. Door de practici die na 14 juni 1997 zijn ingeschakeld, wordt alleen getemperatuurd bij varkens, waarbij een vermoeden van varkenspest bestaat.

Werkwijze bij tussenscreeningen

Per dag zijn 50 à 60 veterinaire teams ingezet voor de tussenscreening. Een team bestaat uit een (praktizerend) dierenarts (verantwoordelijk voor het team), een teller (tevens administratief medewerker en verantwoordelijk voor beheer materialen) en een stropper (hulpkracht voor het vasthouden van varkens bij bloedtappen). Bij het bepalen van de datum van de tussenscreeningen is gelet op het laatst besmette bedrijf in een bepaald blok, zodat de tussenscreening ook als eindscreening kan worden gebruikt. In het kader van de tussenscreening wordt tevens een klinische inspectie uitgevoerd, welke telkens na 14 dagen is herhaald, zo nodig gecombineerd met een bloedtapronde. De bloedmonsters zijn door de GD opgehaald en voorbereid voordat ze naar ID-DLO zijn verzonden.

Werkwijze bij eindscreeningen

Tot 18 september was de eindscreening in handen van de GD in Boxtel. De praktizerend dierenarts voerde de eindscreening uit, zonodig ondersteund door RVV-medewerkers. Na 18 september is de

eindscreening op dezelfde wijze uitgevoerd als de tussenscreening en komt deze onder de bevoegdheid van de RVV.

3.2 Tracering

Traceringsonderzoek beslaat de volgende drie fasen:

1. Zo spoedig mogelijk na de besmetverklaring neemt een team van twee RVV-dierenartsen een interview met de varkenshouder af. Hierbij worden de volgende vragen beantwoord:

- Van welke bedrijven zijn varkens ontvangen en aan welke bedrijven zijn varkens geleverd?;
- Met welke transportmiddelen zijn de varkenstransporten uitgevoerd? Welke andere adressen hebben de transporteurs nog meer bezocht?;
- Wie is de dierenarts van het bedrijf? Welke bezoeken heeft de dierenarts afgelegd voorafgaand aan het bezochte bedrijf?;
- Is sprake van overige contacten (bijvoorbeeld met de veevoederleverancier, de destructor, de onderhoudsmonteur e.d.)?

Daarnaast worden aan- en afvoerlijsten uit het I&R-systeem en de vervoerdocumenten van de veehouder met elkaar vergeleken om directe diercontacten in beeld te brengen. Bij grote afwijkingen wordt contact opgenomen met de AID.

2. Vervolgens bezoekt een bloedtapteam, bestaande uit drie personen onder leiding van een RVV-dierenarts, het besmette bedrijf. Er worden bloedmonsters genomen ten behoeve van serologisch onderzoek. Met de uitslag hiervan moet de infectiedatum worden aangetoond. Wanneer deze bekend is, kan in de tijd worden teruggerekend welke contacten hebben plaatsgevonden.

3. Aan de hand van het traceringsonderzoek stelt de Afdeling Tracering een lijst met contactbedrijven op. Op basis hiervan vindt nader onderzoek op de betreffende bedrijven plaats.

3.3 Ruiming

Navolgend wordt op hoofdlijnen de formele procesgang beschreven met betrekking tot ruimen. In de praktijk hebben zich geringe afwijkingen voorgedaan. Het proces start bij het vaststellen van de besmetting en eindigt met de destructie van de gedode varkens.

Het crisiscentrum in Boekel en later Uden wordt formeel via de RVV-centraal op de hoogte gebracht van nieuwe besmettingen. De betrokken kringdirecteur (inspecteur-districtshoofd) informeert vervolgens de crisisstaf, het Afdelingshoofd Tracering, het Afdelingshoofd Screening, het Afdelingshoofd Markering en het Afdelingshoofd Ruiming.

De daadwerkelijke opdracht tot ruiming wordt door het Afdelingshoofd Ruiming per telefoon ontvangen van het Afdelingshoofd Tracering. Gelijktijdig wordt per fax het formulier VP1 en een plattegrond van het bedrijf naar Ruiming gestuurd. Het formulier VP1 wordt opgemaakt op het moment dat het bedrijf verdacht wordt verklaard. Hierop staat aangegeven het totaal aantal aanwezige varkens en het aantal zieke

varkens. Op de plattegrond is aangegeven waar de zieke varkens zijn gehuisvest.

Het Afdelingshoofd Ruiming stuurt de ruimingsploeg met daarin:

- Electrocutiegroepen;
- Dierenartsen;
- Opzichters;
- Hulppersoneel;
- Ontsmettingsploeg.

Een medewerker van de Afdeling Ruiming bereidt de ruiming voor, waarbij de planningsactiviteiten en overige werkzaamheden worden verricht. De varkenshouder en de burgemeester van de desbetreffende gemeente worden telefonisch en schriftelijk op de hoogte gesteld. Tegelijkertijd met het verzenden van de brief worden op het bedrijf borden geplaatst met de tekst "Klassieke Varkenspest besmet terrein".

Een door de RVV aangewezen beëdigd taxateur stelt de waarde van de aanwezige varkens vast onder toezicht van een medewerker van deze dienst. Hierbij worden het formulier VP01 en de geldende weekprijzen geraadpleegd. Naast de varkens wordt tevens de waarde vastgesteld van het voer, de aanwezige medicijnen en de eventuele overige te vernietigen materialen. De taxatiegegevens worden vastgelegd op het taxatieformulier. Zowel de taxateur, de varkenshouder als de RVV-medewerker tekenen voor akkoord. Indien de boer niet instemt met de vastgestelde waarde, is een hertaxatie mogelijk.

Alle varkens op het bedrijf worden gecontroleerd op klinische verschijnselen. Tevens worden bloedmonsters genomen voor de tracering en het epidemiologisch onderzoek.

Het eigenlijke ruimen gebeurt door een ruimingsteam onder toezicht van een dierenarts en twee keurmeesters van de RVV. De doding vindt plaats op het bedrijf middels electrocutie of T61 om te voorkomen dat met besmette levende varkens wordt gereden, met alle mogelijke consequenties van verdere besmetting.

De betrokken medewerkers van de RVV ontsmetten zich bij het betreden en verlaten van het bedrijf. Het geruimde bedrijf wordt na afloop ontsmet (inclusief ongediertebestrijding).

De kadavers worden door de transporteurs naar het destructiebedrijf afgevoerd middels afgesloten lekvrije containers. Het op het bedrijf aanwezige veevoeder wordt voor vernietiging eveneens overgebracht naar de destructor. Medicijnen en overige materialen (zoals werkkleding ruimingspersoneel) worden in afsluitbare lekvrije tonnen vervoerd naar Animo in Venhorst. De gebruikte wagens en instrumenten zijn gereinigd en ontsmet.

Nadat de ruiming van het bedrijf is afgerond vindt de administratieve afhandeling plaats door de officiële dierenarts. In het kader van deze afhandeling worden de volgende werkzaamheden verricht:

- Opstellen van het ruimingsverslag;

- Opstellen van het begeleidingsformulier 402704 (voorheen B&W-formulier) als geleideformulier (ontheffingsdocument) bij het vervoer van de kadavers en diverse materialen.

Op het crisiscentrum tenslotte vindt de registratie plaats van de relevante gegevens en worden de diverse stukken gearchiveerd.

3.4 Preventieve ruiming

Het formele proces ten aanzien van preventief ruimen wordt op hoofdlijnen beschreven. In de praktijk hebben zich geringe afwijkingen voorgedaan. De procesgang start bij het vaststellen van de preventief te ruimen bedrijven en eindigt bij de destructie van de gedode varkens.

Het Afdelingshoofd Preventief Ruimen binnen het crisiscentrum stelt een voorstel op ten aanzien van de preventief te ruimen bedrijven (van week 16 tot en met week 39). Dit voorstel dient beoordeeld te worden door de Directeur RVV en de Directeur MKG en resulteert in een Besluitenlijst preventief ruimen. Deze lijst wordt definitief vastgesteld door de betrokken kringdirecteur (inspecteur-districtshoofd).

De procesgang vertoont veel overeenkomsten met ruimen. De volgende belangrijke afwijkingen zijn te constateren:

- Het preventief te ruimen bedrijf wordt in eerste instantie gemarkeerd middels borden. Op deze borden staat de tekst vermeld "Klassieke Varkenspest van besmetting verdacht terrein".
- De doding van de varkens kan op de volgende wijze plaatsvinden:
 - Op het bedrijf middels electrocutie of T61 (alleen in de gevallen dat klinisch onderzoek hiertoe aanleiding geeft);
 - Bij Animo in Venhorst middels electrocutie (of T61 indien biggen levend de electrocutiewagen uitkwamen);
 - In een aangewezen slachthuis.

3.5 Opkoop

De formele procesgang ten aanzien van opkoop wordt hieronder aangegeven. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen:

- opkoop van varkens, biggen en jonge biggen;
- opkoop zeer jonge biggen.

Opkoop varkens, biggen en jonge biggen

De aanmelding van de dieren in het kader van opkoop gaat via de reguliere handelaar van de varkenshouder. De handelaar stelt vervolgens het Coördinatie Centrum Varkensopkoop (CCV) op de hoogte. Het CCV controleert of het bedrijf voor opkoop in aanmerking komt. Indien dit het geval is, maakt het CCV een voorlopige planning en wordt de handelaar hiervan per fax op de hoogte gesteld. Het CCV faxt tevens de toegekende transporten met lostijden. De handelaar licht de varkenshouder in welke vervolgens een dierenarts inschakelt. De praktizerend dierenarts (door RVV erkend) gaat na of de afvoer om welzijnsredenen noodzakelijk is, voert een klinisch onderzoek uit (volgens RVV-instructies) en neemt bloedmonsters van een aantal dieren (volgens RVV-instructies). De dierenarts bepaalt hoeveel varkens en/of biggen kunnen worden opgekocht om welzijnsredenen. Hij geeft vervolgens een afvoerverklaring af die twee dagen geldig is. Aan de

hand van een geldige afvoerverklaring geeft de RVV een ritonthefing af. De dieren worden afgevoerd in vrachtwagens die door LASER zijn verzegeld en worden begeleid. Op de boerderij worden de dieren geteld door een LASER-functionaris. Deze houdt tevens toezicht op het ontsmetten van de wielen en wielkasten van de vrachtwagen op de boerderij.

Op de plaats van doding wordt de vrachtwagen gewogen. Na lossing, reiniging en ontsmetting, onder RVV toezicht, gebeurt dit nogmaals. De weging wordt gecontroleerd door een LASER-functionaris. Daarnaast neemt LASER alle documenten (de ritonthefing, de afvoerverklaring, het begeleidingsformulier afvoer varkens en biggen en de weegdocumenten) in ontvangst en zendt deze naar LASER Regio Opkoop te Roermond. Hier vindt de administratieve verwerking plaats, waarna de varkenshouder wordt betaald.

De aanvoer van gedode dieren naar de destructor vindt rechtstreeks en onder begeleiding plaats in verzegelde vrachtwagens. Bij de destructor worden de gedode dieren verwerkt tot producten die niet zijn bestemd voor de menselijke consumptie.

Opkoop zeer jonge biggen

De varkenshouder meldt zich bij de dierenarts die het bedrijf normaliter bezoekt in het kader van de Regeling Bedrijfscontrole Dierziekten. De boer geeft aan hoeveel biggen hij wil aanbieden voor opkoop. De dierenarts meldt aan het CCV te Helmond het aantal zeer jonge biggen en de dag van aanlevering. Doding en afvoer van de zeer jonge biggen kan per bedrijf één keer per twee weken plaatsvinden.

Het bedrijf wordt door een RVV-dierenarts en een LASER-functionaris bezocht. De dierenarts voert een klinisch onderzoek uit op het bedrijf waarna hij een "verklaring klinisch onderzoek" opmaakt. Na het onderzoek stelt hij vast of de biggen mogen worden afgevoerd. Een LASER-functionaris controleert aan de hand van de geboorte-administratie de leeftijd van de biggen.

De aangeboden dieren worden met een injectie gedood. De gedode biggen dienen vervolgens onmiddellijk in een metalen vat te worden gedeponeerd welke verzegeld worden door een LASER-functionaris (per 11 juni 1997 wordt gewerkt met plastic zakken in de metalen vaten). Na het doden en verpakken in de vaten wordt een "overnameformulier zeer jonge biggen" opgemaakt.

De vaten worden de dag na de doding opgehaald. De varkenshouder dient de vaten langs de weg te zetten wanneer de vrachtwagen arriveert. Het transport wordt begeleid door een LASER-functionaris. Op het "overnameformulier zeer jonge biggen" van de varkenshouder wordt door de LASER-functionaris de ontvangst van de vaten geregistreerd. De inhoud van de vaten wordt in verbrandingsinstallaties van de AVR vernietigd. (Als gevolg van het gebruik van T61 worden de gedode zeer jonge biggen als chemisch afval aangemerkt, waardoor vernietiging bij de AVR noodzakelijk is.)

3.6 Overname

De definitie van overname luidt als volgt: het overnemen van welzijnsvarkens die niet onder de opkoopregeling vallen. Onder overname vallen de volgende aspecten:

- doding van de overgenomen dieren (op bedrijf of centrale dodingsplaats);
- afvoer van de dieren naar de destructor.

De hoofdlijnen van de formele procesgang kunnen als volgt worden beschreven:

Aanmelding veehouder

De eigenaar van de varkenshouderij (of het fokbedrijf) meldt zich bij de RVV aan en verklaart dat hij om welzijnsproblemen varkens wil afvoeren. De veehouder overlegt hierbij zowel een plattegrond van het bedrijf als een verklaring van de praktizerend dierenarts welke aangeeft dat overname noodzakelijk is. Fokbedrijven zijn hiervan uitgezonderd, aangezien de fokkerij-organisaties de prioriteitenstelling ten aanzien van de noodzaak tot overname aangeven.

Beoordeling aanmelding

Op basis van de ontvangen aanmelding vindt een beoordeling van de noodzaak tot overname plaats. Hierbij wordt onder meer ingegaan op de volgende aspecten:

- De status van het bedrijf;
- Aantal varkens op het bedrijf;
- Is bloed of materiaal voor onderzoek ingezonden?;
- Gebied en de van toepassing zijnde regelingen.

Bedrijfsbezoek

Een RVV-dierenarts voert een bedrijfsbezoek uit. Het bedrijfsbezoek wordt, indien mogelijk, gekoppeld aan een screenings- of traceringsonderzoek.

Bij het bedrijfsbezoek komen de volgende aspecten aan de orde:

- Uitvoeren klinisch onderzoek (inclusief temperaturen);
- Beoordelen welzijnsproblemen;
- Bepalen aantal af te voeren varkens (vaststellen gewicht en merken);
- Eventueel bloedonderzoek.

Debriefing

De RVV-dierenarts bepaalt, in overleg met het Afdelingshoofd Overname, het aantal over te nemen varkens.

4. VERANTWOORDELIJKHEIDSVERDELING

4.1 Houder en dierenarts

Ingevolge artikel 19 van de GWWD dient de houder van een dier dat verschijnselen vertoont van klassieke varkenspest hiervan kennis te geven aan de burgemeester van de gemeente waar het dier zich bevindt (in de praktijk richt de houder zich meestal tot de Rijksdienst voor de

7. OVERZICHT RELEVANTE REGELGEVING VANAF 4/2/1997 - 20/3/1998

Datum	Regelgeving
4 februari 1997	Vervoersverbod beschermingsgebied rondom Venhorst (beschikking inspecteur-districtshoofd van de Veterinaire Dienst)
5 februari 1997	Regeling vervoersverbod vee Venhorst 1997 (Stcrt. 1997, 25)*
11 februari 1997	Exportverbod voor varkens voor bepaalde gedeelten van Nederland (Stcrt. 1997, 28)*
12 februari 1997	Regeling vervoersverbod vee Best 1997 (Stcrt. 1997, 31)*
14 februari 1997	Regeling inschakeling studenten bij screening varkensbedrijven (Stcrt. 1997, 32)*
15 februari 1997	Regeling vervoersverbod vee Rijsbergen 1997 (Stcrt. 1997, 33)*
18 februari 1997	Wijziging van de Regeling betreffende het bijeenbrengen van dieren (Stcrt. 1997, 34)* (de verzamelplaatsen voor varkens worden gesloten en de varkensmarkten geschorst)
19 februari 1997	Wijziging Beschikking Ontsmetting Motorrijtuigen en Aanhangwagens 1976 (Stcrt. 1997, 35)* (op een varkensvervoermiddel dienen afschriften van nader omschreven certificaten aanwezig te zijn, zodat vervoersbewegingen duidelijk zijn)
6 maart 1997	Wijziging van de Regeling bedrijfscontrole dierziekten (Stcrt. 1997, 46)* (intensivering van de periodieke veterinaire controle van varkensbedrijven in Nederland)
15 maart 1997	Regeling vervoersverbod vee Ammerzoden 1997 (Stcrt. 1997, 53)*
22 maart 1997	Regeling uitvoerverbod varkens en sperma van varkens (Stcrt. 1997, 58)*
25 maart 1997	Regeling vervoersverbod vee Nederweert 1997 (Stcrt. 1997, 60)*
8 april 1997	Regeling vervoersverbod vee Soerendonk 1997 (Stcrt. 1997, 68)*
9 april 1997	Regeling vervoersverbod vee Baarle-Nassau 1997 (Stcrt. 1997, 69)*
10 april 1997	Regeling verbod gebruik mengsperma (Stcrt. 1997, 70)*
14 april 1997	Regeling vervoersverbod varkens Zuid-Nederland (Stcrt. 1997, 72)*
16 mei 1997	Regeling vervoersverbod vee Berkel-Enschot 1997 (Stcrt. 1997, 94)*
3 juni 1997	Regeling fokverbod varkens I 1997 (Stcrt. 1997, 101)*
16 juni 1997	Regeling vervoersverbod vee Oirlo 1997 (Stcrt. 1997, 113)*
24 juni 1997	Regeling fokverbod varkens II 1997 (Stcrt. 1997, 118)
1 juli 1997	Regeling vervoersverbod vee Stramproy 1997 (Stcrt. 1997, 123)*
3 juli 1997	Regeling vervoersverbod vee Gulpen 1997 (Stcrt. 1997, 125)*
16 juli 1997	Regeling vervoersverbod vee Diessen 1997 (Stcrt. 1997, 135)*
16 juli 1997	Regeling vervoersverbod vee Toldijk 1997 (Stcrt. 1997, 135)*
16 juli 1997	Regeling uitbreiding vervoersverbod vee Toldijk 1997 (Stcrt. 1997, 135)*
5 augustus 1997	Regeling vervoersverbod vee Dalftsen 1997 (Stcrt. 1997, 148)*
5 augustus 1997	Regeling uitbreiding vervoersverbod vee Dalftsen 1997 (Stcrt. 1997, 148)*
27 augustus 1997	Regeling vervoersverbod vee Schoondijke 1997 (Stcrt. 1997, 164)*
27 augustus 1997	Regeling uitbreiding vervoersverbod vee Schoondijke 1997 (Stcrt. 1997, 164)*
22 september 1997	Regeling compartimentering varkens en vervoermiddelen voor varkens (Stcrt. 1997, 177)* (compartimentering voor vervoermiddelen voor varkens, dat wil zeggen dat deze vervoermiddelen slechts mogen rijden in Noord-Nederland of in Zuid-Nederland of in de ingesloten gebieden)

22 september 1997	Regeling aanscherping vervoersverboden in toezichtsgebieden varkenspest 1997 (Stcrt. 1997, 177)* (verbod om vervoermiddelen, inclusief destructiewagens, op varkensbedrijven in de ingesloten gebieden te brengen, tenzij wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden)
22 september 1997	Subsidieregeling fokverbod varkens 1997 (Stcrt. 1997, 180)
24 september 1997	Kortingsregeling preventieve maatregelen klassieke varkenspest 1997 (Stcrt. 1997, 178)* (uitbreiding van de gronden om korting op tegemoetkoming in de schade toe te passen, m.n. op het punt van de hygiëne)
29 september 1997	Regeling vervoersbeperkingen varkens (Stcrt. 1997, 182)* (beperking contacten tussen varkensbedrijven in geheel Nederland) De Regeling vervoersverbod varkens Zuid-Nederland wordt ingetrokken.
12 november 1997	Intrekking Regeling fokverbod varkens I en II 1997 (Stcrt. 1997, 218)
17 november 1997	Herbevolkingsregeling klassieke varkenspest 1997 (Stcrt. 1997, 221)*
14 januari 1998	Regeling aanvullend regime kerngebied varkenspest 1998 (Stcrt. 1998, 9)* (de kern van toezichtsgebied Venhorst is vrijgegeven. In deze kern wordt om veterinaire redenen een aanvullend vervoersregime afgekondigd)
15 januari 1998	Regeling vervoersverbod vee herbevolkingsgebied 1998 (Stcrt. 1998, 11)* (vervoersverbod vee/vervoermiddelen voor vee of van producten of voorwerpen welke dragers van smetstof kunnen zijn/varkenssperma/varkenscellen/varkensembryo's/mest van vee of pluimvee).
19 januari 1998	Regeling uitbreiding vervoersverbod vee Venhorst 1998 (Stcrt. 1998, 12)* (in buffergebied rondom toezichtsgebied Venhorst wordt hetzelfde vervoersverbod afgekondigd als in het toezichtsgebied. De Regeling vervoersverbod vee herbevolkingsgebied varkenspest 1998 wordt ingetrokken)
20 maart 1998	Wijziging van de Regeling uitvoerverbod varkens en sperma van varkens betreffende opheffing van het exportverbod voor Noord-Nederland, mits wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden.

* = zoals nadien gewijzigd

In totaal zijn, inclusief alle wijzigingen van de vervoersverboden, circa 250 regelingen vastgesteld.

Bijlage 3: Afkortingen

Afkorting	Betekenis
ABE	Agrarische Bedrijfseconomie (LUW)
AD	Accountantsdienst (LNV)
AID	Algemene Inspectiedienst
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
Animo	Animal Movement
ANP	Algemeen Nederlands Persbureau
AR	Algemene Rekenkamer
BCVV	Beheerscomité Varkensvlees (EU)
BHV	Bedrijfschap voor de Handel in Vee
BRS	Bedrijfs Registratie Systeem
BSE	Bovine Spongiforme Encephalopathy (Gekkekoeienziekte)
CCV	Coördinatie Centrum Varkensopkoop (LASER+PVE)
CdK	Commissaris der Koningin
CeHaVe	Coöperatieve Handels Vereniging
COV	Centrale Organisatie voor de Vleessector
CVO	Chief Veterinary Officer (LNV)
CvT	Commissie van Toezicht
DAP	Dieren Artsen Praktijk
DG	Directeur-Generaal (LNV)
DL	Directie Landbouw (LNV)
DLO	Dienst Landbouwkundig Onderzoek
DLV	De Landbouw Voorlichting
DSU	Dispatch Sample Unit (ID-DLO)
DV	Directie Voorlichting (LNV)
EC	Europese Commissie
E(E)G	Europese (Economische) Gemeenschap
ER	Europese Rekenkamer
EOGFL	Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw
EU	Europese Unie
FPD	Fonds Politieele Dierziektenbestrijding
GD	Gezondheidsdienst voor Dieren (tevens Stichting Gezondheidsdienst voor Dieren (SGD) genoemd)
GLTO	Gelderse Land- en Tuinbouworganisatie
GWWD	Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren
I&R	Identificatie en Registratie

Afkorting	Betekenis
ID-DLO	Instituut voor Dierhouderij en Diergezondheid - Dienst Landbouwkundig Onderzoek
IDES	Inter Data Entry System
IFT	Immuunfluorescentie-test
JZ	(Directie) Juridische Zaken (LNV)
KI	Kunstmatige Inseminatie
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
KNMvD	Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde
KVP	Klassieke Varkenspest
LASER	Landelijke Service bij Regelingen (LNV)
LCC	Landelijk Crisis Coördinatiecentrum
LEF	Landbouw Egalisatie Fonds
LID	Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming
LLTB	Limburgse Land- en Tuinbouworganisatie
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
LTO	Land- en Tuinbouw Organisaties
LUW	Landbouwuniversiteit Wageningen
MKG	(Directie) Milieu, Kwaliteit en Gezondheid (LNV)
MKZ	Mond- en Klauwzeer
NCB	Noordbrabantse Christelijke Boerenbond
NVV	Nederlandse Vakbonden voor Varkenshouders
PbEG L	Publicatieblad Europese Gemeenschap, Landbouw
PBO	Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie
PVC	Permanent Veterinair Comité (EU)
PVE	Produktschappen voor Vee, vlees en Eieren
RBD	Regeling Bedrijfscontrole Dierziekten
R&O	Reiniging en Ontsmetting
RVV	Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees
SG	Secretaris-Generaal (LNV)
SRM	Specifiek Risico Materiaal
Stcrt.	Staatscourant
TBC	Tuberculose
TLN/ SAVEETRA	Transport en Logistiek Nederland/ Samenwerkende Veetransportbedrijven
UBN	Uniek Bedrijfsnummer
VD	Veterinaire Dienst
VHI	Veterinaire Hoofdinspectie (VWS)

Bijlage 4: Begrippenlijst

Animo

Exportplaats in Venhorst die tijdens epidemie als dodingsplaats is benut.

Basisoverleg

Centraal overleg tussen het ministerie van LNV en de sector.

Bedrijfsincubatietijd

De tijd die ligt tussen het moment van infectering van een bedrijf en de herkenning ervan.

Beheerscomité Varkensvlees (BCVV)

Comité, onder voorzitterschap van de Europese Commissie, dat de Europese Commissie adviseert over marktordening van de sector varkensvlees.

Beschermingsgebied

Rondom een besmet bedrijf dient ingevolge artikel 9 van Richtlijn 80/217/EEG een beschermingsgebied te worden vastgesteld van minimaal 3 kilometer. In dit gebied is een vervoersverbod van kracht en worden alle bedrijven waar varkens worden gehouden binnen een termijn van 7 dagen bezocht.

Besmet bedrijf

Een bedrijf waar de diagnose varkenspest is gesteld.

Bufferzone

Een aanvullend gebied met een straal van 10 km om het toezichtsgebied waarmee het regime, geldend in het toezichtsgebied, wordt uitgebreid.

Buurtinfectie

Verzamelnaam voor besmettingen in de buurt van een besmet bedrijf waar geen aantoonbaar verband met andere infectiebronnen bestaat.

Carriersow

Indien een zeug tijdens de drachtigheid met het pestvirus wordt besmet, kan het virus zich in de baarmoeder nestelen en de biggen besmetten. De biggen worden vervolgens drager van het virus. Na de geboorte scheiden zij de smetstof uit.

Centrumgebied

Het eerste 10 kilometer gebied rondom Venhorst.

Cluster

Besmette bedrijven die op relatief korte afstand van elkaar gelegen zijn.

Commissie van Toezicht

Commissie, bestaande uit drie leden, ingesteld op 10 februari 1997, met als doel het houden van toezicht op het welzijn van de varkens tijdens de varkenspest(bestrijding).

Compartimentering

Een geografische en functionele scheiding van vervoersbewegingen. Nederland is daartoe verdeeld in twee deelgebieden: Nederland ten zuiden van de Waal en Nederland ten noorden van de Waal, inclusief Zeeland. Varkensvervoer mag niet plaatsvinden over de grenzen van een deelgebied. Zo blijven zowel varkens als de transportmiddelen in hetzelfde deelgebied. Het is verboden andere dieren te vervoeren met vervoersmiddelen die voor varkens zijn bedoeld.

Destructie

Het verwerken van kadavers, slachtafvallen, veren en bloed tot diersoep en vet.

Eindscreening

De eindscreening is een klinisch (visueel) en serologisch onderzoek op bedrijven en is wettelijk verplicht binnen een beschermings- of toezichtsgebied. Het doel van de eindscreening is een veterinaire verantwoorde beslissing over de opheffing van een gebied te kunnen nemen. Onder bepaalde voorwaarden kunnen tussenscreeningen als eindscreening gelden.

ELISA-test

Laboratoriumtest voor het aantonen van antilichamen

EpiMAN-systeem

Een "decision support"-systeem voor de beheersing van epidemie-uitbraken bij diersoorten.

EU-missie

Een bezoek vanuit de Europese Unie aan Nederland ten behoeve van nader inzicht in de varkenspestepidemie. De bezoeken hebben vanuit veterinaire- en/of welzijnsoogpunt plaatsgevonden.

Fokverbod

Verbod op het bevruchten van varkens.

Haard

Een besmet bedrijf.

Herbevolken

De eerste aanvoer van nieuwe varkens naar een bedrijf waar de dieren in verband met een besmetting met klassieke varkenspest zijn gedood. De herbevolkingsregeling geldt ook voor varkensbedrijven in het herbevolkingsgebied waar geen besmetting is geconstateerd.

Incubatietijd

De tijd die ligt tussen het moment van infectie (van een varken) en de eerste ziekteverschijnselen.

Ingesloten gebied

Alle ingestelde toezichts- en beschermingsgebieden (inclusief bufferzones) tezamen.

I&R systeem

Systeem waarbij de transportbewegingen van geregistreerde dieren wordt bijgehouden.

KI-besmetting

Besmetting door inseminatie met besmet sperma van een KI-station.

Klankbordgroepoverleg

Decentraal overleg tussen RVV en Directeur Zuid met de vertegenwoordigers van het landbouwbedrijfsleven, boerenorganisaties en paardensector tijdens de varkenspestcrisis.

Klassieke Varkenspest

Klassieke Varkenspest (KVP) is een zeer besmettelijke virusziekte, waarvoor alleen varkens gevoelig zijn. Het virus is zuur- en, tot op zekere hoogte, warmtebestendig. In een lege, geruimde varkensstal overleeft het virus zelden langer dan vier dagen.

De meest kenmerkende symptomen bij varkens die klinisch ziek zijn als gevolg van infectie met het virus, zijn hoge koorts, oogslimvliesontsteking, braken, constipatie gevolgd door diarree, een slappe achterhand en een paarsblauwe verkleuring van delen van de huid. (in de tekst is gemakshalve "varkenspest" gebruikt)

Klinische screening

De klinische screening vindt periodiek plaats in beschermingsgebieden na constatering van varkenspest en eenmalig in een toezichtsgebied. Deze vorm van screening vindt visueel plaats. Screening heeft tot doel de besmettingshaarden in een gebied in kaart te brengen om op grond daarvan gericht bestrijdingsmaatregelen in te zetten. Daarnaast kan op grond van de screeningsresultaten overwogen worden om tot versoepeling van maatregelen binnen een toezichtsgebied over te gaan. Na de eerste screening wordt beoordeeld of het veterinaire verantwoord is om tot versoepeling van het vervoersverbod van varkens over te gaan.

Met klassieke varkenspest besmet varken

Elk varken waarbij klinische symptomen of post mortem laesies van klassieke varkenspest officieel zijn bevestigd of waarbij de aanwezigheid van de ziekte officieel is bevestigd overeenkomstig artikel 11 (van Richtlijn 80/217/EEG) verricht laboratoriumonderzoek (artikel 2 van Richtlijn 80/217/EEG).

Mengverbod sperma

Verbod op het mengen van sperma. Dit naar aanleiding van besmettingen via inseminatie met besmet sperma en de moeilijkheid om via tracerings de bron te achterhalen (daar het sperma van tientallen beren wordt gemengd).

NPLA-test

Neutralisatietest om de aanwezigheid van antilichamen te bevestigen

Opkoopregeling

Het om welzijnsredenen door de Staat opkopen van varkens. Deze regeling is gebaseerd op en gefinancierd op basis van een marktordeningsmaatregel van de Europese Commissie.

Overnameregime

Regime waarbij varkens die niet onder de opkoopregeling vallen, om welzijnsredenen worden opgekocht door de Staat.

Permanent Veterinair Comité

Comité, onder voorzitterschap van de Europese Commissie, dat de Europese Commissie adviseert over veterinaire aangelegenheden.

Reproductie ratio (R-waarde)

Het gemiddeld aantal bedrijven dat door één besmet bedrijf wordt geïnfecteerd. Zolang de R groter is dan 1, neemt het aantal besmettingen toe. Bij een R kleiner dan 1, dooft de epidemie uit.

Ringvaccinatie

Het vaccineren van bedrijven rondom een besmet bedrijf in afwachting van preventieve ruiming.

Ritonthefing

Een door de RVV afgegeven verklaring dat een transport ondanks het geldende vervoersverbod doorgang mag hebben. Ritonthefingen moeten zowel voor transport met dode als levende dieren worden afgegeven.

Screening

Screening is een inspectie op de aanwezigheid van varkenspest op varkenshouderijen. Het vindt onder meer plaats binnen beschermings-, toezichts-, en buffergebieden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen (klinische) screening, tussenscreening en eindscreening.

Serologisch onderzoek

Bloedonderzoek (indien het onderzoek gericht is op het vinden antilichamen tegen varkenspest, worden de ELISA-test en de NPLA-neutralisatietest toegepast).

Stand-still

Totaal vervoersverbod in de ingesloten gebieden.

SG overleg

Overlegstructuur tijdens de varkenspestcrisis op directieniveau van het ministerie van LNV, voorgezeten door de Secretaris-Generaal.

Toezichtsgebied

Rondom een besmet bedrijf dient ingevolge artikel 9 van Richtlijn 80/217/EEG een toezichtsgebied te worden vastgesteld van minimaal 10 kilometer. In dit gebied is een vervoersverbod van kracht en worden alle varkenshouderijen geïnventariseerd.

Tonsillen
Amandelen.

Traceren

Bij een traceringsonderzoek worden de dier- mens-, transport- en overige contacten van het besmette bedrijf nagetrokken, zowel opwaarts (bij het bedrijf binnenkomend) als neerwaarts (bij het bedrijf vertrekkend).

Tussenscreening

De tussenscreening omvat een visuele screening en het nemen van bloedmonsters voor serologisch onderzoek. Zij vindt plaats bij varkenshouderijen in onder andere beschermings- en toezichtsgebieden. De tussenscreening heeft als doel het in kaart brengen waar in het betreffende gebied nog niet ontdekte varkenspesthaarden aanwezig zijn.

Uitbraak

Een besmet bedrijf.

Van varkenspest verdacht varken

Elk varken dat klinische symptomen vertoont, waarbij post mortem laesies worden gevonden of dat bij overeenkomstig artikel 11 (van 80/217) uitgevoerde laboratoriumtests reacties vertoont die wijzen op de mogelijke aanwezigheid van klassieke varkenspest (art. 2, 80/217).

Verzamelpaats

Plaats waar dieren bij elkaar worden gebracht teneinde groepen te vormen voor vervoer.

Vrijgeven van gebieden

Als een gebied na screening vrij van varkenspest wordt verklaard en de toezichts- en beschermingsgebieden (inclusief bufferzones) opgeheven worden.

Welzijnsproblemen

Problemen zoals kannibalisme, agressiviteit en ontstaan van ziektes veroorzaakt door overbevolking in de stallen.

Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens

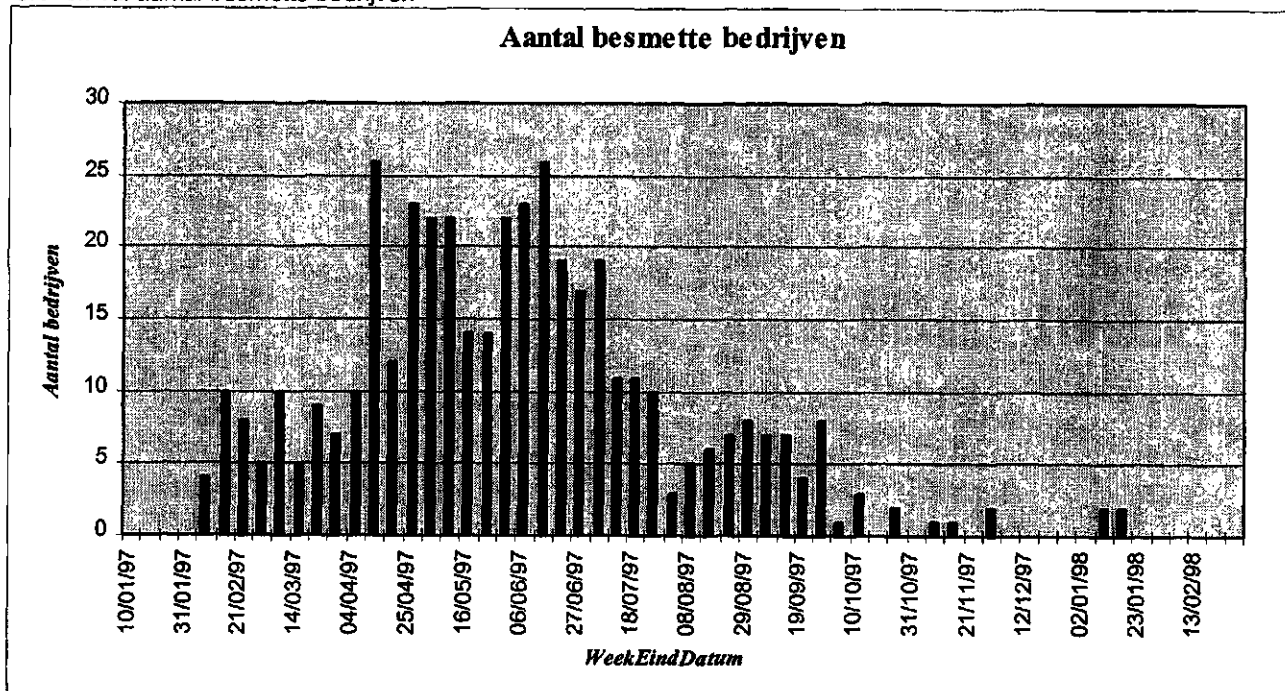
In deze bijlage wordt een aantal figuren en tabellen gepresenteerd, die een indruk geven van de omvang van de crisis gedurende de onderzoeksperiode.

Inhoudsopgave kwantitatieve bijlage

1. AANTAL BESMETTE EN ALS BESMET GERUIMDE BEDRIJVEN	2
2. AANTAL PREVENTIEF GERUIMDE BEDRIJVEN	3
3. AANTAL GERUIMDE VARKENS OP BESMETTE BEDRIJVEN	5
4. AANTAL GERUIMDE VARKENS OP PREVENTIEF GERUIMDE BEDRIJVEN	6
5. AANTAL OVERGENOMEN VARKENS EN BIGGEN IN HET KADER VAN DE OVERNAMEREGELING....	8
6. AANTAL OPGEKOCHTE VARKENS EN BIGGEN IN HET KADER VAN DE OPKOOPREGELING	9
7. AANTAL TRANSPORTEN IN HET KADER VAN RUIMING EN PREVENTIEVE RUIMING	13
8. AANTAL TRANSPORTEN IN HET KADER VAN OVERNAME EN OPKOOP	18
9. AANTAL VERLEENDE RITONTHEFFINGEN	22
10. OVERZICHT VAN VERMOEDELIJKE BESMETTINGSBRONNEN	23
11. MONSTERSTROMEN	25
12. AANTAL BEDRIJFSBEZOEKEN IN HET KADER VAN SCREENING EN TRACERING	27
13. INZET PERSONEEL ONDER BEHEER VAN DE RVV TIJDENS KVP (1 MEI '97 T/M 22 FEBR. '98).....	30
14. INZET PERSONEEL RVV BINNEN CRISISCENTRUM (1 MEI '97 T/M 22 FEBR. '98).....	31
15. INZET PERSONEEL AID	33
16. INZET PERSONEEL GD.....	35
17. INZET PERSONEEL DIRECTIE-ZUID.....	37
18. INZET PERSONEEL DLV	38
19. INZET PERSONEEL LASER	39
20. INZET PERSONEEL PVE	42
21. DE SITUATIE ROND 31 JANUARI '98	43

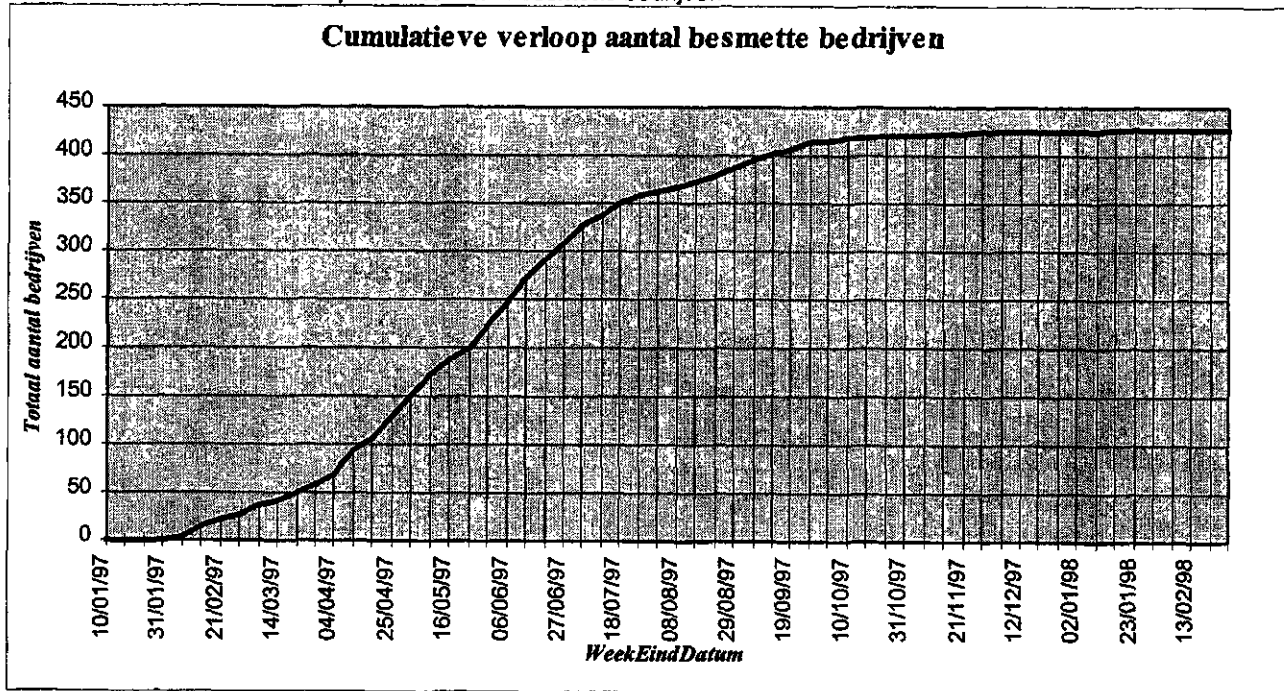
1. Aantal besmette en als besmet geruimde bedrijven

Grafiek 1a: aantal besmette bedrijven

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 1b: cumulatieve verloop van het aantal besmette bedrijven

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Tabel 1: aantal besmette en als besmet geruimde bedrijven

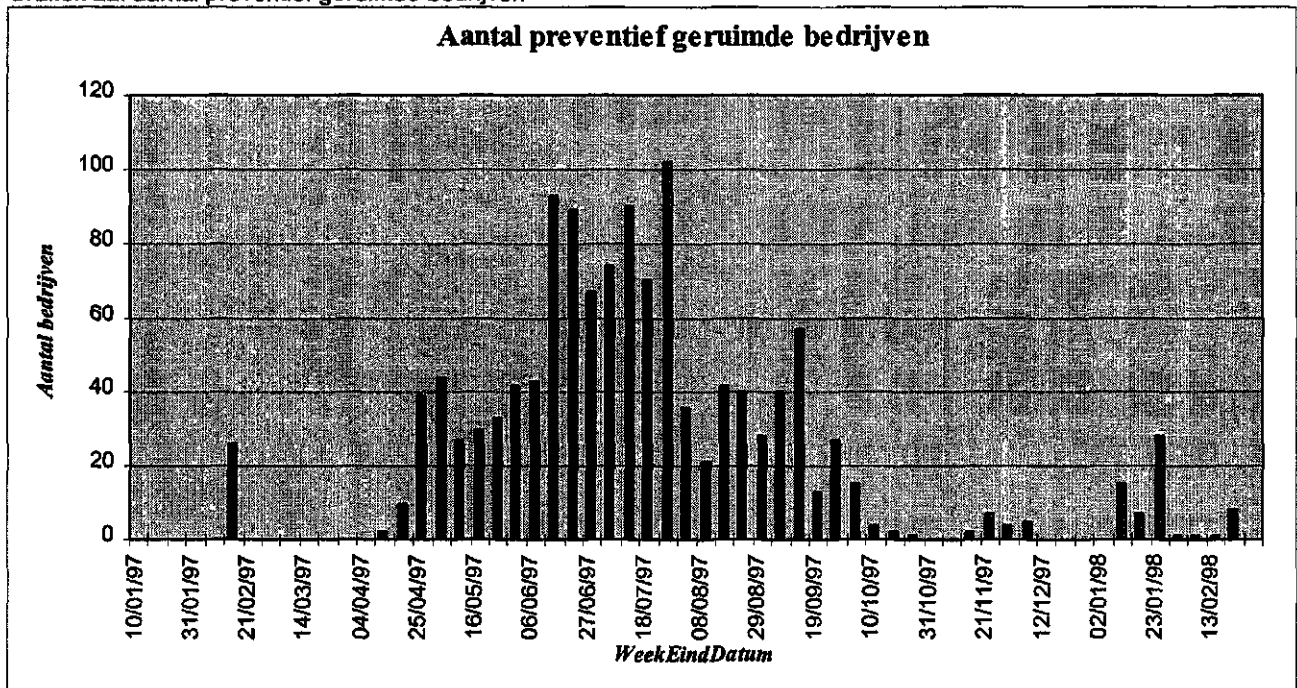
Week-eind datum	Besmette bedrijven (cum.)	Besmette bedrijven (per week)	Week-eind datum	Besmette bedrijven (cum.)	Besmette bedrijven (per week)	Week-eind datum	Besmette bedrijven (cum.)	Besmette bedrijven (per week)
10/01/97	0	0	30/05/97	223	22	17/10/97	418	0
17/01/97	0	0	06/06/97	246	23	24/10/97	420	2
24/01/97	0	0	13/06/97	272	26	31/10/97	420	0
31/01/97	0	0	20/06/97	291	19	07/11/97	421	1
07/02/97	4	4	27/06/97	308	17	14/11/97	422	1
14/02/97	14	10	04/07/97	327	19	21/11/97	422	0
21/02/97	22	8	11/07/97	338	11	28/11/97	424	2
28/02/97	27	5	18/07/97	349	11	05/12/97	424	0
07/03/97	37	10	25/07/97	359	10	12/12/97	424	0
14/03/97	42	5	01/08/97	362	3	19/12/97	424	0
21/03/97	51	9	08/08/97	367	5	26/12/97	424	0
28/03/97	58	7	15/08/97	373	6	02/01/98	424	0
04/04/97	68	10	22/08/97	380	7	09/01/98	426	2
11/04/97	94	26	29/08/97	388	8	16/01/98	428	2
18/04/97	106	12	05/09/97	395	7	23/01/98	428	0
25/04/97	129	23	12/09/97	402	7	30/01/98	428	0
02/05/97	151	22	19/09/97	406	4	06/02/98	428	0
09/05/97	173	22	26/09/97	414	8	13/02/98	428	0
16/05/97	187	14	03/10/97	415	1	20/02/98	428	0
23/05/97	201	14	10/10/97	418	3	27/02/98	428	0

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

- inclusief preventief geruimde bedrijven die later besmet bleken

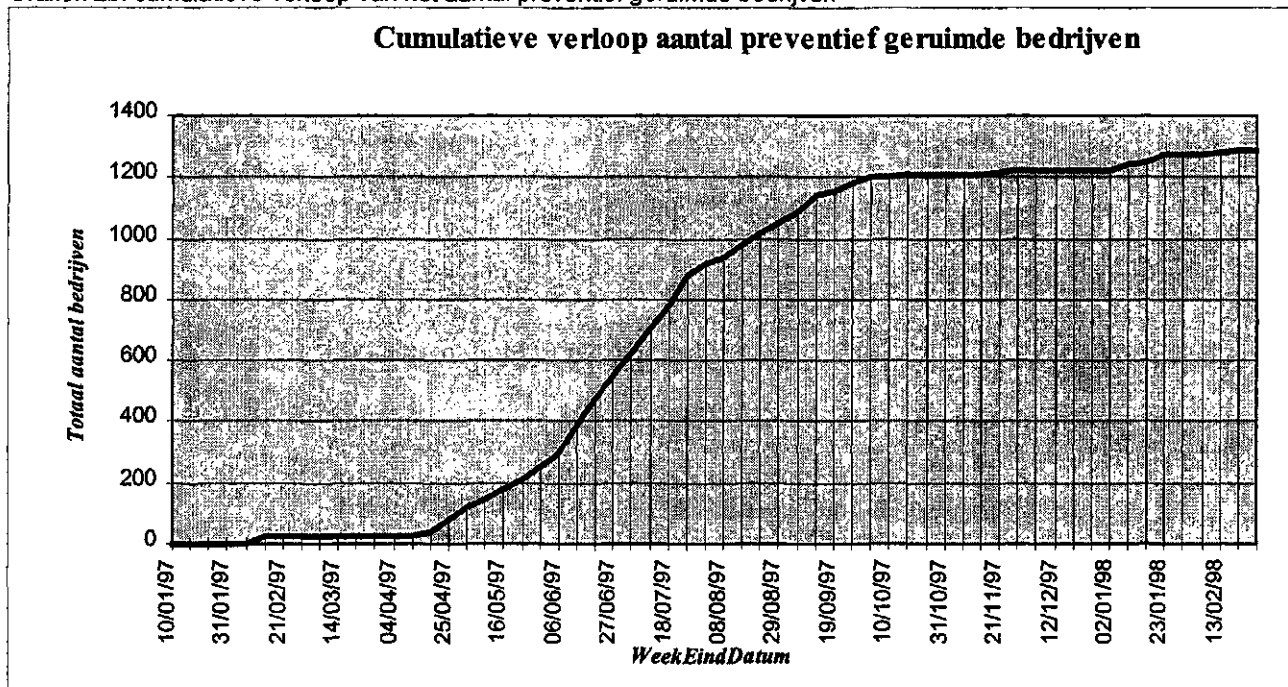
2. Aantal preventief geruimde bedrijven

Grafiek 2a: aantal preventief geruimde bedrijven

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 2b: cumulatieve verloop van het aantal preventief geruimde bedrijven

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Tabel 2: aantal preventief geruimde bedrijven

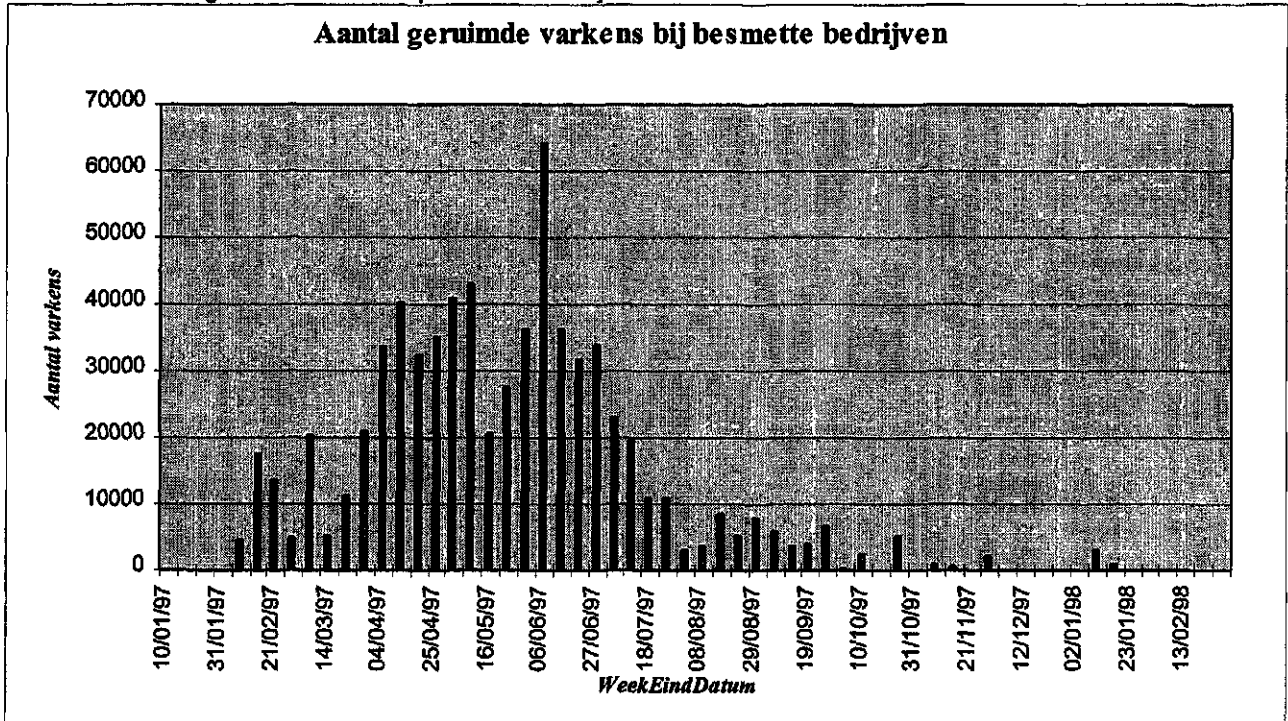
Week eind datum	Preventief geruimde bedrijven (Cum.)	Preventief geruimde bedrijven (per week)	Week eind datum	Preventief geruimde bedrijven (Cum.)	Preventief geruimde bedrijven (per week)	Week eind datum	Preventief geruimde bedrijven (Cum.)	Preventief geruimde bedrijven (per week)
10/01/97	0	0	30/05/97	253	42	17/10/97	1206	2
17/01/97	0	0	06/06/97	296	43	24/10/97	1207	1
24/01/97	0	0	13/06/97	389	93	31/10/97	1207	0
31/01/97	0	0	20/06/97	478	89	07/11/97	1207	0
07/02/97	0	0	27/06/97	545	67	14/11/97	1209	2
14/02/97	26	26	04/07/97	619	74	21/11/97	1216	7
21/02/97	26	0	11/07/97	709	90	28/11/97	1220	4
28/02/97	26	0	18/07/97	779	70	05/12/97	1225	5
07/03/97	26	0	25/07/97	881	102	12/12/97	1225	0
14/03/97	26	0	01/08/97	917	36	19/12/97	1225	0
21/03/97	26	0	08/08/97	938	21	26/12/97	1225	0
28/03/97	26	0	15/08/97	980	42	02/01/98	1225	0
04/04/97	26	0	22/08/97	1020	40	09/01/98	1240	15
11/04/97	28	2	29/08/97	1048	28	16/01/98	1247	7
18/04/97	38	10	05/09/97	1088	40	23/01/98	1275	28
25/04/97	77	39	12/09/97	1145	57	30/01/98	1276	1
02/05/97	121	44	19/09/97	1158	13	06/02/98	1277	1
09/05/97	148	27	26/09/97	1185	27	13/02/98	1278	1
16/05/97	178	30	03/10/97	1200	15	20/02/98	1286	8
23/05/97	211	33	10/10/97	1204	4	27/02/98	1286	0

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

- inclusief bedrijven die later besmet bleken

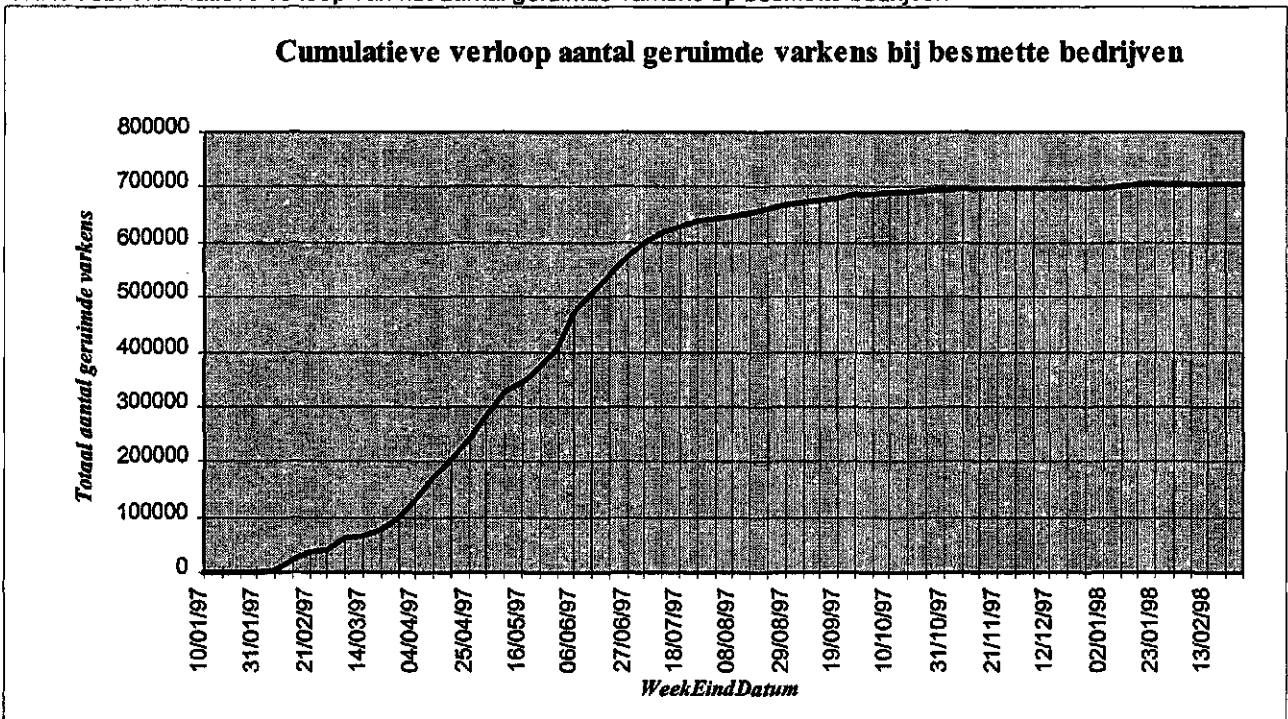
3. Aantal geruimde varkens op besmette bedrijven

Grafiek 3a: aantal geruimde varkens op besmette bedrijven

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 3b: cumulatieve verloop van het aantal geruimde varkens op besmette bedrijven

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Tabel 3: aantal geruimde varkens op besmette bedrijven

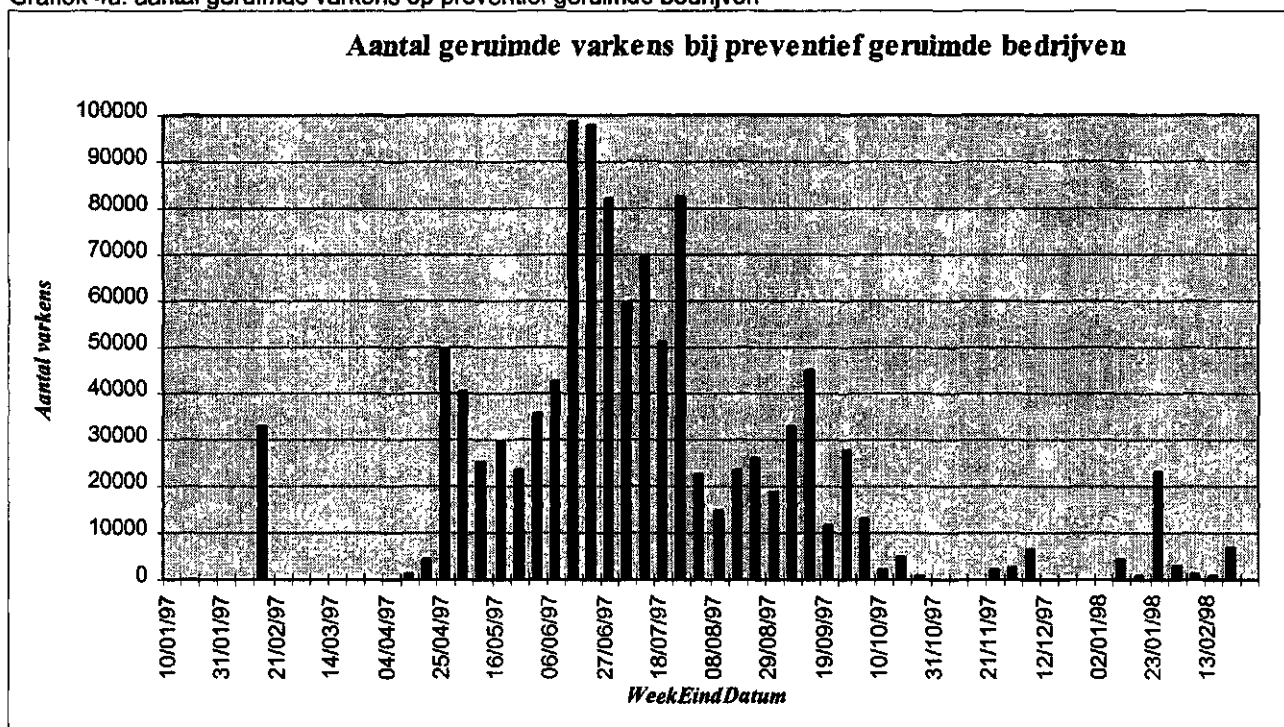
Week eind datum	Aantal geruimde varkens (cum.)	Aantal geruimde varkens (per week)	Week eind datum	Aantal geruimde varkens (cum.)	Aantal geruimde varkens (per week)	Week eind datum	Aantal geruimde varkens (cum.)	Aantal geruimde varkens (per week)
10/01/97	0	0	30/05/97	408295	36324	17/10/97	690384	0
17/01/97	0	0	06/06/97	472415	64120	24/10/97	695501	5117
24/01/97	0	0	13/06/97	508917	36502	31/10/97	695501	0
31/01/97	0	0	20/06/97	540756	31839	07/11/97	696559	1058
07/02/97	4614	4614	27/06/97	574664	33908	14/11/97	697202	643
14/02/97	22284	17670	04/07/97	597792	23128	21/11/97	697202	0
21/02/97	35890	13606	11/07/97	617404	19612	28/11/97	699423	2221
28/02/97	40654	4764	18/07/97	628352	10948	05/12/97	699423	0
07/03/97	60821	20167	25/07/97	639236	10884	12/12/97	699423	0
14/03/97	65892	5071	01/08/97	642389	3153	19/12/97	699423	0
21/03/97	76962	11070	08/08/97	646159	3770	26/12/97	699423	0
28/03/97	97919	20957	15/08/97	654499	8340	02/01/98	699423	0
04/04/97	131672	33753	22/08/97	659662	5163	09/01/98	702554	3131
11/04/97	171992	40320	29/08/97	667531	7869	16/01/98	703503	949
18/04/97	204426	32434	05/09/97	673293	5762	23/01/98	703503	0
25/04/97	239713	35287	12/09/97	676958	3665	30/01/98	703503	0
02/05/97	280549	40836	19/09/97	681017	4059	06/02/98	703503	0
09/05/97	323650	43101	26/09/97	687606	6589	13/02/98	703503	0
16/05/97	344310	20660	03/10/97	687958	352	20/02/98	703503	0
23/05/97	371971	27661	10/10/97	690384	2426	27/02/98	703503	0

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

- inclusief preventief geruimde bedrijven die later besmet bleken

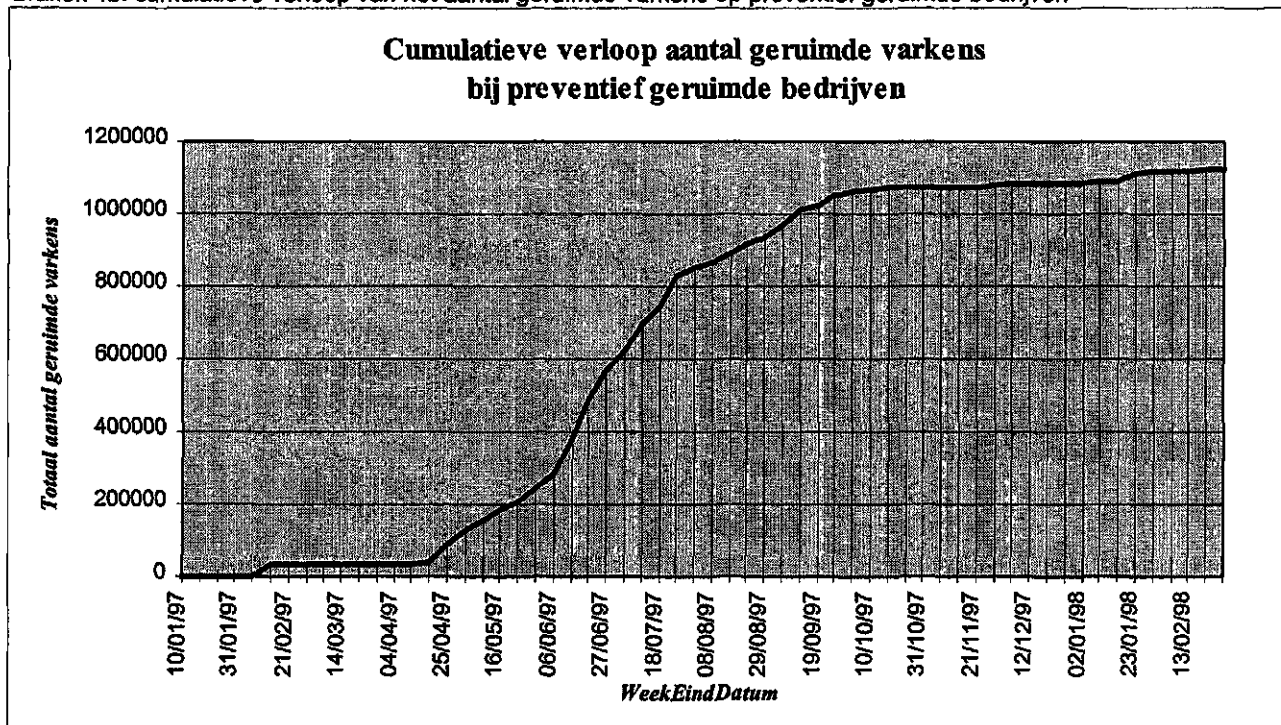
4. Aantal geruimde varkens op preventief geruimde bedrijven

Grafiek 4a: aantal geruimde varkens op preventief geruimde bedrijven

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 4b: cumulatieve verloop van het aantal geruimde varkens op preventief geruimde bedrijven

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Tabel 4: aantal geruimde varkens op preventief geruimde bedrijven

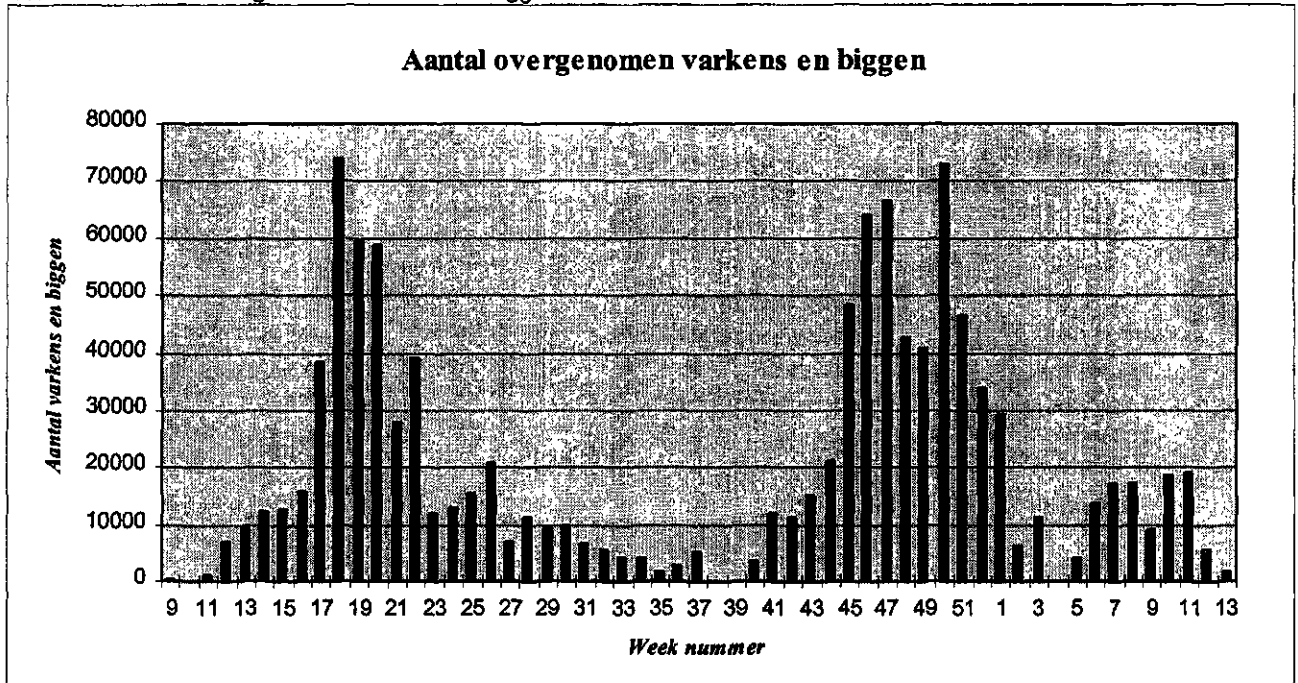
Week eind datum	Aantal geruimde varkens (cum.)	Aantal geruimde varkens (per week)	Week eind datum	Aantal geruimde varkens (cum.)	Aantal geruimde varkens (per week)	Week eind datum	Aantal geruimde varkens (cum.)	Aantal geruimde varkens (per week)
10/01/97	0	0	30/05/97	242761	35522	17/10/97	1070237	4714
17/01/97	0	0	06/06/97	285347	42586	24/10/97	1071115	878
24/01/97	0	0	13/06/97	384046	98699	31/10/97	1071115	0
31/01/97	0	0	20/06/97	481862	97816	07/11/97	1071115	0
07/02/97	0	0	27/06/97	564181	82319	14/11/97	1071303	188
14/02/97	33117	33117	04/07/97	623765	59584	21/11/97	1073561	2258
21/02/97	33117	0	11/07/97	693354	69589	28/11/97	1076151	2590
28/02/97	33117	0	18/07/97	744742	51388	05/12/97	1082742	6591
07/03/97	33117	0	25/07/97	827373	82631	12/12/97	1082742	0
14/03/97	33117	0	01/08/97	849887	22514	19/12/97	1082742	0
21/03/97	33117	0	08/08/97	864659	14772	26/12/97	1082742	0
28/03/97	33117	0	15/08/97	888014	23355	02/01/98	1082742	0
04/04/97	33117	0	22/08/97	914091	26077	09/01/98	1086942	4200
11/04/97	34489	1372	29/08/97	932795	18704	16/01/98	1088027	1085
18/04/97	38969	4480	05/09/97	965797	33002	23/01/98	1111238	23211
25/04/97	88664	49695	12/09/97	1010952	45155	30/01/98	1114320	3082
02/05/97	129002	40338	19/09/97	1022729	11777	06/02/98	1115793	1473
09/05/97	154419	25417	26/09/97	1050421	27692	13/02/98	1116838	1045
16/05/97	183778	29359	03/10/97	1063249	12828	20/02/98	1123958	7120
23/05/97	207239	23461	10/10/97	1065523	2274	27/02/98	1123958	0

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

- inclusief bedrijven die later besmet bleken

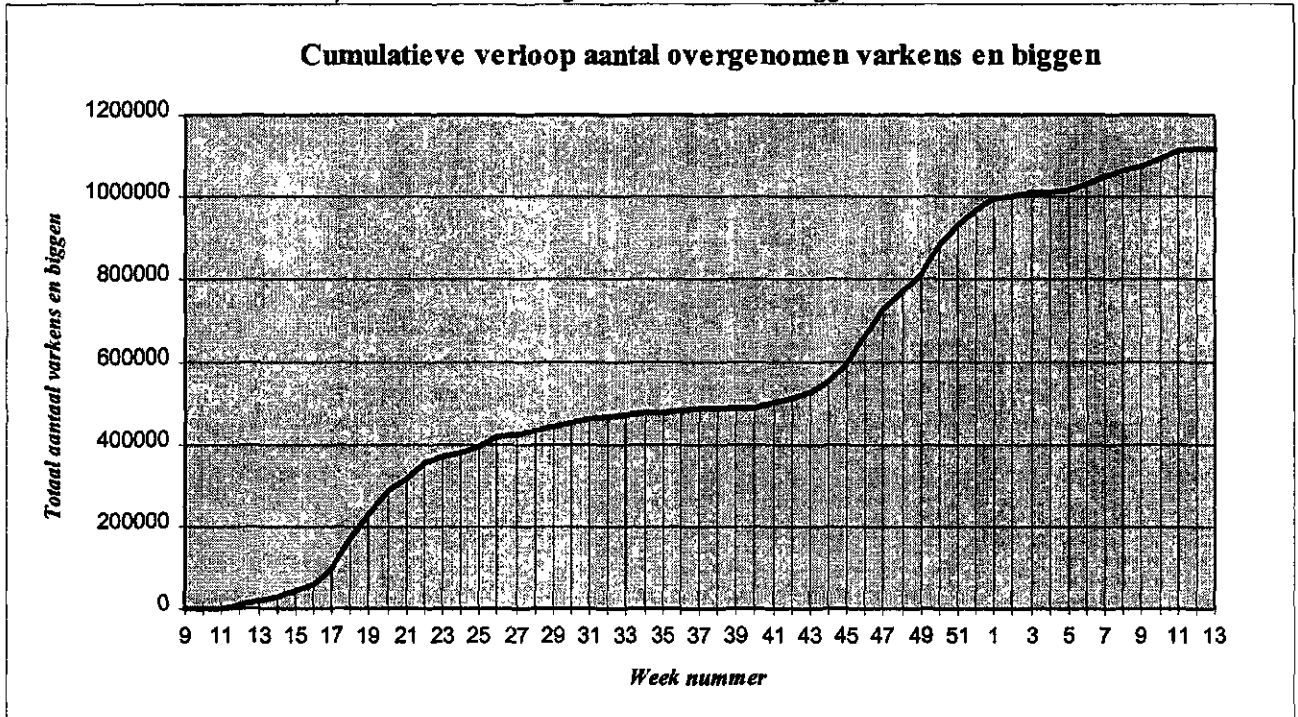
5. Aantal overgenomen varkens en biggen in het kader van de overnameregeling

Grafiek 5a: aantal overgenomen varkens en biggen

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 5b: cumulatieve verloop van het aantal overgenomen varkens en biggen

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

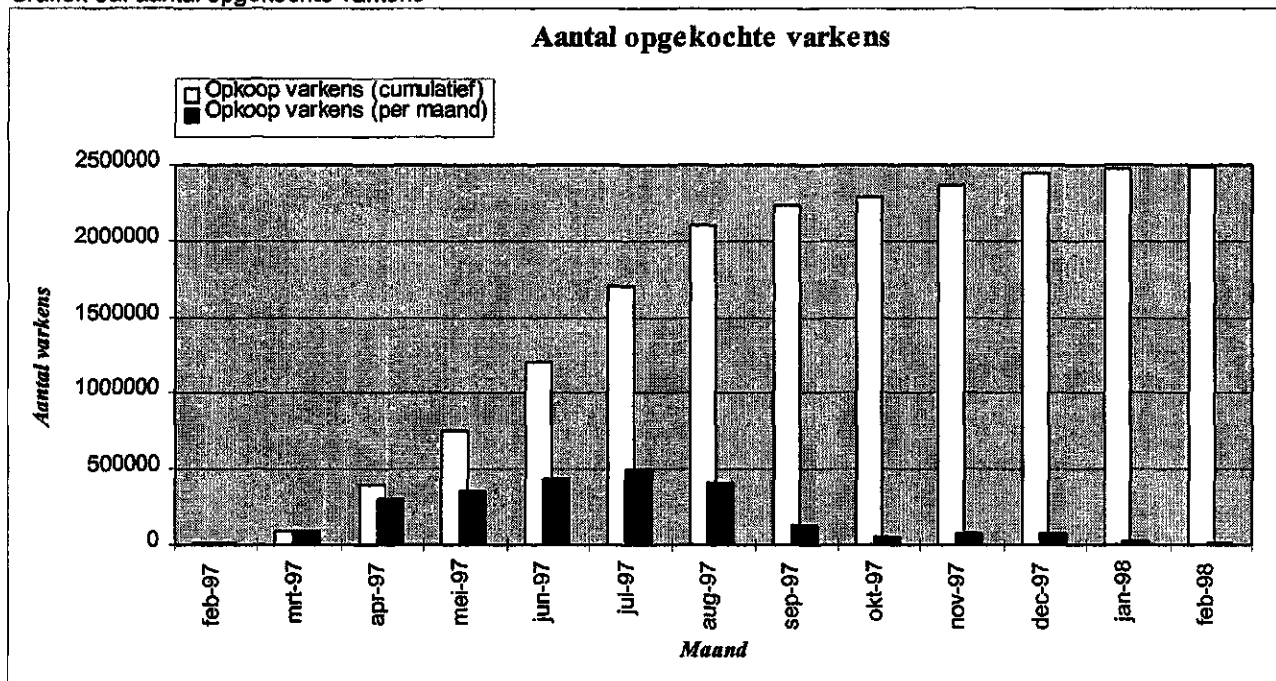
Tabel 5: aantal overgenomen varkens en biggen

Week	Aantal overgenomen varkens en biggen (cum.)	Aantal overgenomen varkens en biggen (per week)	Week	Aantal overgenomen varkens en biggen (cum.)	Aantal overgenomen varkens en biggen (per week)	Week	Aantal overgenomen varkens en biggen (cum.)	Aantal overgenomen varkens en biggen (per week)
9	382	382	28	436529	11196	47	728143	66456
10	433	51	29	446099	9570	48	770814	42671
11	1583	1150	30	455982	9883	49	811580	40766
12	8762	7179	31	462619	6637	50	884694	73114
13	18653	9891	32	468149	5530	51	931238	46544
14	30987	12334	33	472423	4274	52	964933	33695
15	43531	12544	34	476815	4392	1	994308	29375
16	59234	15703	35	478545	1730	2	1000503	6195
17	97477	38243	36	481375	2830	3	1011613	11110
18	171434	73957	37	486493	5118	4	1011693	80
19	231041	59607	38	486493	0	5	1016008	4315
20	290040	58999	39	486493	0	6	1029663	13655
21	317979	27939	40	490136	3643	7	1046804	17141
22	356943	38964	41	502004	11868	8	1064199	17395
23	368823	11880	42	513232	11228	9	1073255	9056
24	381890	13067	43	528228	14996	10	1091801	18546
25	397499	15609	44	549232	21004	11	1110984	19183
26	418420	20921	45	597481	48249	12	1116740	5756
27	425333	6913	46	661687	64206	13	1118490	1750

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

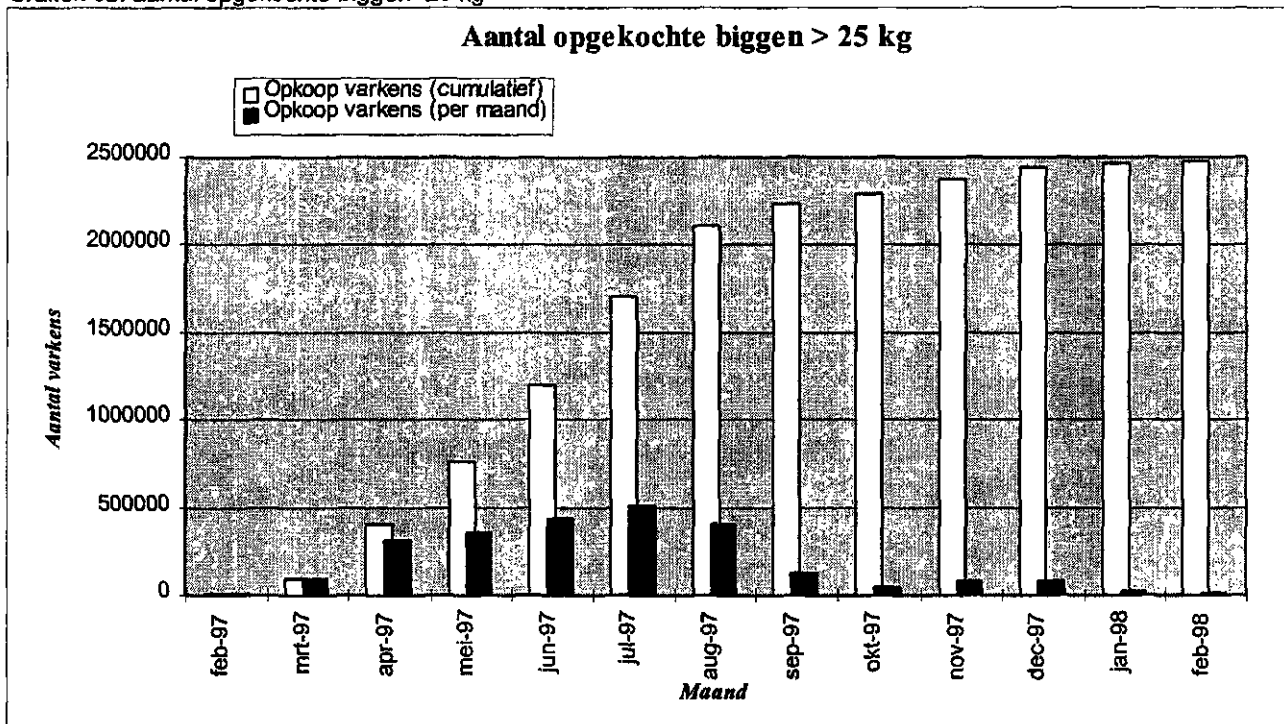
6. Aantal opgekochte varkens en biggen in het kader van de opkoopregeling

Grafiek 6a: aantal opgekochte varkens

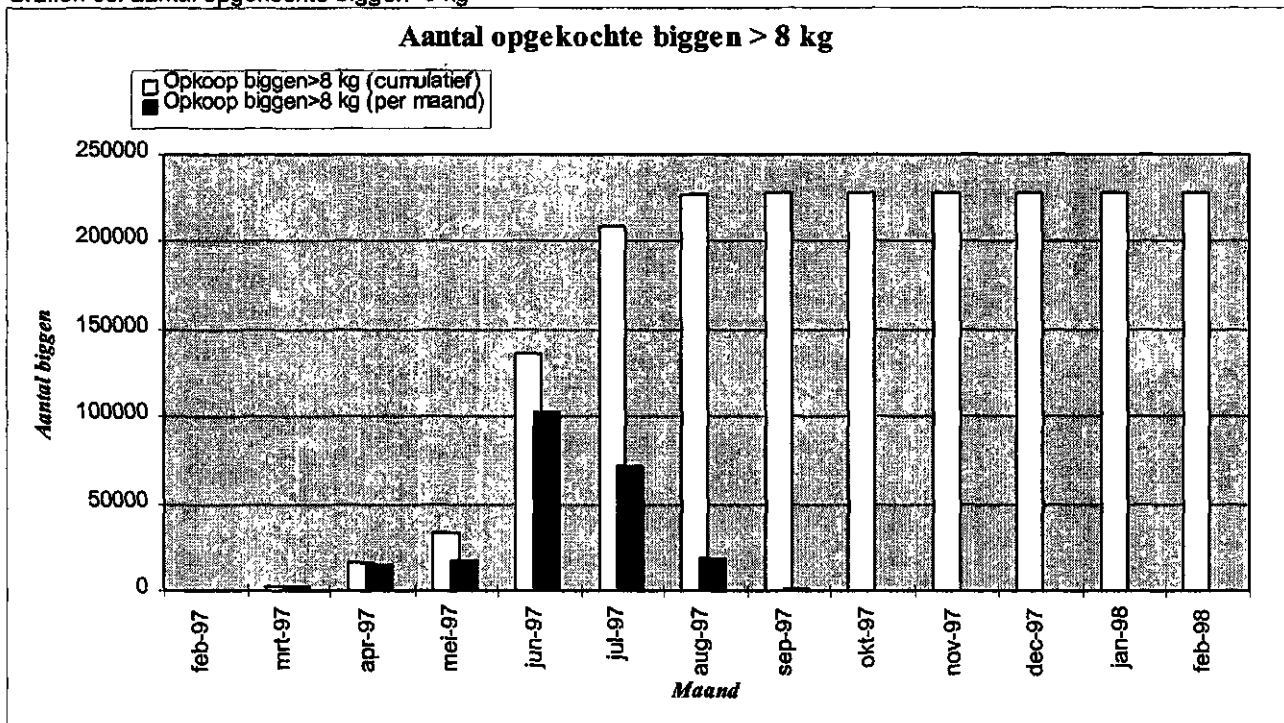
Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

Grafiek 6b: aantal opgekochte biggen > 25 kg

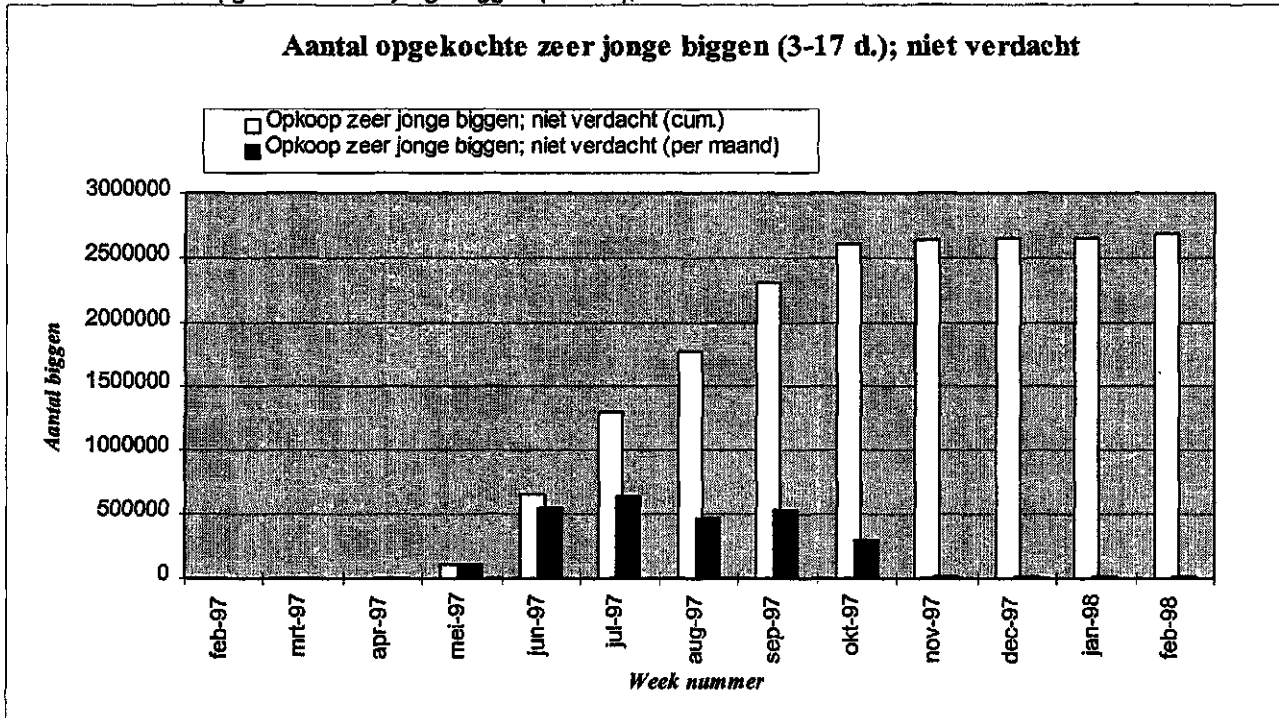
Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

Grafiek 6c: aantal opgekochte biggen > 8 kg

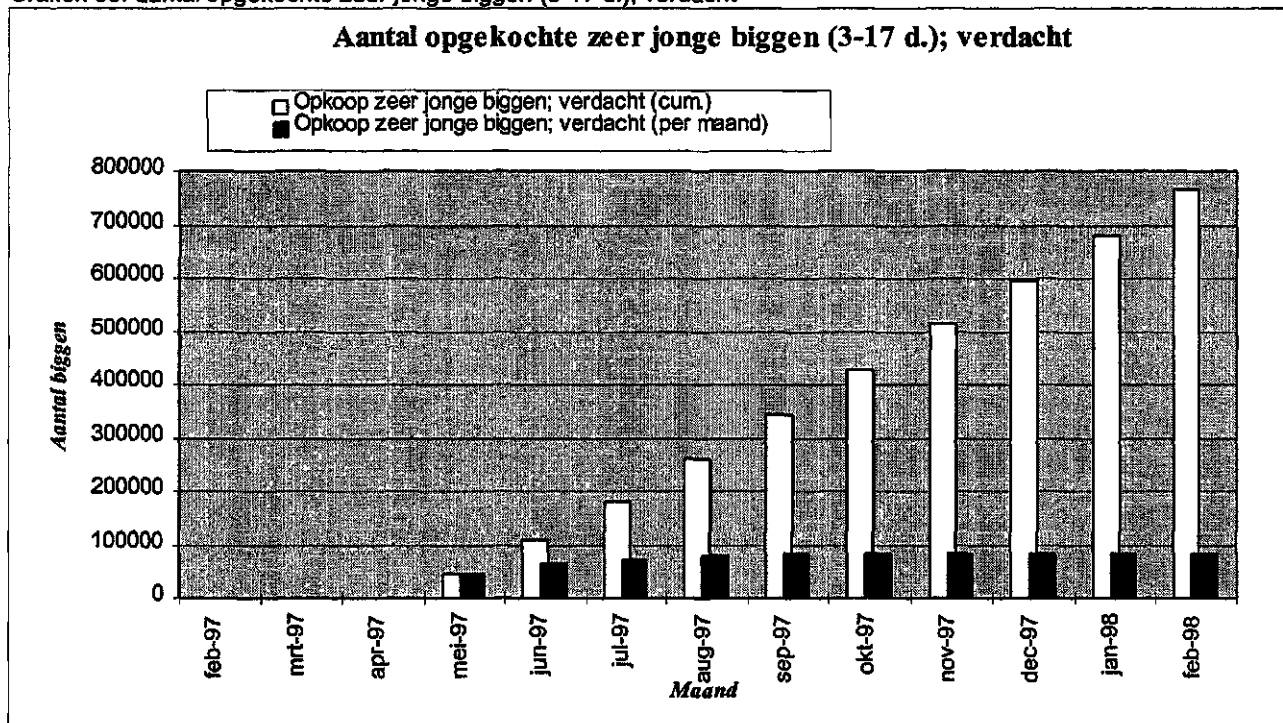
Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

Grafiek 6d: aantal opgekochte zeer jonge biggen (3-17 d.); niet-verdacht

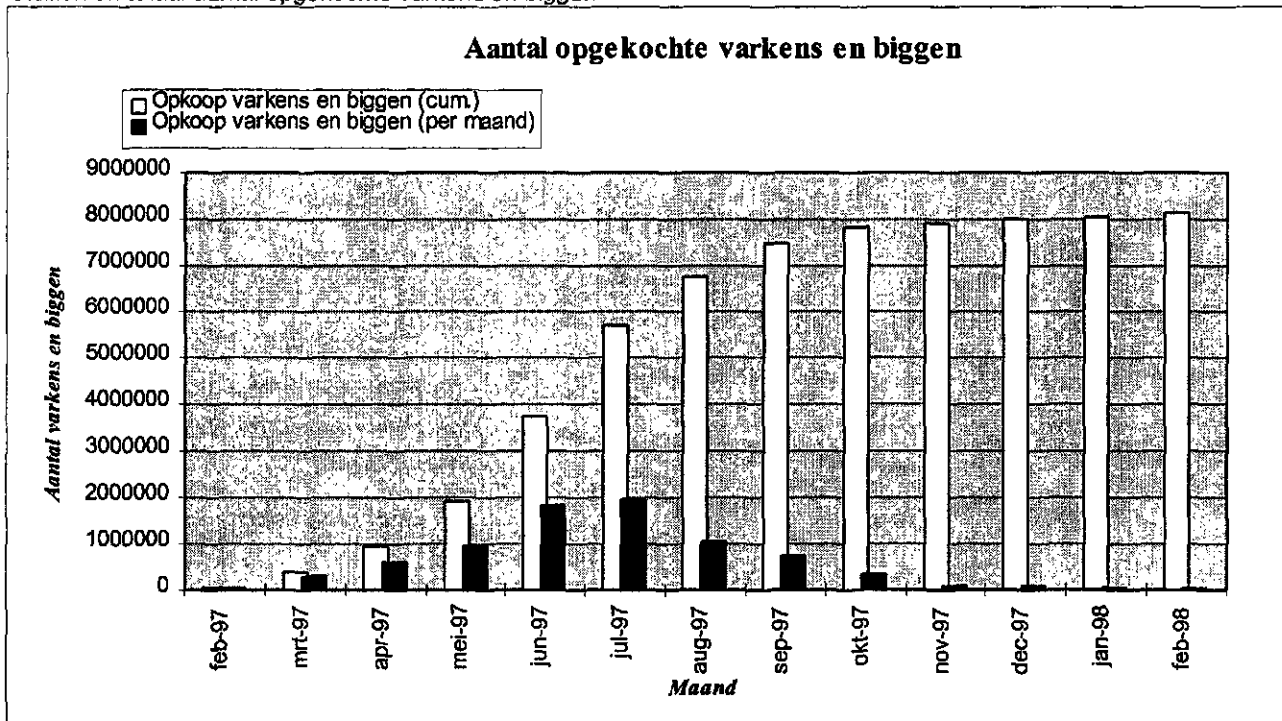
Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

Grafiek 6e: aantal opgekochte zeer jonge biggen (3-17 d.); verdacht

Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

Grafiek 6f: totaal aantal opgekochte varkens en biggen

Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

Tabel 6: aantal opgekochte varkens en biggen in het kader van de opkoopregeling

Maand Eind Datum	Opkoop varkens (cum.)	Opkoop varkens (per maand)	Opkoop biggen > 25 kg (cum.)	Opkoop biggen > 25 kg (p.m.)	Opkoop biggen > 8 kg (cum.)	Opkoop biggen > 8 kg (p.m.)
28 feb 97	8253	8253	37684	37684	0	0
31 mrt 97	96127	87874	272019	234335	2160	2160
30 apr 97	401877	305750	550105	278086	16679	14519
31 mei 97	757353	355476	962347	412242	33807	17128
30 jun 97	1200259	442906	1666137	703790	136330	102523
31 jul 97	1702300	502041	2414411	748274	208317	71987
31 aug 97	2109592	407292	2546140	131729	227312	18995
30 sept 97	2237099	127507	2599918	53778	228557	1245
31 okt 97	2288158	51059	2604306	4388	228557	0
30 nov 97	2369094	80936	2607390	3084	228557	0
31 dec 97	2447314	78220	2607390	0	228557	0
31 jan 97	2468070	20756	2618167	10777	228557	0
28 febr 97	2480451	12381	2636576	18409	228557	0
Totaal		2480451		2636576		228557

Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

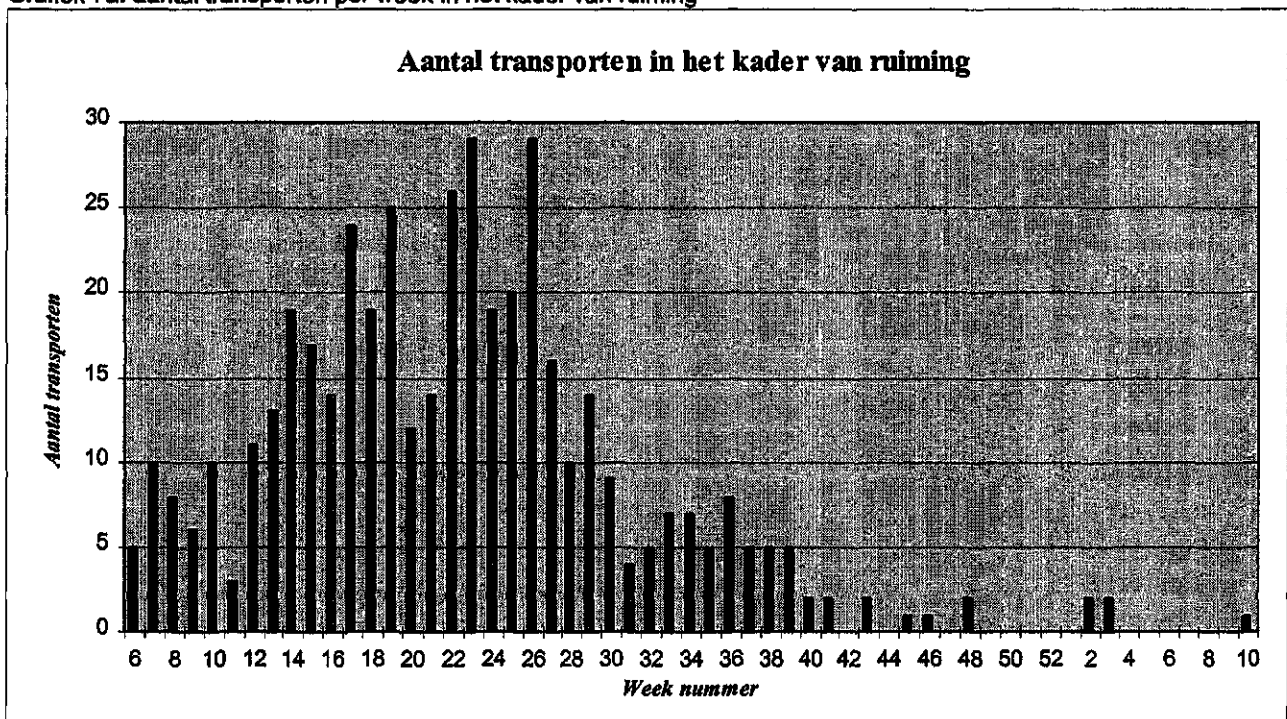
vervolg op tabel 6:

Maand Eind Datum	Opkoop zeer jonge biggen niet verdacht (cum.)	Opkoop zeer jonge biggen niet verdacht (p.m.)	Opkoop zeer jonge biggen verdacht (cum.)	Opkoop zeer jonge biggen verdacht (p.m.)	Opkoop varkens en biggen (cum.)	Opkoop varkens en biggen (p.m.)
28 feb 97	0	0	0	0	45937	45937
31 mrt 97	0	0	0	0	370306	324369
30 apr 97	0	0	0	0	968661	598355
31 mei 97	111069	111069	45753	45753	1910329	941668
30 jun 97	663984	552915	63079	17326	3729789	1819460
31 jul 97	1305701	641717	73236	10157	5703965	1974176
31 aug 97	1772875	467174	77829	4593	6733748	1029783
30 sept 97	2310441	537566	82504	4675	7458519	724771
31 okt 97	2613581	303140	84542	2038	7819144	360625
30 nov 97	2634323	20742	84542	0	7923906	104762
31 dec 97	2648481	14158	84542	0	8016284	92378
31 jan 97	2661433	12952	84864	322	8061091	44807
28 febr 97	2680670	19237	84864	0	8111118	50027
TOTAAL		2680670		84864		8111118

Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

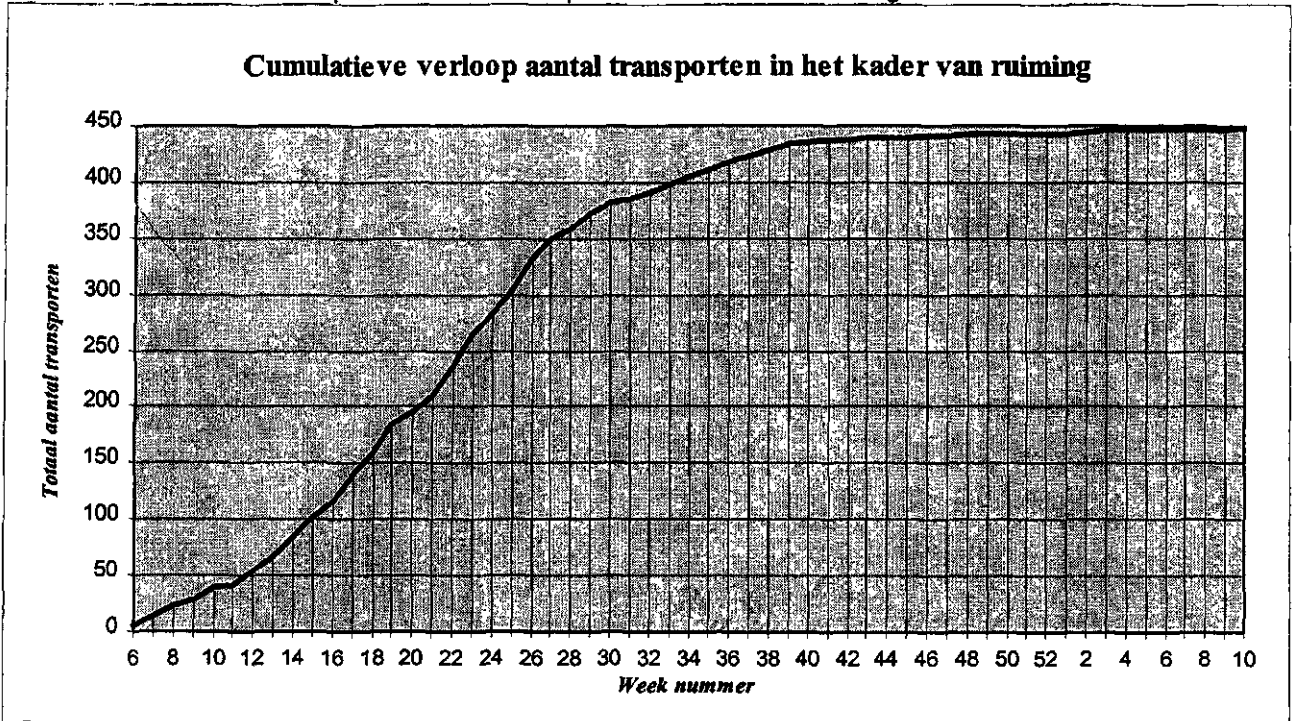
7. Aantal transporten in het kader van ruiming en preventieve ruiming

Grafiek 7a: aantal transporten per week in het kader van ruiming

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 7b: cumulatieve verloop van het aantal transporten in het kader van ruiming

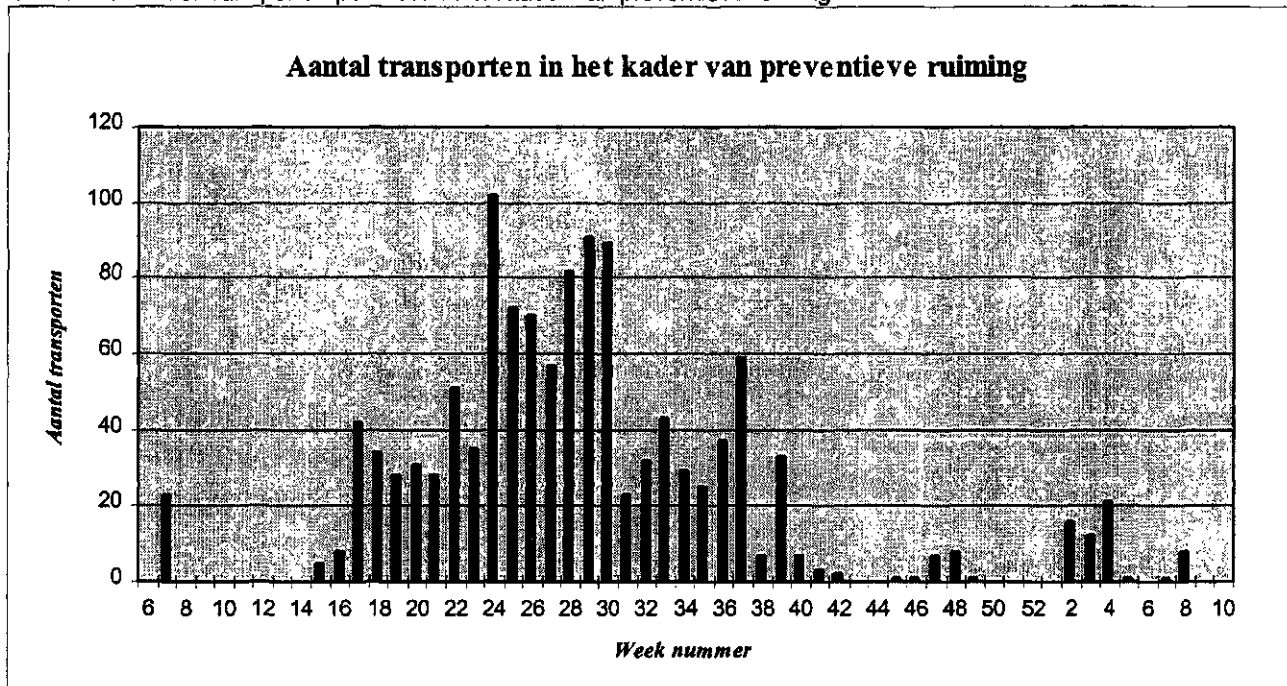
Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Tabel 7.1: aantal transporten in het kader van ruiming

Week	Aantal transporten in het kader van ruiming (cum.)	Aantal transporten in het kader van ruiming (per week)	Week	Aantal transporten in het kader van ruiming (cum.)	Aantal transporten in het kader van ruiming (per week)
6	5	5	35	410	5
7	15	10	36	418	8
8	23	8	37	423	5
9	29	6	38	428	5
10	39	10	39	433	5
11	42	3	40	435	2
12	53	11	41	437	2
13	66	13	42	437	0
14	85	19	43	439	2
15	102	17	44	439	0
16	116	14	45	440	1
17	140	24	46	441	1
18	159	19	47	441	0
19	184	25	48	443	2
20	196	12	49	443	0
21	210	14	50	443	0
22	236	26	51	443	0
23	265	29	52	443	0
24	284	19	1	443	0
25	304	20	2	445	2
26	333	29	3	447	2
27	349	16	4	447	0
28	359	10	5	447	0
29	373	14	6	447	0
30	382	9	7	447	0
31	386	4	8	447	0
32	391	5	9	447	0
33	398	7	10	448	1
34	405	7			

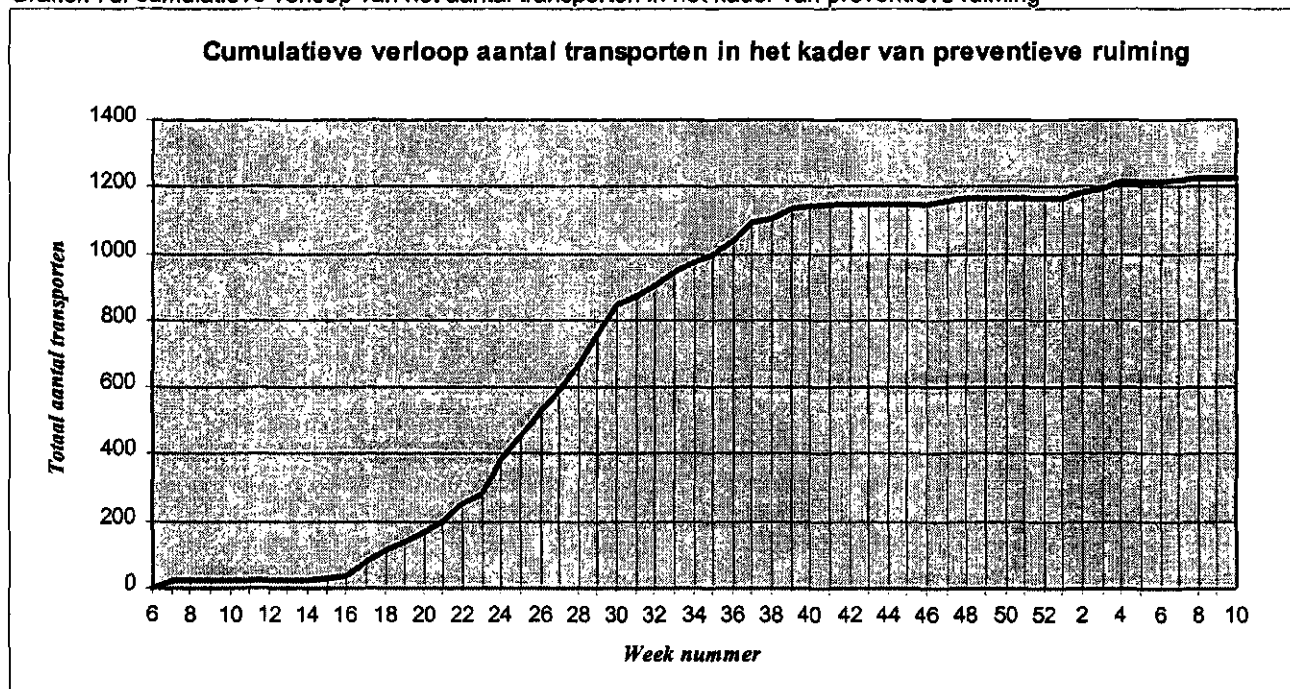
Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 7c: aantal transporten per week in het kader van preventieve ruiming

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 7d: cumulatieve verloop van het aantal transporten in het kader van preventieve ruiming

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

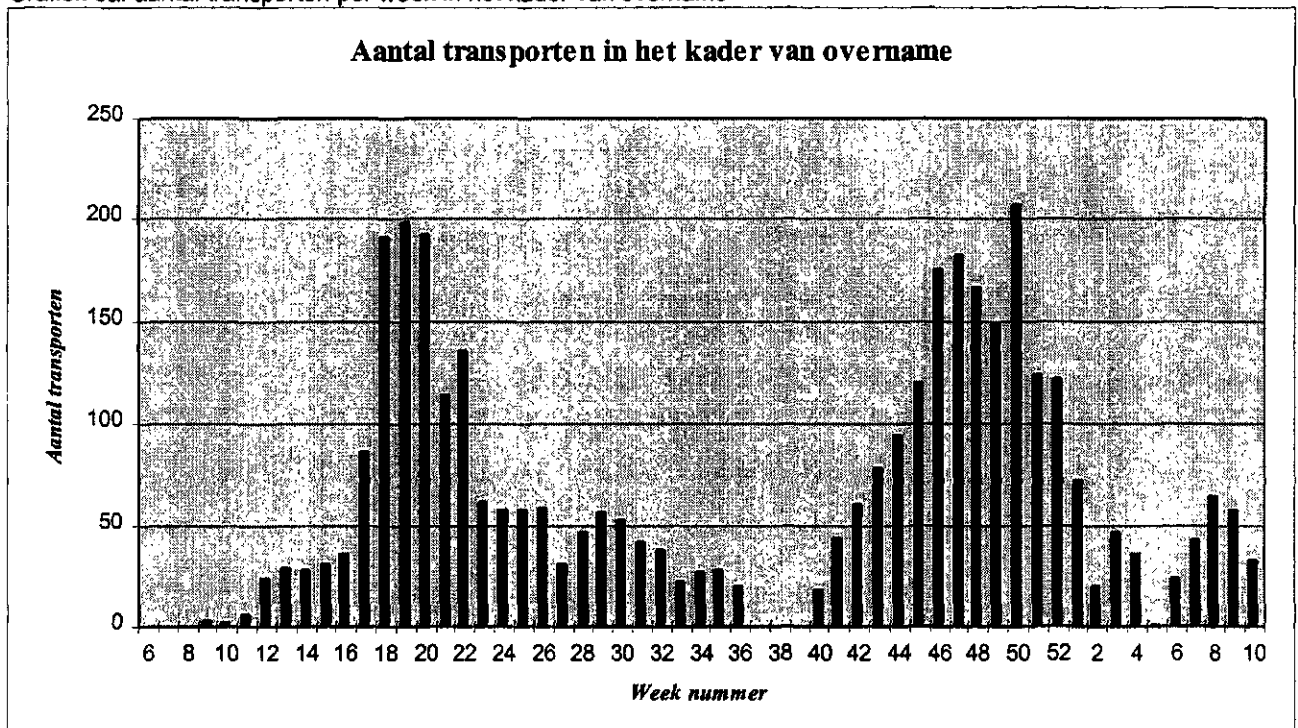
Tabel 7.2: aantal transporten in het kader van preventieve ruiming

Week	Aantal transporten in het kader van preventieve ruiming (cum.)	Aantal transporten in het kader van preventieve ruiming (per week)	Week	Aantal transporten in het kader van preventieve ruiming (cum.)	Aantal transporten in het kader van preventieve ruiming (per week)
6	0	0	35	1000	25
7	23	23	36	1037	37
8	23	0	37	1096	59
9	23	0	38	1103	7
10	23	0	39	1136	33
11	23	0	40	1143	7
12	23	0	41	1146	3
13	23	0	42	1148	2
14	23	0	43	1148	0
15	28	5	44	1148	0
16	36	8	45	1149	1
17	78	42	46	1150	1
18	112	34	47	1157	7
19	140	28	48	1165	8
20	171	31	49	1166	1
21	199	28	50	1166	0
22	250	51	51	1166	0
23	285	35	52	1166	0
24	387	102	1	1166	0
25	459	72	2	1182	16
26	529	70	3	1194	12
27	586	57	4	1215	21
28	668	82	5	1216	1
29	759	91	6	1216	0
30	848	89	7	1217	1
31	871	23	8	1225	8
32	903	32	9	1225	0
33	946	43	10	1225	0
34	975	29			

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

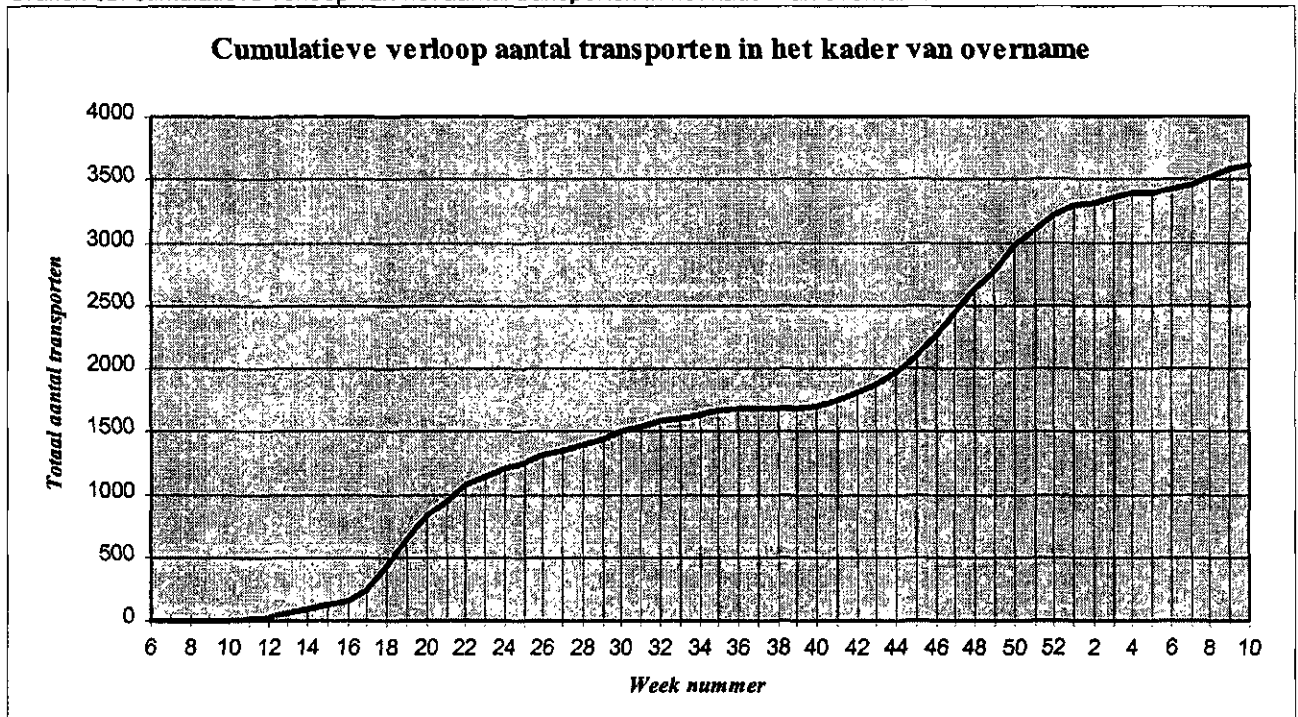
8. Aantal transporten in het kader van overname en opkoop

Grafiek 8a: aantal transporten per week in het kader van overname

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 8b: cumulatieve verloop van het aantal transporten in het kader van overname

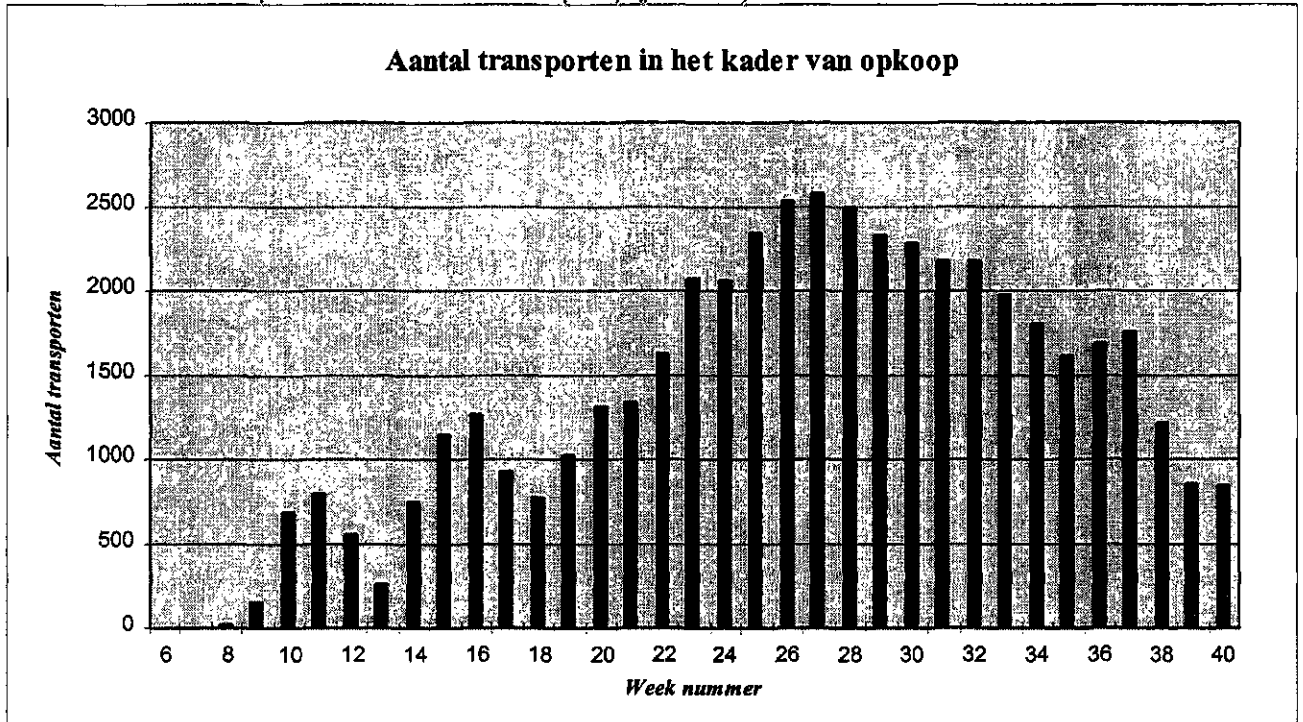
Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Tabel 8.1: aantal transporten in het kader van overname

Week	Aantal transporten in het kader van overname (cum.)	Aantal transporten in het kader van overname (per week)	Week	Aantal transporten in het kader van overname (cum.)	Aantal transporten in het kader van overname (per week)
6	0	0	35	1658	28
7	0	0	36	1678	20
8	0	0	37	1678	0
9	3	3	38	1678	0
10	5	2	39	1678	0
11	11	6	40	1696	18
12	35	24	41	1740	44
13	64	29	42	1801	61
14	92	28	43	1879	78
15	123	31	44	1973	94
16	159	36	45	2093	120
17	245	86	46	2269	176
18	436	191	47	2452	183
19	634	198	48	2619	167
20	826	192	49	2768	149
21	940	114	50	2975	207
22	1076	136	51	3099	124
23	1138	62	52	3221	122
24	1196	58	1	3293	72
25	1254	58	2	3313	20
26	1313	59	3	3360	47
27	1344	31	4	3396	36
28	1391	47	5	3397	1
29	1448	57	6	3421	24
30	1501	53	7	3464	43
31	1543	42	8	3528	64
32	1581	38	9	3586	58
33	1603	22	10	3619	33
34	1630	27			

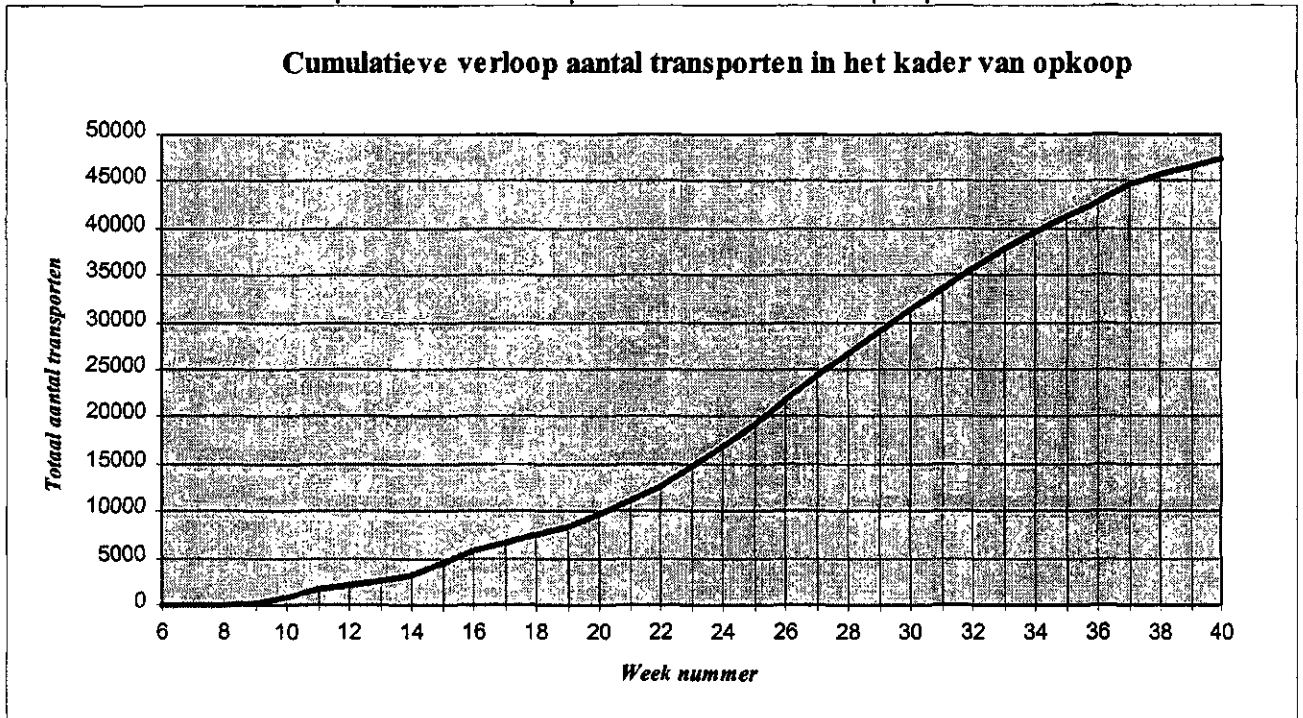
Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 8c: aantal transporten in het kader van de opkoop (per week)

Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

Grafiek 8d: cumulatieve verloop van het aantal transporten in het kader van de opkoop

Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

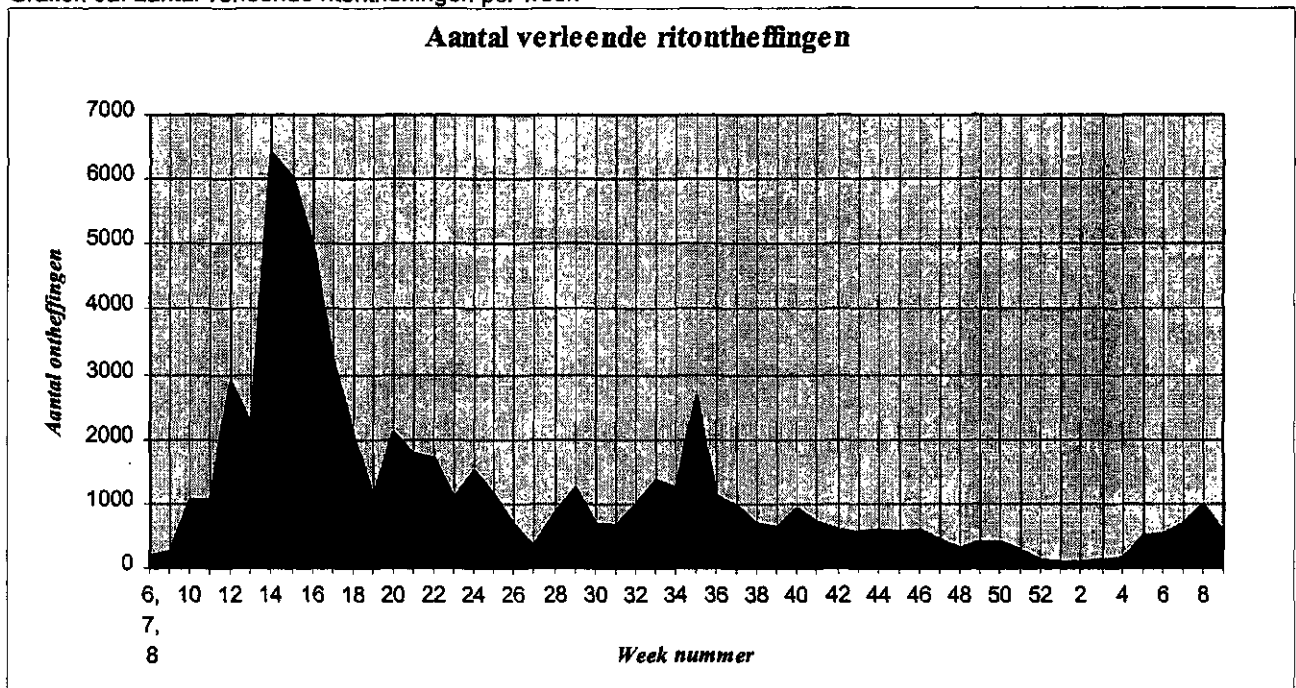
Tabel 8.2: aantal transporten in het kader van opkoop

Week	Aantal transporten in het kader van de opkoop (cum.)	Aantal transporten in het kader van de opkoop (per week)	Week	Aantal transporten in het kader van de opkoop (cum.)	Aantal transporten in het kader van de opkoop (per week)
6	0	0	24	16817	2061
7	0	0	25	19163	2346
8	29	29	26	21696	2533
9	181	152	27	24280	2584
10	876	695	28	26783	2503
11	1674	798	29	29116	2333
12	2241	567	30	31394	2278
13	2501	260	31	33572	2178
14	3250	749	32	35752	2180
15	4399	1149	33	37720	1968
16	5671	1272	34	39527	1807
17	6601	930	35	41144	1617
18	7377	776	36	42830	1686
19	8408	1031	37	44586	1756
20	9721	1313	38	45801	1215
21	11062	1341	39	46657	856
22	12692	1630	40	47511	854
23	14756	2064			

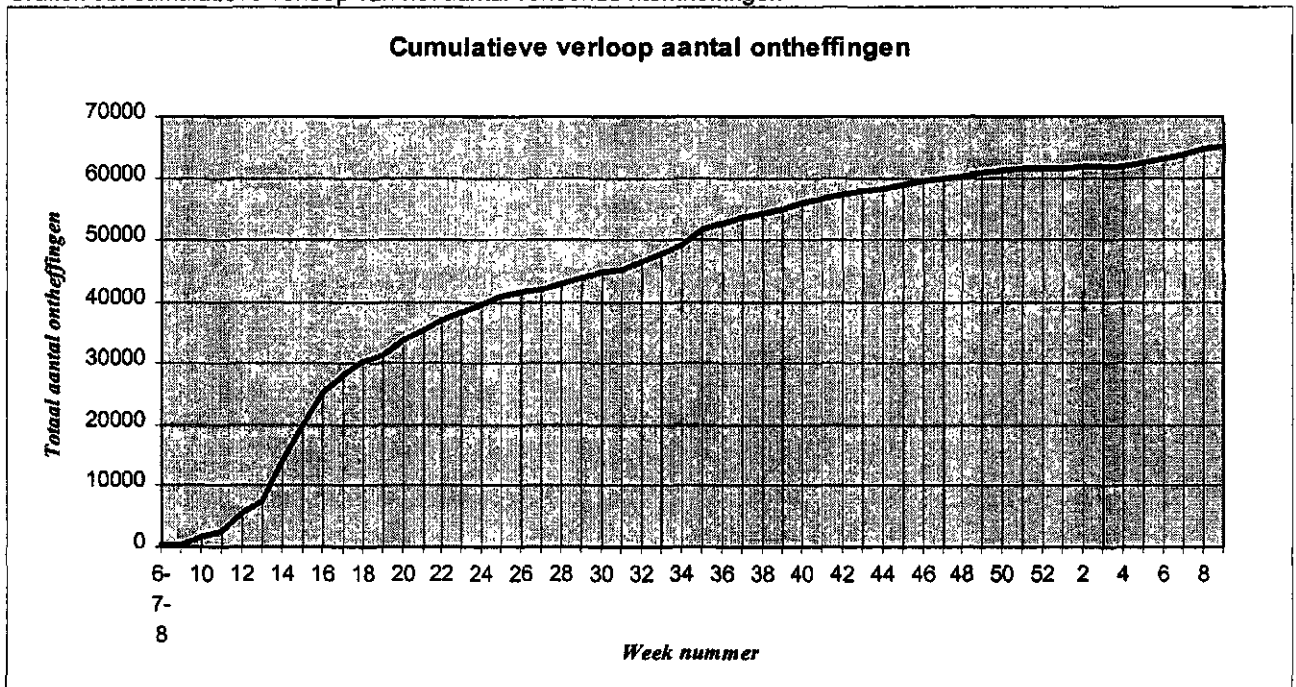
Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

9. Aantal verleende rintonheffingen

Grafiek 9a: aantal verleende rintonheffingen per week

Grafiek 9b: cumulatieve verloop van het aantal verleende rintonheffingen

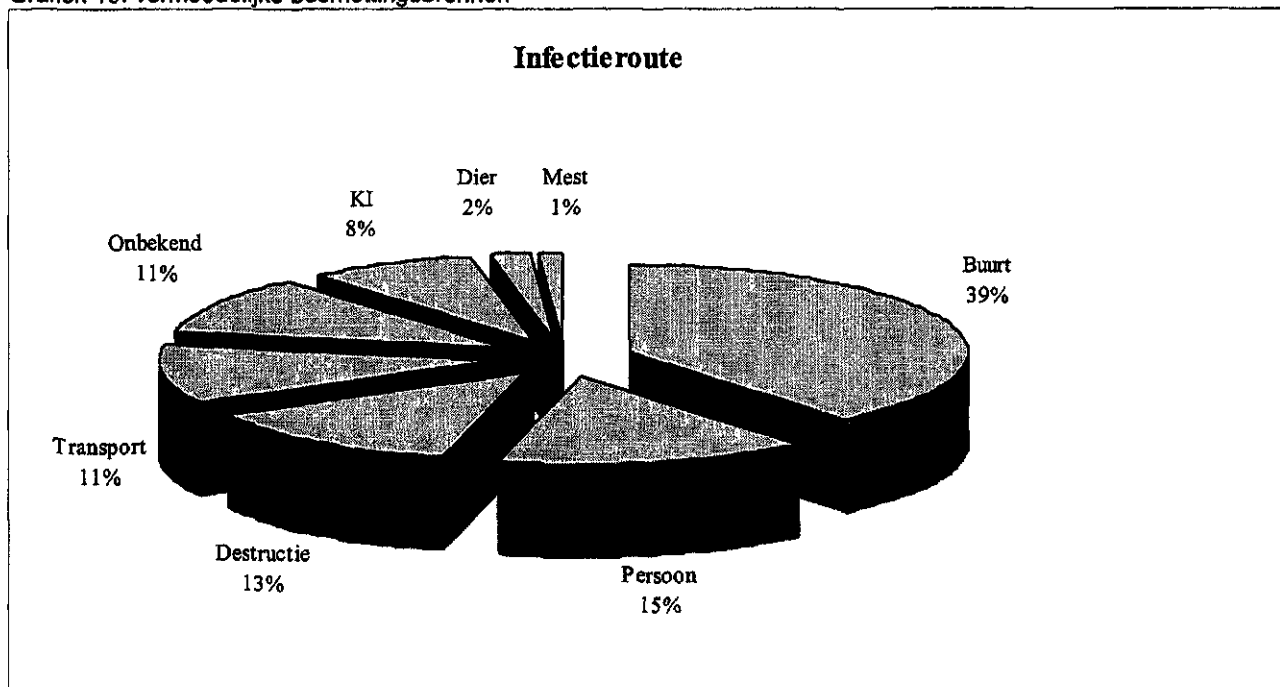
Tabel 9: aantal verleende rithoefingen

Week	Aantal ontheffingen (cum.)	Aantal ontheffingen (per week)	Week	Aantal ontheffingen (cum.)	Aantal ontheffingen (per week)	Week	Aantal ontheffingen (cum.)	Aantal ontheffingen (per week)
6-7-8	189	189	26	41501	673	44	58375	593
9	425	236	27	41856	355	45	58945	570
10	1472	1047	28	42722	866	46	59538	593
11	2519	1047	29	43964	1242	47	59983	445
12	5409	2890	30	44657	693	48	60302	319
13	7658	2249	31	45301	644	49	60722	420
14	14071	6413	32	46290	989	50	61115	393
15	20088	6017	33	47655	1365	51	61409	294
16	25052	4964	34	48910	1255	52	61524	115
17	28252	3200	35	51594	2684	1	61602	78
18	30342	2090	36	52713	1119	2	61692	90
19	31455	1113	37	53674	961	3	61810	118
20	33567	2112	38	54357	683	4	61960	150
21	35331	1764	39	54972	615	5	62449	489
22	37049	1718	40	55890	918	6	62974	525
23	38145	1096	41	56617	727	7	63652	678
24	39673	1528	42	57209	592	8	64661	1009
25	40828	1155	43	57782	573	9	65228	567

Bron: Bureau Ontheffingen

10. Overzicht van vermoedelijke besmettingsbronnen

Grafiek 10: vermoedelijke besmettingsbronnen

Bron: Afdeling Tracering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Tabel 10: vermoedelijke besmettingsbronnen

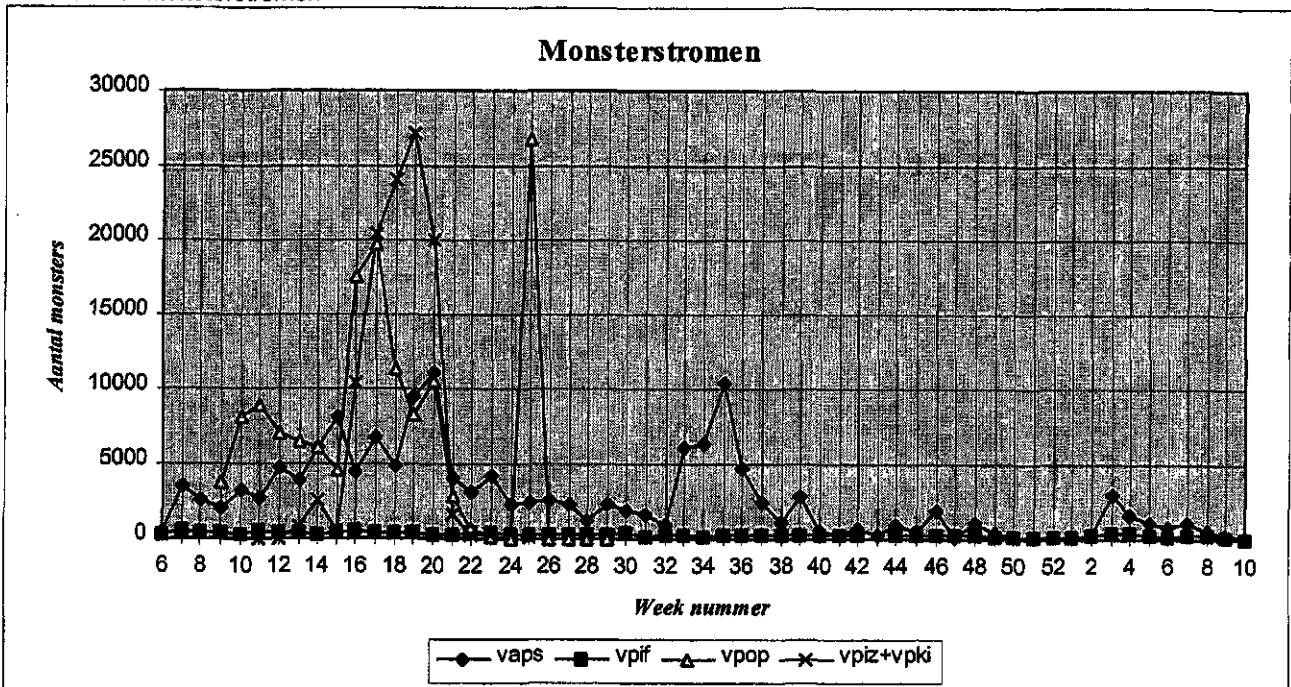
Infectiebron	in procenten
Buurt	39%
Persoon	15%
Destructie	13%
Transport	11%
Onbekend	11%
Kl	8%
Dier	2%
Mest	1%

Bron: Afdeling Tracering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

- Dier : introductie van het virus op een bedrijf door aanvoer van dieren van een besmet bedrijf
 - Kl route : introductie van het virus op een bedrijf door gebruik van besmet sperma
 - Transport : introductie van het virus op het bedrijf door besmette vrachtwagens, welke varkens op het bedrijf geladen hebben in het kader van de Opkoop
 - Buurt : infectieweg onbekend, maar ligging bedrijf nabij besmet bedrijf
 - Persoon : introductie van het virus op een bedrijf door middel van een persoon (of meegenomen middelen) welke eerder die dag op een besmet bedrijf is geweest
 - Destructie : introductie van het virus op een bedrijf door een besmette destructorwagen
 - Mestcontact : introductie van het virus op een bedrijf door aanvoer van infectueuze mest
- Voor de goede orde zij vermeld dat in hoofdstuk 3 van het tekstgedeelte een soortgelijk figuur voorkomt, waarbij onderscheid tussen 'destructie' en 'transport' niet wordt gemaakt. Onderhavige categorieën zijn geïntegreerd opgenomen onder de categorie 'transport'

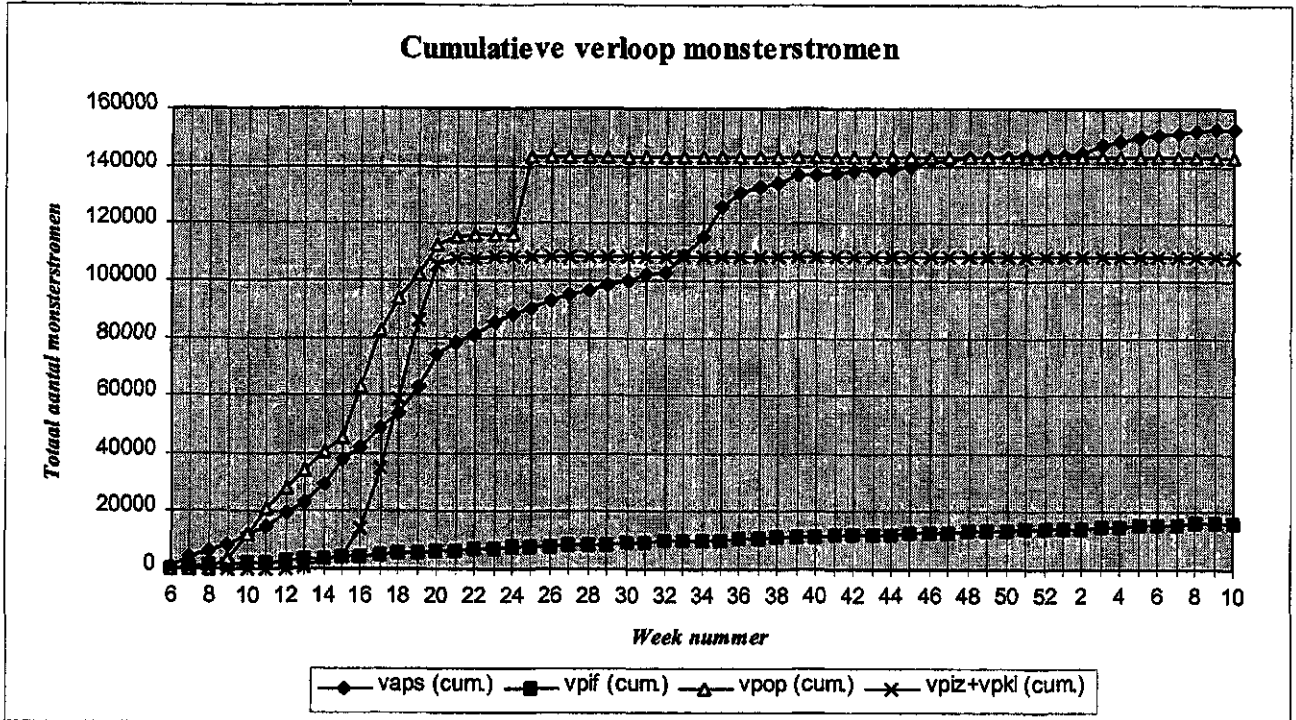
11. Monsterstromen

Grafiek 11a: monsterstromen

Bron: ID-DLO te Lelystad

Grafiek 11b: cumulatieve verloop monsterstromen

Bron: ID-DLO te Lelystad

Tabel 11: monsterstromen

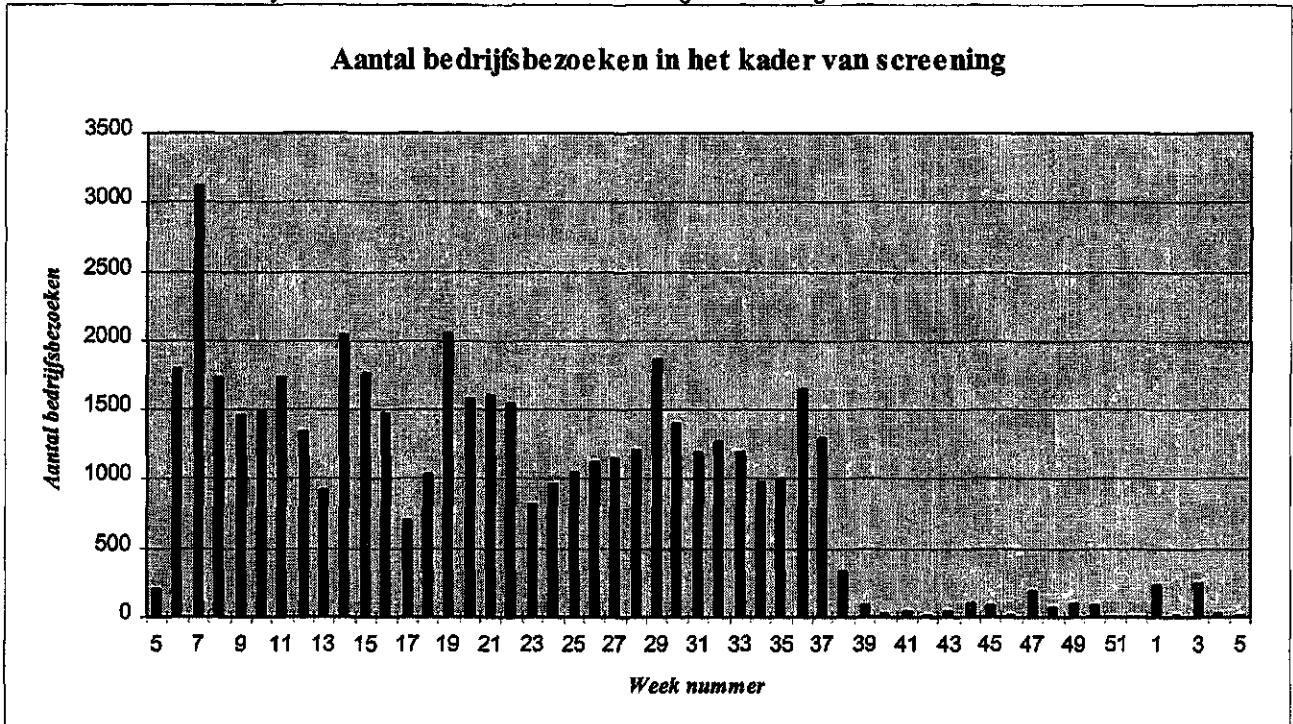
WK	VAPS (per week)	VPIE (per week)	VPOP (per week)	VPIZ- VPKI (per week)	Totaal aantal monsters (Gum)	Totaal aantal monsters (per week)	WK	VAPS (per week)	VPIE (per week)	VPOP (per week)	VPIZ- VPKI (per week)	Totaal aantal monsters (Gum)	Totaal aantal monsters (per week)
6	418	245	0	0	663	663	35	10385	207	0	0	386819	10592
7	3577	493	0	0	4733	4070	36	4705	259	0	0	391783	4964
8	2619	383	0	0	7735	3002	37	2428	217	0	0	394428	2645
9	2071	343	3740	0	13889	6154	38	1141	241	0	0	395810	1382
10	3286	309	8133	0	25617	11728	39	2866	236	0	0	398912	3102
11	2662	583	8888	35	37785	12168	40	502	288	0	0	399702	790
12	4667	457	7083	32	50024	12239	41	271	270	0	0	400243	541
13	3962	439	6483	755	61663	11639	42	610	225	0	0	401078	835
14	6090	226	6098	2521	76598	14935	43	233	0	0	0	401311	233
15	8041	443	4644	522	90248	13650	44	931	242	0	0	402484	1173
16	4487	587	17601	10394	123317	33069	45	540	222	0	0	403246	762
17	6809	427	19736	20339	170628	47311	46	1859	249	0	0	405354	2108
18	4863	394	11340	24105	211330	40702	47	198	223	0	0	405775	421
19	9403	400	8239	27118	256490	45160	48	1047	279	0	0	407101	1326
20	11141	333	10491	19979	298434	41944	49	448	197	0	0	407746	645
21	4010	292	2839	1685	307260	8826	50	186	202	0	0	408134	388
22	3149	360	685	288	311742	4482	51	137	187	0	0	408458	324
23	4238	383	152	203	316718	4976	52	172	135	0	0	408765	307
24	2248	301	40	0	319307	2589	1	125	92	0	0	408982	217
25	2398	292	26792	88	348877	29570	2	283	273	0	0	409538	556
26	2538	241	1	0	351657	2780	3	2955	361	0	0	412854	3316
27	2267	309	26	0	354259	2602	4	1653	390	0	0	414897	2043
28	1157	203	13	0	355632	1373	5	1124	246	0	0	416267	1370
29	2255	208	1	0	358096	2464	6	755	192	0	0	417214	947
30	1882	386	0	0	360364	2268	7	1103	243	0	0	418560	1346
31	1615	185	0	0	362164	1800	8	495	311	0	0	419366	806
32	887	246	0	0	363297	1133	9	303	150	0	0	419819	453
33	6130	255	0	0	369682	6385	10	101	49	0	0	419969	150
34	6349	196	0	0	376227	6545							

Bron: ID-DLO te Lelystad

- in bovenstaande tabel zijn uitsluitend monsterstromen opgenomen, die van significante invloed zijn geweest op het totale aantal monstersstromen
- VAPS = Serologie; VPIE = IFT; VPOP = Heparine opkoop; VPIZ+VPKI = Tonsillen/ Serologie KI

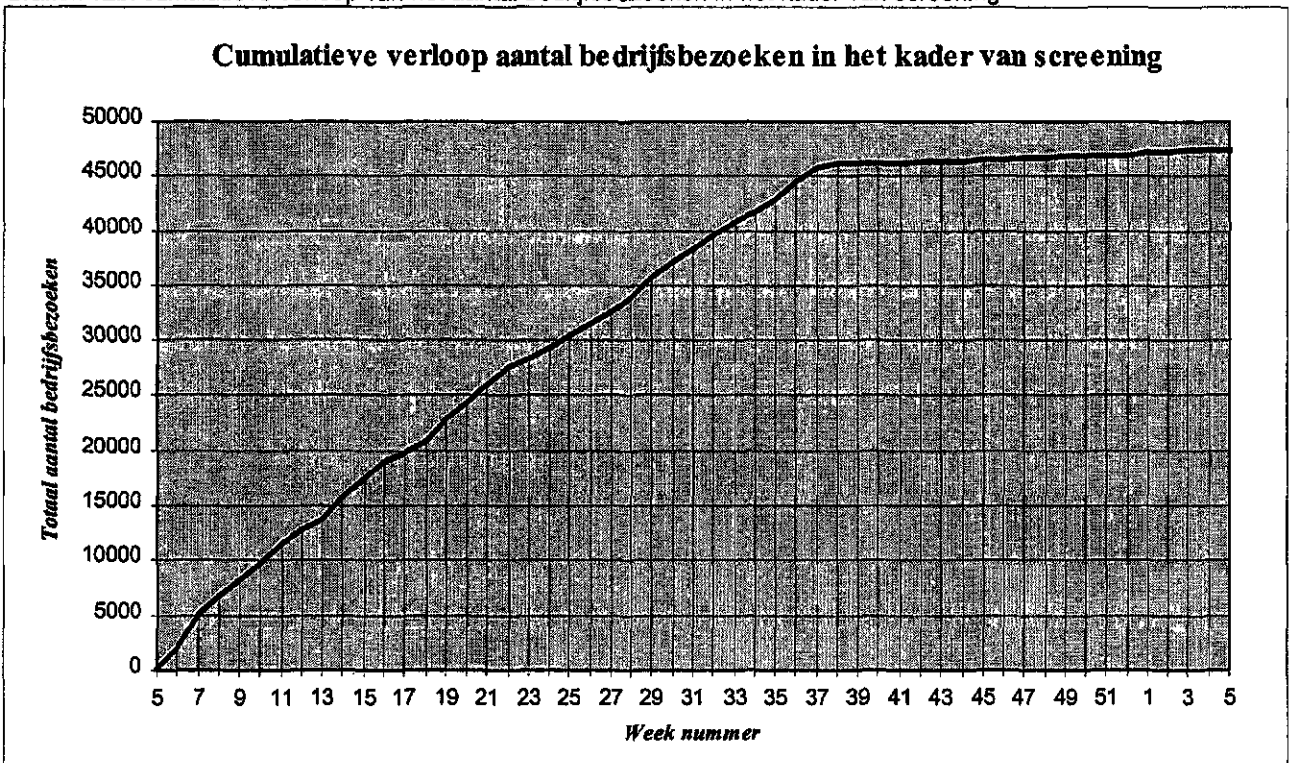
12. Aantal bedrijfsbezoeken in het kader van screening en tracering

Grafiek 12a: aantal bedrijfsbezoeken in het kader van screening en tracering

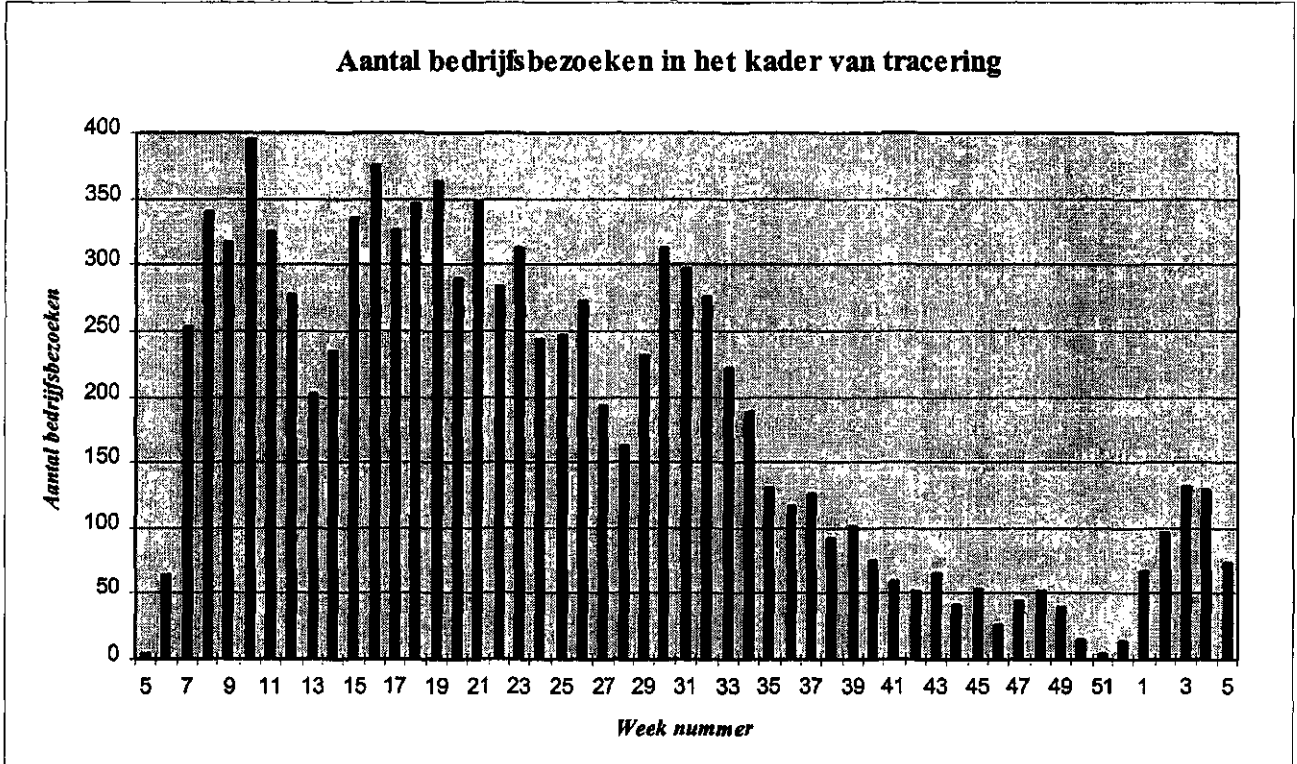
Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 12b: cumulatieve verloop van het aantal bedrijfsbezoeken in het kader van screening

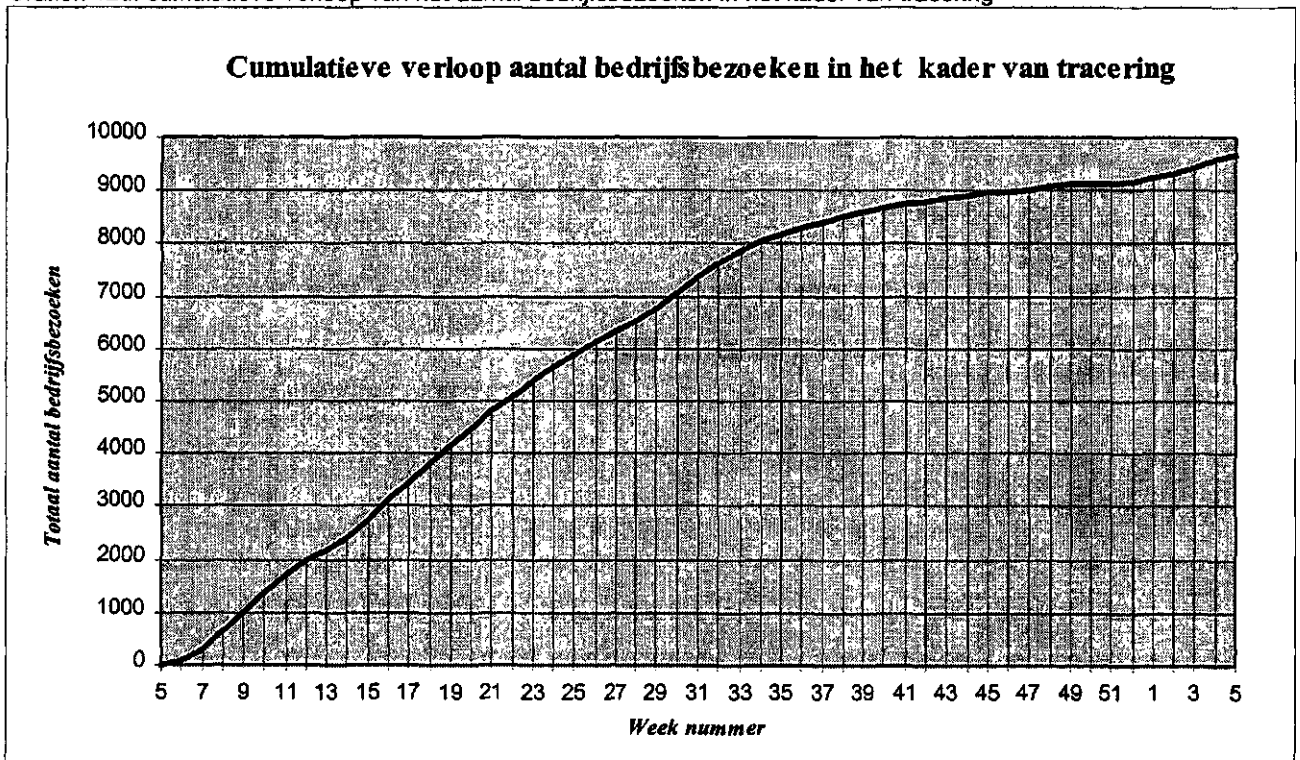
Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 12c: aantal bedrijfsbezoeken in het kader van tracering

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Grafiek 12d: cumulatieve verloop van het aantal bedrijfsbezoeken in het kader van tracering

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

Tabel 12: aantal bedrijfsbezoeken in het kader van screening en tracering

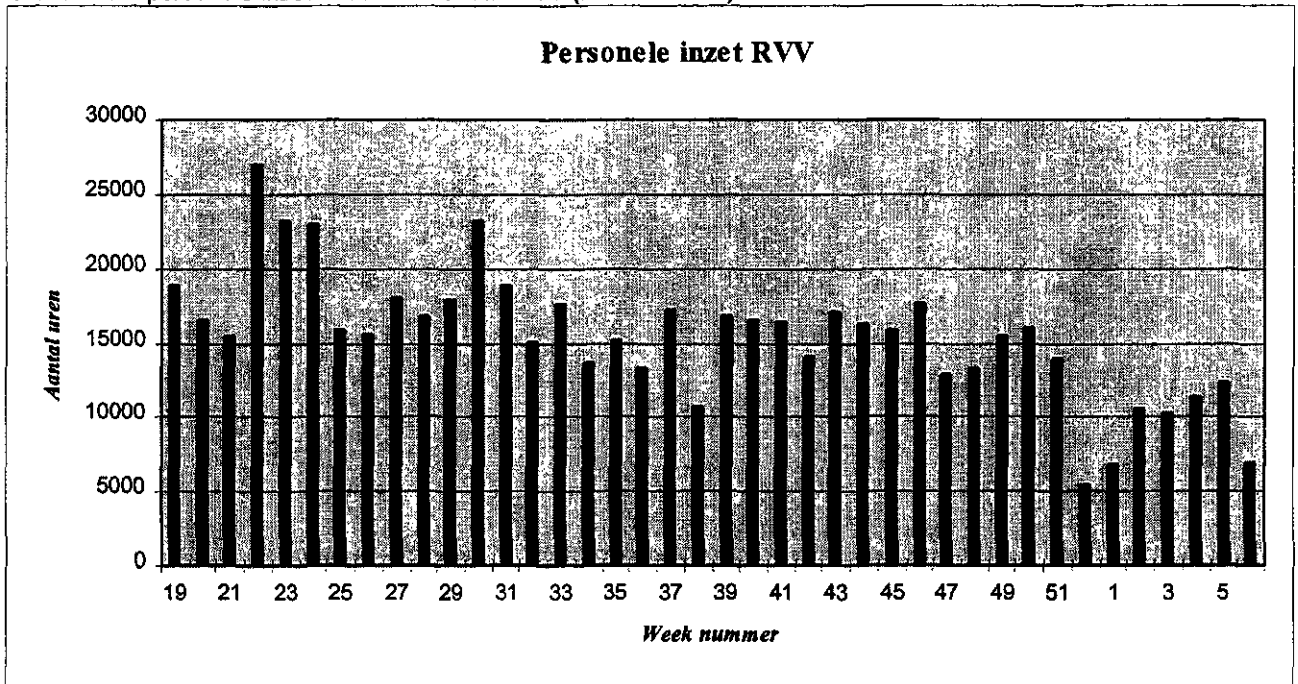
Week	Screening (cum.)	Screening (per week)	Tracering (cum.)	Tracering (per week)	Week	Screening (cum.)	Screening (per week)	Tracering (cum.)	Tracering (per week)
5	201	201	4	4	32	39609	1272	7630	276
6	1989	1788	69	65	33	40805	1196	7852	222
7	5110	3121	322	253	34	41787	982	8040	188
8	6848	1738	662	340	35	42794	1007	8171	131
9	8302	1454	980	318	36	44445	1651	8287	116
10	9789	1487	1375	395	37	45749	1304	8413	126
11	11531	1742	1700	325	38	46081	332	8505	92
12	12873	1342	1978	278	39	46172	91	8606	101
13	13785	912	2180	202	40	46202	30	8681	75
14	15828	2043	2415	235	41	46239	37	8741	60
15	17587	1759	2750	335	42	46257	18	8793	52
16	19057	1470	3125	375	43	46297	40	8859	66
17	19760	703	3452	327	44	46398	101	8901	42
18	20799	1039	3799	347	45	46483	85	8954	53
19	22858	2059	4162	363	46	46493	10	8980	26
20	24426	1568	4451	289	47	46678	185	9025	45
21	26036	1610	4799	348	48	46746	68	9077	52
22	27577	1541	5082	283	49	46841	95	9117	40
23	28387	810	5395	313	50	46932	91	9132	15
24	29348	961	5638	243	51	46938	6	9137	5
25	30402	1054	5884	246	52	46939	1	9151	14
26	31519	1117	6157	273	1	47175	236	9218	67
27	32669	1150	6350	193	2	47193	18	9314	96
28	33876	1207	6513	163	3	47443	250	9446	132
29	35744	1868	6744	231	4	47478	35	9575	129
30	37142	1398	7056	312	5	47489	11	9648	73
31	38337	1195	7354	298					
					1032		47489		9648

Bron: Afdeling Automatisering Crisiscentrum Varkenspestbestrijding

- bovengenoemde gegevens zijn uitgezonderd het aantal bedrijfsbezoeken in het kader van tussenscreening

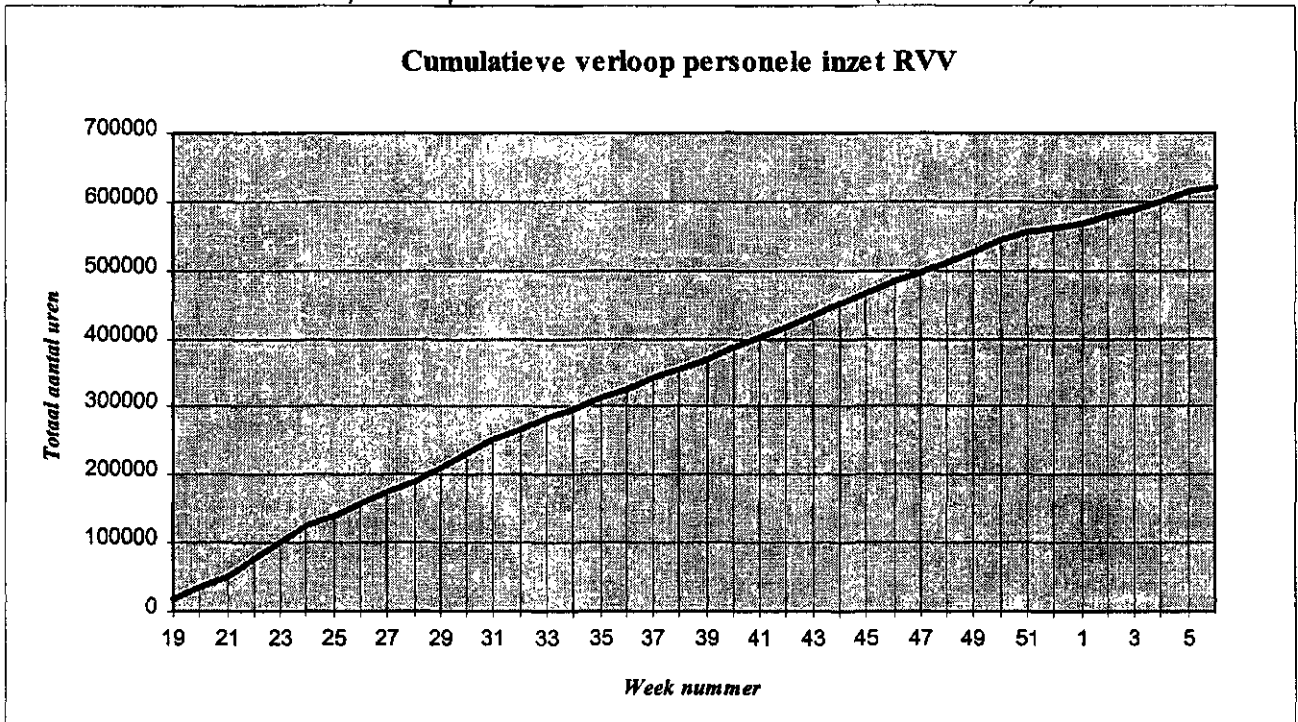
13. Inzet personeel onder beheer van de RVV tijdens KVP (1 mei '97 t/m 22 febr. '98)

Grafiek 13a: personele inzet onder beheer van RVV (in aantal uren)

Bron: RVV te Voorburg

Grafiek 13b: cumulatieve verloop van de personele inzet onder beheer van RVV (in aantal uren)

Bron: RVV te Voorburg

Tabel 13: personele inzet onder beheer van RVV (in aantal uren)

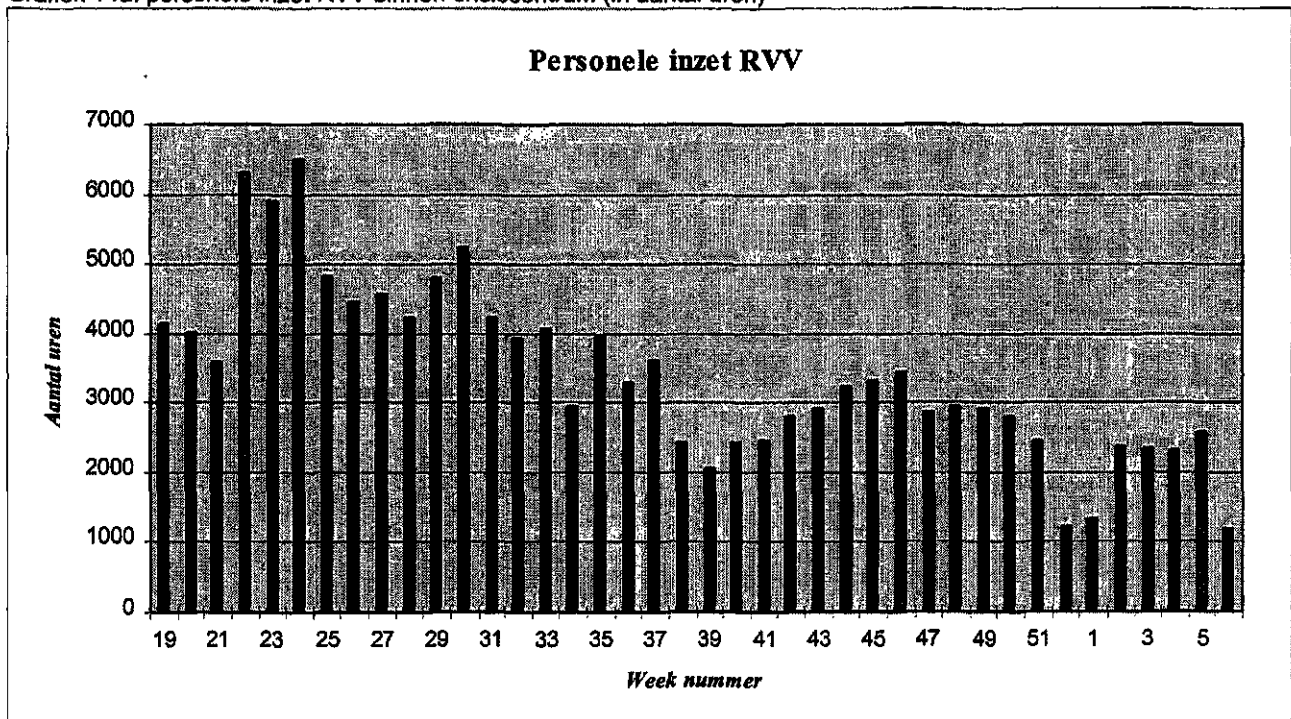
Week	RVV (cum.)	RVV (per week)	Week	RVV (cum.)	RVV (per week)
19	18848	18848	39	370152	16780
20	35355	16507	40	386721	16569
21	50868	15514	41	403117	16396
22	77865	26997	42	417192	14075
23	101144	23279	43	434339	17147
24	124076	22932	44	450651	16312
25	139952	15876	45	466580	15929
26	155508	15556	46	484294	17714
27	173615	18107	47	497235	12942
28	190458	16842	48	510581	13346
29	208423	17966	49	526058	15477
30	231576	23153	50	542134	16076
31	250450	18874	51	556084	13950
32	265528	15078	52	561575	5492
33	283137	17609	1	568369	6794
34	296813	13676	2	578900	10532
35	312049	15236	3	589222	10322
36	325395	13346	4	600641	11419
37	342646	17252	5	612963	12322
38	353372	10726	6	619856	6893

Bron: RVV te Voorburg

- gegevens uitsluitend beschikbaar vanaf 1 mei '97

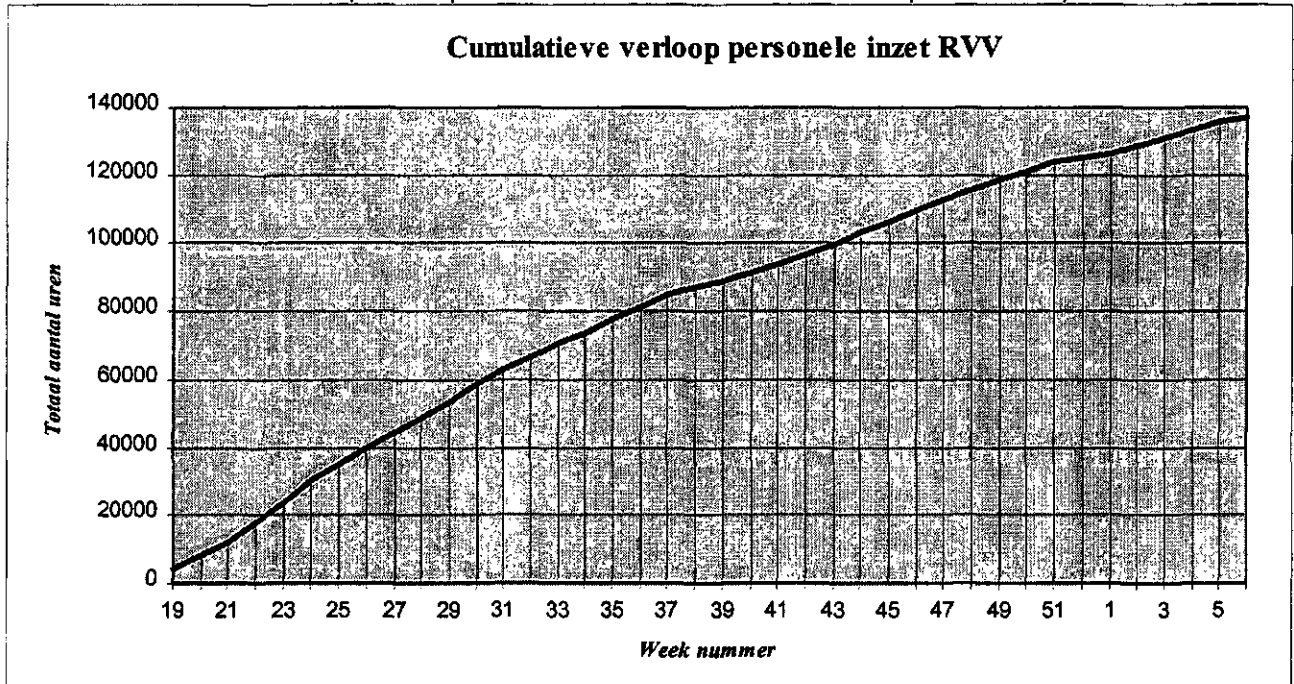
14. Inzet personeel RVV binnen crisiscentrum (1 mei '97 t/m 22 febr. '98)

Grafiek 14a: personele inzet RVV binnen crisiscentrum (in aantal uren)

Bron: RVV te Voorburg

Grafiek 14b: cumulatieve verloop van de personele inzet RVV binnen crisiscentrum (in aantal uren)

Bron: RVV te Voorburg

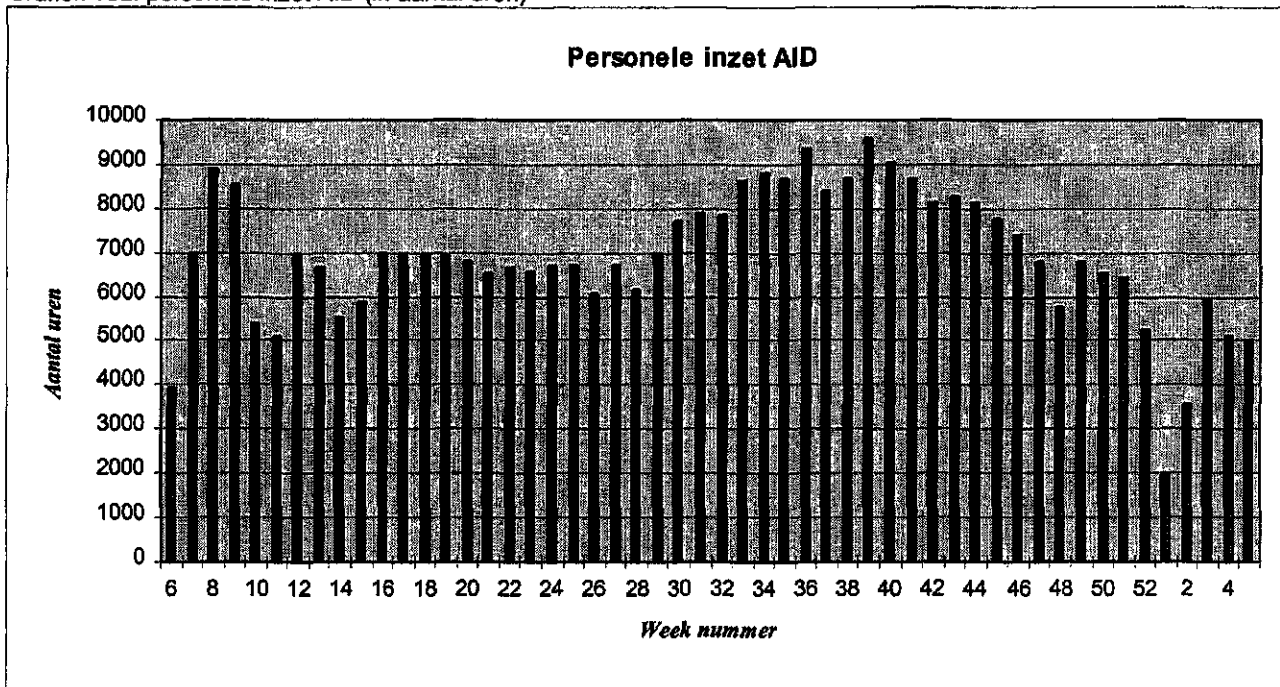
Tabel 14: personele inzet RVV binnen crisiscentrum (in aantal uren)

Week	RVV (cum.)	RVV (per week)	Week	RVV (cum.)	RVV (per week)
19	4140	4140	39	89090	2043
20	8146	4006	40	91516	2426
21	11732	3586	41	93978	2462
22	18030	6298	42	96787	2809
23	23944	5914	43	99717	2930
24	30438	6494	44	102966	3250
25	35271	4833	45	106279	3313
26	39718	4447	46	109729	3449
27	44301	4583	47	112580	2851
28	48512	4211	48	115536	2956
29	53300	4788	49	118460	2924
30	58534	5234	50	121258	2798
31	62760	4226	51	123726	2468
32	66698	3938	52	124939	1213
33	70788	4090	1	126283	1344
34	73749	2961	2	128661	2378
35	77718	3969	3	131013	2352
36	81005	3287	4	133328	2315
37	84627	3623	5	135890	2562
38	87048	2420	6	137066	1176

Bron: RVV te Voorburg

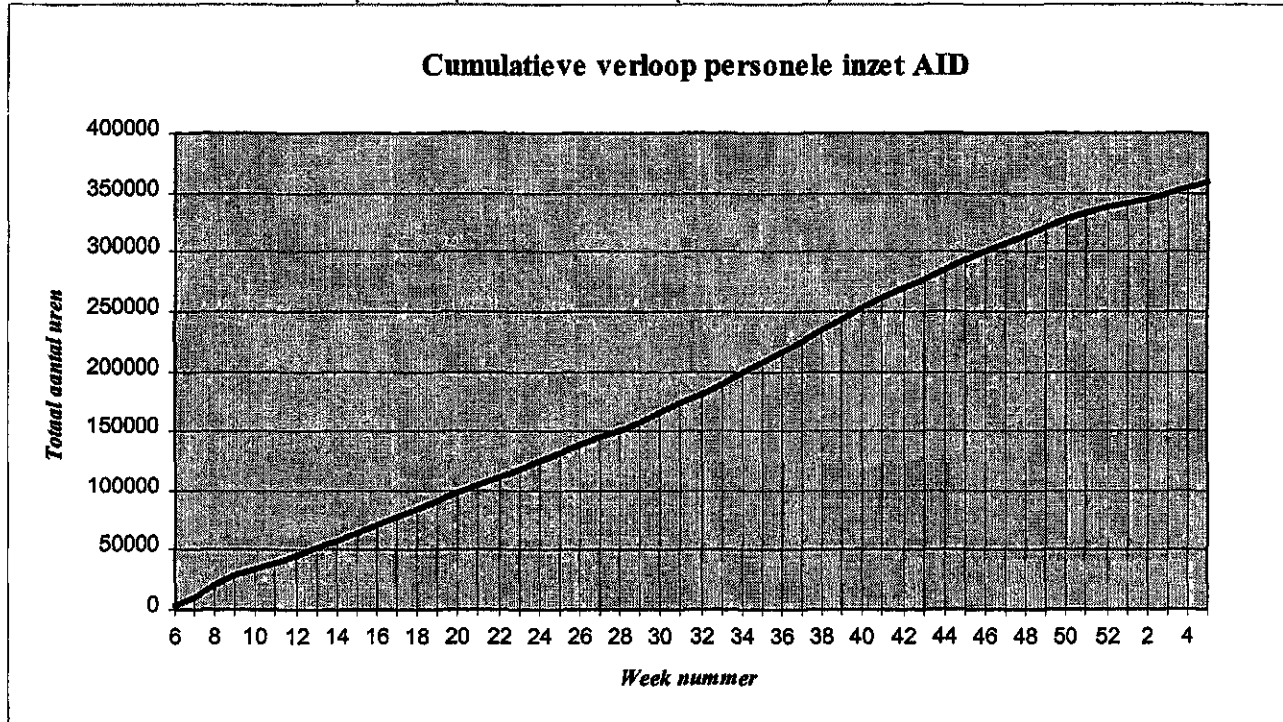
15. Inzet personeel AID

Grafiek 15a: personele inzet AID (in aantal uren)

Bron: AID te Kerkrade

Grafiek 15b: Cumulatieve verloop van de personele inzet AID (in aantal uren)

Bron: AID te Kerkrade

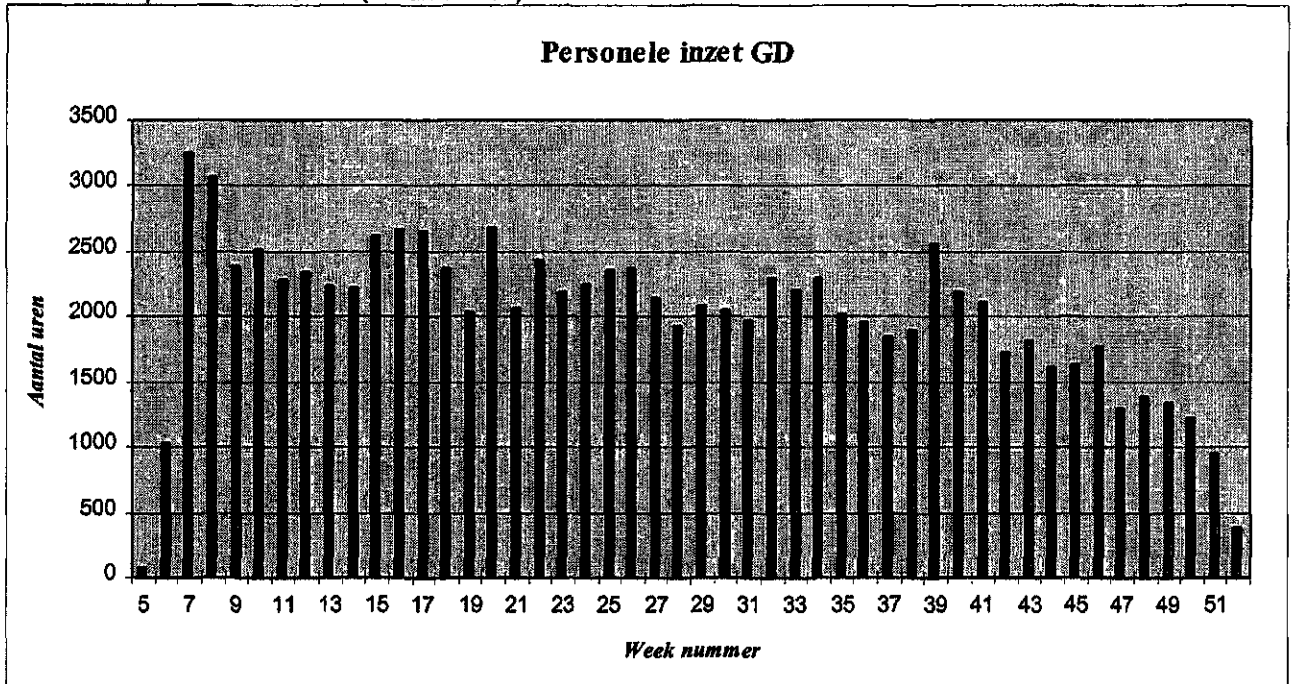
Tabel 15: personele inzet AID (in aantal uren)

Week	AID (cum.)	AID (in aantal uren)	Week	AID (cum.)	AID (in aantal uren)
6	3920	3920	32	181230	7840
7	10920	7000	33	189840	8610
8	19810	8890	34	198660	8820
9	28350	8540	35	207340	8680
10	33740	5390	36	216720	9380
11	38850	5110	37	225120	8400
12	45850	7000	38	233800	8680
13	52500	6650	39	243390	9590
14	58030	5530	40	252420	9030
15	63910	5880	41	261100	8680
16	70910	7000	42	269220	8120
17	77910	7000	43	277480	8260
18	84910	7000	44	285600	8120
19	91840	6930	45	293370	7770
20	98630	6790	46	300790	7420
21	105140	6510	47	307580	6790
22	111790	6650	48	313320	5740
23	118370	6580	49	320110	6790
24	125090	6720	50	326620	6510
25	131810	6720	51	333060	6440
26	137900	6090	52	338310	5250
27	144620	6720	1	340270	1960
28	150780	6160	2	343840	3570
29	157780	7000	3	349790	5950
30	165480	7700	4	354900	5110
31	173390	7910	5	359940	5040
			Totaal		359940

Bron: AID te Kerkrade

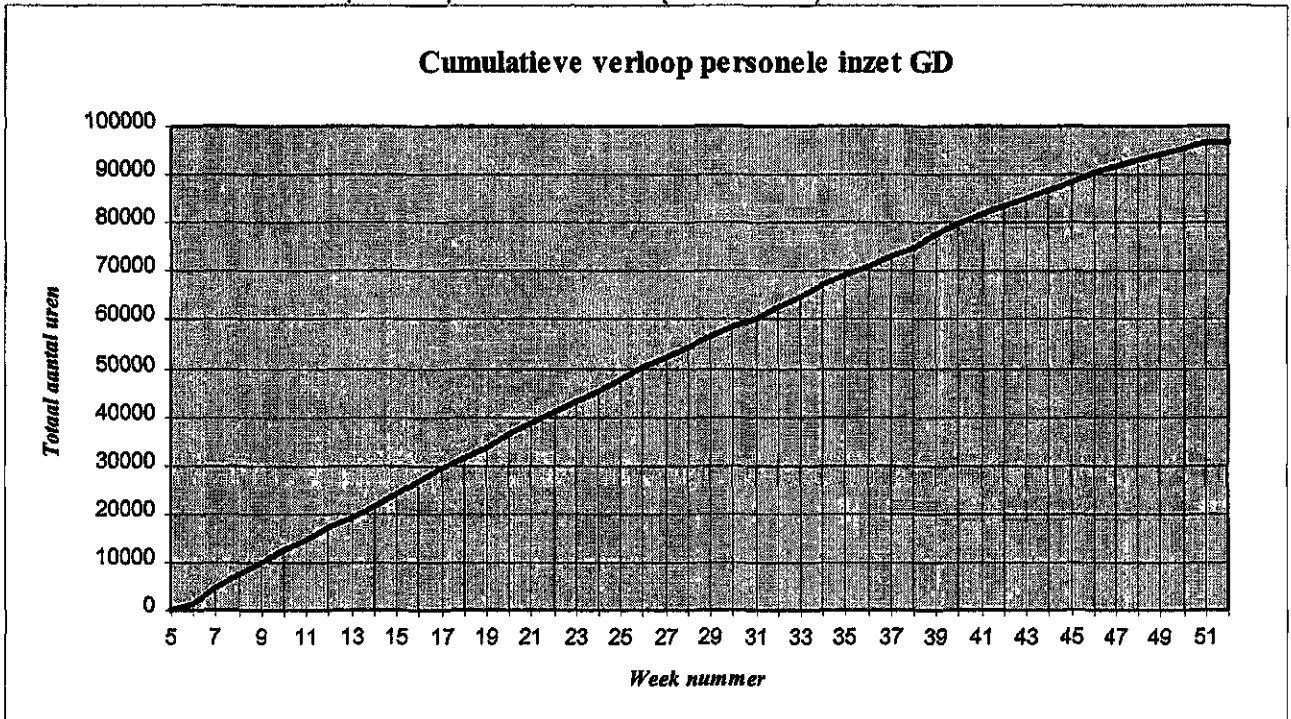
16. Inzet personeel GD

Grafiek 16a: personele inzet GD (in aantal uren)

Bron: GD te Boxtel

Grafiek 16b: cumulatieve verloop van de personele inzet GD (in aantal uren)

Bron: GD te Boxtel

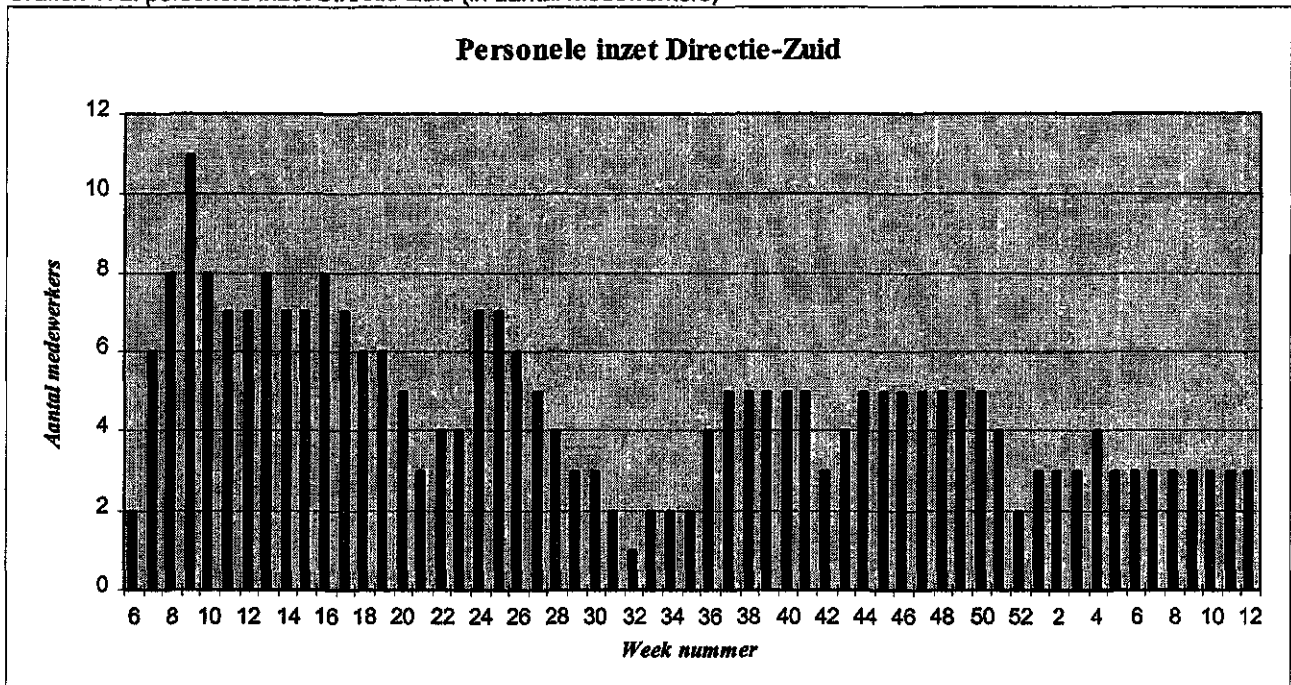
Tabel 16: personele inzet GD (in aantal uren)

Week	GD (cum.)	GD (per week)	Week	GD (cum.)	GD (per week)
5	84	84	29	56278	2082
6	1114	1030	30	58332	2054
7	4372	3258	31	60300	1968
8	7441	3070	32	62600	2300
9	9824	2383	33	64808	2208
10	12336	2512	34	67105	2297
11	14621	2285	35	69124	2019
12	16959	2338	36	71080	1956
13	19198	2239	37	72938	1858
14	21411	2214	38	74838	1900
15	24030	2619	39	77402	2564
16	26704	2674	40	79590	2188
17	29359	2655	41	81697	2108
18	31726	2367	42	83430	1733
19	33769	2043	43	85255	1825
20	36447	2678	44	86875	1621
21	38519	2073	45	88510	1635
22	40960	2441	46	90283	1772
23	43155	2195	47	91575	1293
24	45410	2255	48	92956	1381
25	47768	2358	49	94296	1340
26	50138	2371	50	95511	1216
27	52274	2136	51	96475	964
28	54197	1923	52	96862	387
			Totaal		96862

Bron: GD te Boxtel

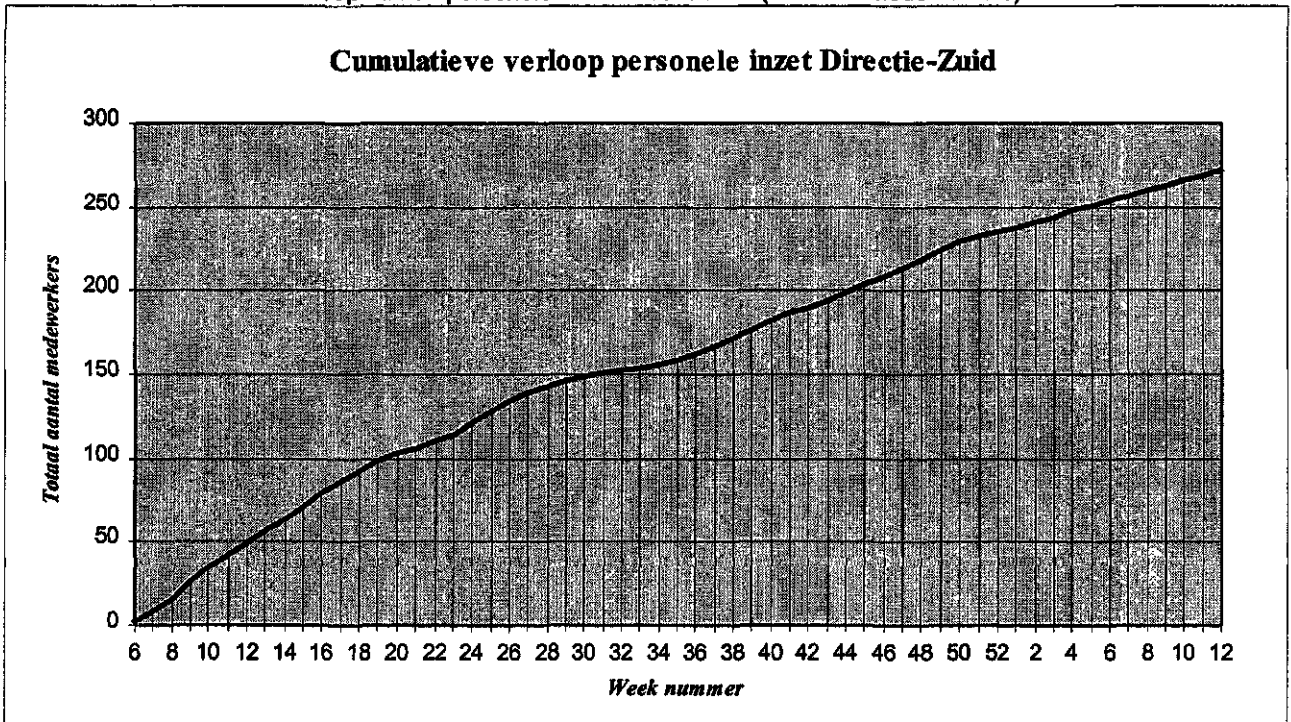
17. Inzet personeel Directie-Zuid

Grafiek 17a: personele inzet Directie-Zuid (in aantal medewerkers)

Bron: Ministerie LNV Directie-Zuid

Grafiek 17b: cumulatieve verloop van de personele inzet Directie-Zuid (in aantal medewerkers)

Bron: Ministerie LNV Directie-Zuid

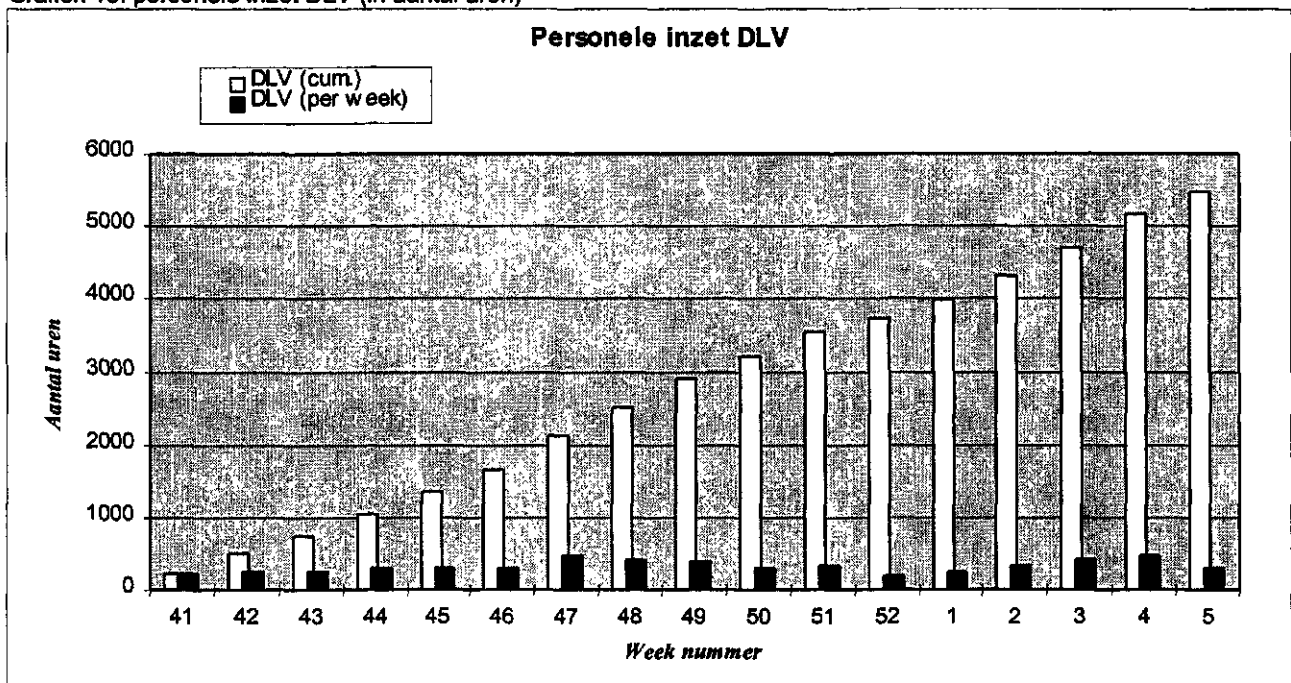
Tabel 17: personele inzet Directie-Zuid (in aantal medewerkers)

Week	Directie-Zuid (cum.)	Directie-Zuid (per week)	Week	Directie-Zuid (cum.)	Directie-Zuid (per week)	Week	Directie-Zuid (cum.)	Directie-Zuid (per week)
6	2	2	26	134	6	45	204	5
7	8	6	27	139	5	46	209	5
8	16	8	28	143	4	47	214	5
9	27	11	27	139	5	48	219	5
10	35	8	28	143	4	49	224	5
11	42	7	30	149	3	50	229	5
12	49	7	31	151	2	51	233	4
13	57	8	32	152	1	52	235	2
14	64	7	33	154	2	1	236	3
15	71	7	34	156	2	2	241	3
16	79	8	35	158	2	3	244	3
17	86	7	36	162	4	4	248	4
18	92	6	37	167	5	5	251	3
19	98	6	38	172	5	6	254	3
20	103	5	39	177	5	7	257	3
21	106	3	40	182	5	8	260	3
22	110	4	41	187	5	9	263	3
23	114	4	42	190	3	10	266	3
24	121	7	43	194	4	11	269	3
25	128	7	44	199	5	12	272	3

Bron: Ministerie LNV Directie-Zuid

18. Inzet personeel DLV

Grafiek 18: personele inzet DLV (in aantal uren)

Bron: DLV te Wageningen

Tabel 18: personele inzet DLV (in aantal uren)

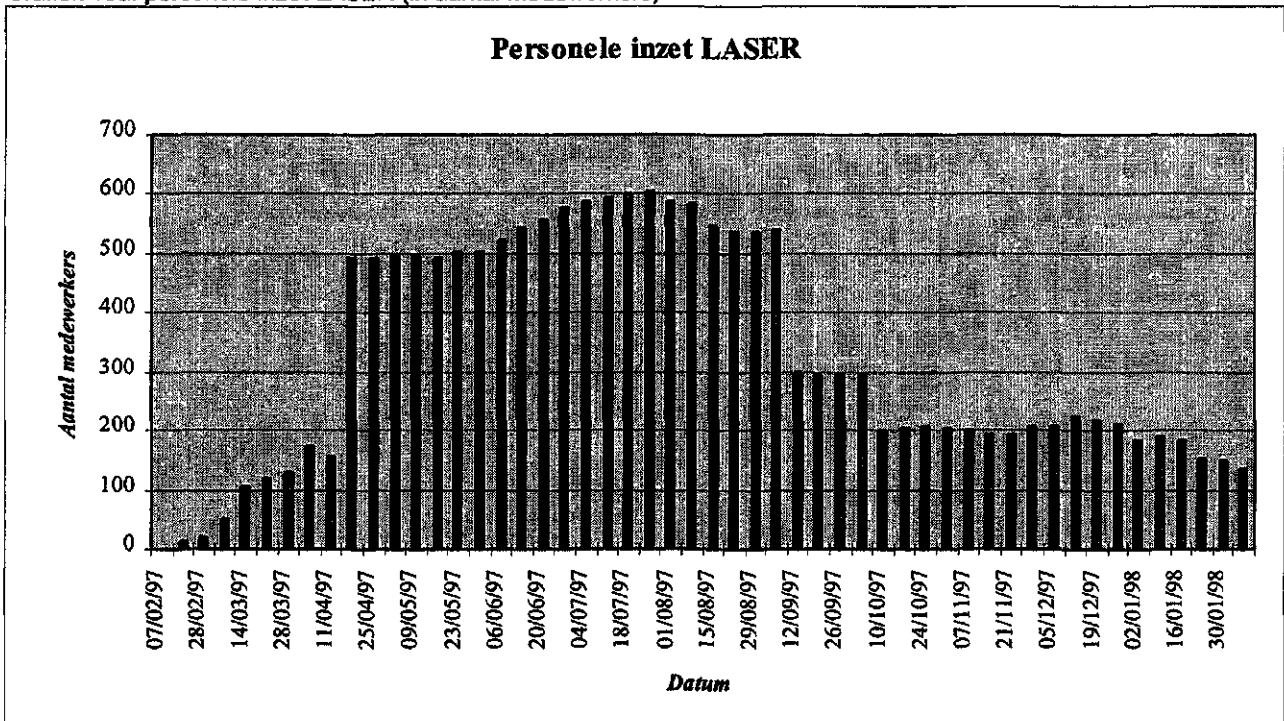
Week	DLV (cum.)	DLV (per week)	Week	DLV (cum.)	DLV (per week)
15-40	13716	-	49	16629	385
41	13948	232	50	16935	306
42	14210	262	51	17262	326
43	14468	259	52	17453	191
44	14761	293	1	17693	240
45	15060	300	2	18027	334
46	15370	310	3	18430	403
47	15835	465	4	18891	461
48	16244	410	5	19192	302

Bron: DLV te Wageningen

- naar opgave van DLV bedroeg gedurende de weken 15 t/m 40 het cumulatief aantal uren ingezet personeel 13.716 .

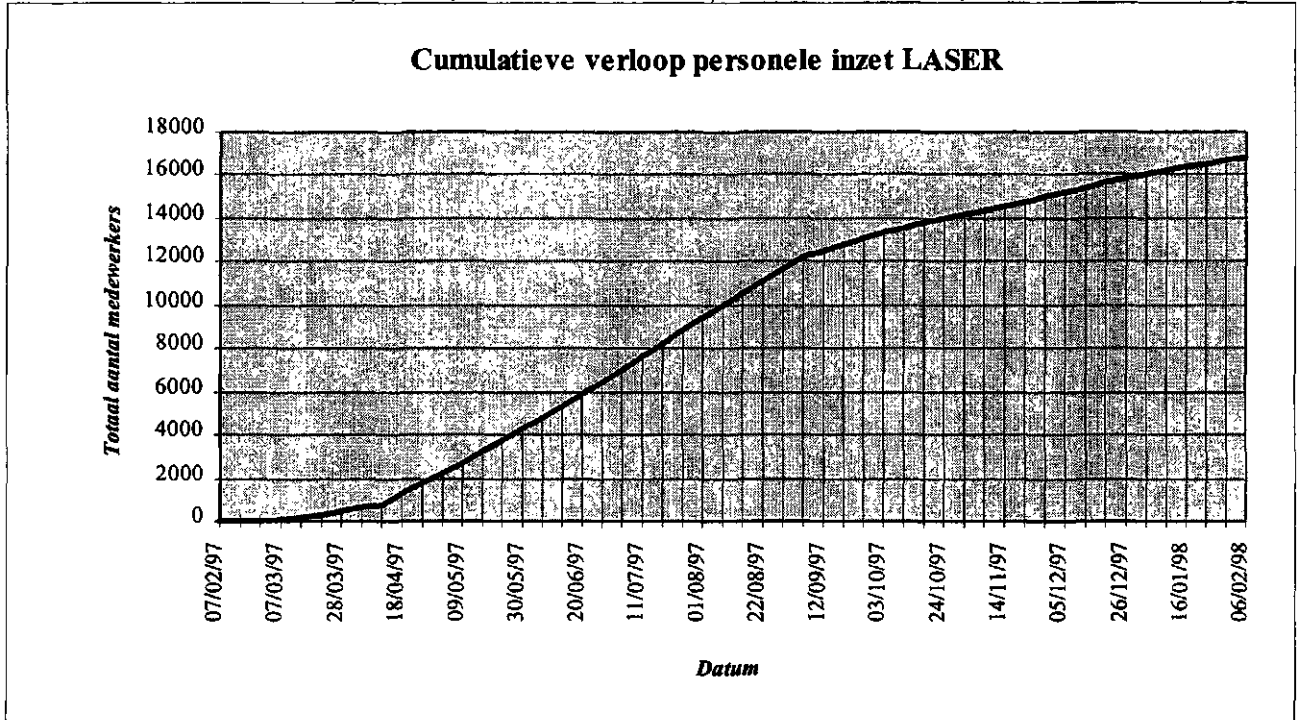
19. Inzet personeel LASER

Grafiek 19a: personele inzet LASER (in aantal medewerkers)

Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

Grafiek 19b: cumulatieve verloop van de personele inzet LASER (in aantal medewerkers)

Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

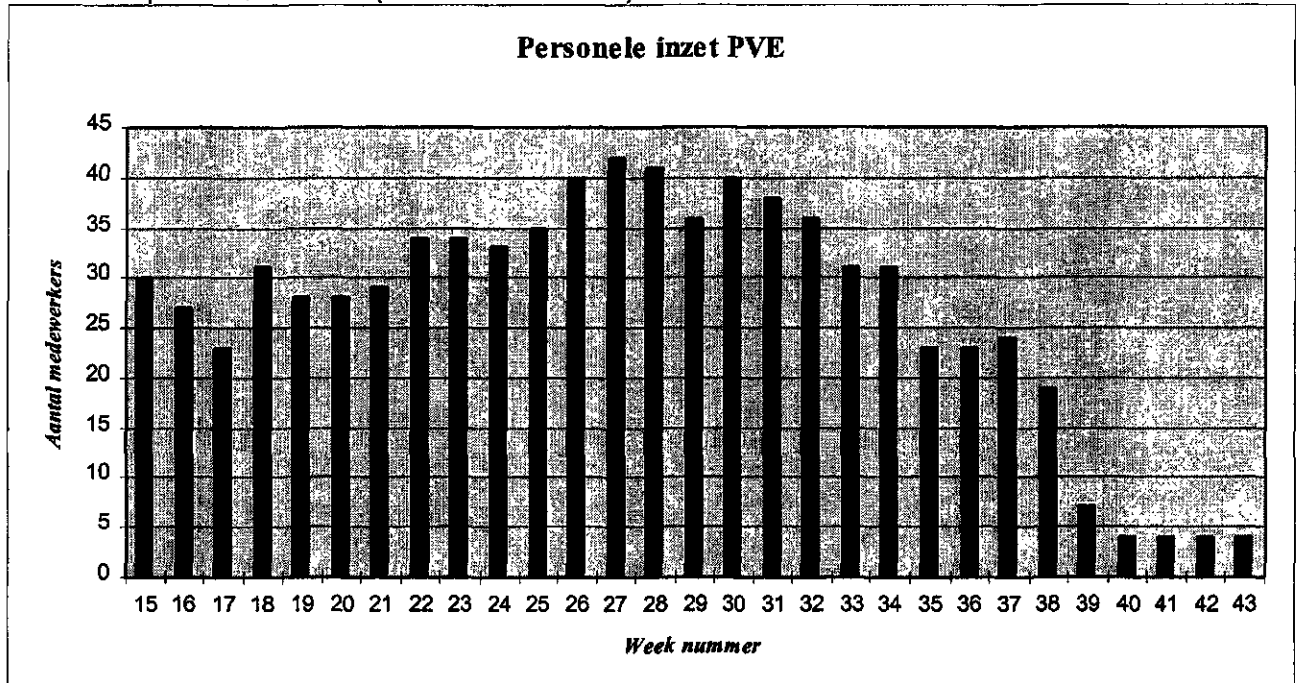
Tabel 19: personele inzet LASER (in aantal medewerkers)

Datum	LASER (Gijn.)	LASER (Deel/66,3)	Datum	LASER (Gijn.)	LASER (Deel/week)
07/02/97	0	0	15/08/97	10606	548
17/02/97	15	15	22/08/97	11143	537
28/02/97	34	19	29/08/97	11680	537
07/03/97	86	52	05/09/97	12220	540
14/03/97	193	107	12/09/97	12520	300
21/03/97	311	118	19/09/97	12817	297
28/03/97	439	128	26/09/97	13113	296
04/04/97	612	173	03/10/97	13407	294
11/04/97	812	200	10/10/97	13609	202
18/04/97	1306	494	17/10/97	13814	205
25/04/97	1800	494	24/10/97	14021	207
02/05/97	2295	495	31/10/97	14226	205
09/05/97	2791	496	07/11/97	14425	199
16/05/97	3285	494	14/11/97	14618	193
23/05/97	3789	504	21/11/97	14811	193
30/05/97	4293	504	28/11/97	15017	206
06/06/97	4817	524	05/12/97	15225	208
13/06/97	5359	542	12/12/97	15448	223
20/06/97	5917	558	19/12/97	15667	219
27/06/97	6493	576	26/12/97	15877	210
04/07/97	7081	588	02/01/98	16061	183.5
11/07/97	7675	594	09/01/98	16252	191.5
18/07/97	8278	603	16/01/98	16436	183.5
25/07/97	8883	605	23/01/98	16590	154.5
01/08/97	9472	589	30/01/98	16739	148.5
08/08/97	10058	586	06/02/98	16875	136.5

Bron: LASER regio Opkoop te Roermond

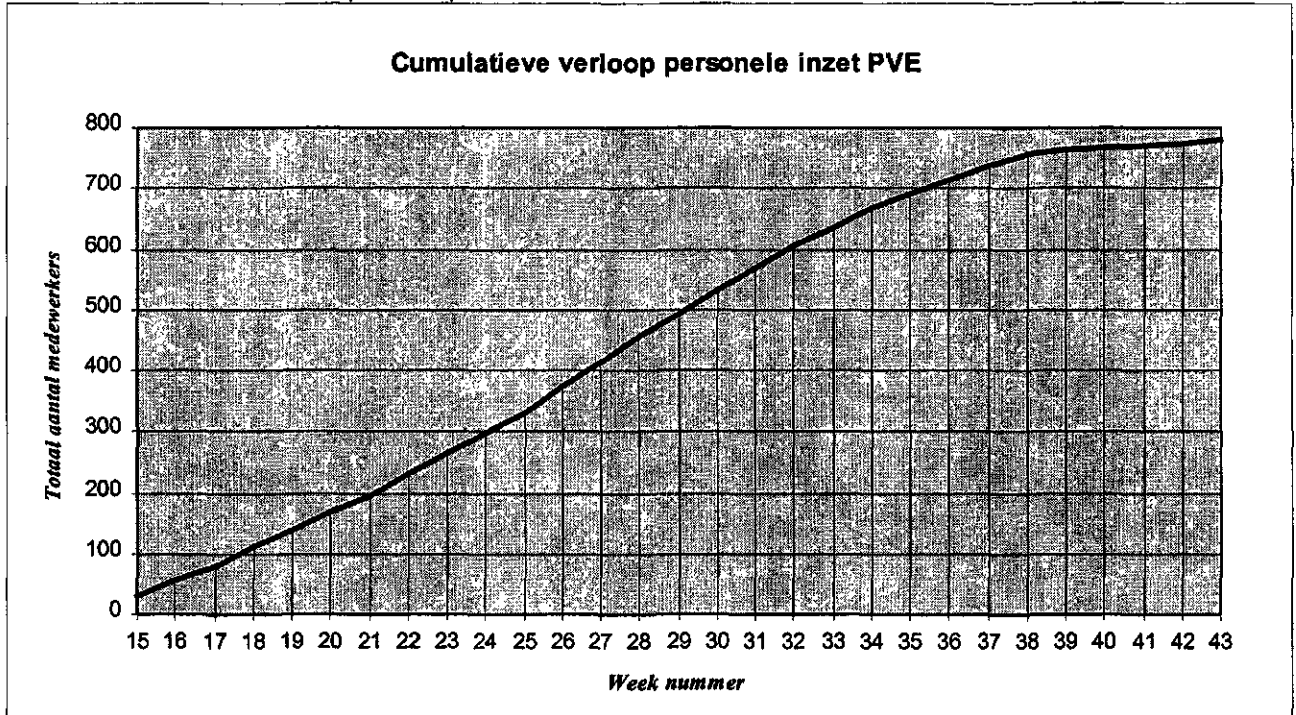
20. Inzet personeel PVE

Grafiek 20a: personele inzet PVE (in aantal medewerkers)

Bron: PVE te Rijswijk

Grafiek 20b: cumulatieve verloop van de personele inzet PVE

Bron: PVE te Rijswijk

Tabel 20: personele inzet PVE (in aantal medewerkers)

Week	PVE (cum.)	PVE (per week)	Week	PVE (cum.)	PVE (per week)
15	30	30	30	531	40
16	57	27	31	569	38
17	80	23	32	605	36
18	111	31	33	636	31
19	139	28	34	667	31
20	167	28	35	690	23
21	196	29	36	713	23
22	230	34	37	737	24
23	264	34	38	756	19
24	297	33	39	763	7
25	332	35	40	767	4
26	372	40	41	771	4
27	414	42	42	775	4
28	455	41	43	779	4
29	491	36			

Bron: PVE te Rijswijk

21. De situatie rond 31 januari '98

	Categorie	Aantallen
1.	Aantal geruimde besmette bedrijven (medio maart)	429
2.	Aantal preventief geruimde bedrijven (27 febr. '98)	1.286
3.	Aantal besmette varkens (27 febr. '98)	703.563
4.	Aantal preventief geruimde varkens (27 febr. '98)	1.123.958
5.	Aantal overgenomen varkens (medio maart)	1.118.490
6.	Aantal opgekochte varkens (28 febr. '98)	8.111.118

Bijlage 6: Actoren in de besluitvorming

Ministerie van LNV

De primaire verantwoordelijkheid voor de bestrijding van bedrijfs-overstijgende dierziekten waarvan de bestrijding door de EU verplicht is voorgeschreven (waaronder klassieke varkenspest) ligt bij de overheid, in casu het ministerie van LNV.

Europese Unie

Het door het ministerie van LNV toe te passen bestrijdingsregime is voor een aanzienlijk deel gedetailleerd omschreven in EU-regelgeving. De Europese richtlijnen schrijven een minimumkader dwingend voor. Op sommige punten bieden ze daardoor wel enige uitvoeringsvrijheid. Zo moet het betrokken land naar eigen inzicht concrete invulling geven aan bijvoorbeeld de ruimingsstralen en de vervoersbepalende regelingen. Nederland heeft ten aanzien van de varkenspest de relevante richtlijnen geïmplementeerd, en heeft daarbij bovendien uit eigener beweging een ruimer bestrijdingsregime gehanteerd.

De invloed van de EU stopt echter niet bij de richtlijnen. Met name het Permanent Veterinair Comité (PVC) heeft zich niet tot het op afstand volgen van de bestrijding beperkt. Het PVC heeft niet alleen over de schouder van de bestrijders meegekeken, maar heeft zich actief bemoeid met het Nederlandse bestrijdingsbeleid.

Zoals ook al in het eerste rapport aangegeven, wordt bijvoorbeeld op advies van de PVC op 12 februari 1997 besloten dat voor de periode van acht dagen er door Nederland geen levende varkens meer mogen worden geëxporteerd uit zeven van de negen RVV-kringen. De PVC besluit nadien nog tweemaal dit exportverbod met een week te verlengen.

CVO

De Chief Veterinary Officer (CVO) is verantwoordelijk voor de veterinaire aansturing van de dierziektenbestrijding. Hij verzorgt op het hoogste niveau de toets of MKG bij haar beleidsontwikkeling de veterinaire-technische argumenten voldoende heeft meegewogen. Bovenal vertegenwoordigt de CVO Nederland in het buitenland. In EU-verband heeft de CVO zitting in het PVC en is in die hoedanigheid betrokken bij de Europese besluitvorming in aangelegenheden inzake dierziekten en veterinaire aspecten van de voedselveiligheid. De CVO is rechtstreeks geplaatst onder de politieke en ambtelijke top van het ministerie (Directie Kabinet).

MKG

De Directie Milieu Kwaliteit en Gezondheid (MKG) is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en vormgeving van beleid inzake dierziektenbestrijding voorzover de ziekte bedrijfsverstijgend van aard is. Ook sectoroverstijgend beleid ten aanzien van dierenwelzijn hoort in het takenpakket van MKG.

JZ

De Directie Juridische Zaken (JZ) bevordert op de beleidsterreinen van het ministerie van LNV het functioneren van de rechtsstaat en draagt ertoe bij dat het ministerie handelt in overeenstemming met het recht. Dit betekent dat JZ een actieve bijdrage levert aan het kiezen van toereikende beleidsinstrumenten en het laten stroken van deze

instrumenten met het (inter)nationale recht. JZ is verantwoordelijk voor de vertaling van beleid in regelgeving die elke juridische toets kan doorstaan. Zonder deze vertaalslag zouden maatregelen niet opgelegd kunnen worden.

- DL De Directie Landbouw (DL) is verantwoordelijk voor het beleid voor de agrarische sector, in het bijzonder de primaire productie. Vanuit haar kennis van de sector en de bedrijfsvoering draagt DL onder meer bij aan de beleidsontwikkeling op het terrein van diergezondheid en dierenwelzijn.
- RVV De Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (RVV) ontwikkelt programma's om Nederland vrij te houden van dierziekten en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de politionele dierziektenbestrijding. Regionale teams staan de afdeling daarin bij. De taken vloeien voort uit Nederlandse wetgeving (GWWD) en Europese richtlijnen. Zo is de RVV ook verantwoordelijk geweest voor het uitvoeren van de overnamevoorziening.
- AID De ambtenaren van de Algemene Inspectie Dienst (AID) zijn belast met het toezicht op de naleving van de GWWD en de daarop rustende bepalingen alsmede met de opsporing van de strafbaar gestelde feiten (artikel 114) Vanuit de kennis en ervaring van de dienst inzake controle en opsporing adviseert de AID (al dan niet op verzoek) aan beleidsmakers en -uitvoerders over de controleerbaarheid en de handhavingsaspecten van (voorgenomen) beleidsmaatregelen.
- ID-DLO De Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO) omvat een aantal instituten die onderzoek doen op de (beleids-)terreinen van het Ministerie van LNV. Het Instituut voor Dierhouderij en Diergezondheid (ID-DLO) is een officieel erkend laboratorium dat voldoet aan EU-regelgeving (Richtlijn 80/217/EEG). Het houdt zich onder meer bezig met onderzoek met betrekking tot fokkerij, diergezondheid en dierenwelzijn. Ook biomedisch onderzoek en de productie van vaccins en diagnostica behoren tot het werkterrein van ID-DLO. Tijdens de varkenspest-epidemie heeft ID-DLO het epidemiologisch onderzoek voor haar rekening genomen, waaronder het testen van de monsters. Daarnaast vervulde het ID-DLO zowel op centraal als decentraal niveau een rol waar het doorrekenen en meewegen van epidemiologische effecten van voorgestane maatregelen betreft.
- LASER De Landelijke Service bij Regelingen (LASER) van het ministerie van LNV is binnen het publieke domein als uitvoerder actief op het hele terrein van het landelijke gebied en de agro-sector. De werkzaamheden die LASER verricht zijn dientengevolge zeer divers. Een deel van het werk van LASER bestaat uit het geven van advies over en de uitvoering van maatregelen waarbij sprake is van het toekennen van subsidiegelden of kredieten. (LASER is een erkend betaalorgaan. Vandaar dat LASER gedurende de varkenspestepidemie is ingezet voor uitvoering van de opkoopvoorziening.)

Bijlage 7: Communicatie

BIJLAGE 7.1: TWEEDE KAMER.....	1
BIJLAGE 7.2: PERMANENT VETERINAIR COMITÉ.....	13
BIJLAGE 7.3: BEHEERSCOMITÉ VARKENSVLEES.....	23
BIJLAGE 7.4: EU-MISSIES	28
BIJLAGE 7.5: VARKENSSECTOR (CENTRAAL).....	31
BIJLAGE 7.6: VARKENSSECTOR (DECENTRAAL).....	38
BIJLAGE 7.7: COMMISSIE VAN TOEZICHT	48

Bijlage 7.1: Tweede Kamer

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede-Kamerleden
<p>10 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer en tevens reactie op mondeling verzoek (8 april) van het Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) Schriftelijk beantwoording van de Minister van LNV op de vragen (20 maart) van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> brief: verloop epidemie; gekozen aanpak reactie verzoek: gebieden Rijsbergen-Best nog niet vrijgeven vanwege geen definitieve uitslag; opkoopregeling en slachtrekking van kracht; vinger aan de pols t.a.v. dierenwelzijn; vraag opkoopregeling overstijgt structureel verwerkingscapaciteit, daarom overleg met buurlanden over beschikbare destructiecapaciteit, regeling ontlasten door eventueel eerder weghalen dieren, advies Commissie Van den Bergh hierover en afstemming EU-kader eind april zal Minister LNV overleg voeren met bedrijfsleven over herstructurering varkenssector. schriftelijke beantwoording 	
<p>11 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Werkbezoek van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV aan crisiscentrum in Boekel 	<ul style="list-style-type: none"> gesprek met crisisstaf korte rondrit Boekel 	<ul style="list-style-type: none"> Blauw (VVD), Keur (VVD), Ter Veer (D66), Huys (PvdA), Woltjer (PvdA), Van der Linden (CDA), Van der Vlies (SGP), Stellingwerf (RPF)
<p>15 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> vervoersverbod voor varkens in Zuid-Nederland; verbod geldt voor vervoer van varkens, anders dan rechtstreeks naar slachterij; geheel Zuid-Nederland gelegen onder de Waal, exclusief Zeeland; ingegaan op 14 april 	
<p>16-17 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Algemeen Overleg van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> zal overgaan tot opkoop zeer jonge biggen fokverbod nog niet aan de orde (de productie nog niet stilleggen) contouren herstructurering draaiboek destructie en alternatieve mogelijkheden sperma en KI-besmettingen vaccinatie KI-station Wanroy en onderzoek door OM Minister uit vertrouwen in RVV mest (injecteren mag na 6 dagen en er is voldoende opslagcapaciteit) 	<ul style="list-style-type: none"> situatie rond de varkenspest is ernstiger en omvangrijker dan de Minister aanvankelijk dacht steun voor intensivering van aanpak destructiecapaciteit o.a. inblikken non-vaccinatie en markervaccin herstructurering van de sector preventief ruimen (boven de grote rivieren) KI-station Wanroy opkoop jonge biggen fokverbod (import) sperma mestprobleem rol van RVV bij Wanroy en heeft de Minister vertrouwen in deze veterinaire organisatie
<p>17 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> inzake varkenspestscenario's 	
<p>7 mei 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Plenaire Kamerdebat naar aanleiding van Algemeen Overleg 16-17 april 	<ul style="list-style-type: none"> de Minister gaat in op de moties en op het gekozen beleid ten aanzien van de "biggen maatregel", (marker)vaccinatie, gekozen wijze van doding, de mogelijkheid van inblikken en het zijn standpunt ten aanzien van fokverboden (nu nog niet) opkooprijzen ruimen economische overwegingen ten aan zien 	<ul style="list-style-type: none"> Motie van de leden Van der Linden en van der Vlies; verzoekt regering opkoop jonge biggen alleen toe te passen op biggen ouder dan 3 weken Motie van het lid Van der Linden; verzoekt regering i.v.m. vervoersverbod Zuid-Nederland een gecontroleerde vorm van varkensvervoer toe te staan in de niet-ingesloten gebieden (maatwerk) Motie van de leden Huys en Rosenmüller; verzoek om instellen van een selectief

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede-Kamerleden
	van beslissing niet te enten	<ul style="list-style-type: none"> fokverbod Motie van het lid Stellingwerf; verzoek om regeling voor vrijwillige fokstop (in verband met vernietiging zeer jonge biggen) wijze doding biggen (marker)vaccinatie inblikken
13 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Heropening van Plenair Kamerdebat inzake de varkenspest (7 mei) 	<ul style="list-style-type: none"> informatie inzake destructiecapaciteit 	<ul style="list-style-type: none"> Van der Linden wil beraadslagingen ten aanzien van zijn motie heropenen omdat het hoofdargument voor de termijn van 3 weken (voordeling voor verwerkingscapaciteit) niet meer klopt verzoek aan minister van LNV om informatie m.b.t. verwerkingscapaciteit te verschaffen
15 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijk verzoek van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> verzoek om afschrift van brief aan Bond Verenigingen voor K.I. inzake K.I.-station Helden
16 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer naar aanleiding van verzoek Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) tijdens voortgezet Algemeen Overleg (7 mei) 	<ul style="list-style-type: none"> informatie over opkoopregeling voor jonge biggen 	
20 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke vragen van het Tweede-Kamerlid M.B. Vos (GroenLinks) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> achtergronden van het besluit geen pers toe te laten bij het doden van biggen
22 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke vragen van het Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> vervoer biggen duur onderzoek bloedmonsters inblikken van varkensvlees
26 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke vragen van de Tweede Kamerleden Van den Bos (D66), Swildens-Rozendaal (PvdA), Huys (PvdA) en M.B. Vos (GroenLinks) aan de Minister van Justitie en de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> inzake de beperkingen van de bevoegdheden van de Landelijke Inspectie Dierenbescherming
27 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Mondelinge vragen Tweede-Kamerlid M.B. Vos (Groenlinks) aan de Minister van LNV tijdens de regeling van werkzaamheden 		<ul style="list-style-type: none"> toelichting op de aanvraag voor het doden van nog meer biggen denkt de Minister dat de varkenspest in september onder controle is, zo niet, welke maatregelen denkt hij dan te nemen
2 juni 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer en tevens reactie op aantal verzoeken van de Kamer (27 mei, 16 april 15 mei, en 20 februari) 	<ul style="list-style-type: none"> actuele stand van zaken bestrijding; verloop epidemie; preventief ruimen; vervoersverbod Z-N; EU-opkoopregeling; besmettingen door K.I.; controle en handhaving; aanscherpen hygiëne vervolg aanpak bestrijding: zeker tot einde van het jaar kampen met het virus; voortzetting gekozen bestrijdingsfilosofie (containment); fokverbod centrumgebied; noodvaccinatie afgeraden aanscherpen veterinaire beleid waarbij een 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede-Kamerleden
	<p>systeem van private ketenaansprakelijkheid, een goed functionerende I&R regeling vormt de basis</p> <ul style="list-style-type: none"> • verzoeken van de Kamer: nationale biddag (SGP) AO 16 april en Plenaire 7 mei afgewezen; op verzoek overzicht van geschatte financiële schade als gevolg van varkenspest; brief K.I.-station Helden • Nederlandse regering is voorstander van gebruik markervaccin, verwacht in 1998 registratie van twee in ontwikkeling zijnde markervaccins • financiële en personele inzet • vervolg structuurdiscussie met bedrijfsleven, voor zomerreces brief aan de Kamer • bijlagen: gevolgen van niet-insemineren; advies alternatieve dodingsmethoden biggen; advies fokverbod 	
<p>2 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brief van de Minister van LNV aan de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> • naar aanleiding van petitie Meat-Point • verwijst naar antwoorden op vragen (22 mei) van het Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) 	
<p>3 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schriftelijke beantwoording van de Minister van LNV op de vragen (22 mei) van het Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) 	<ul style="list-style-type: none"> • er wordt niet gepleit voor opheffing exportverbod voor biggen uit de gebieden boven de grote rivieren • onder zeer stringente voorwaarden zijn (in Zuid-Nederland) biggen verplaatsingen mogelijk • systematiek onderzoek bloedmonsters • inblikregeling 	
<p>3 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schriftelijke beantwoording van de Minister van LNV op de vragen (20 mei) van het Tweede-Kamerlid M.B. Vos (GroenLinks) 	<ul style="list-style-type: none"> • als gevolg van uitspraak in kort geding op 20 mei 1997 is het besluit teruggedraaid • besluit was in eerste plaats vanuit overwegingen van ethiek genomen 	
<p>4 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen Overleg van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> • recente uitbraken zijn zorgwekkend • onderzoek naar gevolgen fokverbod • vaccinatie: pro en contra's • vaccinatie (interesse voor herziening non-vaccinatie beleid) • bevoegdheid PVC • hygiëne verbetering • werkgelegenheid • preventief ruimen / destructiecapaciteit (o.a. inblikken) • invoer uit Oost-Europa 	<ul style="list-style-type: none"> • huidige aanpak van de varkenspest blijkt niet succesvol te zijn • afgekondigde fokverbod (veelal als onontkoombaar gezien) • EU-beleid inzake (nood)vaccinatie • preventief ruimen / destructiecapaciteit • overdracht via vele controles en bezoeken • welzijnsproblemen bij vervoer • werkgelegenheid is aanpalende sectoren • alternatieve dodingsmethoden
<p>5 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brief van de Minister van LNV aan de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> • scenario-berekeningen noodvaccinatie tegen varkenspest • toegezegd tijdens Algemeen Overleg (4 juni) 	
<p>5 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plenaire Kamerdebat naar aanleiding van Algemeen overleg van 4 juni 	<ul style="list-style-type: none"> • de Minister van LNV gaat kort in op de ingediende moties 	<ul style="list-style-type: none"> • Motie van het lid Van der Linden; verzoekt regering met klem vaccinatie van dieren die in afwachting zijn van preventieve ruiming • Motie van het lid Van der Linden (2de); verzoekt vaccinatie bij de EU aan de orde te stellen en om veldproef met markervaccin • Motie van het lid Ter Veer; verzoekt regering om noodvaccinaties toevoegen

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede-Kamerleden
		<p>aan bestrijdingsmethoden, en de EU met een voldongen te confronteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motie van de leden Ter Veer en Ybema; spreekt oordeel uit dat EU-protocol herzien moet worden (m.n. non-vaccinatie en) autonome beslisbevoegdheid van PVC moet herzien worden (primaat van de politiek herstellen) • Motie van het lid Stellingwerf; verzoekt regering om opstellen vrijwillige fokstop regeling • Motie van het lid M.B. Vos; verzoekt regering om uit uitbreiding van fokverbod
<p>12 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heropening Plenair Kamerdebat inzake de varkenspest (5 juni) 	<ul style="list-style-type: none"> • kadavers storten is niet aan de orde maar alle opties worden onderzocht • opkoopregeling is slechts 2 dagen opgeschort voor varkens (niet voor biggen) in verband met prioriteit geven aan ruimen besmette bedrijven • vervoersregime wordt waar mogelijk verlicht 1 op 1 relatie vermeerderaar en mester is weer mogelijk • vaccineren en noodvaccinatie 	<ul style="list-style-type: none"> • CDA heeft om heropening gevraagd i.v.m. onderzoek van LNV-ambtenaren of dumpen van kadavers in Brabant mogelijk is • gewijzigde motie van de Leden M.B. Vos en Huys, ter vervanging van de Motie M.B. Vos; uitbreiding fokverbod naar gebieden met recente uitbraken en naar gebieden • waar het reëel is dat de ziekte zich nog zal manifesteren • opschorting opkoopregeling door minister • vaccinatie (non-vaccinatie beleid EU moet herzien worden) • inblikken (verwerkingscapaciteitproblematiek)
<p>12 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brief van de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken aan de Tweede Kamer na verzoek van Tweede-Kamerlid Blauw (VVD) voor reactie op Motie Ter Veer inzake noodvaccinaties 	<ul style="list-style-type: none"> • informatie noodvaccinaties en de EU-aspecten daarvan 	
<p>23 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> • actuele stand van zaken rond bestrijding van de varkenspest: verloop; preventief ruimen; EU-opkoopregeling; aanscherpen hygiëne; vervoersverbod Zuid-Nederland; fokverbod; controle en handhaving • ingaan op verzoeken van de Tweede Kamer: werktijdverkorting vleesverwerkende industrie; solidariteitsfonds; vrijwillige fokstop; noodhulp Noord Korea • financiële en personele inzet 	
<p>26 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen overleg van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> • situatie verbeterd niet maar verslechterd ook niet (stand-stillsituatie) • (marker) vaccin • oostgrens EU • verschillende vergoedingen • de collectieve verantwoordelijkheid van de sector zelf in zake bij bouwen en mestrechten en "roze invasie" van andere gebieden • stoppen van ontwikkelingen die strijdig zijn met de gedachtenlijn van de herstructurering • solidariteitsfonds • groenlabel-stallen subsidies 	<ul style="list-style-type: none"> • totaalbeeld blijft somber maar er lijken verbeteringen op te treden • fokverbod • (marker)vaccinatie • vee-Importen uit Oost-Europa • hygiëne maatregelen • preventieve ruiming/ destructie / opkoop • ontheffingen vervoersverbod (1 op 1 en 1 op 3) • herstructurering en de ontwikkelingen in het zuiden (zoals bijbouwen en grootschalige verhandeling van mestproductierechten) kritiek op sector ook i.v.m. "slepen met dieren" in het begin van epidemie • werkgelegenheid in de vleessector

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede-Kamerleden
<p>26 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer en tevens reactie op enkele verzoeken van de Tweede Kamer (4 juni en 12 juni) 	<ul style="list-style-type: none"> • uiteenzetting werking EU veterinaire wetgeving • afschrift brief EU-Landbouwcommissaris Fischler inzake noodtelingen 	
<p>30 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke beantwoording</i> van de Minister van Justitie, mede namens de Minister van LNV op vragen (26 mei) van de Tweede Kamerleden Van den Bos (D66), Swildens-Rozendaal (PvdA), Huys (PvdA) en M.B. Vos (GroenLinks) 	<ul style="list-style-type: none"> • inzake de bevoegdheden van de inspecteurs van de LID 	
<p>10 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van de Tweede Kamerleden Van den Bos (D66), Huys (PvdA) en M.B. Vos (GroenLinks) aan de Minister van Justitie en de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • inzake de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming
<p>14 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> • toezending van de reactie van de Minister op brief van dierenartsenpraktijk Horst (26 juni) inzake de bestrijding van de varkenspest 	
<p>15 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van het Tweede-Kamerleden Van der Linden en Van Ardenne-van der Hoeven (CDA) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • financiële gevolgen van de varkenspest
<p>18 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> • twee nieuwe gevallen van varkenspest buiten ingestelde gesloten gebieden (Diessen en Toldijk) • nieuw coördinatiecentrum in Deventer 	
<p>22 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van het Tweede-Kamerlid Poppe (SP) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • over noodvaccinatieplan in verband met de varkenspest
<p>24 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer en tevens reactie op enkele verzoeken van de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> • actuele stand van zaken: verloop epidemie en gebiedsbegrenzing; preventief ruimen; EU-opkoopregeling voor varkens en biggen, destructiecapaciteit is voldoende; aangescherpte hygiëne afspraken hebben tot onvoldoende verbetering geleid • resultaat onderzoek naar het K.I.-spoor (ID-DLO) toont aan dat kans op verspreiding beperkt is doch niet verwaarloosbaar, keuze t.a.v. K.I.-bedrijven waren dus gerechtvaardigd • intentieverklaring tussen LNV en TLN / SAVEETRA betreffende vervoer in varkenspestgebieden overeengekomen op 21 juli • raming financiële inzet van rijksoverheid • op verzoek Tweede Kamer overzicht van de openstelling van de opkoopregeling in de verschillende gebieden en tevens overzicht van aantallen opgekochte dieren 	
<p>12 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van het Tweede-Kamerlid Reitsma 		<ul style="list-style-type: none"> • over de handelwijze na uitbraak van de varkenspest in Hoonhorst op 5 augustus (slagvaardigheid van de RVV, AID en

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede Kamerleden
(CDA) aan de Minister van LNV		politie)
14 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke vragen van het Tweede-Kamerleden Van Ardenne-van der Hoeven en Bijleveld-Schouten (CDA) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> knelpunt bij WW-recht in de varkenssector de mogelijkheid om in noodsituaties, zoals de varkenspestcrisis, de werktijdverkorting zonder verrekening van met de WW-rechten te laten plaats vinden
18 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke beantwoording van de Minister van LNV op vragen (22 juli) van het Tweede-Kamerlid Poppe (SP) 	<ul style="list-style-type: none"> bij beoordeling van noodvaccinatieplan zal veterinaire effectiviteit zeer zwaar wegen noodvaccinatie heeft ernstige en langdurige consequenties voor de export 	
26 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> actuele stand van zaken rond bestrijding varkenspest: verloop; gebied Dalfsen; gebieden Toldijk en Diessen; vervoersverbod Zuid-Nederland; preventief ruimen; opkoopregelingen; aanscherpen hygiëne; tussen-screening implementatie fokverbod: subsidieregeling fokverbod; opkoopslachtzeugen; handhaving financiën 	
26 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke beantwoording van de Minister van LNV op de vragen (12 augustus) van het Tweede-Kamerlid Reitsma (CDA) 	<ul style="list-style-type: none"> Slagvaardigheid van de betrokken diensten liet niet te wensen over 	
29 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> varkenspest op bedrijf te Schoondijke gelegen in Zeeuws-Vlaanderen 	
1 september 1997 <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke beantwoording van de Minister van LNV mede namens Minister van SZW op de vragen (15 juli) van Tweede-Kamerleden Van der Linden en Van Ardenne-van der Hoeven (CDA) 	<ul style="list-style-type: none"> door marktconforme vergoedingen bij ruiming en opkoop zijn er geen directe financiële gevolgen voor getroffen vervolgschade door leegstand is normaal bedrijfsrisico 	
3 september 1997 <ul style="list-style-type: none"> Algemeen overleg van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> uitbraken in Toldijk en Dalfsen wijzen er op dat transport grote risico factor is bij verspreiding hygiëne transportsfeer PCV vergadering 28 augustus werkgelegenheid vleesverwerkende sector markervaccin 	<ul style="list-style-type: none"> stijgende twijfels over afdoende bestrijding van de pest door uitbraken buiten kerngebied zeer kritische geluiden uit Brussel zijn zorgelijk financiële compensatie voor gemeenten hygiëne veewagens tussentijdse evaluatie tijdstip opheffen fokverbod doden van biggen
5 september 1997 <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke beantwoording van Minister van SZW mede namens de Minister van LNV op de vragen (14 augustus) van Tweede-Kamerleden Van Ardenne-van der Hoeven en Bijleveld-Schouten (CDA) 	<ul style="list-style-type: none"> kabinet heeft gezien de noodsituatie besloten de duur van de werktijdverkorting-periode te verlengen 	
9 september 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer naar aanleiding van AO van 3 september 	<ul style="list-style-type: none"> verloop epidemie; 100% inzet en naleving van bedrijfsleven moet op korte termijn tot verbetering leiden, zo niet dan volgt uitbreiding fokverbod nadere maatregelen gericht op gesloten gebieden: opschorting opkoopregeling 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede Kamerleden
	<p>(stand-still); jonge biggen maatregel blijft gehandhaafd; overig vervoer zoveel mogelijk beperken en naleving vervoers- en hygiëneregelgeving verbeteren; voor betere controle van voorschriften zal nieuwe algemene regeling van kracht worden</p> <ul style="list-style-type: none"> • maatregelen gericht op heel Nederland: "regeling beperking vervoersbewegingen" terugbrengen aantal contactadressen in de varkenshouderij in rest van het land, hiertoe zal overleg worden gevoerd met bedrijfsleven; compartimentering van vervoer van varkens; kortingsregeling van ook toepassing naleving hygiënemaatregelen op bedrijfsniveau • bijlage hoofdlijnen aanscherping vervoersbewegingen in de toezichtsgebieden 	
<p>11 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van het Tweede-Kamerlid T. Meijer (CDA) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • over de bestrijding van de varkenspest • voorval in Deurne in de nacht van 19 op 20 augustus met betrekking tot het overladen van varkens
<p>15 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke beantwoording</i> van de Minister van Justitie mede namens de Minister van LNV op de vragen (10 juli) van de Tweede-Kamerleden Van den Bos (D66), Huys (PvdA) en M.B. Vos (GroenLinks) 	<ul style="list-style-type: none"> • inzake de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming • werkafspraken LID en AID 	
<p>23 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> • aankondiging Regeling "Vervoersbeperkingen varkens Nederland 1997" • op 29 september van kracht; "Vervoersverbod Zuid-Nederland" komt op zelfde datum te vervallen 	
<p>29 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke beantwoording</i> van de Minister van LNV op de vragen (11 september) van het Tweede-Kamerlid T. Meijer (CDA) 	<ul style="list-style-type: none"> • beschrijving voorval bij Deurne in de nacht van 19 op 20 augustus i.v.m. overladen van varkens bij transport 	
<p>2 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van het Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • competentiestrijd tussen RVV, LASER en AID ? • destructiecapaciteit • inzet studenten diergeneeskunde bij doodspuiten van biggen • tussentijdse evaluatie varkenspest • ten behoeve van herstructurering is inzicht in oorzaken en consequenties noodzakelijk
<p>8 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken ten aanzien van de bestrijding van de varkenspest • fokverbod en opkoop van zeer jonge biggen • ontwikkelingen in de Europese discussie over het markervaccin • bijlage: overeenkomst tussen dierenartsen en LNV t.a.v. jonge biggen maatregel 	
<p>8 en 9 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Plenaire behandeling</i> van de begroting 1998 van het 	<ul style="list-style-type: none"> • herstructurering: minister teleurgesteld in sector, is te laat met indienen van haar voorstellen m.b.t. herstructureren; 	<ul style="list-style-type: none"> • naast andere onderwerpen op het gebied van LNV komen ook onderwerpen met betrekking de varkenspestcrisis.

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede-Kamerleden
<p>ministerie LNV</p>	<p>waarom pas nu en niet in juni al daarom heeft overheid verantwoordelijkheid genomen voor het plan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nederlands standpunt t.a.v. EU-missie-conceptrapport • fokverbod nog niet opheffen, epidemie bevindt zich nog in schemer gebied zoals geval in Schoondijke aantoon. fokverbod wordt pas opgeheven al het helemaal rustig is • plannen voor herbevolking zijn in de maak, gezamenlijk met de sector in werkgroep 	<p>(domineren niet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • herstructurering: plannen zijn botte bij (CDA) andere partijen steunen plannen vanwege noodzaak aanpakken van de sector; bedrijfsleven moet eigen verantwoordelijkheid nemen (roekeloos) • zorgen over kritische EU-inspectierapport • parlementair onderzoek (waarschijnlijk) noodzakelijk naar varkenspestcrisis (CDA); PvdA wil juist onderzoek naar ontwikkelingen in de intensieve veehouderij en het non-vaccinatiebeleid EU daarbij betrekken. • tijd is gekomen om na te gaan denken over opheffen van fokverbod (over 4-5 maanden zouden eerste biggen geboren worden); en dus stand van zaken rond herbevolken (plannen) • harde aanval van D66 en VVD op LTO vanwege "roze invasie" ondanks dat LTO de varkenssector maatschappelijk geaccepteerd wil zien via hun eigen plan voor herstructurering (8 oktober bekend gemaakt) • Motie van CDA om herstructureringsvoorstel wat er ligt in te trekken en in overleg met betrokken (uit de sector) een nieuw voorstel maken
<p>21 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mondelinge vragen</i> van het Tweede-Kamerlid M.B. Vos (GroenLinks) aan de Minister van LNV tijdens het vragenuur 	<ul style="list-style-type: none"> • Nederland heeft niet de vrijheid het conceptrapport openbaar te maken • de Commissie kijkt kritisch naar hoeveelheden geld dat besteed moet worden voor bestrijding van de varkenspest • het is een schandalige veronderstelling dat Nederland misbruik zou maken van opkoopregeling 	<ul style="list-style-type: none"> • inzage in concept EU-missie ("Belloli")rapport • vermoed de Minister politieke motieven achter het concept • heeft Nederland uit financiële overwegingen voorrang gegeven aan opkoop boven bestrijding
<p>21 oktober 1997</p> <p><i>Schriftelijk verzoek</i> van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV aan de Minister van LNV</p>		<ul style="list-style-type: none"> • verzoek inzake opheffing fokverbod
<p>22 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer en tevens beantwoording aantal vragen (8 en 9 oktober) en schriftelijk verzoek (21 oktober) 	<ul style="list-style-type: none"> • verloop epidemie; het gevaar van "carrier sows" zal uitdrukkelijk betrokken worden bij beslissing over het opheffen van het fokverbod • uit oogpunt van dierwelzijn wordt de "stand-still" heroverwogen (noordelijke helft wel, zuidelijke niet); slachtregeeling aangevraagd bij de EU; zeer jonge biggen maatregel wordt ingetrokken • beantwoording vragen van de Kamer d.d. 8-9 oktober: • opheffing fokverbod nog niet mogelijk, afwachten resultaat van tweede tussenscreening in fokverbod gebied; opheffing fokverbod is niet gekoppeld aan vrijgave van toezichtsgebieden • herbevolking na vrijgave van toezichtsgebieden conform EU-richtlijn 80/217; in voorkomende gevallen uitzondering maken op algemeen geldende compartimentering van varkensvervoer 	
<p>22 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV 	<ul style="list-style-type: none"> • aanbieding reactie Chief Veterinary Officer op conceptrapport van EU-missies 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede-Kamerleden
aan de Tweede Kamer	(juli en augustus) <ul style="list-style-type: none"> • Minister zal de Europese Commissie verzoeken om conceptrapport ter beschikking te stellen 	
23 oktober 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van het Tweede-Kamerlid T. Meijer (CDA) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • controle op naleving van Varkensbesluit door AID
28 oktober 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van het Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • Herbevolking van stallen met betrekking tot Minas
31 oktober 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Werkbezoek</i> van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV aan de Boerenbond in Deurne 		<ul style="list-style-type: none"> • Blauw (VVD), Van den Bos (D66), Van Ardenne-van der Hoeven (CDA), Huys (PvdA), Van der Linden (CDA), Woltjer (PvdA), T. Meijer (CDA), Ter Veer (D66) • georganiseerd door Boerenbond Deurne • voornamelijk in het kader van de herstructurering bezoek aan 3 varkensbedrijven
3 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van het Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • over het voor consumptie slachten van varkens uit het varkenspestgebied
4 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke beantwoording</i> van de Minister van LNV op de vragen (23 oktober) van het Tweede-Kamerlid T. Meijer (CDA) 	<ul style="list-style-type: none"> • AID zal controles op het Varkensbesluit hervatten in gebieden die buiten het varkenspest gebied vallen en op bedrijven waar het al moet controleren vanwege andere verplichtingen, binnen het pestgebied 	
5 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijk verzoek</i> van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • verzoek om toezending (concept) EU-missie rapport (juli en augustus)
12 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer en tevens reactie op mondeling verzoek (21 oktober) van het Tweede-Kamerlid M.B. Vos (Groenlinks) en schriftelijk verzoek (5 november) 	<ul style="list-style-type: none"> • fokverbod met ingang van 12 november opgeheven, op basis van resultaten van screening en de actuele veterinaire situatie; alle vervoersverboden aldaar blijven echter wel van kracht • vrijgave op 29 oktober van gebied rondom Diessen • de aangevraagde slachtregeling (zie brief 22 oktober) voor de zuidelijke ingesloten gebieden is door de PVC goedgekeurd • concept EU-missie rapport is nog intern (Europese Commissie) document, kan derhalve niet verspreid worden (reactie op vraag 21 oktober) 	
13 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen</i> van de Tweede-Kamerleden Poppe (SP), Huys (PvdA) en Van der Linden (CDA) aan de Minister van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • benutting vetsmelterijen bij verwerking preventief geruimde varkens
17 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> • meerdere gebieden zullen vrijgegeven worden • informatie betreffende de herbevolgingsregeling 	
18 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke beantwoording</i> van 	<ul style="list-style-type: none"> • er bestaat geen competentie strijd tussen de RVV, AID en LASER, situaties van 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie/vragen van Tweede-Kamerleden
de Minister van LNV op de vragen (2 oktober) van Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA)	<ul style="list-style-type: none"> sub-optimale communicatie kunnen zich soms wel voordoen • destructiecapaciteit was bottleneck in mei-juni • alleen bij hoge uitzondering hebben studenten diergeneeskunde (ondertoezicht) dieren gedood • medio december zal evaluatie van de eerste fase (tot 10 april) aan de Kamer toegezonden worden • de varkenspest onderstreept de noodzaak voor herstructurering 	
26 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mondeling verzoek</i> van het Tweede-Kamerlid Sipkes (GroenLinks) aan de Minister van LNV tijdens regeling van de werkzaamheden 		<ul style="list-style-type: none"> • verzoek om informatie over laatste ontwikkelingen rond het kritische EU-rapport
2 december 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mondelinge vraag</i> van het Tweede-Kamerlid T. Meijer (CDA) aan de Minister van LNV tijdens ordedebat 		<ul style="list-style-type: none"> • inzake het vervoersverbod
3 december 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke beantwoording</i> van de Minister van LNV op de vragen (3 november) van Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) 	<ul style="list-style-type: none"> • het is zo dat varkens in het pestgebied die om welzijnsredenen geruimd zijn na veterinaire controle geruimd geslacht worden ten behoeve van consumptie 	
3 december 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer in antwoord op vragen Tweede-Kamerlid Sipkes (26 november) tijdens regeling van werkzaamheden 	<ul style="list-style-type: none"> • standpunt EU inzake Nederlandse aanpak van de varkenspest 	
8 december 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Algemeen overleg</i> van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> • opkoopregeling • AMvB tot wijziging van Varkensbesluit (brief 17 november) • plan van aanpak nitraatrichtlijn en Minas 	<ul style="list-style-type: none"> • opkoopregeling • AMvB tot wijziging van Varkensbesluit (brief 17 november) • plan van aanpak nitraatrichtlijn en Minas
12 december 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer en tevens reactie op mondelinge vraag (2 december) van het Tweede-Kamerlid T. Meijer (CDA) 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: verloop epidemie; vrijgave gebieden; vierde tussenscreening fokverbodgebied noodzakelijk voordat tot vrijgave besloten kan worden • in verband met fokverbod zijn er een aantal overtredingen en onregelmatigheden geconstateerd • als gevolg van oplopende welzijnsdruk en slechte medewerking van zeugenslachterij in zuiden moet inschakeling zeugenslachterijen in Noord-Nederland toegestaan worden; daarnaast verplaatsen van zware dieren met welzijnsproblemen naar leegstaande bedrijven in ingesloten gebieden • alwaar slachtregering niet van toepassing is geldt de EU-opkoopregeling; door kortingen van slachterijen is er verschil tussen uitbetalingsprijzen slacht- en opkoopregeling, het BCVV past de opkoopregeling aan op verzoek van Nederland • 195.000 ton varkensvlees is ingevroren, verwerking zal nog geruime tijd duren 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede-Kamerleden
<p>15 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Leden van de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> aanbieding van het evaluatierapport: De uitbraak van de klassieke varkenspest in Nederland, een evaluatie van de periode tot 10 april 	
<p>22 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van Financiën mede namens de Minister van LNV op verzoek (5 november) van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> inzake de fiscale behandeling uitkeringen varkenspest 	
<p>24 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke beantwoording van de Minister van LNV op de vragen (28 oktober) van Tweede-Kamerlid Van der Linden (CDA) 	<ul style="list-style-type: none"> omvang van problematiek rond herbevolken en Minas nog niet geheel bekend 	
<p>14 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer 	<ul style="list-style-type: none"> verloop epidemie: twee uitbraken in Escharen ontdekt (2 januari) dankzij vierde tussenscreening, er is besloten tot forse preventieve ruiming; verdacht bedrijf in Heumen (9 januari) IFT-test was positief echter wel positief voor Bovine diarree virus resultaten vierde tussenscreening over twee weken verwacht en kan worden beschouwd als eindscreening deelgebied Neer vrijgave van een deel van het (oude) kerngebied van de epidemie, herbevolkingsregeling is hier van toepassing maar extra waarborgen zijn wel ingebouwd welzijnsproblematiek is weer beheersbaar, tijdelijke ontheffing voor vervoer naar slachterijen in Noord-Nederland vervalt op 19 januari uitgaven voor het rijk zullen ruim 3 miljard gaan belopen, EU heeft in het kader van opkoopregeling al 0,784 miljard verstrekt (voorschot) 	
<p>13 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> Brief van de Minister van LNV aan de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> een aantal correcties met betrekking tot het evaluatierapport klassieke varkenspest (eerste fase) 	
<p>14 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke beantwoording van de Minister van LNV op de vragen (13 november) van de Tweede-Kamerleden Poppe (SP), Huys (PvdA) en Van der Linden (CDA) aan de Minister van LNV 	<ul style="list-style-type: none"> beschrijving van benutting vetsmelterijen mede in het kader van de varkenspestcrisis 	
<p>15 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> Algemeen overleg van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV 	<ul style="list-style-type: none"> het rapport betreft niet de totale evaluatie totale evaluatie zal de Kamer voor het einde van maart (1998) worden aangereikt 	<ul style="list-style-type: none"> behandeling van het evaluatierapport klassieke varkenspest (eerste fase)
<p>20 januari</p> <ul style="list-style-type: none"> Mondelinge vraag van Tweede-Kamerlid Van Ardenne gesteld tijdens de regeling van werkzaamheden 		<ul style="list-style-type: none"> verzoek om informatie over strafkorting op veterinaire kosten door Europese Commissie welke maatregelen neemt Nederland om insleep van de varkenspest uit Duitsland te voorkomen
<p>21 januari 1998</p>	<ul style="list-style-type: none"> op 15 januari is varkenspest vastgesteld 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen van Tweede-Kamerleden
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer en tevens reactie op mondelinge vraag (20 januari) van het Tweede-Kamerlid van Ardenne</i> 	<p>in Ravenstein; stand-still in gehele herbevolkingsgebied, voor garanderen handhaving is totaal vervoersverbod voor vee en mest ingesteld; 26 bedrijven preventief geruimd; personele inzet moest verhoogd worden</p> <ul style="list-style-type: none"> • diagnostische technieken die nu beschikbaar zijn om varkenspest vroegtijdig vast te stellen schieten te kort • herbevolkingsregeling functioneert goed; optimaal functionerend I&R-systeem is onmisbaar • maatregelen: vervoersverbod in het Noordelijk deel van het herbevolkingsgebied in stand houden (alleen voor varkens); Zuidelijk deel wordt geheel vrijgegeven (herbevolkingsregeling blijft van toepassing) • vanwege uitbraak varkenspest in Noordoost-Duitsland zijn twee bedrijven in Nederland preventief geruimd • Afspraak met Fischler met betrekking tot "Belloli-rapport" dat nog steeds als intern werkdocument gezien wordt en dus niet voor verspreiding in aanmerking komt 	
<p>22 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Algemeen overleg van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • reactie op enkele aantijgingen inzake de aanpak van het evaluatieonderzoek • Ravenstein 	<ul style="list-style-type: none"> • voortzetting van het overleg inzake het evaluatierapport klassieke varkenspest; o.a. over noodtingen en preventief ruimen komen aan de orde • varkenspestgeval in Ravenstein
<p>28 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • informatie over resultaten van de Opkoopregeling varkenshouderij periode 1 december tot en met 23 december • heeft betrekking op verkoop mestproductierechten 	
<p>3 februari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • aanbieding afschrift van de brief van directeur-generaal Legras van de Europese Commissie 	
<p>3 februari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Schriftelijke vragen van de Vaste Tweede-Kamercommissie voor LNV aan de Minister van LNV</i> 		<ul style="list-style-type: none"> • 197 vragen met betrekking tot het evaluatierapport klassieke varkenspest eerste fase

Bijlage 7.2: Permanent Veterinair Comité

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie/vragen PVC
23 april 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 18/4) • aantal en gegevens besmette bedrijven • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • overzicht KI-bedrijven • onderzoek en maatregelen ten aanzien van besmetting KI-station Wanroy • detailrapport per besmet bedrijf (65-81) 	
23 april 1997 <ul style="list-style-type: none"> • Brief van Europese Commissie (Reichenbach) aan het ministerie van LNV 		<ul style="list-style-type: none"> • naar aanleiding van ontwikkelingen van de laatste weken wil men informatie over wat gedaan is met de conclusies van de EU-missies in februari (16-18 en 27-28) en april
24 april 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • plan voor euthanisering zeer jonge biggen ontmoet veel weerstand vanuit bedrijfsleven 	<ul style="list-style-type: none"> • compliment van BRD m.b.t Nederlandse aanpak van de varkenspest
6 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 2/5) • opgeheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • onderzoek en maatregelen ten aanzien van besmetting KI-station Wanroy • detailrapport per besmet bedrijf (101-130) 	
6 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle delegaties complimenteren Nederland met de huidige aanpak en de zeer goede informatie • België, Nederland, Duitsland, Luxemburg en Verenigd Koninkrijk steunen voorstel om symposium te organiseren waarbij het beleid, de bestaande richtlijn, het non-vaccinatiebeleid en het markervaccin aan de orde komen evenals de problematiek van regio's met een hoge varkensdichtheid • "het beleid moet aangepast worden, want het is onaanvaardbaar om elke twee jaar enkele miljoenen varkens te moeten vernietigen" • het is niet aangetoond dat Nederlandse biggen oorzaak zijn van varkenspest in Spanje
12 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen PVC
Brussel	<ul style="list-style-type: none"> • crisisteam • overzicht overtredingen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 6/5) • opgeheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • detailrapport per besmet bedrijf (131-142) 	
13 - 14 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • toelichting instelling toezichtgebied Best-West (6 mei) en de uitbraak in Gastel (Soerendonk) • uiteenzetting Nederlandse beleidsvoornemens zoals: doden van jonge biggen, ideeën m.b.t. structuur van varkenshouderij en het onderwerp vaccinatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Spaanse delegatie wil weten wat Nederland denkt te doen indien steeds maar nieuwe uitbraken worden geconstateerd, aan welke maatregelen denkt men dan • Duitsland haakt in op Nederlandse ideeën en nodigt Commissie uit gesprekken op gang te brengen m.b.t. tot vaccinatie en tevens aanpassing van bestaande regelgeving
22 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 21/5) • opgeheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • onderzoek en maatregelen ten aanzien van besmetting KI-station Wanroy • detailrapport per besmet bedrijf (143-148) 	
23 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest 	<ul style="list-style-type: none"> • vragen m.b.t. KI-problematiek • veel waardering voor de aanpak van de (KI) analyse
3 juni 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 30/5) • opgeheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • onderzoek en maatregelen naar aanleiding van besmetting KI-station Wanroy • detailrapport per besmet bedrijf (153-178) 	
3 - 4 juni 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest 	<ul style="list-style-type: none"> • veel interesse voor ingestelde fokverbod, het afmaken van zeer jonge biggen en de problemen om in een groot ingesloten gebied met een grote varkensdichtheid de problemen onder de knie te krijgen • problematiek volgens de Commissie: gebied met grote varkensdichtheid; zeer veel personeel; verspreidingspatroon is

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen PVC
		<p>onduidelijk; destructiecapaciteit baart zorgen; de Commissie nodigt de lidstaten uit mee te denken over de problematiek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duitsland benadrukt dat blijkt dat de EU geen geschikt wettelijk instrumentarium voor de bestrijding heeft "publiek zal het niet langer tolereren"
<p>11 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brief LNV (CVO) in reactie op verzoek van de Europese commissie (23 april) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nederland ondemeemt naar aanleiding van de vorige missies het volgende acties op de volgende gebieden: • ziektebewustzijn en notificatie; • implementatie en handhaving van bestrijdingsmaatregelen; • epidemiologische onderzoek; • certificatie van varkens 	
<p>1 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • algemene structuur bestrijding • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 24/6) • opgeheven maatregelen • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • onderzoek en maatregelen ten aanzien van besmetting KI-station Wanroy • detailrapport per besmet bedrijf (179-260) 	
<p>1 - 2 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergadering Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • voorzichtig optimisme en inhaalslag m.b.t. preventieve ruimingen • Nederland dringt bij Commissie aan op z.s.m. werkgroep aan het werk te zetten m.b.t. bestrijdingsinstrumenten (o.a. markervaccin) • dringt aan op snel aanpakken problematiek rond import uit oostbloklanden 	<ul style="list-style-type: none"> • rapport EU-missie 11-13 juni nog niet beschikbaar maar toelichting is positief van aard 'de missie heeft gemeend dat het te simpel is om m.b.t. deze gigantische operatie op enkele onderdelen kritiek te leveren
<p>10 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • algemene structuur bestrijding • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 8/7) • opgeheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • detailrapport per besmet bedrijf (261-305) 	
<p>10 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • (extra) Vergadering Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • toelichting plannen van de Minister van LNV m.b.t. de toekomstige structuur van de varkenshouderij in Nederland 	<ul style="list-style-type: none"> • discussie over ontwerp-Commissiebesluit m.b.t. bepaalde inzake richtlijn 91/496/EEG voorzover het veterinaire controles betreft die uitgevoerd moeten worden op dieren uit derde landen
<p>15 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage varkenspest aan het 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen PVC
Permanent Veterinair Comité te Brussel	<ul style="list-style-type: none"> • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • algemene structuur bestrijding • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 12/7) • opheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • detailrapport per besmet bedrijf (306-320) 	
15 - 16 juli 1997 <ul style="list-style-type: none"> • Vergadering Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • Nederland merkt op dat serologisch onderzoek geen voorwaarde is voor toepassing van slachtregeeling 	
25 juli 1997 <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • algemene structuur bestrijding • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 16/7) • opheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • detailrapport per besmet bedrijf (321-343) 	
25 juli 1997 <ul style="list-style-type: none"> • Vergadering Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • toelichting maatregelen • onderzoeksresultaten (waarvan) 	<ul style="list-style-type: none"> • vragen van Verenigd Koninkrijk over: oorzaak van verschillen in de tijdsintervallen tussen preventief ruimen en lab-uitslagen; periode tussen uitbraak en preventief ruimen; destructiecapaciteit; capaciteit controle diensten
7 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • algemene structuur bestrijding • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 5/8) • opheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • detailrapport per besmet bedrijf (344-360) 	
7 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> • Vergadering Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • uitleg over stand van zaken rond uitbraken Toldijk en Daifsen 	<ul style="list-style-type: none"> • waarom is Daifsen zo laat ontdekt (tijd tussen preventief ruimen en uitslagen lab-onderzoek)
28 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • algemene structuur bestrijding • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 21/8) 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie vragen-PVC
	<ul style="list-style-type: none"> • opgeheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • detailrapport per besmet bedrijf (361-375) 	
<p>28 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • verslag uitbraak in Zeeuws-Vlaanderen (27 augustus) • reactie op kritiek: Nederland past EU-maatregelen stipt toe; veel missies hebben Nederland bezocht en de conclusies waren veelal positief 	<ul style="list-style-type: none"> • kritische opmerkingen (Italië, Denemarken, België en de Commissie: virus is blijkaar ontsnapt, Nederland heeft het niet in de hand) • onvoldoende inzicht (voor Lidstaten) in de aanpak van de bestrijding (dierenartsen blijven zieke koppels behandelen) • bestrijding schiet ernstig tekort en vertrouwen in Nederlandse aanpak is niet meer te rechtvaardigen • situatie is slecht voor export van Unie naar 3de landen • Nederlandse vee-auto's hebben bewezen een verspreider van het virus te zijn • blijkens concept-inspectierapport zijn nog meer fouten • conclusie van het geheel is dat een uitbraak van deze omvang niet weer mag plaatsvinden in EU, de wetgeving moet aangepast worden
<p>9 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • algemene structuur bestrijding • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (4/2 - 5/9) • opgeheven maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • nadere gegevens met betrekking tot Dalfsen, Toldijk en Schoondijke • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • detailrapport per besmet bedrijf (376-397)) 	
<p>9 - 10 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • uitbraken Toldijk en Dalfsen extra belicht 	<ul style="list-style-type: none"> • uit presentatie valt op dat transportcontacten een bepalende rol spelen bij de verspreiding; de Commissie vraagt rapportage over R&O-protocollen voor varkenstransportmiddelen
<p>15 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> subgroep van het Permanent Veterinair Comité te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> • bespreking van dierziekte-uitroeiprogramma's die lidstaten hebben ingeleverd voor medefinanciering door de EU in 1998
<p>2 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> Directie Internationale Zaken aan Bertrand (leider van EU-onderzoeksmisssie juli en augustus) 	<ul style="list-style-type: none"> • correctie van aperte fouten in het conceptrapport naar aanleiding van de EU-missies in juli en augustus: houders worden onmiddellijk op de hoogte gesteld van voorgenomen preventieve ruimingen, zodat geen afvoer, ook niet in kader van opkoopregeling, mogelijk is; veterinaire certificaat wordt wel door praktiserende dieren artsen afgegeven; aantal afgevoerde dieren (welzijn) mag nooit 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen PVC
	<p>groter zijn dan op het veterinair certificaat staat aangegeven; het is onjuist dat er geen voorrang aan bestrijding zou zijn gegeven; bepalingen met betrekking tot tellingen uit hoofde van 80/217 zijn niet volledig duidelijk; AID controleert slechts op de openbare weg op basis van zichtbare ritontheffingen kentekenen; taxateurs hebben geen aanwijzingen van overheidswege ontvangen over te verrichten werkzaamheden</p>	
<p>7 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • algemene structuur bestrijding • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • aanvullende maatregelen • resultaten tussenscreeningen • regels ten aanzien van reiniging en ontsmetting van voertuigen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (5/8 - 1/10) • opgeheven maatregelen • nadere gegevens met betrekking tot Dalfsen, Toldijk en Schoondijke • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • detailrapport per besmet bedrijf (394-416) 	
<p>7 - 8 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting varkenspest situatie • nadruk op afname positieve uitslagen en de resultaten van de tussenscreeningsronden • toelichting extra maatregelen: opschorting opkoop; aanscherpen vervoermaatregelen; compartimentering en aanscherpen hygiëne maatregelen (werden goed ontvangen) 	<ul style="list-style-type: none"> • presentatie bevindingen EU-missies van juli en augustus naar Nederland, 10 kritiek punten • rapport is niet bedoeld om Nederland aan te pakken maar veeleer als voorbeeld voor andere lidstaten
<p>17 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van CVO aan DG VI (Heine) 	<ul style="list-style-type: none"> • reactie van CVO op concept inspectierapport van EU missies van juli en augustus 1997 • negatieve toonzetting van het conceptrapport wekt grote verbazing omdat Nederland de genomen bestrijdingsmaatregelen steeds in overeenstemming met de Commissie genomen zijn en bovendien is Nederland op een groot aantal punten verder gegaan dan huidige regelgeving voorschrijft • de omvang van deze varkenspest epidemie heeft (in de EU) géén precedent • bijlage van nota: gedetailleerd commentaar op het conceptrapport 	
<p>28 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bilateraal overleg</i> tussen de Europese Commissie en het ministerie LNV 	<ul style="list-style-type: none"> • (uit intern verslag LNV) overleg naar aanleiding van Nederlandse reactie op het conceptrapport ("Belfoi") van de EU missies waarbij overeen is gekomen dat een aantal passages geschrapt zal worden en een aantal andere nader bezien; onderwerpen waren: houderij omstandigheden; organisatie model; coördinatie tussen maatregelen in kader van opkoopregeling en sanitaire maatregelen; UBN en omzetting 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie vragen PVC
	<p>92/102/EEG-richtlijn; correcte toepassing richtlijn 80/217/EEG; controle op verplaatsing; kenmerken van een epizootisch onderzoek; preventieve slachtingen; laboratorium onderzoek; taxatie; technische en administratieve documenten</p>	
<p>31 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overleg Minister van LNV en de Europese Commissie (Fischler) 	<ul style="list-style-type: none"> • overleg inzake het concept ("Belloli") EU-rapport naar aanleiding van de EU-missies van juli en augustus 	
<p>4 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (2/9-29/10) • aanvullende maatregelen • opheffen maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • locaties en resultaten van tussenscreeningen • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruimingen • detailrapport per besmet bedrijf (417-420)) 	
<p>4 - 5 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergadering Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • toelichting van de genomen extra maatregelen • Nederland vat aannemen van slachtingregeling voor Zuid-Nederland op als blijk van vertrouwen in Nederlandse maatregelen 	<ul style="list-style-type: none"> • algemeen spreekt men met een zeker optimisme over de situatie in Nederland (laatste uitbraak was op 21 oktober) • verzoek van Nederland om slachtingregeling in Zuid-Nederland is bespreekbaar, door de Commissie met veel inzet verdedigd en unaniem aangenomen • mededeling dat er verschil van mening bestaat tussen Nederland en de Commissie over het conceptrapport n.a.v. de missies in juli en augustus en dat aan oplossing gewerkt wordt
<p>12 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergadering Permanent Veterinair Comité te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> • verschillende stammingen geen inhoudelijke discussie opgetekend
<p>17 - 18 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bilateraal overleg tussen de Europese Commissie en het ministerie LNV 	<ul style="list-style-type: none"> • overleg inzake het concept ("Belloli") EU-rapport naar aanleiding van de EU-missies van juli en augustus 	
<p>28 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brief van Minister van LNV aan de EU-Commissie (Fischler) 	<ul style="list-style-type: none"> • inzake (aangepast) conceptrapport n.a.v. de missies in juli en augustus dat op 10 november ontvangen werd • naar aanleiding van overleg op 17-18 november zal het rapport (weer) aanpast worden • Nederlandse opmerkingen bij rapport: ten onrechte constatering dat coördinatie ontbrak tussen diensten; ten onrechte beoordeeld dat beleid t.a.v. preventieve ruimingen onhelder en inconsistent was; suggestie dat opkoopregeling zeer ruimhartig en niet toegepast had mogen worden in toezicht- en beschermingsgebieden; de bewering dat Nederland voorrang gaf aan opkoop boven bestrijding; constatering van onjuistheden bij taxatie; er waren verschillen in de tellingen van dieren (dit 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen PVC
	wordt toegegeven) maar geen gevaar voor financiële declaraties en veterinaire risico; terecht verwijzing naar fout bij haardnr. 84 (7 april), maar had géén ernstige gevolgen voor verloop van epidemie	
<p>2 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • aanvullende maatregelen • informatie over Commissie besluit 97/764/EC • opheffen maatregelen • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • locaties, resultaten en systematiek van (tussen) screenings • aantal en gegevens besmette bedrijven • diagram preventieve ruiming • detailrapport per besmet bedrijf (421-424) 	
<p>2 - 3 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • toelichting epidemiologische kant van recente (4) uitbraken en herbevolkingsregime voor lege bedrijven • Nederland gaat absoluut niet akkoord met Commissievoorstel inzake de financiële bijdrage (gebaseerd op het concept-“Belloli-rapport”); het voorstel is gebaseerd op onjuiste informatie en het rapport is nooit officieel behandeld in PVC 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting EU-missie 17-21 november • bezorgdheid wordt over situatie wordt uitgesproken • discussie over ontwerp-besluit Commissie inzake financiële ondersteuning voor de uitroeiing van varkenspest in Nederland • kritiek van diverse delegaties op de Commissie inzake de gevolgde procedure bij het opstellen van voorstel • voorstel wordt gewijzigd (op tweede dag) “bepaalde feiten zijn geconstateerd op basis waarvan het niet op voorhand vast staat dat Nederland zijn declaraties volledig zal zien voldaan”
<p>10 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van het ministerie van LNV (CVO) aan de Europese Commissie 	<ul style="list-style-type: none"> • toesturen van (blijvend) commentaar op het conceptrapport (“Belloli”) van de EU missies van juli en augustus en Nederlandse outline voor een nieuwe versie • afspraak is dat een nieuwe versie nogmaals aan Nederland voorgelegd zal worden 	
<p>18 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van Europese Commissie aan het ministerie van LNV (CVO) 		<ul style="list-style-type: none"> • reactie op brief van CVO van 10 december 1997 • doel van eerdere gesprekken over het conceptrapport was om vergissingen recht te zetten en niet om een gemeenschappelijk rapport op te stellen zoals gebeurd is via de nota van 10 december
<p>7 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • aanvullende maatregelen • opheffen maatregelen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (2/9-29/10) • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie / vragen PVC
	<ul style="list-style-type: none"> • locaties van (tussen) screenings en herbevolking • aantal en gegevens besmette bedrijven • detailrapport per besmet bedrijf (98/01) 	
<p>7 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • (extra) <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest 	
<p>12 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • aanvullende maatregelen • opheven maatregelen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (1/10-2/1) • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • locaties en resultaten van (tussen) screenings en herbevolking • aantal en gegevens besmette bedrijven • detailrapport per besmet bedrijf (98/01) 	
<p>13 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van Europese Commissie (Legras) aan de Permanente Vertegenwoordiger Nederland 		<ul style="list-style-type: none"> • uit de twee missies (juli en augustus) is geconstateerd dat de uitvoering van de technische en administratieve maatregelen niet geheel overeenkomen met de voorwaarden voor het verkrijgen van communautaire financiële hulp • de EU zal geen uitgaven op zich nemen die vermeden konden worden door een juiste (rigoureuze) uitvoering van de maatregelen en een meer coherent beleid. Er zal ten minste 25% gekort worden op de Nederlandse declaraties
<p>13 - 14 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest • herbevolking wordt met uiterste voorzichtigheid betracht 	
<p>21 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • opheven maatregelen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (1/10-19/1) • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • locaties en resultaten van (tussen) screenings en herbevolking • aantal en gegevens besmette bedrijven • detailrapport per besmet bedrijf (98/03-04)) 	
<p>21 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest 	
<p>30 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> van het ministerie van LNV aan de Europese Commissie (v.d. Broek) 	<ul style="list-style-type: none"> • schriftelijke procedure t.a.v. twee ontwerp-beschikkingen inzake fysieke controles in lidstaten en 3e landen op veterinair gebied • Nederland maakt bezwaar tegen deze beschikkingen vanwege de mogelijkheid dat bevindingen van controlemissies voor afstemming met de gecontroleerde 	

Communicatievorm	Informatie van LNW	Informatie/vragen PYC
	<p>lidstaat openbaar gemaakt kunnen worden</p>	
<p>3 februari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rapportage</i> varkenspest aan het Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe uitbraken en beschermings- en toezichtsgebieden • maatregelen en personeelssterkte crisisteam • overzicht overtredingen • opheffen maatregelen • chronologisch overzicht wettelijke maatregelen (2/12-19/1) • aantal bedrijven en dieren in beschermings- en toezichtsgebied • locaties en resultaten van (tussen) screenings en herbevolking • aantal en gegevens besmette bedrijven 	
<p>3-4 februari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Permanent Veterinair Comité te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • toelichting rapportage varkenspest 	

Bijlage 7.3: Beheerscomité Varkensvlees

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie Beheerscomité Varkensvlees
10 april 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> aanvullende informatie over stand van zaken opkoopregeling varkens Nederland 	
11 april 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> overzicht gewenste aanpassingen (m.b.t. aantallen, vergoeding, gewicht, opslag) opkoopregeling varkens Nederland 	
15 april 1997 <ul style="list-style-type: none"> Vergadering Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> voorstellen: wijziging EU-opkoopregeling: extra tranche biggen-overname (780.000) en varkensvlees (600.000) tijdelijke mogelijkheid tot overname biggen boven 50kg verhoging overnameprijs jonge biggen 8kg uitbreiding huidige gebieden met Ammerzoden en Nederweert (unaniem aangenomen)
21 april 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Minister van LNV aan commissaris Fischler 	<ul style="list-style-type: none"> verzoek om aanpassing opkoopregeling voor biggen (opkoop zeer jonge biggen) 	
23 april 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> nieuwe aanpak opkoop biggen (opkoop zeer jonge biggen) tot medio juli opkoop ca. 250.000 zeer jonge biggen per week (totaal 3 miljoen) uitbreiding ingesloten gebieden verwerking tot conserven verhoging opkoopvergoeding varkens en biggen 	
5 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Vergadering Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> voorstellen: toevoeging nieuwe categorie de zeer jonge biggen voor opkoop (500.000) en bijstelling prijzen van de biggen-categorieën toevoegen gebieden Baarle en Soerendonk (aangenomen, unaniem met 1 onthouding) vraag over verhouding zeer jonge biggen opkoop met scheidingsnorm van 3 weken in richtlijn 91/630/EEG (Commissie ziet geen probleem) bezwaar van sommige lidstaten m.b.t. niet-marktconforme prijs voor biggen
20 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> stand van zaken EU-opkoopregeling tot 15 mei aanpassing lijst opkoopgebieden extra hoeveelheden varkens en biggen tot 17 juni aanpassing opkoopvergoedingen varkens en biggen 	
22 mei 1997 <ul style="list-style-type: none"> Vergadering Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> verzoek Nederland om ophoging quota biggen 25kg en mestvarkens; prijs biggen 8kg verhogen en plafond in overname mest varkens (Commissie zal dit onderzoeken) 	<ul style="list-style-type: none"> voorstellen: in bijlage van verordening toevoegen gebied Berkel-Enschot en verwijderen gebied Rijsbergen opnemen in bijlage "vervoersverbod Zuid-Nederland" (unaniem aangenomen)
29 mei 1997		<ul style="list-style-type: none"> vergadering is ingelast om bijzondere noodmaatregelen te treffen in verband

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie Beheerscomité Varkensvlees
<ul style="list-style-type: none"> Vergadering Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<p>met de varkenspest</p> <ul style="list-style-type: none"> voorstellen: verhoging aantal mestvarkens naar 1.050.000; verhoging aantal biggen naar 1.630.000; prijs biggen 8kg omhoog (aangenomen; Italië tegen, rest voor) opmerkingen over genereuze opstelling van de Commissie (Portugal) en verhoging prijs voor biggen 8kg druist in tegen afgesproken filosofie van het zo snel mogelijk (jong en goedkoop) opkopen van biggen (Italië)
<p>11 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> stand van zaken EU-opkoopregeling t/m 8 juni instelling fokverbod en tegemoetkomingsregeling zeugen opkoopregeling niet-productieve zeugen extra hoeveelheden varkens en biggen tot 15 juli aanpassing opkoopvergoedingen varkens en biggen wachtrij destructoren aanpassing opkoopregeling (hartslag/darpakket invriezen en opkoop biggen >50 kg) 	
<p>17 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Vergadering Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> voorstellen: aanpassing EU-opkoopregeling Nederland: verhoging van quota mestvarkens met 425.000, zware biggen met 500.000, zeer jonge biggen met 700.000 en 25.000 zeugen opkoopprijs biggen in alle categorieën omlaag tegemoetkomingsregeling voor zeugen i.v.m. fokverbod (regeling zal pas vastgesteld worden bij BCV vergadering van 27 juni, Lidstaten en Commissie hebben geen bezwaar tegen regeling) i.v.m. capaciteitsprobleem van Nederland mogen hartslag en darpakket van geslachte mestvarkens naar vrieshuis of andere bewaar ruimte voor tijdelijke opslag en tot 3 augustus toestaan opkoop biggen zwaarder dan 50kg (aangenomen, 10 onthoudingen) de Commissie geeft aan dat verdere maatregelen ter bestrijding van de varkenspest gefinancierd zullen worden uit budget van afdeling Garantie en wil de financiering door de EU van alle maatregelen nu op 50% zetten (i.p.v. 70% zoals bij BSE). Lidstaten protesteren (NL, BRD, SP en B)
<p>20 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> informatie t.b.v. overleg op 24 juni inzake het fokverbod 	
<p>24 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> bilateraal overleg Directie Internationale Zaken met de Europese Commissie 	<ul style="list-style-type: none"> Commissie informeren over de zinvolheid, uitvoerbaarheid en controleerbaarheid van het fokverbod conclusies (uit intern LNV-verslag): nieuwe marktmaatregelen zijn niet meer alleen zaak LNV en DG VI marktafdeling, andere DG 's van de Commissie gaat dossier nu ook van dichtbij volgen 	<ul style="list-style-type: none"> aanwezig vanuit de Commissie: DG VI EOGFL (budget, controle en apurement); DG VI veterinaire; DG VI markt; DG VI juridisch; DG XIX begroting; DG XX financiële controle Commissie (vooral de "financiële mensen") acht dat de zaak uit de hand gaat lopen en men vraagt zich af of

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie Beheerscomité Varkensvlees
	<ul style="list-style-type: none"> • besluit fokverbod-vergoeding heeft hierdoor al vertraging opgelopen (27 juni wordt niet gehaald) • toenemende kritische opstelling van financieel mensen van de Commissie richt zich ook op medefinancierings percentage van 70% (men wil het verlagen tot 50%) 	gekozen aanpak (inclusief 70% medefinanciering) nog adequaat is
<p>4 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken EU-opkoopregeling tot 29 juni • aanpassing lijst opkoopgebieden • extra hoeveelheden varkens en biggen 15 juli - 22 augustus • aanpassing opkoopvergoedingen varkens en biggen • fokverbod en tegemoetkomingsregeling zeugen • aanpassing opkoopregeling (opkoop biggen >50 kg en uitbreiding verwerkingstechnieken) 	
<p>8 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken EU-opkoopregeling tot 3 juli • aanpassing lijst opkoopgebieden • extra hoeveelheden varkens en biggen 15 juli - 22 augustus • aanpassing opkoopvergoedingen biggen • fokverbod en tegemoetkomingsregeling zeugen • aanpassing opkoopregeling (opkoop biggen >50 kg en uitbreiding verwerkingstechnieken) 	
<p>10 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • aantallen zeugen in aanmerking voor tegemoetkomingsregeling zeugen 	
<p>10 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uitvoeringsschema fokverbod en tegemoetkomingsregeling zeugen 	
<p>15 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering Beheerscomité Varkensvlees te Brussel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • verzoek van Nederland om medewerking bij het vinden van mogelijkheden om wachtrijen te verminderen en om antwoord op mogelijkheid tot inblikken van vlees 	<ul style="list-style-type: none"> • over medefinanciering is nog geen besluit genomen, blijft dus vooralsnog op 70% niveau • voorstellen :aanpassing opkoopregeling: verlaging van alle prijzen voor biggen • verhogen quota voor mestvarkens met 825.000, biggen met 1.670.000 en zeer jonge biggen met 900.000 • verlenging opkoop mogelijkheid biggen zwaarder dan 50kg tot 28 september • uitbreiding gebieden met Oirlo, Stamproy en Gulpen (met terugwerkende kracht) (unaniem aangenomen) • werkdocument van Commissie met betrekking tot vergoedingsregeling-fokverbod: 32 ecu p/m; op bedrijf aanhouden; uitbetaling na 6 maanden; contole na 5 maanden; invulling door Nederland moet budgetneutraal zijn t.o.v. doding zeer jonge biggen • geïnformeerd wordt er naar de eventuele link tussen fokverbod en herstructurering van de varkenssector
<p>16 juli 1997</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budgetneutraliteit van het fokverbod en 	

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie Beheerscomité Varkensvlees
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	tegenwoordigingsregeling zeugen	
17 juli 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • verzoek om instemming fokverbod in combinatie met tegenwoordigingsregeling zeugen 	
24 juli 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> • voorstel inzake steun voor zeugen onderworpen aan inseminatieverbod (unaniem aangenomen)
1 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> • voorstel tot het schrappen van gebieden Ammerzoden en Berkel-Enschot uit bijlage van verordening en toevoegen van gebieden Toldijk en Diessen (unaniem aangenomen)
6 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • verzoek om wijziging over enkele bepalingen in vergoedingsregeling-fokverbod 1997 	
8 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>bilateraal overleg</i> Directie Internationale Zaken met de Europese Commissie 	<ul style="list-style-type: none"> • overleg inzake wijzigingsvoorstellen uit brief van 6 augustus jl. 	
22 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> • voorstel inzake wijziging vergoedingsregeling-fokverbod (unaniem aangenomen) • de Commissie licht de maatregel toe: door grote aantallen is er capaciteitsprobleem ontstaan waardoor zich welzijnsproblemen voordien; inseminatieverbod om aantal te vernietigen biggen in te dammen; een dergelijke maatregel is nog nooit getroffen
28 augustus 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>bilateraal overleg</i> Directie Internationale Zaken met de Europese Commissie 	<ul style="list-style-type: none"> • overleg inzake Nederlandse invulling van de vergoedingsregeling voor zeugen (fokverbod) 	
10 september 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • opschorting opkoopregeling (zeer jonge biggen uitgezonderd) • ophoging hoeveelheden zeer jonge biggen • aanpassing lijst opkoopgebieden • nadere definitie onstaansfeit opkoopvergoeding 	
17 september 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • Nederland heeft opkoop mestvarkens en zware biggen 6 weken stopgezet (beperking vervoersbewegingen) alleen knelgevallen en zeer-jonge-biggen-maatregel worden voortgezet 	<ul style="list-style-type: none"> • voorstellen: aanpassing opkoopregeling: verhoging over te nemen biggen met 600.000 • uitbreiding gebied Dalßen en Schoondijke • vaste (groene) koers voor subsidie-regeling fokverbod (unaniem aangenomen)
23 september 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Brief</i> Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> • brief van Minister van LNV aan commissaris Fischler inzake herstructurering varkenssector • protocol inzake opkoop knelgevallen • definitieve subsidieregeling fokverbod varkens 1997 	
14 oktober 1997 <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vergadering</i> Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> • geen voorstellen t.a.v. Nederland

Communicatievorm	Informatie van LNV	Informatie Beheerscomité Varkensvlees
4 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> stand van zaken EU-opkoopregeling tot 31 oktober extra hoeveelheden varkens en biggen 11 november - 9 december aanpassing opkoopvergoedingen varkens aanpassing lijst opkoopgebieden 	
11 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> Vergadering Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> voorstellen: wijziging opkoopregeling: ophoging quota mestvarkens met 170.000 schrapen gebieden Dalfsen, Diessen en Schoondijke (unaniem aanvaard) uit augustustellingen van EU varkensstapel blijkt een tendens tot uitbreiding
20 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> overzicht begin- en einddata van opkoop zeer jonge biggen, jonge biggen, biggen en mestvarkens 	
24 november 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> aanbieden Herstructureringswet varkenssector 	
1 december 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> overzicht aantallen op te kopen varkens aanpassing lijst opkoopgebieden opkoopvergoedingen biggen 	
2 december 1997 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> brief inzake vergoedingsregeling fokverbod varkens brief inzake restituties en berekeningen hoogte restituties verzoek aanpassing EU-opkoopregeling inzake zeer zware mestvarkens 	
9 december 1997 <ul style="list-style-type: none"> Vergadering Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> voorstel: tot wijziging opkoopregeling: ophogen quota mestvarkens met 100.000 bij overname varkens zwaarder dan 140kg zal de gewicht boven de 140kg niet uitbetaald worden (opdat het aansluit bij EU-slachregeling) (unaniem aangenomen) Commissie gaat niet in op verzoek van Nederland om quota mestvarkens op te hogen met 175.000; 100.000 is voldoende gezien de verbetering veterinaire situatie in Nederland en mindere noodzaak tot opkopen
8 januari 1998 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> hoeveelheden op te kopen varkens en biggen aanpassing lijst opkoopgebieden aanpassing opkoopvergoedingen biggen 	
14 januari 1998 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> hoeveelheden op te kopen varkens en biggen aanpassing lijst opkoopgebieden aanpassing opkoopvergoedingen biggen 	
20 januari 1998 <ul style="list-style-type: none"> Vergadering Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 		<ul style="list-style-type: none"> geen voorstellen m.b.t. Nederland
9 februari 1998 <ul style="list-style-type: none"> Brief Directie Internationale Zaken aan het Beheerscomité Varkensvlees te Brussel 	<ul style="list-style-type: none"> verwachtingen opkoop tot februari/maart aanpassing opkoopplafonds 	

Bijlage 7.4: EU-missies

EU-missie	Samenstelling	Uitskomsten
<p>16 - 18 februari 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • DG VI, veterinary and phytosanitary office • veterinaire EU-missie varkenspest naar Nederland • doel: onderzoek stand van zaken varkenspest Nederland n.a.v. 13 uitbraken 	<ul style="list-style-type: none"> • H.L. Batho, DG VI Unit 2, OICVP • C. Ghinato, veterinaire expert • J. Fiedler, veterinaire expert 	<ul style="list-style-type: none"> • schriftelijke rapportage met officiële status bevindingen: • de Nederlandse diensten nemen goede bestrijdingsmaatregelen die goed georganiseerd zijn • procedures op verzamelpunten zijn goed georganiseerd, maar kunnen toch moeilijkheden opleveren in geval van ziekten • exportcertificaat moet aangepast worden op enkele punten • bij insluiting bedrijf worden blanco transport documenten en gezondheidsstickers niet meegenomen • transporten hebben geen logboek waar de bewegingen worden vastgelegd
<p>27 - 28 februari 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • DG VI veterinary en phytosanitary office • veterinaire EU-missie varkenspest naar Nederland • doel: vervolgonderzoek stand van zaken varkenspest in Nederland mede in het licht van export van (verdachte) biggen naar Italië, Spanje en België 	<ul style="list-style-type: none"> • dr A. E. Füssel, DG VI / OICVP-2 • dr J. Dufey, veterinaire expert 	<ul style="list-style-type: none"> • schriftelijke rapportage met officiële status bevindingen: • professionele en efficiënte crisisorganisatie maar in de eerste dagen waren er toch een aantal tekortkomingen en omissies in het werk van de diensten • bijv. "maas in het net" tussen 17.00 en 24.00 op 4 februari waardoor er een transport van biggen richting Spanje en Italië kon gaan
<p>12 - 13 maart 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • DG VI EOGFL • Welzijnsmissie (pre-audit): (goedkeuring van de rekeningen 1997 EOGFL) • doel: controle van de buitengewone maatregelen ter ondersteuning van de markt in de sector varkensvlees (Vo. 413/97) • (deze audit is door Nederland zelf aangevraagd) 	<ul style="list-style-type: none"> • M. Janssen, DG VI / EOGFL • G. Turnock DG VI / EOGFL 	<ul style="list-style-type: none"> • schriftelijke rapportage met officiële status bevindingen: • over het algemeen was het controle team tevreden over de toepassing van verordening 413/97 • geconstateerde problemen betreffen de wijze waarop controles worden uitgevoerd: geen controle individuele oormerken; procedures betreffende het tellen van biggen op de boerderij en op plaats van doding; weegprocedures in slachthuis; controle op vervoer naar destructor; geen toezicht bij het lossen bij destructor
<p>1 - 3 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • DG XXIV • veterinaire EU-missie inzake de ontwikkeling van klassieke varkenspest in Nederland • doel: onderzoek stand van zaken varkenspest Nederland n.a.v. mogelijke besmetting varkenspest op K.I.-station Wanroy 	<ul style="list-style-type: none"> • V. Angot, DG XXIV / OCCAQP • J.P. Vermeersch, veterinaire expert • K. Hendriksen, veterinaire expert 	<ul style="list-style-type: none"> • schriftelijke rapportage met officiële status bevindingen: • ondanks grote inzet van Nederlandse autoriteiten is de situatie epidemiologisch gezien toch zorgelijk • oorzaken: bij grote dichtheid hebben kleine fouten grote gevolgen; • door het stoppen met preventieve ruimingen van directe contacten vreest men dat de epidemie langer zal gaan duren • Nederland heeft, op grond van toenmalige inzichten, het gevaar van verspreiding via sperma onderschat waardoor (verdacht) sperma zich heeft kunnen verspreiden buiten de ingesloten gebieden • aanbevelingen t.a.v. sperma: alle bedrijven (ook buiten gebieden) die betrokken zijn opsporen en onder restrictie stellen; mengsperma verbieden zeker tot het einde van de epidemie

EU-missie	Samenstelling	Uitzendingen
<p>11 -13 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • DG XXIV food and veterinary office • veterinaire EU-missie naar Nederland inzake klassieke varkenspest • doel: onderzoek stand van zaken varkenspest Nederland in het bijzonder naar de bestrijdingsmaatregelen (o.a. monstername, diagnostische procedures in relatie screening, tracering) 	<ul style="list-style-type: none"> • dr. A. E. Füssel, DG XXIV, FVO-Unit2 • dr D. Boisseleau, epidemioloog 	<ul style="list-style-type: none"> • schriftelijke rapportage met officiële status bevindingen: • in het algemeen is het "crisismanagement" van een zeer hoog niveau • vanwege gering verwerkingscapaciteit zijn er problemen met de "stamping out"-bestrijdingsstrategie is er een blijvende hoge virus productie in kerngebied • besluiten over het verminderen van de aantal varkens zijn te laat genomen; biggen-maatregel en fokverbod zijn goede maatregel om populatie terug te brengen • geen indicatie of bewijs voor illegale varkenstransporten • screeningsbezoeken dalen (dat is goed) door betere ziektebeeld kennis bij eigenaren en dierenartsen waardoor verdacht verklaringen eerder gemeld dan voorheen • marktmaatregelen moeten aangepast worden om een snelle daling van de varkenspopulatie te bevorderen (in plaats van aanhouden om bepaald gewicht te behalen te stimuleren) • structurele problemen zoals de hoge dichtheid van varkens en varkensbedrijven, de technologische noodzaak voor veelvuldige verplaatsingen van transporten en personen en de lange incubatie tijd binnen een kudde, beperken het succes van de bestrijdingsmaatregelen. Het opgezette systeem om de ziekte te bestrijden binnen het kader van de richtlijn (80/217/EEG) laat slechts smalle marges voor verbetering toe
<p>30 juni - 4 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • DG VI • controlebezoek EU in het kader van de bestrijding van de varkenspest in Nederland • doel: verificatie van de uitgaven in het kader van controle op de technische en financiële uitvoering (veterinaire en welzijnsmaatregelen met nadruk op veterinaire maatregelen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Chr. Bertrand, DG VI G.2 • J. Delacourt, DG VI G.2 • J. Hoffmans, DG XX • A. Belloli, DG VI veterinair expert • Mw. Nikolajsen DG VI EOGFL jurist 	<ul style="list-style-type: none"> • (samen met EU-missie van 4-8 augustus vormt deze de basis van het zogenoemde "Belloli-rapport")
<p>4 - 8 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • DG VI • controlebezoek EU in het kader van de bestrijding van de varkenspest in Nederland • doel: vervolgonderzoek verificatie van de uitgaven in het kader van controle op de technische en financiële uitvoering (veterinaire en welzijnsmaatregelen met nadruk op veterinaire maatregelen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Chr. Bertrand, DG VI G.2 • J. Delacourt, DG VI G.2 • J. Hoffmans, DG XX • A. Belloli, DG VI veterinair expert 	<ul style="list-style-type: none"> • schriftelijke rapportage zonder officiële status bevindingen: • belangrijkste punten van kritiek (uit Nederlands verslag); tekort schietende horizontale communicatie tussen RVV/ AID/LASER; complexiteit van het UBN-systeem waaraan het LASER-systeem niet direct gekoppeld is; tellingsverschillen tussen screeningsdierenartsen en taxateurs; te hoge taxaties; het beheer van technische en administratieve gegevens; de consistentie van en snelheid van preventieve ruimingen; het niet uitzetten van een gebied rond haardnr. 84 waardoor er te weinig bezoeken zijn afgelegd • Nederland geeft voorrang aan de opkoopregeling boven de bestrijding van de pest (deze conclusie zit Nederland het meest dwars)

EU-missie	Samenstelling	Uitkomsten
		<ul style="list-style-type: none"> Algemene opvatting van de Commissie: Nederlandse aanpak behoeft aanpassingen om te voorkomen dat men achter de ziekte blijft aanlopen, inplaats van verdere uitbreiding te voorkomen
<p>15 - 19 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> DG VI controlebezoek EU inzake varkenspest bestrijding en varkensopkoopregeling doel: vervolgonderzoek verificatie van de uitgaven in het kader van controle op de technische en financiële uitvoering (veterinair en welzijnsmaatregelen met nadruk op welzijnsmaatregelen) 	<ul style="list-style-type: none"> Chr. Bertrand, DG VI G.2 J. Delacourt, DG VI G.2 J. Hoffmans, DG XX A. Loddornada, DG VI A. Füssel, DG VI A. Belloili DG VI F. Kopp DG VI 	<ul style="list-style-type: none"> geen schriftelijke rapportage uit voort gekomen (geen nieuwe bevindingen)
<p>10 - 14 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> DG VI EOGFL Welijnsmissie EU (Goedkeuring van de rekeningen EOGFL 1997-1998) doel: controle van de maatregelen ter ondersteuning van de markt in de sector varkensvlees in het kader van de bestrijding van de varkenspest (Vo. 413/97) (vervolgbezoek op 23 t/m 27 februari 1998) 	<ul style="list-style-type: none"> Slade, DG VI A.I.3 Kopp DG VI A.I.3 Den Ouden DG VI A.I.3 	<ul style="list-style-type: none"> schriftelijke rapportage met officiële status bevindingen: hoofdconclusie: Nederland heeft niet geheel voldaan aan de voorwaarden van Vo. 413/97 denaturatie was onvoldoende; LBN-systeem is complex maar geen aantoonbare fouten en misleidingen werden aangetroffen; verschil van mening tussen Commissie en Nederland over het begrip "partij"
<p>17 - 21 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> DG XXIV food and veterinary Office veterinaire EU-missie inzake de ontwikkeling van de klassieke varkenspest in Nederland doel van missie is het onderzoeken van stand van zaken rond de varkenspest en de nieuwe bestrijdingsmaatregelen in het bijzonder bloedmonstername, tracing en destructie van geïnfecteerd vlees; maatregelen in het kader van voorkomen van verspreiding varkenspest via slachting en vlees 	<ul style="list-style-type: none"> dr C. Berlingieri dr. V. Angot DG XXIV / FV01 dr F. Karcher DG XXIV / FV01 K. Depner G. Flögel G. van Caeneghem 	<ul style="list-style-type: none"> schriftelijke rapportage met officiële status bevindingen: situatie lijkt gunstig en men kan verwachten dat de epidemie op zijn einde loopt enige kritiek op het laboratorium werk ; duurt lang men heeft geen weglekken van de voorraden kunnen vaststellen ernstige onregelmatigheden in slachthuis; blanco ondertekende certificaten, slechte ante mortem inspectie

Bijlage 7.5: Varkenssector (centraal)

Communicatievorm	Inhoud overleg
<p>14 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: 93 bedrijven besmet; Nederland mogelijk over een paar maanden varkenspest-vrij • Rijsbergen en Ammerzoden, resp. uitslag en screening • voorstel tot preventieve ruiming van individuele bedrijven voorgelegd aan dir. RVV en dir. MKG; prioriteit gegeven aan diercontacten, duidelijke persoons- of vervoerscontacten en buurtcontacten • onderzoek KI-contact bedrijven • vervoersverbod Zuid-Nederland • rondvraag: opkoopregeling gaat ook voor overige gebieden gelden (BVVC), regeling voor slachtvarkens in onder controle, gesprekken met Duitse destructoren i.b.m. biggen, regeling ook voor 8 kg biggen op niet gespecialiseerde bedrijven; belading; welzijnsproblemen; nieuwe gebieden eerst stand-still; I&R KI-bedrijven
<p>7 mei 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • vanuit bedrijfsleven is er kritiek op frequentie van het Basisoverleg • stand van zaken en veterinaire analyse • preventieve ruiming: voorlichting; weerstand wisselvallig; bedrijven niet gekort • KI-project vertraagd zeugenproject • slachtregeling Baarle-Nassau en Soerendonk • PVC vindt situatie zorgelijk, staat positief tegenover preventieve ruiming, Oostenrijk en Italië tegen slachtregeling • import / export biggen • opkoopregeling jonge biggen: problematiek van het afsputten van jonge biggen; alternatieven destructie capaciteit • overname c.q. opkoopregeling: verschil in prijsniveau; vertraging bij uitbetalingen • vervoersverbod Zuid-Nederland leidt tot welzijnsproblemen • productie KI-Helden • nieuwe besmetting in Best-West • inblikken alleen als afzet is geregeld, zoals gratis voedselhulp (bedrijfsleven) • rondvraag: klachtenprocedure overtreding vervoersverbod; vraag om corridor naar Limburg; markervaccin
<p>15 mei 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • opkoopregeling jonge biggen in eindscreening gebied nader bekijken • overleg met bedrijfsleven over fokverbod is noodzakelijk • slachtregeling/ slachtcapaciteit • probleem met monstername in Ammerzoden • op korte termijn voortel m.b.t. vervoersverbod Zuid-Nederland • rondvraag: klachtenprocedure, gebiedscorrectie
<p>22 mei 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • samenwerking PVE, RVV en LNV in project om hygiënebesef in de sector te vergroten • bij ruiming en bij preventief ruimen moeten varkens gewoon getaxeerd worden • structureel tekort aan slachtcapaciteit • zorgen over import van biggen van buiten de EU • ontsmetten van geruimde bedrijven zou anders moeten • uitwerken oplossing voor vervoersverbod in Zuid-Nederland (opkoopregeling) • opkoop / overname jonge biggen • vaccinatie in het kader van preventieve ruiming onderzoeken, echter de afspraak is dat er binnen 7 dagen geruimd wordt • geen inblikregeling

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<ul style="list-style-type: none"> • sector wil meedenken over fokverbod • Minister zet zich binnen Europa in voor markervaccin
<p>29 mei 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • prioriteit volgorde bij preventief ruimen • regels ten aanzien van transporten moeten nageleefd worden • capaciteitsprobleem ten aanzien van slachtregeeling in Baarle-Nassau • 1 op 1 verplaatsingen van biggen in Limburg en West-Brabant • uitslagen Nederweert-Zuid zijn negatief • achterstand ontstaan ten aanzien van uitbetalingen
<p>2 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • doel van huidig overleg is de voorstellen aan de Tweede Kamer toelichten • fokverbod gaat in op 3 juni 1997 • stand van zaken: somber; achterstand preventief ruimen z.s.m. wegwerken; vaccinatie is ook bestudeerd, Europese Commissie is tegen • bedrijfsleven is niet blij met fokverbod, preventief ruimen is cruciaal • strategie ten aanzien van R&O van besmette bedrijven wordt bekeken
<p>5 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • hygiëne stuk nader uitwerken • overleg voeren over 1-op- meer verplaatsingen biggen • verkleinen bufferzones bekijken • bestelling extra elektrocutiewagen opnemen met LASER • opkoopregeling jonge biggen bufferzone • overname fokgelten nader bekeken • berekening schade transportsector in brief naar Tweede Kamer opnemen
<p>9 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • protocol R&O • ambtelijke status voor practici in het kader van opkoopregeling • hygiënestuk verder uitwerken • planning eindscreëning en preventieve ruiming • voorstellen ten aanzien van welzijnsproblemen in bufferzone; verplaatsing van biggen in Zuid-Nederland • segmentverdeling opkoopregeling
<p>23 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • ijkpunt gekiezen waarop de effectiviteit van de ingezette maatregelen zal worden geëvalueerd • gebruik verklikkerbiggen verder uitwerken • schadegevallen vervoerders bekeken en overleg met Bond van Waaghouders gepland • bedrijfsleven ziet problemen bij: 1 op 3 regeling in vrije gebieden Zuid-Nederland; hygiëne in koelhuizen in Noord-Nederland; bestaan van quarantaine regeling t.a.v. import eenhoevigen uit O-Europa; solidariteitsfonds
<p>1 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: 311 gevallen, op plateau beland • Spanje 50 gevallen, Duitsland is rustig zal tijdens PVC voor vrij-status opteren • inventarisatie knelpunten m.b.t. vervoersverbod Zuid-Nederland door bedrijfsleven, LNV zal reageren • gevoel dat prioritering in opkoopregeling werkt, omdat er minder klachten zijn • slachtcapaciteit in het zuiden nog steeds een probleem • rondvraag: fokverbod ingesteld zonder voorafgaand overleg, basisoverleg moet meer "overleg" inhouden; situatie t.a.v. transport is explosief; vergoeding fokverbod
<p>8 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: 12 besmettingen in 1 week; kerngebied preventief ruimen; oorzaak besmetting steeds vaker niet duidelijk, hygiëne-besef (boer) moet impuls krijgen • verklikkerbiggen

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<ul style="list-style-type: none"> • verplaatsingsregeling Zuid-Nederland, elke wijziging van vervoersverbod geeft risico's, voorzichtigheid is gewenst • compartimentering is handhavingstechnisch onmogelijk, privaat rechtelijk regelen zou wel kunnen • Ministerie van Economische Zaken heeft problemen met vaste prijs voor biggen (kartelvorming) • prioriteitensysteem opkoop werkt goed; beheersbaar houden van opkoopregeling door fokverbod, jonge biggen maatregel en afschillen van gebieden; vermenging met andere regelingen moet voorkomen worden • vergoedingen van fokverbod worden op 15 juli met BCVV besproken • vertraging bij uitbetaling in het kader van overname-regeling • onduidelijkheid over beleid ten aanzien van slachterijen met verdacht vlees • mogelijke vrijgaven • advies ID-DLO over andere werkzame ontsmettingsmiddelen
<p>16 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: lichte daling; oorzaak besmetting moeilijker aan te wijzen en verspreiding is diffuus; ook buiten ingesloten gebied zijn er besmettingen; preventieve ruiming ligt op schema • veel meer aandacht besteden aan hygiëne • prijs vermeerderingszeug incl. 5 biggen afgeschaft overgaan naar uitbetaling op basis van aantal dieren (sector protesteert) • vervoersverbod Zuid-Nederland, geen verspoeling; krachtig protest vanuit bedrijfsleven • herbevolkings systematiek wordt nog uitgedacht, preventief geruimde bedrijven hoeven niet volgens de regeling • problemen bij overleg LNV en transportsector • protocol verdachte dieren op slachterijen wordt nader bekeken • aangepaste RBD-regeling gaat door tot een maand na laatste varkenspestgeval
<p>17 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • besmetting Toldijk, nieuw gebied ingesteld (Toldijk en Diessen), sector vindt dat screening niet te vaak moet en preventief ruimen voortvarend aangepakt dient te worden; opkoopregeling • houding van Brussel zal naar aanleiding van deze uitbraken waarschijnlijk veranderen • overleg Minister van LNV en transportsector • crisiscentrum in Deventer geopend
<p>23 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: nieuwe besmettingen; preventieve ruiming zit vol maar wel op 7 dagen schema; oorzaken Toldijk en Diessen zijn onbekend • er zijn aanwijzingen dat er verbeteringen mogelijk zijn bij het ruimen van bedrijven, ondanks dat het al zo zorgvuldig mogelijk gebeurt • staat heeft kort geding m.b.t. fokverbod op alle punten gewonnen; vergoeding wordt in Brussel besproken; sector vindt 70 gulden te laag • LTO heeft een brief geschreven over vergoeding preventief geruimde zeugen (geen vergoeding meer voor de biggen) • vervoersverbod Zuid-Nederland: 1 op 3 vervoer voor kleine vermeerderaars geeft problemen • bedrijfsleven wil zekerheid over opkoopregeling Toldijk, Diessen en Limburg, compartimentering moet meteen beginnen • protocol m.b.t. herbevolking is gereed • segmentatie wordt als goede zaak gezien, maar controle door ministerie is onmogelijk, bedrijfsleven moet met voorstellen komen • Intentieverklaring LNV en TLN gereed • toestemming uit Brussel voor opkoop zeugen is gekomen, capaciteit is er voor een deel; vraag is of en hoe opkoop moet gebeuren
<p>30 juli 1997</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: 4 positieve bedrijven; klinische symptomen zijn niet gezien,

Communicatievorm	Inhoud overleg
<ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<p>belang compartimentering en hygiëne blijken derhalve groot</p> <ul style="list-style-type: none"> • verschillende eindscreeningen gaande; bedrijfsleven vindt dat uitslagen eerder bekend moeten, aantal hertesten is het probleem niet de capaciteit • verkleining bufferzone afhankelijk van veterinaire situatie • opkoopregeling niet nodig in Toldijk in Diessen wel normale ranking • vervoer (in Zuid-Nederland) foggelten 1 op 3 binnenkort mogelijk; groot aantal bedrijven melden vervoer niet goed bij I&R systeem aan • nog geen concrete voorstellen m.b.t. criteria (opheffing) fokverbod • in deel van fokverbod gebied eindigt op 30 juli opkoopregeling 25 kg biggen; er blijkt een wachtlijst te bestaan
<p>6 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • veterinaire situatie: ingesloten gebieden ingesteld boven de grote rivieren en in eindscreeningsgebieden • duidelijkheid over opheffen vervoersverbod overige diersoorten in Dalfsen i.v.m. veemarkt Zwolle • tekort slachtcapaciteit in Toldijk en Kempen zal onderzocht worden • LNV meldt dat drukmethoden van bedrijfsleven m.b.t. besluitvorming omtrent Kempen niet op prijs gesteld worden¹ • 1 op 3 regeling foggelten in werking; bedrijfsleven vraagt om mogelijkheid vaker van leveringsadres te wisselen 14 dagen i.p.v. 4 weken waar aan gewerkt wordt (vergl. 23 juli) • door insluiting van gebieden boven de rivieren ook KI-aantal stations gesloten, dreiging voor tekort aan sperma in Noord-Nederland
<p>14 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: 6 nieuwe gevallen; 4 zorgelijk; gebiedsuitbreiding Ravenstein; eindscreening Diessen en Toldijk; Dalfsen vervoersverbod voor varkens • aantal nieuwe overlegstructuren liggen stil o.a. m.b.t. R&O en verzamelpaatsen; oorzaak is vakantie • vraag naar duidelijkheid over criteria opheffen fokverbod; daar wordt aan gewerkt kent echter wel eigen systematiek • verdachte bedrijven verhinderen slacht buiten het gebied (transport is onwenselijk) in Toldijk • aan de weg bijladen slachtzeugen toegestaan door AID
<p>26 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken met betrekking tot epidemie • vervoer van Zuid naar Noord over A2 mogelijk dicht • vervoer van foggelten in vaste 1 op 3 relatie is mogelijk • fokverbod • verklikkerbiggen • exportverbod
<p>8 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • discussie over positie Zeeland, bij noord- of bij Zuid-Nederland • knelpunten dienen opgelost te worden anders voorziet men onoverkomelijke problemen; (maar) absolute rust in gebied is noodzakelijk opschorting opkoopregeling past daarbij • fokverbod niet door LTO geaccepteerd; fokverbod is echter paraplu boven andere regelingen zorgt ervoor dat vervoer niet meer nodig zal zijn • overnemen van vervoersverbod Zuid-Nederland in Noord-Nederland stuit op problemen • wijzigingen m.b.t. I&R hebben haast ook op gesloten bedrijven • uit vergadering komt de wens om een snelle koppel-behandeling met medicijnen; MKG geeft aan dat dat een snelle ontdekking van varkenspest in de weg ligt
<p>15 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: 6 positieve bedrijven; tussenscreening fokverbod gebieden afgerond • in leven laten van laatste jonge biggen om infecties bij zeugen te detecteren ; tegengaan extra virusverspreiding geeft echter doorslag hiertoe niet over te

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<p>gaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieuwe maatregelen met instemming begroet door PVC • regeling t.a.v. hygiëne in werking; regeling compartimentering op 22 september; binnenkort besluit over 1 op 3 regeling • bij koppelbehandeling moet binnen 24 uur bloed getapt worden • hoe omgaan met import en buitenlandse vervoerders in het kader van compartimentering • Zeeland bij Zuid-Nederland zou slachtcapaciteit-probleem in zuiden verlichten • nota naar SG m.b.t. bijladen (afgeraden); de wensen van het bedrijfsleven zullen ook bekend gemaakt worden • compartimentering van overig vervoer in en buiten ingesloten gebieden analoog aan regeling Noord-Zuid • LNV zal werkgroep oprichten m.b.t. problematiek rond de opheffing van maatregelen en de ontwikkeling van vraag naar varkens
<p>23 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Informeel overleg</i> MKG en bedrijfsleven 	<ul style="list-style-type: none"> • naar aanleiding van initiatief LNV voor de oprichting van werkgroep (15 september) van belang hierbij: opheffen gebieden; doden jonge biggen stopzetten; fokverbod opheffen; te verwachten vraag en aanbod
<p>26 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Basisoverleg</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: afvlakking in epidemie; aandacht voor "carrier sow" • voorlichting en advies over nieuwe regelingen voor betrokkenen • discussie over Regeling Vervoersbeperking; weerstand en actiebereidheid tegen regeling en papierwinkel; grootse deel vergadering vindt echter dat men via regeling moet gaan werken en later evalueren • discussie over stilstand periode (6 dagen) wisselen Noord-Zuid; juridische inhoud van de term "verzamelen" (i.v.m. bijladen) • hygiëneregels vormen probleem voor voederfabrikanten vanwege eis dat boer moet tekenen voor ontvangst • bedrijfsleven vindt zich niet gekend in criteria fokverbod • beleidsnotitie herbevolking bijna gereed • R&O-regeling op primair bedrijf mogelijk in conflict met hinderwet • "verdacht"-periode kan niet verkort worden omdat het om een standaard gaat
<p>6 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Basisoverleg</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • veterinaire situatie: vermoedelijk twee gevallen van "carrier sow syndrome"; mogelijk extra maatregelen noodzakelijk; in principe altijd preventief ruimen rond besmette bedrijven; tussenscreening kan in sommige gevallen als eindscreening dienen • berenregeling op 7 oktober in staatscourant • herbevestiging dat veevoederleveranciers zich bij levering aan geldende regels moeten houden • toelichting door Laser van fokverbodvergoedingen; LNV-IZ licht Brusselse zijde toe; bedrijfsleven vindt vergoeding laag en aan te veel bepalingen gebonden, men wil graag terug komen op deze zaak • geformuleerde minimumeisen R&O slachterijen, exportverzamelplaatsen en veemarkten ontmoeten instemming van bedrijfsleven; IZ zal bezien of EOGFL-gelden beschikbaar zijn om e.e.a. te financieren; R&O op primair bedrijf, met name in relatie tot vorst; deze problematiek zou eigenlijk Europees geregeld moeten zijn, CVO zal dat aan de orde stellen • werkgroep LNV, LTO en PVE werkt herbevolking uit; fokverbod moet snel opgeheven worden omdat boeren anders heft in eigen handen zullen nemen
<p>13 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Overleg</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • werkgroep LNV, PVE en LTO in het kader van herbevolkingsproblematiek
<p>31 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Basisoverleg</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken met betrekking tot epidemie • aanvraag voor slachtregering gedaan bij Europese Commissie • fokverbod criteria voor opheffing • vrijgave van gebieden in noordelijk gedeelte pas na brief aan Tweede Kamer

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<ul style="list-style-type: none"> • nieuwe herbevolkingsprotocol is geaccordeerd en ligt nu bij minister van LNV • knelpunten met betrekking tot Regeling Vervoersbeperking varkens • Protocol R&O slachterijen • voorstel COV m.b.t. aanvoer slachtzeugen • exportverzamelplaatsen
<p>14 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • veterinaire situatie en screeningsoperaties • slachtregeling is getekend in Brussel gaat van start; binnen afzienbare tijd waarschijnlijk versoepeling vervoersbeperkingen • criteria ten aanzien van vrijgeven export uit Noord-Nederland • prijs voor doodgespoten biggen volgt de marktprijs niet • herbevolkingsregeling zal getekend worden; wijkt enigszins af van eerdere mededelingen, geen opschorting kortingsregeling mogelijk en transport alleen tussen aan elkaar liggende gebieden
<p>25 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • voor het eerst sinds 10 november nieuw geval, dit is zeer ernstig; normale maatregelen worden genomen • overwegingen bij overleg over vrijgeven kerngebied: besmetting alleen nog serologisch vast te stellen; overtredingen fokverbod; nog een screeningsronde is noodzakelijk gezien deze risico's • sancties tegen overtredingen fokverbod zullen ondernomen worden • oplossing probleem ten aanzien van dragende zeugen door aanpassing van de Regeling Vervoersbeperkingen; oplossen problemen ten aanzien van slachten zeer zware varkens • opheffing Europese exportverbod nog niet zeer waarschijnlijk
<p>5 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • over gebruik abortiva is contact met KNMvD opgenomen • voorlopig geen vrijgaven meer • regeling vervoersbeperking varkens zal aangepast worden • TNO rapport met betrekking tot zeer-zware-varkensproblematiek • overleg noodzakelijk betreffende de te nemen maatregelen voor exportcertificering
<p>18 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • opkoopregeling omwille van ernstige welzijnsproblemen in zuidelijk toezichtsgebied • Europese Commissie staat particuliere opslag met overheidssteun niet toe • wijziging regeling vervoerbeperkingen varkens waarin o.a.: 1 op 8 regeling op 19 december gereed • maatregelen en knelpunten ten aanzien van zeer-zware-varkensproblematiek (o.a. verantwoord doden zeer zware varkens)
<p>6 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • op 2 januari twee nieuwe besmettingen, waarschijnlijk door onvoldoende aandacht voor hygiëne; op grote schaal preventief ruimen is onontkoombaar (unaniem) • breed gedeelde, ernstige zorg over geconstateerde verslapping naleven van de hygiëne-eisen • opzetten van een evaluatie inzake de Regeling Vervoersbeperkingen met name op het gebied van hygiëne • herbevolken van ex-besmette bedrijven volgens EU richtlijn 80/217; waaiblokkade blijft met uitzondering van herbevolkingstransport en afvoer zeer zware varkens; verzoek aan Brussel voor opheffen exportverbod levende varkens uit Noord-Nederland alleen wanneer situatie weer overzichtelijk is
<p>19 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: ruimingen in Ravenstein, twee kilometer zone waar preventie geruimd zal gaan worden; herkomst van de besmetting is nog onduidelijk, er blijkt geen direct of indirect met Duitsland te zijn geweest • slachthuis Druten zit in toezichtsgebied, Nijmegen in bufferzone • gebied Neer is in eindscreening negatief • ingevolge uitbraken in Duitsland zijn 24 Nederlandse bedrijven verdacht

Communicatievorm	Inhoud overleg
	verklaard in ingesloten <ul style="list-style-type: none"> • voor zware varkens in buffergebied wordt een nationale slachting opgezet • er zal worden nagedacht over het betrekken van preventief geruimde bedrijven in de kortingsregeling
30 januari 1998 <ul style="list-style-type: none"> • Basisoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> • slachthuis Druen: licht in toezichtsgebied, uitslag screening pas over 3 weken bekend • zeugen fokverbodgebied: mogelijk komt gebied half maart vrij; mogelijk gevolg is dat er groot aantal slachtzeugen op de markt komt • hervatten levende export: discussie hierover wordt pas 4 tot 5 weken na laatste uitbraak begonnen, dis pas in maart in PVC aan de orde

Bijlage 7.6: Varkenssector (decentraal)

Communicatievorm	Inhoud overleg
<p>14 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • vervoersverbod Zuid-Nederland: moet niet langer duren dan strikt noodzakelijk; problemen zijn te verwachten indien nieuw toezichtgebied ingesteld wordt • overname/opkoop: alle verdachte bedrijven kunnen gebruik maken van overnameregeling; destructie is bottleneck; opkoopbiggen kunnen naar Duitsland; achterstand zal langzaam ingelopen worden • mest: nadenken over mestprobleem op de langere termijn • (KI) verdachte bedrijven: administratie KI blijkt niet helemaal te kloppen (onterechte verdacht verklaringen); • ingesloten gebieden: indien die vrijkomen kan er alleen afgevoerd worden naar slachterijen, opkoopregeling voor biggen dan dus noodzakelijk • preventieve ruiming bij Leiden maar geen gebied ingesteld: noodzaak instellen gebieden aan het begin van de crisis was argument om niet te preventief ruimen !
<p>21 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • preventief ruimen: systematiek; als het mogelijk is persoonlijke bezoeken om het bericht tot ruimen te brengen (o.a. informatiebehoefte); taxaties zo kort mogelijk voor daadwerkelijke ruiming laten plaatsvinden • opkoop: achterstand m.b.t. vleesvarkens wordt ingelopen; achterstand bij biggen nog probleem; verschil in prijs bij opkoop en overnameregeling is niet te verkopen (crisiscentrum en LTO zullen signaal doorgeven aan LNV) • overname: met name probleem van zware mestvarkens is nog niet opgelost • opkoop zeer jonge biggen: niets over besloten; Klankbordgroep zal hierover met LASER praten; standorganisaties vragen om motivatie van de besluiten en adviezen te publiceren • KI-verdachte bedrijven: protocollen zijn klaar • mest: problemen die door de varkenspest ontstaan zijn met mestboekhouding en het verzoek om dierlijke mest in september en oktober te mogen aanwenden moeten in Den Haag besproken worden.
<p>28 april 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • opkoop zeer jonge biggen: toelichting maatregel; AVR zal vaten distribueren; doodspuiten met T61; bedrijfsleven pleit ervoor regeling niet toe te passen op sub- en topfokkerijen, ter voorkoming tekort aan fokmateriaal na vrijgeven van gebieden en uit draagvlak oogpunt prijzen baseren op EU- referentieprijzen • opkoop: taakstelling zal gehaald worden (minder aanmeldingen); onduidelijkheid over verschillende vergoedingsregelingen • preventief ruimen: brieven zullen persoonlijk rondgebracht worden; informatie voorziening doormiddel van bijeenkomsten; e.e.a. gaat niet goed bij ruimingen (o.a. slechte afstemming) • overname: staking transporteurs uit protest tegen aanwijzing aantal (exclusieve) transporteurs • mest: probleem met mestbonnen opgelost; bovengronds uitrijden van mest is nog een probleem • vervoersverbod Zuid-Nederland zal waarschijnlijk verlengt worden
<p>6 mei 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken epidemie • preventief ruimen: geen capaciteit beschikbaar om binnengebieden preventief te ruimen, er liggen nog steeds geen voorstellen over hoe om te gaan met binnengebied; bijeenkomsten voor preventief ruimen worden goed ontvangen; taxateurs zijn onlangs bij elkaar geroepen om te voorkomen dat taxaties uit elkaar gaan lopen • opkoop zeer jonge biggen: nog in voorbereiding; er is zeer veel weerstand tegen maar is noodzakelijk vanwege beperkte destructie capaciteit; vergassen is minder humaan dan spuiten, geldt niet meer als biggen ouder zijn dan 10 dagen; gebieden die binnen afzienbare tijd vrijkomen zullen geen biggen aanbieden; deze opkoopregeling is geen vrijwaring voor eventueel fokverbod • opkoop/overname: destructie opkoop-biggen in Duitsland, achterstand wordt snel ingehaald; indruk bestaat dat marktprijs het aanbod van varkens bepaald; overnameregeling fokmateriaal staat ter discussie omdat het niet vanwege welzijnsproblemen wordt aangeboden, maar om het ondereind van het fokmateriaal kwijt te kunnen; prijsstelling opkoop en overname moet beter op elkaar afgestemd worden • mest: medewerking van gemeenten staat hier en daar onderdruk • vervoersverboden/ingesloten gebied: verlenging vervoersverbod Zuid-Nederland is onderdeel van het totale pakket maatregelen om de varkenspest in te dammen; vanuit de praktijk is er veel onbegrip voor de regeling; men pleit voor ontheffingen

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<p>voor gecontroleerde afvoer of voor opkoopregeling in heel Zuid-Nederland</p> <ul style="list-style-type: none"> • (KI-)verdachte bedrijven: indien bloedtap negatief wordt het bedrijf vrijgegeven; indien positief dan ruimen of hernieuwd onderzoek; boven de waal 30 KI-verdachte bedrijven
<p>13 mei 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • preventief ruimen: achterstand i.v.m. problemen bij destructor (50% capaciteit) • opkoop zeer jonge biggen: uit proef blijkt dat doodspuiten zeer efficiënt is; LNV zal ook aandacht vragen voor vergassen • opkoop/overname: wachttijd voor opkoop is ruim een week; wachtlijsten voor overname zijn lang, allen in uiterste nood kunnen bedrijven geholpen worden; overname en opkooprijzen nu gelijk, is nadeel voor verdachte bedrijven die niet op minimaal gewicht kunnen leveren; grote welzijnsproblemen met zeer zware dieren op mestbedrijven, toch moet Brussel overtuigd worden dat het geen marktmaatregel is • mest: maatregelen om medewerking van gemeentelijke controleurs te bewaren • vervoersverboden/ingesloten gebieden: door vervoersverbod Zuid-Nederland ontstaat overbevolkingsprobleem door biggen; bedrijfsleven pleit voor opheffen verbod in westelijk deel omdat daar niets aan de hand is; slachten van biggen is geen alternatief omdat slachterijen ze niet willen, praktisch moeilijk uitvoerbaar, de hele structuur van de sector daarmee om zeep gebracht wordt; Minister zal beslissing nemen over dit probleem
<p>20 mei 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • oorzaak besmetting in Berkel-Enschot is onduidelijk • preventief ruimen: hoe groter de achterstand, hoe kleiner het nut van preventief ruimen; via overnameregeling kan niet preventief geruimd worden (gescheiden houden van regelingen) • opkoop zeer jonge biggen: bedrijfsleven vindt dat in gebieden waar eindscreening ingezet is de opkoopregeling moet worden opgeschort; op moment is er geen geschikt alternatief voor doodspuiten met T61 • opkoop/overname/slachtdagen: bij overname is achterstand groot, bij opkoop is dat onduidelijk • vervoersverboden/ingesloten gebieden: binnenkort zal besloten worden over gecontroleerde verplaatsing van biggen in niet-ingesloten gebieden in Zuid-Nederland; suggesties m.b.t. "afschillen" van ingesloten gebieden kunnen altijd kenbaar gemaakt worden aan Den Haag • (KI-)verdachte bedrijven: enkele tientallen KI-verdachte bedrijven weigerden mee te werken aan screening, probleem zal wel overgaan zijn als biggen verplaatst mogen worden
<p>2 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • behandeling brief van minister aan Tweede Kamer: vaccinatie geen taboe voor LNV • vrijstelling biggen transport 1 op 1: loopt goed; op termijn wel problemen met 1 op 1 verhouding; bedrijven die welzijnsprobleem niet kunnen oplossen met 1 op 1 verplaatsingen behouden het probleem (opkoop is gesloten); bedrijfsleven pleit voor biggentransporten in bufferzones • opkoop/overname/slachtdagen: achterstand en wachtrij groot; alternatieven voor vergroting van verwerkingscapaciteit worden bekeken; aanscherpen hygiënevoorschriften en aanstellen van quality-officers en beperken van het aantal bedrijfsbezoeken om verspreiding varkenspest zo veel mogelijk te voorkomen; uitbreiding gebied van opkoop zeer jonge biggen is nog niet aan de orde • vrijgeven Nederweert-Zuid wordt voorgelegd aan PVC • preventief ruimen: achterstand 160-180 bedrijven, totale destructiecapaciteit nodig voor ruimen besmette bedrijven; periode tussen besmetting en preventief ruimen duurt te lang • mest: akkoord met gemeenten over noodopslag • (KI-) verdachte bedrijven: waarschijnlijk eerste geval van "carrier sow" gevonden; daarom goed om KI-verdachten buiten ingesloten extra te bezoeken
<p>9 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • opkoop: 1.2 miljoen biggen op wachtlijst; prioriteit geven aan bedrijven in bepaalde ingesloten gebieden en Limburgse bufferzone, ex-verdachte bedrijven en bedrijven die de afgelopen weken niet geleverd hebben; biggen van meer dan 50 kg worden afgemest tot vleesvarken omdat ze anders te weinig opbrengen; zeer jongebiggen maatregel zou uitgebreid moeten worden; vriescapaciteit is vooralsnog niet het probleem • biggen transport 1 op 1: verruiming naar 1 op 3 staat op agenda SG-overleg; hoe langer vervoersverbod duurt hoe minder 1 op 1 zal voldoen; opkoop moet open blijven voor incidentele gevallen • preventief ruimen: ringentingen zijn pas na 10 dagen effectief, als preventief

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<p>ruimen sneller is, dan is het ook effectiever</p> <ul style="list-style-type: none"> • besmette bedrijven: in het protocol herbevolking zijn verklikkerbiggen opgenomen • reinigen: alternatieven voor natronloog zijn in eerder stadium overwogen, maar niet goed bevonden; werkwijze met betrekking tot hygiëne geanalyseerd en besproken • fokverbod: geen nieuws over vergoedingen; geen uitzonderingen voor fokmateriaal • ex-gemengde bedrijven kunnen onder bepaalde voorwaarden aangemerkt worden als puur rundveebedrijf
<p>16 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • preventief ruimen: wachttijd is momenteel 10 dagen, gestreefd wordt naar 7 dagen; ruimen in buitengebieden heeft voorrang op kerngebieden; wanneer bedrijf negatief bevonden dan pas wordt verdacht-status opgeheven • destructiecapaciteit: in Nederland benut voor besmette en preventief geruimde bedrijven • herbevolken: indien verklikkerbiggen positief zijn dan zal dat behandeld worden als een nieuwe uitbraak; verklikkerbiggen in huidig protocol herbevolking brengt veel rompslomp met zich mee • aantal verdachte bedrijven loopt gestaag terug • uitbetalingstermijn LASER in praktijk niet gehaald • situatie rond opkoopregeling voor biggen is onhoudbaar • biggentransport: verruimd tot 1 op 3 delen bufferzone opgeheven • fokverbod: in Venhorst is daarover geen bericht ontvangen en over vergoedingen is ook niets bekend; mogelijk ook fokverbod in regio Asten, de Minister zal daarover niet lichtvaardig besluiten (alle opties worden meegenomen) • geen slachtrekking voor Berkel-Enschot, wel opkoopregeling voor vlees varkens en biggen
<p>23 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • fokverbod: Minister studeert op brief naar Tweede Kamer, hij overweegt gebied fokverbod te verruimen; landbouworganisaties wijzen er op dat fokverbod niet bijdraagt aan bestrijding, overname van biggen is flexibeler, herbevolking zou langer duren en er zou meer instroom uit buitenland zijn, bovendien zou het goedkoper zijn; over vergoeding fokverbod zal op 15 juli in Brussel overleg plaatsvinden • eindscreeningen: gebied tussen A50, A73 en A326 waarschijnlijk niet meegenomen om duidelijke grens aan te houden • opkoop/overname/slachtrekking: achterstand opkoop is volgens LNV 800.000 biggen; ook capaciteitsprobleem bij overname zeer jonge biggen; de sector pleit voor mogelijk maken verplaatsing over zeer korte afstanden; systematiek van de opkoop wordt omgegooid, bevolkingsdichtheid wordt bepalend; slachtrekking zou opkoop kunnen ontlasten; om zo min mogelijk onvrede te creëren zouden prijzen zoveel mogelijk met markt mee moeten lopen, niet alleen bijstellen wanneer BCVV bijeenkomt • preventief ruimen: 7 dagen termijn is gehaald; totaal leegruimen fokverbod gebied is geen optie; nieuw protocol voor ontsmetting van bedrijven, na eerste ontsmetting twee weken wachten alvorens te spuiten; men vraagt zich af of zwaar verdachte bedrijven preventief te ruimen zijn • protocol herbevolking: tappen op herkomstbedrijven moet volgens Brusselse regelingen, in de praktijk werkt het echter niet • hygiëne: landbouworganisaties moeten meer aandacht schenken aan naleving hygiënerregels (bv. stickeractie)
<p>30 juni 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • niet-ingesloten gebieden beneden de Waal: dragende zeugen en fokmateriaal mogen niet getransporteerd worden; LNV geeft aan dat veehouders maar noodvoorzieningen moeten treffen; er is daar geen opkoopregeling daar wordt wel op aangedrongen • opkoop/overname/slachtrekking: systeem op basis van bezettingsgraad werkt goed, maar er zou wel uitgegaan moeten worden van regulier beschikbare ruimte; alle materiaal uit overname regeling moet gedestruëerd worden om circuit duidelijk te scheiden van opkoop waaraan EU mee betaald; geen opkoopregeling voor slachtzeugen en biggen van meer dan 50 kg omdat het ten koste zou gaan van capaciteit voor preventief ruimen, toch vormen ze een groot probleem omdat ze niet meer in de hokken passen; regionalisering van opkoop kost te veel capaciteit • preventief ruimen: zwaar verdachte bedrijven worden niet preventief geruimd omdat criteria moeilijk aan te geven zijn, dit ondanks mogelijke consequenties voor groot gebied; in kerngebied zal ook preventief geruimd worden; met name preventief geruimde bedrijven hebben hekel aan natronloog als

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<ul style="list-style-type: none"> • ontsmettingsmiddel vanwege corrosieve werking • protocol herbevolking: aandacht vragen voor Belgische interpretatie van EU-richtlijn • blijvende aandacht voor hygiënemaatregelen en ontsmetting is noodzakelijk
<p>21 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • transporteurs: overeenstemming over de te volgen werkwijze • vervoersverbod Zuid-Nederland: in individueel te beoordelen gevallen is verplaatsing zeugen mogelijk; evenals gespeende biggen naar opfoklocatie; voor fokmateriaal is 1 op3 regeling in voorbereiding, dit kan volgens bedrijfsleven allen tussenoplossing zijn • opkoop/overname/slachregeling: destructiecapaciteit (Nederland) is juist voldoende voor besmette en preventieve ruimingen en de opkoopregelingen (buitenland); slachtzeugen kunnen worden opgekocht, bedrijfsleven moet meedenken over regeling die echte knelgevallen wegneemt, tot die tijd wordt de regeling niet opengesteld • protocol herbevolking: nieuw protocol wordt voorbereid • scheiding besmet/ vrij gebied: gesprekken met transporteurs over mogelijkheden om transport te splitsen tussen vrije en ingesloten gebieden (gezamenlijk belang van overheid en bedrijfsleven)
<p>28 juli 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • preventief ruimen: volledig op schema; (lege) bedrijven in straal van 1 km zullen extra ontsmet en gereinigd worden • vervoersverbod Zuid-Nederland: tijdens basisoverleg op 30 juli zal LTO voorstellen doen voor gecontroleerd transport op fokbedrijven; crisiscentrum Uden geeft aan dat zal worden vastgehouden aan welzijn als criterium en 1 op 3 verplaatsingen; 275 gevallen bekend waar aan- en afmelding voor I&R niet met elkaar overeenkomen; knelpunten bij kleine vermeerderders en mesters • opkoopregeling: achterstanden worden snel weggewerkt, geen signalen dat dieren doelbewust vastgehouden worden op bedrijven; opkoopregeling voor 25.000 slachtzeugen; streven is om welzijnsproblemen weg te nemen; er wordt gepleit voor geheel leegmaken bedrijven na opkopen • opkoopregeling voor Diessen: in verband met ernstige welzijnsproblemen • fokverbod: EU zal 70% van de fl 70 per zeug per maand betalen, bedrijven die preventief geruimd zijn na fokverbod zouden ook voor deze regeling in aanmerking moeten komen; criteria voor opheffing fokverbod zijn nog niet geformuleerd • nieuw protocol herbevolking wordt uitgereikt • segmenteren transport: alle partijen zijn daar voorstander van • transporteurs: overeenstemming over te volgen werkwijze bij opkoopregeling; varkenshouders zijn medeverantwoordelijk voor naleving regels • hygiëne: opnieuw aandacht gevraagd voor hygiënisch werken op bedrijven • mest: nog steeds alleen uitrijden onder toezicht MAC-controleur; nagaan of dat anders geregeld kan worden
<p>4 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: in kerngebieden zullen zeugen intensiever onderzocht worden om sluimerende pest eerder op te sporen; weerstand uit sector verwacht tegen deze maatregel; transportregeling 1 op 3 voor fokgelten in gebied vervoersverbod Zuid-Nederland; opkoopregeling voor Diessen, pas effectief als transporteurs meewerken aan compartimentering • gebieden: diverse eindscreeningen; verbazing over niet nakomen toezegging over opheffen fokverbod waar het rustig is • vervoersverbod Zuid-Nederland: erkenning (LNV) van knelpunten ook bij 1 op 3 verplaatsingsregelingen, doch geen opheffing zal volgen; verbroken relaties tussen bedrijven binnen en buiten gebied Diessen; crisisstaf zal Den Haag voorstellen buffergebieden in Limburg op te heffen • slachtcapaciteit regio kempen is voldoende • opkoop/overname/slachregeling: Den Haag bestrijdt dat slachtzeugenregeling welzijnsproblemen niet oplost; sector wil eerder leeghalen afmestbedrijven, beperkt vervoersbewegingen (en virus) • fokverbod: vergoedingsregeling voorstellen; sector heeft gevoel aan het lijntje gehouden te worden tot herstructureringsplannen van minister doorgevoerd zijn • gesprekken met vervoerders over segmentering transport gaande
<p>11 augustus 1997</p> <p>Klankbordgroep</p>	<ul style="list-style-type: none"> • geen verslag beschikbaar
<p>18 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: nieuwe besmettingen; boven grote rivieren veel verdachte bedrijven, waarschijnlijk deels door voorlichting over symptomen van varkenspest • gebieden: verschillende resultaten en aankondigingen van eindscreeningen

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<ul style="list-style-type: none"> • preventief ruimen: afwezigheid beslisbevoegden in Den Haag; verzoek taxaties pas in middag i.v.m. komst adviseurs voor boeren; wens bijcorrectie preventief ruimen op basis taxatie rapport • vervoersverbod Zuid-Nederland: 1 op 3 regeling niet aangepast (na een maand kunnen leveren aan 3 nieuwe relaties); sector pleit voor zoveel mogelijk inperken verbodsgebied en mogelijkheid 3 op 1 relaties • opkoop/overname/slachtrekking: voorstel slachtrekking zal in Den Haag besproken worden; door besmettingen problemen met zeer jonge biggen; slachtrekking voor Diessen niet mogelijk omdat PVC moet besluiten; sector oppert ophaalactie opdat in bepaald gebied voor 6 weken geen transport meer noodzakelijk is • fokverbod: voorstel vergoedingsregeling in wordt Den Haag besproken; Minister wenst zelf over criteria opheffing te beslissen • geen corridors voor biggen of mest • protocol herbevolken: aantal protocollen niet werkbaar; juridische problemen; varkens voor herbevolking in het zuiden zullen afkomstig moeten zijn uit het zuiden
<p>26 augustus 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: dalende lijn in aantal besmettingen • eindscreenings: gebieden pas definitief vrij indien alle bloedsuitslagen bekend zijn; bij begin eindscreening zal opkoopregeling "zeer terughouden toegepast worden" • preventief ruimen: geen nacorrectie geconstateerd voor zeugen die beneden fl.800 getaxeerd zijn • taxaties: varkenshouders willen meer tijd tussen aanzeggen preventief ruimen en taxatie (voor raadplegen deskundigen) • vervoersverbod Zuid-Nederland: LNV houd er aan vast, wel punt van voortdurende discussie; bedrijfsleven wil verruiming regels; werk aan protocol voor 3 nieuwe relaties na 1 maand voor fokbedrijven, duidelijkheid gewenst • protocol herbevolking: huidige komt niet geheel overeen met EU-richtlijn; vanwege vervoersverbod Zuid-Nederland kan alleen herbevolkt worden met biggen en gelten, aanvoer van zeugen en beren zal meegenomen worden bij herziening van protocol • opkoop/overname/slachtrekkingen: nog steeds wachtlijsten toch enigszins vertekend beeld door "vooruit melden"; urgentiecriteria blijft 150kg; LNV positief tegenover "ophaalactie" gecombineerd met intensieve screening en stand-still van 6 weken, zullen het in Brussel aankaarten • opkoop slachtzeugen: concept ligt bij minister; buiten fokverbod gebied gelden welzijnsriteria • fokverbod: In september vaststelling van vergoeding; opheffen fokverbod heeft zowel veterinaire als politieke kanten • vrije gebieden omsloten door ingesloten gebieden: individuele aanpak; bij welzijnsproblemen overnameregeling
<p>1 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: gevallen van varkenspest o.a. in Zeeland hebben geleid tot scherpe reacties in EU; strenge maatregelen worden verwacht (van LNV) om sancties van de EU te voorkomen, bv. compartimentering transport en in eigenbeheer nemen van transporten door overheid • gebieden/ eindscreenings: beginscreenings, tussenscreenings (fokverbodgebied) en eindscreenings; opkoop stopt nu twee weken voor start eindscreening • preventief ruimen: ondergrens (fl 800) was om onderscheid te maken tussen gelten en zeugen, zal bij Basisoverleg aangekaart worden • vervoersverbod Zuid-Nederland: regeling zal niet veruimd worden, het volstaat voor oplossen welzijnsproblemen; problemen bij herbevolking voor vervoersverbod zal meegenomen worden door speciale werkgroep die op herbevolkingsprotocol studeert meegenomen • opkoop/ overname/slachtrekking: in praktijk geen achterstand bij opkoop; nog geen duidelijkheid over "ophaalactie"-voorstel, wachten is op strengere maatregelen van Minister; 8 september regeling voor slachtzeugen open; bij CVV is regionaal spreiden van opkoop aangekaart • fokverbod: vergoedingsregeling zal 8 september bekend zijn; geen duidelijkheid over criteria opheffen fokverbod • protocol herbevolking: speciale werkgroep is ingesteld
<p>5 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • twee besmettingen, druk uit Brussel zal hierdoor verder toenemen; maximale inzet is vereist (ook door komst van winter) • bedrijfsleven erkent ook dat harde maatregelen onontkoombaar lijken om van de

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<ul style="list-style-type: none"> • pest af te komen • te nemen maatregelen: verbod op erfbetreding; uitbreiding fokverbod; specifieke screening; compartimentering transportmiddelen • conclusie bedrijfsleven: redelijk logisch pakket; in lijn met aantal eerdere suggesties vanuit sector; uitzonderingen zijn het fokverbod (helpt niet) verbod op erfbetreding (niet werkbaar of handhaafbaar)
<p>17 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: na week rust is er nieuwe uitbraak; vanuit België en Italië steeds meer kritiek op Nederland • herfstoffensief: compartimentering in Noord en Zuid; regeling vervoersbeperkingen voor heel Nederland; centrale registratie vervoersmiddelen; kortingsmaatregelen bij niet naleven hygiëne voorschriften (bedrijfsleven wil boetes i.p.v. korting); opkoopregeling opgeschort; voor tussenscreening is gebied verdeeld in compartimenten; voorziening voor kneelgevallen wordt opgenomen • gebieden/eindscreening: nagaan of tussenscreening kan volstaan als eindscreening (bij opschorting opkoop) • preventief ruimen: geruimde (lege) bedrijven zijn verdacht verklaard (verplichting tot ontsmetting) sector pleit voor zo snel mogelijk intrekken • fokverbod: over een week duidelijkheid over vergoedingen en criteria voor opheffen • protocol herbevolken: ex-besmette bedrijven mogen insemineren; in regeling beperking vervoersbewegingen wordt opgenomen dat fokdieren verplaatst kunnen worden • informatievoorziening: LNV zal nagaan of alle relevante informatie via internet verspreid kan worden
<p>24 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: acute besmettingen; positief bevonden dieren zonder klinische verschijnselen gevonden • protocollen: niet alle protocollen zullen op internet komen (levert meer vragen dan antwoorden op) • kortingsregeling bij niet naleven hygiënemaatregelen: controle achteraf; sommige gemeenten sputteren tegen bij aanleg kadaverplaats • compartimenteringsregeling: aanhangwagens en trailers (van tractoren) registreren; corridor voor Millingen • beperking vervoersbewegingen Nederland: werk aan regeling voor beren en KI • opschorting opkoopregeling: tussenscreening loopt vertraging op • besmettingen, gebieden, eindscreeningen: twijfelachtige uitslagen in Diessen; mogelijkheid tussenscreening als eindscreening • preventief ruimen: gevallen van opwaarderen zullen besproken moeten worden in Den Haag (Basisoverleg) marktprijs is namelijk aan het zakken • fokverbod: criteria opheffen verbod nog steeds niet bekend; zeugen krijgen nieuw oormerk om in aanmerking te komen voor vergoeding (moet van Brussel) • protocol herbevolken: mogelijkheid overname hele veestapel bij bedrijfsbeëindiging wordt overwogen • Overige: (corridor voor) mest; kneelgevallen
<p>30 september 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • geen verslag beschikbaar
<p>7 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: protocollen zullen op internet komen; betalingen LASER duren te lang; tussenscreening verloopt voorspoedig; structuur tussenscreening en eindscreening zelfde, dus tussenscreening zou kunnen dienen als eindscreening; einde fokverbod mogelijk eind oktober • kortingsregeling preventieve maatregelen: overleg LNV-JZ met gemeenten over onduidelijkheden rond kadaverplaatsen • kneelgevallen: urgentiesysteem zal geëvalueerd worden; gesloten bedrijven zullen in problemen komen indien opkoopregeling langer uitgesteld wordt en doodspuiten biggen ook niet meer doorgaat • preventief ruimen: varkenshouders willen nog steeds meer tijd om informatie bij adviseurs in te winnen (voordat taxatie plaatsvindt), bestrijding virus heeft volgens crisisteam echter voorrang • fokverbod: compensatie voor besmet-geruimde bedrijven, die zich houden aan verbod maar waarvan de zeugen lager getaxeerd zijn, bovendien krijgen ze geen vergoeding; beslissing noodzakelijk • protocol herbevolken: via 1 regeling en niet via protocollen (SG-beraad) • hygiënemaatregel: er zijn houders die bedrijf qua hygiëne-inrichting klaar willen hebben voor de toekomst, wetgeving is echter nog niet klaar

Communicatievorm	Inhoud overleg
<p>14 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: twee gevallen van actief virus; tussen screenings lopen goed; suggestie "ophaalactie" (bepaald gebied helemaal leegrijden) zal niet gebeuren, EU zal niet financieren en voor herbevolking is het wenselijk dat er nog wel varkens blijven zitten; EU steeds kritischer ten opzichte van Nederland, operatie heeft al veel gekost • Regeling Vervoersbeperkingen: praktijksituaties zullen geïnventariseerd worden; ontheffing voor kneelgevallen allen bij acute welzijnsproblemen die gebaat zijn bij een éénmalige actie (suggestie meenemen naar Basisoverleg) • kneelgevallen: achterstand bij behandeling aanvragen • preventief ruimen: procedure voor taxaties van zeugen beneden de fl.800 blijft zoals die is, probleem gaat wel mee naar basisoverleg; betalingen na preventief ruimen hebben vertraging omdat taxaties zorgvuldig gecontroleerd worden • fokverbod/subsidieregeling fokverbod: geen prioriteit bij overheid voor probleem van de compensatie voor de besmet geruimde bedrijven; onrechtvaardig dat gelden jonger dan 8 maanden niet in aanmerking komen voor vergoeding • protocol/regeling herbevolking: regeling is nog niet af; verwachting is wel dat dieren uit noordelijk compartiment naar het zuiden kunnen • Minas: probleem voor varkenshouders onderkent door LNV, nog geen duidelijkheid, LTO zal probleem op zich nemen
<p>21 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: weer pestgeval waar sprake is van een actief virus; opkoopregelingen zuidelijk (slachtregeling) en noordelijk deel (kneelgevallen)fokverbod gebied; verplaatsingsbeleid noordelijke schillen en zuidelijke schillen; onvrede in gebieden die al meer dan 8 weken negatief zijn • regeling Vervoersbeperkingen: LNV wil regeling pas eventueel na 4 maanden aanpassen; omdat er te veel kneelgevallen bestaan is snellere aanpassing vereist, GLTO heeft voorstel gemaakt • kneelgevallen: door biggentransporten en slachtregeling in zuidelijk gebied zal er meer capaciteit "knijpkarren" vrijkomen voor kneelgevallen in noordelijk gebied • opkoopregeling zeer jonge biggen: officieel is die regeling gestopt laatste biggen in fokverbodgebied II zullen nog wel doodgespoten worden • fokverbod/ subsidieregeling fokverbod: half november zal waarschijnlijk opgeheven naar aanleiding van resultaten van tweede tussen screening • protocol/regeling herbevolking: 22 oktober zal eerste concept besproken worden door commissie waarin LNV en bedrijfsleven vertegenwoordigd zijn; dieren uit noordelijk compartiment zal mogelijk zijn; liever herbevolken met dieren uit Nederland dan uit buitenland • "in het veld leeft het gevoel bij de mensen dat de Minister alle kritiek van de EU op de varkenspestbestrijding, afschuift op de boeren
<p>28 oktober 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: uitslagen tussenscreening uit het noorden komen binnen, zuiden moet normale termijn na besmetting afwachten • verplaatsen van biggen/slachtregeling: binnenkort operationeel; in Brussel blijkt veel weerstand te bestaan tegen slachtregeling; slachterijen voorzien problemen gezien de grote gewichten van de vleesvarkens; echter men moet niet te lang wachten met regeling omdat noodzaak groeit • Regeling Vervoersbeperkingen: ontheffing voor dragende dieren geldt alleen voor transporten naar kraamstal en niet andersom; bedrijfsleven dringt aan op verandering • kneelgevallen: capaciteit nog niet voldoende voor verwerking van huidige hoeveelheid urgentieverklaringen • opkoop zeer jonge biggen: doodspuiten is gestopt ondanks dat er nog boeren zijn met biggen die binnenkort niet meer in batterijen zullen passen; • fokverbod/ subsidieregeling fokverbod: blikken die zeugen in de oren moeten voor de subsidieregeling zijn er slecht in te krijgen (varkens worden o.a. ook bang); LNV vindt dat het geen alibi is voor boeren om zich niet aan de regels te houden • protocol/regeling herbevolken: maximaal herbevolken met dieren uit Nederland, vracht uit buitenland zal gezien worden als 1 UBN-nummer en wellicht meer relaties toegestaan in het kader van de beperking vervoersbewegingen (sluit goed aan bij vragen uit de sector) • overig: mest; houders buiten toezichtsgebied met teveel biggen zullen aan de orde komen tijdens Basisoverleg; te weinig sperma wanneer fokverbod opgeheven wordt
<p>4 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: verloop tussenscreening; vrijgave gebieden • verplaatsen van biggen / slachtregeling: biggen 1 op 1 regeling verloopt redelijk; vooruitzichten voor slachtregeling zijn niet ongunstig; voor wat betreft

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<p>opkoopregeling is in Brussel plafond bereikt, opkoop knelgevallen komt dus vanaf 5 november stil te staan, oplossing ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regeling Vervoersbeperkingen: verschillenden onduidelijkheden met betrekking tot fokbedrijven; belangrijke knelpunten voor sommige bedrijven zijn een overschot aan biggen, overschot aan fokmateriaal, zeugen op twee locaties • knelgevallen: vanaf 5 november geen opkoop slachtvarkens meer door middel van doding op bedrijf; het is de vraag of knelgevallen nog wel adequaat geholpen kunnen worden • vergoeding besmet geruimde bedrijven: LNV zal hier voorlopig niets aan doen omdat prioriteit bij bestrijding van de varkenspest ligt • fokverbod/subsidieregeling fokverbod: het zal niet mogelijk zijn om KI-stations tijdig te waarschuwen bij het opheffen van fokverbod (sperma tekort) • protocol/regeling herbevolking: onvrede over voortgang (zowel inhoudelijk als in planning) • mest: maatregel met betrekking tot uitrijden mest op bedrijven met varkens valt slecht en is slecht te verdedigen
<p>11 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: verloop tussenscreening volgens schema; vrijgave groot aantal gebieden staat op stapel, wanneer is niet te zeggen • verplaatsingen van biggen / slachtregeling: kritiek op verloop regeling biggen 1 op 1, wachttijd te lang, capaciteit te gering en papieren raken zoek; slachtregeling voor zuidelijk gebied is bijna operationeel; hierbij problemen met slachterijen over gewichtskortingen, overheid wil daarvoor geen verantwoordelijkheid nemen omdat ze maatregelen nemen om de pest te bestrijden en niet om een prijs te garanderen, LTO zal contact opnemen met COV • Regeling Vervoersbeperkingen: er is in Den Haag overleg over aanpassing van de regeling maar nog geen oplossing (o.a. voor bedrijven met teveel biggen) • knelgevallen: aantal loopt wel op maar LNV denkt het wel aan te kunnen; financiële strop voor bedrijven bij opkoop biggen 25kg prijs wordt uitbetaald • mest: het niet zelf niet mogen uitrijden van mest op huiskavel wordt als onredelijk gezien door veel mensen; LNV staat open voor goed voorstel • protocol/regeling herbevolken: verwachting is dat regeling over een week af zal zijn; kern is dat alles wat ingesloten gebied is herbevolkingsgebied wordt, bij vrijkomen gaat regeling in werking; zal aanbod komen tijdens Basisoverleg op 14 november
<p>18 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: verloop tussenscreening; vrijgave van gebieden niet op korte termijn in kerngebied, ook hier van buiten naar binnen werken • verplaatsen biggen / slachtregeling: verloop bij biggen regeling is soepeler; slachtregeling in zuidelijk gebied is in werking, de grens (51 / 36') is door EU ingesteld; er wordt gewerkt aan urgentievolgorde • Regeling Vervoersbeperkingen: overleg over aanpassing verloopt moeizaam • knelgevallen: alleen knelgevallen worden geholpen met knijpkarren • protocol/regeling herbevolken: herbevolkingsregeling is er, binnen deze gebieden mag er alleen vervoerd worden volgens de nieuwe regeling • overig: bijprodukten; R&O plaatsen; KI-bedrijven; mest; BTW
<p>25 november 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: verloop van tussenscreeningen, actief virus aangetroffen in Escharen; vrijgave van gebieden in zuidelijke schil doorkruist door pestgeval in Neer • slachtregeling: slachtregeling verloopt niet naar wens, lichtere dieren gaan goed maar zwaardere dieren blijven zitten, situatie is zorgelijk; LNV zal ingrijpen indien er met COV geen oplossingen bedacht kunnen worden • Regeling Vervoersbeperkingen: over aanpassing wordt nog overleg gepleegd bij LNV • knelgevallen: wachttijd is enorm • mest: evaluatie van alle regels rond mest wijst uit dat alle bedrijven uit de voeten kunnen met huidige regels, daarom blijft het onveranderd • regeling herbevolking: apart regime voor ex-besmette bedrijven; regelgeving voor herbevolken lege bedrijven lijkt anders dan afgesproken in Den Haag • Overig: BTW; taxaties; grens; overtreding fokverbod
<p>2 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: oorzaken Escharen en Neer is onduidelijk; vierde tussenscreening van start in voormalig fokverbod gebied; aanwezigheid verdachte bedrijven betekend niet dat gebied dicht blijft • vierde tussenscreening: veel weerstand tegen vierde tussenscreening omdat gevolg is dat gebied langer dicht blijft; screening is geen wraakactie voor

Communicatievorm	Inhoud overleg
	<p>overtredingen fokverbod, veterinaire deskundigen vrezen nieuwe uitbraken door overtredingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • slachtingregeling: er is nog geen oplossing voor slachten zeer zware dieren; welzijnsproblemen worden steeds groter; daarom is besloten om de zeer zware dieren te laten slachten in noordelijk compartiment, onder streng toezicht LNV • Regeling Vervoersbeperkingen: er is tijdens SG-beraad besluit genomen over ontheffingsregime voor ongewenste bedrijfstypen en situaties • kneelgevallen: met name op gesloten bedrijven die nog niet hebben kunnen leveren aan slachtingregeling ontstaan kneelgevallen • overtreding fokverbod: het aantal overtreders is groter dan 10 % • regeling herbevolking: vraag over verschil tussen afspraak en regelgeving blijft bestaan • overig: bij doding op bedrijf bestaat nog steeds onduidelijkheid over voorzieningen die getroffen moeten worden
<p>9 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • geen verslag beschikbaar
<p>16 december 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: nog geen verontrustende uitslagen binnen met betrekking tot de tussenscreeningen ; Bij vrijgaven wordt voorkomen dat er een lappendekken ontstaat • 1 op 1 verplaatsingen: praktische invulling gegeven aan ontsmetten van wagen bij meerdere ritten tussen bron- en doelbedrijf • slachtingregeling: door slachting van zware dieren in noordelijk compartiment is capaciteit veruimd; veel zware dieren wachten nog; COV zal met plan van aanpak komen om voor kerst alle urgente zware dieren te slachten • welzijnsproblemen: naar alle waarschijnlijkheid is met volle inzet van slachterijen oplossing van alle welzijnsprobleem voor kerst realiseerbaar • Regeling Vervoersbeperkingen: aangepaste regeling vervoersbeperkingen zal nog op zich laten wachten vanwege Herstructureringswet • overtreding fokverbod: 31 overtreders geconstateerd, beslissing over te nemen sancties ligt bij Minister en bij Officier van Justitie
<p>6 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: nieuwe in Escharen, IFT positief maar klinische symptomen waren onduidelijk; Uden constateert dat discipline rond hygiëne en contacten aan het verslappen is; niet alle uitslagen van eindscreeningen van gebied buiten de 10 km van Escharen zijn binnen, van vrijgeven kan dus geen sprake zijn • 1 op 1 verplaatsingen/kneelgevallen: 1 op 1 verplaatsing moet maximaal benut worden; de kneelgevallen zijn in beeld bij LNV • herbevolkingsgebied: er is nog niet nagedacht over hoelang herbevolkingsregeling voor gebieden zal gaan gelden; er bestaan veel vragen bij mensen in de nieuwe vrije gebieden, er is veel onduidelijk en de communicatie (van LNV) is slecht op dit gebied • slachtingregeling/welzijnsproblemen: eind december zijn 11.000 zware varkens opgekocht, Commissie welzijn (v.d. Bergh) had berekend dat het er 16.000 zouden zijn • overtreding fokverbod: 33 overtredingen geconstateerd en 46 overtredingen geconstateerd bij controle op de vergoeding voor het fokverbod • overige: aantal slachtzeugen dat nog geslacht moet worden is enorm
<p>13 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: geval in Heumen was geen varkenspest; vrijgave van kerngebied moet gemeld worden bij PVC; PVC zou kunnen vragen dit gebied extra te volgen • 1 op 1 verplaatsing/kneelgevallen: 1 op 1 verplaatsingen in de 10 km rond Escharen is weer begonnen • herbevolkingsgebied: in het Basisoverleg zal het vraagstuk over de duur van de status "herbevolkingsgebied" aan de orde komen • wijziging Regeling Vervoersbeperkingen: er is nog geen zicht op aanpassing van de regeling (geen overleg geweest) • mest: Uden stelt voor geen extra maatregelen te nemen, bedrijfsleven ziet echter problemen na 1 februari • eisen aan spuitplaats: crisisteam heeft gesproken over inrichting van reinigingsplaats op het boeren bedrijf, wat geldt is dat vrachtwagens schoon en ontsmet moeten (blijven) worden • slachtzeugen: slachtzeugenoverschot is geen welzijnsprobleem en zal dus niet in Uden besproken worden ; oplossing moet komen uit overleg met COV • tappen: in een aantal gevallen zullen 100% van de dieren getapt worden

Communicatievorm	Inhoud overleg
<p>16 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • uitbraak in Ravenstein waar sprake is van een actief virus • algeheel vervoersverbod: in heel herbevolkingsgebied is algeheel vervoersverbod afgekondigd, geldt voor vee (m.u.v. pluimvee); nieuwe protocollen voor vervoer van voer en melk; strenge hygiëne maatregelen voor destructor en screeningsteams; extra controle op verboden door politie en AID
<p>20 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: geen duidelijk oorzaak bekend voor uitbraak in Ravenstein; veel kritiek op vervoersverbod met name op het gebied van de communicatie daar over; toch wel goed nageleefd; vrijgave gebied Neer en 10km buiten gebied Escharen • Buffergebied: rond toezichtgebied is een buffergebied ingesteld; duur van het buffergebied is niet duidelijk, er wordt aangedrongen om gebied z.s.m. open te stellen • welzijnsproblemen: met name noordelijke gebieden zitten vol; doodspuiten zeer jonge biggen wordt weer één van de instrumenten om welzijnsproblemen aan te pakken; er wordt ook gepleit voor doodspuiten zwaardere biggen; verplaatsing binnen toezichtgebieden is niet mogelijk, dus doding op bedrijf noodzakelijk • weerstand tegen screening: weerstand tegen screening is groeiende; zo nodig zal politie ingeschakeld worden om toegang te verschaffen • Duitsland: 24 bedrijven (in Nederland) zijn verdacht verklaard naar aanleiding van pest in Duitsland omdat deze dieren uit Duitsland ontvangen hebben • herbevolkingsregeling: de regeling is nog niet aangepast (er zou geen tijd geweest zijn) • mest: uitbraak vraagt om aangepaste regels met betrekking tot mest uitrijden
<p>27 januari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: nog geen duidelijke oorzaak voor uitbraak in Ravenstein bekend; • buffergebied: veel ongenoegen over instellen buffer gebied • welzijnsproblemen: 1 op 1 regeling is gestopt, besloten is dat onder speciale voorwaarden nog wel verplaatsingen mogen plaatsvinden omdat het voor een aantal bedrijven een goede oplossing is voor welzijnsproblemen • Duitsland: er zijn onvoldoende redenen om heel Duitsland in te sluiten, daarom geen export verbod en importverbod kan niet vanwege vrijhandelsverkeer (men is afhankelijk van wat de EU doet); langzamerhand krijgt de insteek van Nederland op af te stappen van het non-vaccinatie beleid meer steun binnen de EU • herbevolkingsgebied: er is nog geen duidelijkheid over het einde van de herbevolkingsgebied-status • mest: er moet z.s.m. duidelijkheid komen over de nieuwe mestregels, (voor 1 februari) • evaluatie regeling vervoersbeperkingen: er is een evaluatie plan (samenwerking LNV, met o.m. IKC en ID-DLO) eind maart zal de evaluatie afgerond worden • zeugen: er wordt nog gekeken naar slacht capaciteit voor zeugen.
<p>3 februari 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klankbordgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken: er is nog geen duidelijkheid over de oorzaak van de uitbraak in Ravenstein • buffergebied: vragen over het verloop van de slachtregeeling in het buffergebied • Duitsland: situatie daar lijkt rustig; vragen over Nederlandse bedrijven die verdacht verklaard zijn omdat zij Duitse dieren ontvangen hebben • herbevolkingsgebied: er is nog geen duidelijkheid over het einde van deze status, er wordt aangedrongen op een snelle beëindiging daarvan • zeugen: vraag naar plan voor de grote hoeveelheid zeugen die na 12 maart verwacht worden i.v.m. mogelijke welzijnsproblemen

Bijlage 7.7: Commissie van Toezicht

Memo	Onderwerp
Memo 1 13 februari 1997 Aan de directie MKG	opkoopregeling van vleesvarkens en biggen <ul style="list-style-type: none"> de Commissie van Toezicht (CvT) reageert positief op de haar voorgelegde regeling voor de opkoop van biggen en vleesvarkens
Memo 2 13 februari 1997 Aan de projectleider preventief doden	doden van jonge biggen <ul style="list-style-type: none"> de CvT adviseert de jonge biggen (<10kg) die in het kader van preventieve ruiming gedood moeten worden, niet levend af te voeren maar te doden op de boerderijen door middel van een injectie; om stress bij de biggen te verminderen
Memo 3 19 februari 1997 Aan de Minister van LNV	eerste indrukken (op verzoek) en aanbevelingen <ul style="list-style-type: none"> de CvT vindt dat zij te laat is ingeschakeld daarnaast heeft zij kritiek op het afwezig zijn van draaiboeken en het ontbreken van een behoorlijk plan van aanpak tenslotte doet de CvT een aantal aanbevelingen wat betreft de gang van zaken omtrent de doding
Memo 4 23 februari 1997 Aan de Minister van LNV	gevraagd advies dragende zeugenbedrijven <ul style="list-style-type: none"> dragende zeugen worden normaal gesproken naar speciale kraamhokken verplaatst; in een aantal gevallen is dit door de vervoersverboden niet mogelijk; de CvT adviseert de zeer jonge biggen op te kopen, en deze middels een injectie te doden
Memo 5 25 februari 1997 Aan de Minister van LNV	problematiek dragende zeugenbedrijven, problematiek 8 kg biggen en problematiek verdachte bedrijven <ul style="list-style-type: none"> de CvT adviseert nogmaals over te gaan op het opkopen van de zeer jonge biggen de CvT constateert dat er op de zeugenbedrijven die normaliter 8kg biggen afvoeren, ernstige overbevolking kan ontstaan; ook op verdachte bedrijven ontstaat ernstige overbevolking
Memo 6 4 maart 1997 Aan de crisisstaf	problematiek dragende zeugenbedrijven, problematiek 8 kg biggen en problematiek verdachte bedrijven <ul style="list-style-type: none"> de CvT bevestigt de gemaakte afspraak met de crisisstaf en geeft aan welke informatie zij graag wil ontvangen
Memo 7 10 maart 1997 Aan de Minister van LNV	problematiek dragende zeugenbedrijven, problematiek 8 kg biggen en problematiek verdachte bedrijven <ul style="list-style-type: none"> de CvT doet verslag van de bijeenkomst met de crisisstaf; de CvT verzoekt nogmaals om op korte termijn adequate oplossingen te bewerkstelligen
Memo 8 16 maart 1997 Aan de crisisstaf	welzijnsproblematiek gebied Rijsbergen <ul style="list-style-type: none"> de CvT adviseert om voorbereidingen voor een opkoopregeling te treffen; het gebied valt op dat moment al 4 weken in een vervoersverbod, maar er is nog geen opkoopregeling
Memo 9 22 maart 1997 Aan de Minister van LNV	eerste geval van BSE in Nederland <ul style="list-style-type: none"> de CvT doet op verzoek verslag van het inladen en doden van 110 runderen van een melkveebedrijf.
Memo 10 11 april 1997 Aan de Minister van LNV	overname biggen op jongere leeftijd <ul style="list-style-type: none"> de CvT adviseert om biggen op jongere leeftijd (0-2 weken oud) op te kopen en op het bedrijf te doden met een injectie; dit zou verlichting geven voor het gebrek aan destructiecapaciteit
Memo 11 11 april 1997 Aan de Minister van LNV	vaccinatie tegen klassieke varkenspest <ul style="list-style-type: none"> de CvT dringt aan op verdergaande maatregelen en adviseert met name de inzet van een noodvaccinatie ter bestrijding van de huidige varkenspestepidemie, teneinde in de nabije en verdere toekomst aantasting van het welzijn van nogmaals vele honderdduizenden varkens te voorkomen
Memo 12 12 mei 1997 Aan de directie MKG	de toelaatbaarheid van het doden van biggen jonger dan 3 weken <ul style="list-style-type: none"> de CvT gaat in op een verzoek om een nadere argumentatie om bij het doden van de zeer jonge biggen af te mogen wijken van de voorgeschreven speentermijn van drie weken
Memo 13 15 mei 1997 Aan de directie MKG	welzijnsproblematiek niet ingesloten gebieden met een vervoersverbod in Zuid-Nederland <ul style="list-style-type: none"> de CvT constateert dat er zich grote problemen met betrekking tot het welzijn voordoen in niet- (of niet meer) ingesloten gebieden, waar wel een vervoersverbod geldt; de grootste problemen doen zich voor in het gebied Rijsbergen
Memo 14 21 mei 1997 Aan de Minister van LNV	welzijnsproblematiek op de bedrijven in de niet-ingesloten gebieden met een vervoersverbod <ul style="list-style-type: none"> de CvT constateert dat na overleg met de Minister op 16-05-97 waarin werd toegezegd dat uiterlijk op 19-05-97 begonnen zou worden met het overnemen van biggen in de niet-ingesloten gebieden met een vervoersverbod, dit nog niet is gebeurd
Memo 15 29 mei 1997 Aan de directie MKG	alternatieve dodingsmethoden voor jonge biggen <ul style="list-style-type: none"> de CvT geeft op verzoek aan waarom het gebruik van T61 te verkiezen is boven aangedragen alternatieve dodingsmethoden
Memo 16 29 mei 1997 Aan de directie MKG	fokverbod <ul style="list-style-type: none"> naar aanleiding van een desbetreffende vraag geeft de CvT aan dat een fokverbod uit oogpunt van dierenwelzijn te verkiezen is boven de maatregel van het doodspuiten van jonge biggen
Memo 17 16 juni 1997 Aan de Minister van LNV	prioriteitstelling opkoopregeling. <ul style="list-style-type: none"> de CvT stelt een prioriteitenstelling wat betreft opkoop voor, aangezien de opkoop grote achterstand heeft opgelopen.

Memo	Onderwerp
Memo 18 16 juni 1997 Aan de Minister van LNV	het begraven van slachtafval. <ul style="list-style-type: none"> • de CvT geeft nadrukkelijk aan dat al haar adviezen uitsluitend zijn ingegeven door de haar opgelegde taak om te waken over het welzijn van de bij de varkenspest en haar bestrijding betrokken dieren. • daarnaast adviseert de CvT om over te gaan tot het begraven van het slachtafval, om hiermee de afvoercapaciteit te vergroten
Memo 19 15 augustus 1997 Aan de directie MKG	aanvoer slachtvarkens opkoopregeling <ul style="list-style-type: none"> • na een inspectiebezoek van de CvT aan de dodingslocatie Proreco en de varkensslachterij Dumeco constateert zij te lange wachttijden; de CvT adviseert om de vervoers- en ontheffingenprocedure aan te passen
Memo 20 11 september 1997 Aan de directie MKG	gesprek met Directeur MKG op 10-09-97 <ul style="list-style-type: none"> • de CvT bevestigt de afspraken die zijn gemaakt na het opschorten van de opkoop door de totale stand-still in het gebied; zo zal in week 37 een begin worden gemaakt met het doden van dieren op de bedrijven
Memo 21 10 oktober 1997 Aan de Minister van LNV	welzijnsproblemen als gevolg van het opschorten van de opkoopregeling <ul style="list-style-type: none"> • ondanks de afspraak van 10-09 (zie memo 20) is pas op 29 september gestart met het doden van dieren op bedrijven; de CvT signaleert dat het om welzijnsredenen onverantwoord is om het huidige regime ongewijzigd voort te zetten
Memo 22 27 oktober 1997 Aan de directie MKG	het doden van varkens m.b.v. mobiele units <ul style="list-style-type: none"> • de CvT reageert op het verzoek om na te gaan of de doding door middel van mobiele electrocutie apparatuur uit welzijnsoogpunt toelaatbaar is; de CvT geeft aan dat het uit welzijnsoogpunt toelaatbaar is, mits gebruik wordt gemaakt van de juiste apparatuur en ook aan de zorgvuldigheid van het bedienen ervan hoge eisen worden gesteld
Memo 23 28 oktober 1997 Aan de crisisstaf	ernstig welzijnsprobleem Someren <ul style="list-style-type: none"> • Eén lid van de CvT brengt een varkenshouderij met een meer dan ernstig welzijnsprobleem onder de aandacht van de crisisstaf
Memo 24 1 december 1997 Aan de Minister van LNV	onhoudbare welzijnsproblemen <ul style="list-style-type: none"> • de CvT meldt de Minister (op zijn verzoek) dat de achterstand van de opkoop verder toeneemt. De slachtregeling voor de zware varkens en de mogelijkheid van 1 op 1 verplaatsing van biggen in een gedeelte van het varkenspestgebied heeft nog onvoldoende verlichting geboden. Vooral de problematiek van de zware vleesvarkens is onhoudbaar • de CvT doet een aantal suggesties om deze problematiek op te lossen

Bijlage 8: Simulatie van de uitbraak

INLEIDING	1
HET SIMULATIEMODEL	2
<i>Belangrijkste kenmerken/principes</i>	2
<i>Belangrijke infectieroutes</i>	2
<i>Bestrijdingsmaatregelen</i>	3
<i>Doorgerekende varianten en soort output</i>	4
UITKOMSTEN	4
<i>Basissimulatie (vanaf 04-02-1997)</i>	4
<i>Alternatieven ("wat ... als")</i>	6
<i>Situatie voor 4 februari 1997</i>	9
BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN UIT DE SIMULATIE	10

INLEIDING¹

De uitbraak van de varkenspest is, hoe omvangrijk ook, verlopen zoals hij verlopen is. Dat lijkt een open deur, maar is van belang om te bedenken dat het nog niet zo eenvoudig is om uit dit werkelijke verloop rechtstreeks en op kwantitatieve wijze af te leiden hoe het zou zijn geweest als bepaalde gebeurtenissen zich niet of anders hadden voorgedaan (bijvoorbeeld het relatief laat ontdekken van het eerste geval) of een andere aanpak van de bestrijding was toegepast (bijvoorbeeld eerder en/of op grotere schaal preventief ruimen). Om daar wel inzicht in te verkrijgen biedt *simulatie* interessante mogelijkheden. Simulatie is kortweg te omschrijven als het op de computer nabootsen van de werkelijke uitbraak, met als doel het verloop ervan nader te bestuderen onder uiteenlopende omstandigheden. Een nuttig hulpmiddel dus voor het uitvoeren van zogenaamde "wat ... als" berekeningen.

In deze bijlage wordt ingegaan op het hiertoe binnen de Landbouwniversiteit ontwikkelde varkenspest-simulatiemodel, en de daarmee verkregen resultaten. Daarbij zijn zaken als gebiedskenmerken, bedrijfsgegevens, infectieroutes en bestrijdingsmaatregelen zoveel mogelijk in overeenstemming gebracht met gegevens van de werkelijke uitbraak. Een eerste toets voor het realiteitsgehalte van het model is dan ook of de vanuit al die deelfacetten opgebouwde en nagebootste uitbraak de werkelijke situatie in voldoende mate benadert. Vervolgens is het model gebruikt om allerlei uitgangspunten en beleidsmaatregelen te variëren, door te rekenen en te vergelijken met de gesimuleerde uitgangssituatie ("wat ... als").

Het simulatiemodel was qua opzet en structuur vrijwel gereed voor mond- en klauwzeer. De ombouw naar varkenspest moest in een zodanig kort tijdsbestek worden uitgevoerd, dat dat z'n weerslag heeft gehad op de mate van detail en betrouwbaarheid van de verkregen uitkomsten. Daarom wordt met nadruk vermeld, dat het in het navolgende gaat om de grote lijn en niet om de details. Voor meer details en een grotere betrouwbaarheid van de uitkomsten is meer tijd en een grotere onderzoeksinspanning nodig, zowel voor de ziektekundige/ epidemiologische analyse van de werkelijke gegevens als voor de bouw en invulling van het simulatiemodel.

¹ Deze simulatiestudie is uitgevoerd door een werkgroep onder leiding van prof.dr.ir. A.A. Dijkhuizen, hoogleraar economie van de diergezondheidszorg aan de Landbouwniversiteit in Wageningen. De werkgroep bestond verder uit dr.ir. A.W. Jalvingh, dr. M. Nielen, dr.ir. H.S. Horst, ir. M.P.M. Meuwissen en drs C. Léon (allen verbonden aan de Landbouwniversiteit, en gewerkt aan de bouw van het model) en dr. J.A. Stegeman (ID-DLO) en ir. H. Maurice (RVV) die beiden – vanuit het crisiscentrum in Uden - hebben gewerkt aan het verkrijgen en analyseren van gegevens van de werkelijke uitbraak ten behoeve van de invoer van het simulatiemodel.

HET SIMULATIEMODEL

Belangrijkste kenmerken/principes

Het simulatiemodel bootst de verspreiding van klassieke varkenspest tussen bedrijven van dag tot dag na. De infectieroutes die daarbij worden onderscheiden zijn lokaal/buurt en contacten (dier, transport, mens). Zodra het eerste geval is ontdekt, kunnen allerlei activiteiten en bestrijdingsmaatregelen in gang worden gezet, zoals vervoersverboden, ruimen van besmette bedrijven, traceren, screenen en preventief ruimen. Het model werkt *ruimtelijk* door het meenemen van de geografische locatie van elk bedrijf. Zo bepaalt de ligging van een bedrijf of het besmet kan raken via lokale verspreiding (buurtcontacten) en of het in een gebied ligt met vervoersverboden of niet. Verder is het model *stochastisch*, hetgeen betekent dat het bij allerlei verspreidings- en bestrijdings-mechanismen rekening houdt met variatie in de uitgangsgegevens. Een voorbeeld hiervan is de bepaling van het interval tussen het moment waarop de infectie het bedrijf is binnengekomen en detectie plaatsvindt. Analyse van de werkelijke uitbraak laat zien, dat dat interval gemiddeld uitkomt op ongeveer 35 dagen. Uit de werkelijke gegevens blijkt echter ook, dat hier nogal wat variatie in zit. Zo was bijvoorbeeld in 10% van de gevallen het interval korter dan 18 dagen, maar ook in 10% van de gevallen langer dan 55 dagen. In het simulatiemodel is hiermee rekening gehouden door de hele kansverdeling op te nemen. Voor elk besmet bedrijf trekt het model vervolgens random een getal uit deze kansverdeling en de uitkomst van deze trekking (c.q. loting) bepaalt dan het interval van infectie tot detectie voor het betrokken bedrijf. Door het gebruik van dit soort trekkingen uit kansverdelingen voor de meest belangrijke parameters, wordt nagebootst dat het - net als in de praktijk - de ene keer mee kan zitten en de andere keer tegen. Een dergelijke aanpak (in de literatuur aangeduid met de naam Monte Carlo simulatie) brengt met zich mee, dat het model bij dezelfde uitgangspunten meerdere keren moet worden gerund. Zo zijn in deze studie voor zowel de basissituatie als voor elk alternatief steeds 100 runs c.q. herhaalde berekeningen uitgevoerd. Elke run staat dan voor het mogelijke verloop van de uitbraak bij de betreffende uitgangspunten. Daarmee wordt niet alleen inzicht verkregen in de meest waarschijnlijke uitkomst, maar ook in de variatie daarom heen.

Belangrijke infectieroutes

In het model kan, net als in de praktijk, lokale verspreiding van de infectie plaatsvinden naar bedrijven in de buurt. Hierbij gaat het om verspreiding over korte afstand via moeilijk te traceren contacten. Alle bedrijven binnen een opgegeven straal rond een besmet bedrijf hebben elke dag een zekere kans besmet te raken. Deze kans is het grootst voor bedrijven binnen een straal van 500 meter, maar volgens de analyse van de gegevens van de werkelijke uitbraak ook nog wel degelijk aanwezig voor bedrijven op een afstand van 500 tot 1000 meter van het besmette bedrijf. De grootte van de kans wordt in het model niet beïnvloed door bestrijdingsmaatregelen. Lokale verspreiding stopt op het moment dat een besmet bedrijf geruimd is.

Wat betreft de kans op besmetting via dier- en transportcontacten wordt in het model voor elk onderscheiden bedrijfstype (fok/opfok, vermeerderaar, vleesvarkens, gesloten) uitgegaan van een bepaald aantal verhandelde dieren en een zekere frequentie waarin dat plaatsvindt. Voor wat betreft de afstanden waarover de dieren van bedrijf tot bedrijf worden verplaatst vindt een trekking plaats uit een hiertoe opgestelde afstandentabel. Ongeveer 60% vindt plaats binnen 10 km, maar er wordt ook altijd nog 10% verhandeld en verplaatst over een afstand van tussen de 30 en 60 km. Zodra een gebied wordt stilgelegd, vervalt deze kans op virusverspreiding. Dat geldt niet voor een ander type contact, namelijk de

professionele contacten (dierenarts, medewerker, inseminator, etc.). De kans op virusverspreiding voor elk van de soorten contacten is verkregen uit de analyse van de gegevens van de echte uitbraak. Een speciale vorm van transport vormt de opkoop. Opkoop gaat in het model 4 weken na het instellen van een gebied van start, behalve in het kerngebied Boekel/Venhorst waar het - net als in werkelijkheid - na 2 weken start. Voor de infectiekans via een opkooptransport is aangenomen, dat deze de helft bedraagt van een normaal transport.

De kans op verspreiding van het virus via sperma van KI-beren is niet in de simulatie opgenomen. Deze problematiek bleek - in al haar facetten - te ingewikkeld om in het korte tijdsbestek van de studie op een realistische wijze uitgewerkt en ingebouwd te worden. Hoewel deze weg van besmetting destijds veel discussie (en onrust) heeft opgewekt, en er maar liefst rond 1700 bedrijven verdacht door moesten worden verklaard, lijkt het aantal daadwerkelijk hierdoor besmet geraakte bedrijven beperkt te zijn gebleven tot ruim 30. Bovendien lag ongeveer tweederde deel hiervan in gebieden die toch al waren ingesteld en stilgelegd.

Bestrijdingsmaatregelen

Zodra een bedrijf besmet wordt verklaard, worden er in het model vervoersverboden ingesteld, die de volgende dag effectief zijn. Daarbij wordt, net als in de praktijk, onderscheid gemaakt in een beschermingsgebied (straal minimaal 3 km) en een toezichtsgebied (straal minimaal 10 km). Voorts wordt in geval van een grote uitbraak een gebied "Zuid Nederland" ingesteld, met specifieke restricties voor contacten (a) binnen het gebied, (b) van binnen naar buiten en (c) van buiten naar binnen. Om gebieden op te kunnen heffen, vindt er 35 dagen na de laatste detectie van een besmet bedrijf een eindscreening plaats. Als er dan geen besmette bedrijven worden gevonden, wordt het betreffende gebied 2 weken na de eindscreening opgeheven.

Bij de besmetverklaring van een bedrijf wordt tevens gestart met de tracerings van de contacten vanaf en naar het bedrijf. De moeilijkheid bij de inschatting van de effectiviteit van tracerings is, dat nooit precies bekend is welke contacten worden/zijn gemist. Op grond van wat betrokkenen aan inzicht en ervaringen hebben, is in het model voor wat betreft de contacten vanaf het bedrijf aangenomen dat 95% van de diercontacten, 95% van de transportcontacten en 70% van de professionele contacten met succes worden getraceerd. Wat wel uit de gegevens van de werkelijke uitbraak gehaald kan worden, en ook in het simulatiemodel is opgenomen, is de tijdsperiode waarbinnen deze succesvolle tracerings plaats hebben gevonden. Daaruit blijkt dat dit voor de diercontacten plaatsvindt binnen een tijdsbestek van 3 dagen, terwijl dit voor transport en professioneel wel op kan lopen tot 60 dagen. Bedrijven die via een contact worden getraceerd worden verdacht verklaard, en wel voor een periode van maximaal 42 dagen. Voor een verdacht verklaard bedrijf is het interval infectie - detectie korter dan voor andere bedrijven.

Voor wat betreft het preventief ruimen wordt in de basissimulatie, net als bij de werkelijke uitbraak, aanvankelijk een beperkte groep bedrijven geruimd. Begin april wordt opnieuw tot preventief ruimen besloten en vanaf 20 april komt deze ruiming daadwerkelijk op gang, en wel voor bedrijven in een straal met een lengte van tussen de 750 en 1000 meter rond een besmet verklaard bedrijf. Tevens worden dan alle via diercontacten getraceerde bedrijven preventief geruimd, alsmede 50% van de via transportcontacten getraceerde bedrijven en 25% van die via professionele contacten (in de beide laatste gevallen bepaalt het model via loting welke bedrijven wel en niet worden geruimd). De destructiecapaciteit is vastgesteld op maximaal 15 bedrijven per dag. Binnen deze capaciteit krijgt het ruimen van besmet verklaarde bedrijven voorrang boven preventief ruimen. Het deel van de capaciteit dat in

principe voor preventief ruimen kan worden benut is in de eerste drie weken na 20 april gesteld op maximaal 5 per dag, op 10 per dag in de volgende drie weken en op 15 per dag daarna. Binnen de preventief te ruimen bedrijven krijgen de bedrijven uit het "buitengebied" voorrang boven die in het kerngebied Boekel/Venhorst. Naast het preventief ruimen vindt er - om welzijnsredenen - nog opkoop plaats van dieren. Voor wat betreft het fokverbod en het doodspuiten van jonge biggen wordt er in het model niet in directe zin rekening gehouden met specifieke effecten op het verloop van de infectie c.q. de uitbraak. Indirect is hiervan wel sprake, doordat ze opgesloten zitten in de uit de werkelijke gegevens berekende parameters, zoals het interval infectie - detectie.

Doorgerekende varianten en soort output

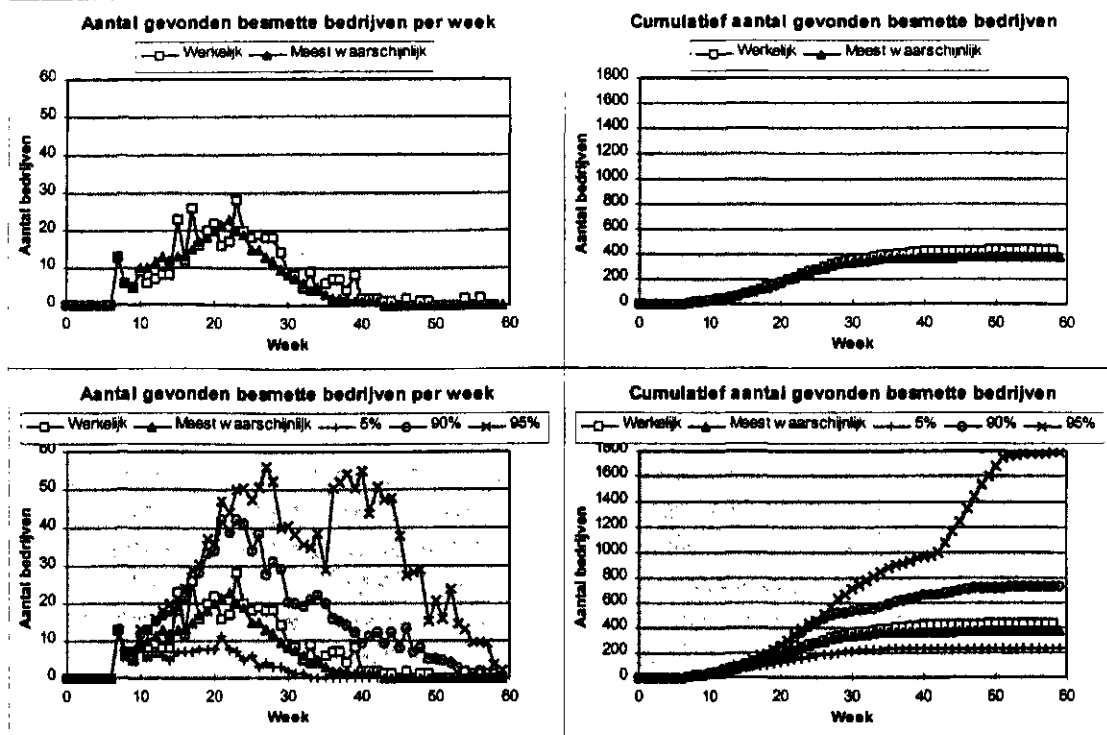
De varianten die zijn doorgerekend staan kort omschreven in Annex S1. Daarbij gaat het om de simulatie van gebeurtenissen en maatregelen vanaf 4 februari (de dag waarop het eerste geval werd vastgesteld) en gebeurtenissen voor 4 februari, toen het virus al wel in ons land was maar nog niet als zodanig herkend en zich dus "vrijelijk" kon bewegen/verspreiden. De belangrijkste uitkomsten bij elk van de onderscheiden varianten staan samengevat in tabel S1 (na 4 februari) en tabel S2 (voor 4 februari). Het model levert een groot aantal ziektekundige/epidemiologische uitkomsten, zoals: het aantal besmette bedrijven, het aantal geruimde bedrijven (besmet dan wel preventief), het aantal dagen dat de uitbraak duurt, het aantal bedrijven dat gedurende de uitbraak te maken heeft gehad met vervoersbeperkingen, en nog vele andere. Deze uitkomsten vormen tevens de basis voor de daaraan gekoppelde berekening van de opgetreden schade. Wat betreft die schade wordt onderscheid gemaakt in ruimschade (kosten afgemaakte dieren en geruimde materialen), gevolgschade (door leegstand), opkoopregeling, fokverbod en organisatie van de bestrijding (crisisteam, uitvoeren maatregelen, serologisch onderzoek, etc.). Tevens kan worden weergegeven wie deze schade draagt: de overheid (Nederland en de Europese Unie) of de sector, en indien gewenst binnen de sector ook nog weer uitgesplitst naar schakel (varkenshouders, slachterijen, handel, etc.).

UITKOMSTEN

Basissimulatie (vanaf 04-02-1997)

In de basissimulatie is de werkelijke situatie tot en met 4 februari 1997 in het model ingebracht, dat wil zeggen het eerste besmette geval is dan ontdekt en 36 andere bedrijven zijn al geïnfecteerd, maar nog niet als zodanig bekend. Vanuit die startpositie is vervolgens de simulatie uitgevoerd en het verloop van de uitbraak van dag tot dag gevolgd tot precies een jaar later. Voor wat betreft het aantal besmet gevonden bedrijven, staan de uitkomsten weergegeven in 4 grafieken binnen figuur S1.

Figuur S1. Uitkomsten in de basissimulatie.

In de grafiek linksboven in figuur S1 staat in de eerste plaats het verloop van de werkelijke uitbraak (witte blokjes). Zoals blijkt, ligt de top van het aantal besmet gevonden bedrijven zo rond de 25 tot 30 per week in de periode tussen week 10 (eind februari) en week 25 (half juni). Daarna neemt het aantal uitbraken per week snel af, en komt vanaf week 32 (eind juli) definitief onder de 5 per week. De meest waarschijnlijke uitkomst van de simulatie volgt dit patroon vrij goed. De top van de uitbraak wordt alleen iets later bereikt en houdt ook iets minder lang aan. De afname daarna wordt wel weer vrij precies nagebootst. In totaal komt de simulatie iets lager uit, wat ook blijkt uit de grafiek rechtsboven in figuur S1. Hier staat op elk moment het totaal (c.q. cumulatief) aantal besmet gevonden bedrijven weergegeven.

Zoals eerder aangegeven, is het model bij dezelfde uitgangspunten 100 keer gerund om inzicht te krijgen in de variatie in uitkomsten. Enkele uitkomsten hiervan staan samengevat weergegeven in de grafiek linksonder in figuur S1. Daar zijn naast het verloop van de werkelijke uitbraak en de meest waarschijnlijke uitkomst van de simulatie, ook de simulatie-uitkomsten weergegeven aangeduid met 5%, 90% en 95%. De resultaten bij 5% hebben betrekking op de situatie waarbij slechts in 5% van de herhaalde berekeningen het simulatiemodel een nog kleinere uitbraak als uitkomst had. Dat is dus een situatie waarbij allerlei inputwaarden een relatief gunstige waarde hebben meegekregen (bijvoorbeeld een relatief kort interval van infectie tot detectie). Bij 90% en 95% is juist van het tegendeel sprake, en hebben de uitkomsten betrekking op een situatie waarbij respectievelijk slechts 10% en 5% van de herhaalde berekeningen met het model qua grootte van de uitbraak nog ongunstiger uitkwamen. Ondanks deze relatief slechte situatie is het wel zo, dat het aantal besmette bedrijven per week na verloop van tijd duidelijk af gaat nemen en er dus wel degelijk een eind komt aan de uitbraak. Opgeteld (c.q. cumulatief) weergegeven, blijkt de gunstige simulatie (5% grens) uit te komen op een totaal van 231 besmet gevonden bedrijven en de ongunstige uitdraaien op bijna 800 (90% grens) en 1800 (95% grens). Dat laat dan ook meteen de wijde range zien, waarbinnen de uitbraak zich had kunnen voltrekken.

Dat het aantal besmet gevonden bedrijven in de basissimulatie wat lager uitkomt dan in werkelijkheid kan vele oorzaken hebben. Het kan zijn dat bepaalde verspreidingsparameters wat zijn onderschat, maar ook zou kunnen dat de bestrijding onder modelomstandigheden nog iets te efficiënt verloopt. Dit laatste ondanks het feit dat er al wel rekening is gehouden met bijvoorbeeld een tijdsvertraging tussen het afkondigen van maatregelen en het daadwerkelijk implementeren ervan (zoals bij preventieve ruiming). En natuurlijk kan ook toeval altijd nog een rol spelen. Gezien de gevonden range in simulatie-uitkomsten, lijkt niettemin de conclusie gerechtvaardigd dat de werkelijke uitbraak in voldoende mate lijkt te zijn nagebootst om als basis te dienen voor de vergelijking met de doorgerekende alternatieven.

De totalen van de werkelijke uitbraak en de basissimulatie staan ook nog een keer weergegeven in de beide bovenste rijen van tabel S1. Naast het aantal besmet gevonden bedrijven, staat hier ook het aantal preventief geruimde bedrijven vermeld, alsmede de tijdsduur (van 4 februari 1997 tot aan het moment waarop het laatste gebied wordt opgeheven) en de kosten van de uitbraak voor overheid en sector. Wat hieruit blijkt is dat het aantal preventief geruimde bedrijven in de basissimulatie duidelijk achter blijft bij wat zich in werkelijkheid heeft voorgedaan. Daar waar de verhouding tussen besmet gevonden en preventief in werkelijkheid ongeveer 1 op 3 bedraagt (1 besmet bedrijf, 3 preventief geruimd), ligt dat in de basissimulatie rond 1 op 2. Ondanks het zeer nauwkeurig nabootsen van de werkelijke protocollen voor preventief ruimen lukt het niet het werkelijke aantal preventief geruimde bedrijven dichter te benaderen, althans niet zonder dat dan het aantal besmette bedrijven uit de pas gaat lopen. Wat hierin mee kan spelen is, dat zeker naar het eind toe toch een paar keer wat stringenter is geruimd dan in de protocollen stond aangegeven. Een ander aspect dat mee kan spelen is het feit, dat de besmetting via sperma van KI-beren in een aantal gevallen heeft geleid tot besmette bedrijven in nieuwe gebieden, en dus tot extra preventieve ruiming. *Gezien de gevonden afwijking in aantal preventief geruimde bedrijven, is het des te belangrijker de doorgerekende alternatieven te vergelijken met de basissimulatie en niet met de werkelijke uitbraak zelf.*

De uitkomsten voor wat betreft de tijdsduur van de uitbraak liggen goed in overeenstemming met de iets kleinere uitbraak in de meest waarschijnlijke situatie van de basissimulatie. Wat de kosten betreft, wordt de totale schade in de werkelijke situatie berekend op 4 660 miljoen gulden, waarvan 2 875 miljoen voor de overheid (Nederland en EU) en 1 785 miljoen voor de sector. De grootste post hierbij wordt gevormd door de opkoop, en wel krap 2 miljard. De berekende schade in de basissimulatie ligt ca. 1 700 miljoen gulden lager dan bij de werkelijke uitbraak. Ongeveer de helft hiervan is het gevolg van het feit, dat de kosten die samenhangen met het fokverbod, het doodspuiten van jonge biggen en de organisatie van de bestrijding, in onvoldoende mate konden worden opgesplitst in onderliggende componenten om in de simulaties meegenomen te worden. De andere helft van het verschil heeft te maken met het feit, dat de basissimulatie met name wat betreft het aantal preventief geruimde bedrijven kleiner is dan in werkelijkheid. *De kosten bij de doorgerekende alternatieven dienen daarom, net als voor de andere kenmerken in tabel S1, te worden vergeleken met de basissimulatie (en dus niet rechtstreeks met de werkelijke uitbraak).*

Alternatieven ("wat ... als")

Vervolgens zijn in tabel S1 de belangrijkste uitkomsten van een 13-tal alternatieven weergegeven. Dat betreft in de eerste plaats een groep van 5 alternatieven omtrent het preventief ruimen. Zo is in het eerste alternatief (1-a) een iets andere aanpak toegepast voor de uitgevoerde ruiming na 20 april. In dit alternatief is namelijk alleen geruimd rond nieuwe haarden en niet zoals in de basissimulatie (en in werkelijkheid) ook nog met terugwerkende

kracht rondom besmet gevonden bedrijven van enige tijd daarvoor. Zoals blijkt, komt deze variant qua aantal besmet gevonden bedrijven gunstiger uit, hetgeen betekent dat ruiming met "terugwerkende kracht" niet echt zinvol lijkt te zijn geweest. Dit is echter niet het belangrijkste punt ten aanzien van het preventief ruimen. Een veel groter effect wordt namelijk gevonden, als dit instrument meteen vanaf 4 februari consequent en maximaal zou zijn ingezet (I-b). Dan was de meest waarschijnlijke omvang van de uitbraak beperkt gebleven tot 70 besmet gevonden bedrijven, tegen 381 in de basissimulatie. Ook de meer extreme omvang van de uitbraak (95% grens) valt dan aanzienlijk kleiner uit dan in de basissimulatie. Ondanks deze stringentere ruiming, blijft het totaal aantal geruimde bedrijven nog duidelijk onder dat in de basissimulatie, zowel in de meest waarschijnlijke situatie als in het meer ongunstige geval. Voorts was de uitbraak dan in de meest waarschijnlijke situatie binnen een half jaar over geweest. De afname in kosten is navenant. Wel is het zo, dat in deze variant een aantal keren tegen de grenzen van de destructiecapaciteit wordt aangelopen. Zou die capaciteit namelijk onbeperkt zijn geweest (I-c), dan waren de uitkomsten met betrekking tot de uitbraak nog iets gunstiger geweest. Ruimen in een straal van 2 km (I-d) in plaats van in een straal met een lengte van tussen de 750 en 1000 meter, blijkt niet gunstiger uit te pakken. Het aantal gevonden besmette bedrijven verandert nauwelijks in vergelijking met I-b (71 tegen 70), terwijl het aantal preventief te ruimen bedrijven veel hoger ligt (851 tegen 451). Ruimen in een straal tot 500 meter (I-e) pakt duidelijk ongunstiger uit. Wat dat betreft, lijkt de in werkelijkheid meest toegepaste straal van 1 km een goede keuze.

Tabel S1. Simulaties vanaf 4-2-1997.

	aantal gevonden besmette bedrijven		aantal preventief geruimde bedrijven		tijdsduur uitbraak in dagen		kosten van de meest waarschijnlijke uitbraak (mln gid)		
	meest waarschijnlijk	5% - 95% range	meest waarschijnlijk	5% - 95% range	meest waarschijnlijk	5% - 95% range	overheid	sector	totaal
werkelijkheid	429	nvt	1247	nvt	>365	nvt	2 875	1 785	4 660
basissimulatie	381	231 - 1787	737	320 - 1865	306	252 - >365	1 560	1 384	2 944
I-a	338	182 - 1008	731	341 - 1827	284	218 - >365	1 637	1 088	2 725
I-b	70	47 - 232	451	342 - 1211	164	114 - >365	840	388	1 228
I-c	53	37 - 252	397	325 - 1397	162	98 - 316	736	348	1 084
I-d	71	54 - 155	851	707 - 1620	134	111 - 223	767	369	1 136
I-e	156	68 - 662	536	326 - 1711	288	160 - >365	1 495	698	2 193
II-a	201	61 - 2604	453	66 - 1779	298	225 - >365	1 526	692	2 218
III-a	446	221 - 2693	1027	350 - 2935	358	254 - >365	1 851	1 213	3 064
III-b	358	186 - 763	544	235 - 1529	275	229 - >365	1 922	1 192	3 114
IV-a	341	221 - 651	585	293 - 1444	299	242 - >365	3 041	1 573	4 614
V-a	838	423 - 6102	1080	201 - 2223	347	259 - >365	1 734	1 415	3 149
V-b	162	125 - 209	150	81 - 217	227	182 - 287	1 086	993	2 079
V-c	40	37 - 44	20	20 - 30	98	93 - 135	624	286	910
V-d	39	37 - 44	20	20 - 30	93	93 - 135	520	256	776

Alternatieven betreffende preventief ruimen

- I-a = vanaf 20/4 preventief ruimen n.a.v. alleen nieuw gedetecteerde haarden
- I-b = vanaf 4/2 preventief ruimen n.a.v. alle nieuw gedetecteerde haarden
- I-c = idem Ib, maar met onbepaalde destructiecapaciteit
- I-d = idem Ib, maar met een straal van 2 km voor buurruimen
- I-e = idem Ib, maar met een straal van 500 meter voor buurruimen

Alternatief betreffende detectie eerste geval

- II-a = eerste haard 14 dagen eerder ontdekt, simulatie vanaf 21-1

Alternatieven betreffende het interval infectie-detectie

- III-a = interval infectie-detectie bij alle bestrijding gemiddeld 1 week langer
- III-b = interval infectie-detectie bij alle bestrijding gemiddeld 1 week korter

Alternatief aangaande grootte toezichtsgebieden

- IV-a = toezichtsgebieden met straal van 20 km

Alternatieven aangaande de infectiekansen van contacten en buurt

- V-a = infectiekans voor buurt 50% omhoog gedurende 12 weken vanaf 4/2
- V-b = geen infectiekans voor professionele en alle transport-contacten vanaf 4/2
- V-c = geen infectiekans voor buurt vanaf 4/2
- V-d = geen infectiekans voor buurt en opkooptransporten vanaf 4/2

Het twee weken eerder vinden van de eerste haard (II-a) geeft in het model een aanzienlijke verkleining van de meest waarschijnlijke omvang van de uitbraak, maar vertoont tegelijkertijd flink wat variatie. Een gemiddeld langer (III-a) en korter (III-b) interval infectie-detectie heeft behoorlijk invloed op de grootte en variatie van de uitbraak. In het model heeft iedere haard een eigen interval infectie-detectie, dat verkort kan worden door bepaalde bestrijdingsmaatregelen. Het instellen van grotere toezichtsgebieden heeft niet zoveel effect op de meest waarschijnlijke grootte van de uitbraak, maar verlaagt wel de uitschieters naar boven (IV-a). Deze strategie pakt duidelijk duurder uit, omdat veel meer bedrijven in een vervoersverbod liggen en ook met opkoop te maken krijgen. Om inzicht te krijgen in het effect van de besmettingskansen en omgekeerd in het effect van maximale hygiëne zijn wat extremen gepresenteerd in V. Het verhogen van de buurtinfectiekans gedurende 12 weken maakt de uitbraak zeer veel omvangrijker (V-a). Als daarentegen er vanaf 4 februari geen besmettingen meer plaats hadden gehad door professionele en transport-contacten (V-b), was de uitbraak duidelijk kleiner gebleven. Dat geldt in nog veel sterkere mate als zich geen infecties via buurt (V-c) of buurt en opkoopcontacten (V-d) zouden hebben voorgedaan.

Situatie voor 4 februari 1997

In tabel S2 staan resultaten weergegeven, waarbij de simulatie is gestart op het moment waarop het eerste bedrijf besmet lijkt te zijn geraakt (24 december 1996). Deze berekeningen lopen door tot en met 4 februari 1997, de dag waarop het eerste geval werd ontdekt, en hebben dus betrekking op de periode waarin nog geen bestrijding plaatsvond. Met andere woorden, de uitkomsten geven aan hoe de situatie er bij de "echte" start (op 4 februari) in uiteenlopende situaties zou hebben uitgezien. In werkelijkheid waren er op dat moment ten minste 37 bedrijven besmet. De basissimulatie komt uit op 44 besmette bedrijven, wat de werkelijke situatie vrij goed benadert. De range is echter groot, en loopt uiteen van 6 tot 155 besmette bedrijven. Het had er op 4 februari dus ook nog veel slechter uit kunnen zien dan nu het geval was.

Tabel S2. Simulaties vanaf 24-12-1996.

	aantal besmette bedrijven	
	meest waarschijnlijk	5% - 95% range
Werkelijkheid op 4-2	minstens 37	nvt
Basissimulatie t/m 4-2	44	6 - 155
VI-a	32	5 - 99
VI-b	38	6 - 133
VI-c	31	5 - 115
VII-a	13	1 - 47

Alternatieven aangaande verhoogde activiteit op 3 en 4 februari

VI-a = geen verhoogde activiteit op 3 en 4 februari

VI-b = verhoogde activiteit, maar vervoersverbod al effectief op 4/2

VI-c = verhoogde activiteit, maar vervoersverbod al effectief op 3/2

Alternatief aangaande de algemene infectiekansen

VII-a = infectiekansen voor buurt, mens en transport gehalveerd, dier hetzelfde

Het alternatief zonder een verhoogde frequentie van transport- en diercontacten op 3 en 4 februari (VI-a) had tot een gunstiger startsituatie geleid op 4 februari. Dit komt ook tot uiting in de varianten VI-b en VI-c, waarin het vervoersverbod respectievelijk 1 en 2 dagen eerder effectief is geworden. Bij een maximaal hygiëne-niveau in de varkenshouderij zou er voorafgaand aan het ontdekken van de eerste haard aanzienlijk minder besmettingen op zijn getreden. Zo zou bij een halvering van de infectiekansen voor buurt, mensen en transporten

(VII-a) de meest waarschijnlijke omvang van het aantal besmette bedrijven op 4 februari teruggaan van 44 naar 13, met ook kleinere extremen.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN UIT DE SIMULATIE

- Het is niet gelukt om met de simulatie in de basissituatie de werkelijke uitbraak in al haar facetten exact te reproduceren. Gezien de complexiteit van het geheel is dat niet onverwacht. Met name het aantal preventief geruimde bedrijven blijft in de basissimulatie achter bij de werkelijkheid. Gelet op de gevonden spreiding in simulatie-uitkomsten (het verloop van de uitbraak kan mee- en tegenzitten), lijkt niettemin de conclusie gerechtvaardigd, dat de werkelijke uitbraak in voldoende mate is nagebootst om de basissimulatie als basis te laten dienen voor de vergelijking van de doorgerekende alternatieven.
- Wat betreft die alternatieven, blijkt preventief ruimen een groot effect te hebben op de uitkomsten. Zou dit instrument meteen vanaf 4 februari consequent en maximaal zijn ingezet, dan was de omvang van de uitbraak vele malen kleiner geweest. Zelfs het totaal aantal preventief geruimde bedrijven was dan lager geweest dan bij het huidige beleid.
- Preventief ruimen in een straal met een lengte van tussen de 750 en 1000 meter rond een besmet bedrijf lijkt een goede keuze te zijn geweest. Een systematische vergroting van de straal tot 2 kilometer voegt maar weinig toe. Ruimen in een straal van 500 meter pakt aanzienlijk slechter uit.
- Het twee weken eerder ontdekken van het eerste geval, had de meest waarschijnlijke omvang van de uitbraak aanzienlijk verkleind.
- Een theoretisch maximale hygiëne (dat wil zeggen geen besmetting via buurtcontacten, alsook het uitschakelen van infecties via mensen en transporten) zou de uitbraak enorm verkleinen, en had ook de "startpositie" op 4 februari er een stuk gunstiger doen uitzien.
- De "startsituatie" op 4 februari had er eveneens gunstiger uitgezien, als de verhoogde activiteit met diertransporten op 3 en 4 februari voorkomen had kunnen worden.

Annex S1. Omschrijving van de basissimulatie en de alternatieven

BASISSIMULATIE VANAF 4/2/97

Hierbij begint het model het verloop van de uitbraak te simuleren vanaf 4/2/97 (37 werkelijk besmette bedrijven, 1 gevonden besmet bedrijf). Het model rekent met de bestrijding zoals die werkelijk is uitgevoerd (basisbeleid). De alternatieven wat betreft verspreiding en bestrijding zijn doorerekend vanaf de ontdekking van de eerste haard op 4/2/97 (of, indien aangegeven, 2 weken eerder op 21/1).

I) Alternatief preventief ruimen algemeen (buurt + contacten)

Vraagstelling: wat kan het effect zijn van preventief ruimen ?

In de basissimulatie zitten diverse aspecten met betrekking tot preventief ruimen in de beschouwing betrokken. Zo wordt een beperkte groep bedrijven rond de eerste haard altijd geruimd. Vervolgens is vanaf 20/4 begonnen met preventief ruimen buiten het kerngebied, zijn met terugwerkende kracht haarden vanaf 1/4 aangezegd, deden zich capaciteitsproblemen voor bij de destructie, is vanaf 1/5 voor 50% in het kerngebied begonnen, en vanaf 1/8 bij alle nieuwe haarden ongeacht hun locatie. In het model worden verder buurtbedrijven in een straal met een lengte van tussen 750 en 1000 meter geruimd, evenals 100% van de diercontacten, 50% van de transportcontacten en 25% van de persoonscontacten.

Alternatieven

- a) vanaf 20/4, preventief ruimen n.a.v. alle nieuw gedetecteerde haarden (niet terugwerkend)
- b) vanaf 4/2, preventief ruimen n.a.v. alle nieuw gedetecteerde haarden
- c) als b, maar dan met onbeperkte destructiecapaciteit
- d) als b, maar dan met straal 2 km
- e) als b, maar dan met straal 500 m

II) Interval infectie-detectie 1e geval

Vraagstelling: wat als 1e bedrijf 2 weken eerder gevonden was ?

In de basissimulatie wordt het eerste bedrijf altijd op 4/2 gevonden, waarbij de werkelijke onderliggende infecties op 4/2 ook altijd vaststaan. Dat betekent dat er op 4/2 al 37 bedrijven besmet zijn, en dat er altijd een beperkte groep bedrijven preventief geruimd wordt om de eerste haard. De verdere verspreiding van de uitbraak simuleert het model. Bij dit alternatief is de gehele basisbestrijding 2 weken naar voren gehaald.

Alternatief

- a) Eerste werkelijke haard 14 dagen eerder ontdekt (dus op 21/1)

III) Interval infectie-detectie tijdens de uitbraak

Vraagstelling: wat als besmette bedrijven eerder gevonden worden ?

In de basissimulatie zitten aannames over de efficiëntie van de bestrijding, met name hoe snel een geïnfecteerd bedrijf gevonden wordt. Het gaat hierbij om bestrijdingsactiviteiten die tot eerdere detectie van een besmet bedrijf kunnen leiden, in het model traceren, screening, opkoop en preventief ruimen.

Alternatieven

- a) Interval infectie-detectie gemiddeld 1 week langer per bestrijdingsactiviteit
- b) Interval infectie-detectie gemiddeld 1 week korter per bestrijdingsactiviteit

IV) Gebieden

Vraagstelling: wat als toezichtsgebieden standaard 20 km zijn ?

In de basissimulatie wordt het eerste grote beschermingsgebied (Boekel/Venhorst) altijd ingesteld. Voor nieuwe gesimuleerde en ontdekte haarden wordt altijd een beschermingsgebied van minimaal 3 km en een toezichtsgebied van minimaal 10 km ingesteld. In een toezichtsgebied worden geen dier- en transportcontacten meer gesimuleerd, en slechts 50% van de persoonscontacten. Zodra er opkoop begint (4 weken na instellen gebied), treden er weer transportcontacten op, zij het met een lagere frequentie dan normaal en met een lagere infectiekans.

Alternatief

- a) Toezichtsgebieden met een straal van 20 km

V) Infectiekans contacten tijdens bestrijding (inclusief buurt)

Vraagstelling: wat als is het effect van hygiënische bestrijding ?

In de basissimulatie is de verspreiding van virus afhankelijk van verschillende mechanismen met bepaalde infectiekansen die geschat zijn op basis van de huidige uitbraak. Om het effect van optimale hygiëne in de varkenssector te laten zien op het mogelijke verloop van de inmiddels ontdekte uitbraak, is voor een deel van de mechanismen de infectiekans op 0 gezet. Als tegenstelling is juist de infectiekans van buurtinfecties gedurende 12 weken omhoog gezet.

Alternatieven

- a) Infectiekans voor buurt 50% omhoog gedurende eerste 12 weken van bestrijding
- b) Geen infectiekans voor professionele contacten en transport (inclusief opkoop) vanaf 4/2
- c) Geen infectiekans voor buurt vanaf 4/2
- d) Geen infectiekans voor buurt en opkooptransporten vanaf 4/2

BASISSIMULATIE VANAF 24/12/96

Hierbij begint het model het verloop van de uitbraak te simuleren vanaf 24/12/96 (vermoedelijke besmettingsdatum eerste bedrijf) met het eerste werkelijk besmette bedrijf. De simulatie loopt door tot 4/2, de datum waarop het eerste besmette bedrijf in werkelijkheid gevonden is. Op dat moment waren er al minstens 37 bedrijven besmet. De gesimuleerde onderliggende besmettingen op 4/2 kunnen zeer afwijkend zijn van de werkelijke uitbraak, met name wat betreft het aantal en de locatie van de besmette bedrijven. De gesimuleerde besmette bedrijven hoeven zich op 4/2 beslist niet grotendeels in het gebied Boekel/Venhorst te bevinden. In deze "vroeg" simulatie zijn alternatieven over de verspreiding van virus doorgerekend om inzicht te krijgen in de uitgangssituatie op 4/2.

VI) Invloed verhoogde activiteit op 3 en 4 februari 1997

Vraagstelling: wat was de invloed van de verhoogde activiteit op 3 en 4 februari ?

In de basissimulatie vanaf 24/12 is er op 3 en 4 februari een verhoging van het aantal dier- en transportcontacten opgenomen. De frequentie van diertransporten is verhoogd met een factor gebaseerd op de aanname dat het normale aantal diertransporten per bedrijf per week zich nu op 2 dagen heeft geconcentreerd gecombineerd met een verdubbeld aantal transportcontacten. In de basissimulatie is het eerste beschermingsgebied (Boekel/Venhorst) op 5/2 effectief, in de alternatieven eerder.

Alternatieven

- a) geen verhoogde frequentie van dier- en transportcontacten op 3/2 en 4/2
- b) verhoogde contacten op 3/2 en 4/2, vervoersverbod al op 4/2 effectief
- c) verhoogde contacten op 3/2 en 4/2, vervoersverbod al op 3/2 effectief

VII) Infectiekans contacten voorafgaand aan bestrijding (inclusief buurt)

Vraagstelling: wat als de algehele hygiëne in de varkenssector beter is?

In de basissimulatie is de verspreiding van virus afhankelijk van verschillende mechanismen met bepaalde infectiekansen. Voordat er enige vorm van bestrijding is, lopen al deze mechanismen onbelemmerd door. Als de gehele varkenssector een hoger hygiëne-niveau zou hebben, zou de (onbewuste) verspreiding minder snel verlopen, wat tot een andere uitgangssituatie leidt op 4/2.

Alternatief

a) Alle infectiekansen de helft lager (behalve voor diercontact)